

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ఇరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

(ఈ అధ్యాయము నుండి 35వ అధ్యాయము వరకు శ్రీకృష్ణుడు గోపకాంతలతో సలిపిన రాసలీలల గురించి వివరించబడింది. రాసలీలలు అంటే కృష్ణుడు గోపకాంతలతో సలిపిన శృంగార (రతి)క్రీడలు. అప్పటికి కృష్ణుని వయసు 7,8 సంవత్సరాలు. ఈ వయసులో రతిక్రీడల గురించి అసలు ఆలోచన వస్తుందా. అలా జరిగే అవకాశం ఉందా! అని కొంతమంది వాదన.

కొంత మంది ఈ వాదనను కొట్టి పారేస్తున్నారు. కృష్ణుడు పసి వయసులోనే పూతనను చంపాడు. తరువాత బండిని తలకిందులుగా తన్నాడు. ఎంతో మంది రాక్షసులను సునాయాసంగా చంపాడు. కాళీయుని మర్దించాడు. గోవర్ధన పర్వతమును ఎత్తాడు. ఇవన్నీ 7 ఏళ్ల వయసు లోపలే జరిగాయి. ఇన్నిపనులు చేసిన కృష్ణుడికి అసాధ్యం ఏముంటుంది అని వారి వాదన. రెండు వాదనలు బాగానే ఉన్నాయి.

ఈ రాసలీలలను ఆధారంగా చేసుకొని 12వ శతాబ్దానికి చెందిన జయదేవుడు అనే మహాకవి గీతాగోవిందం అనే శృంగార కావ్యాన్నిరచించాడు. అది ఈనాటికీ ఆ కావ్యం అష్టపదుల రూపంలో బహుళ ప్రచారంలో ఉన్నాయి.

జయదేవుని అష్టపదులలో నాయకుడు శ్రీకృష్ణుడు. నాయిక రాధ. ఈ రాధ ఎవరు? వ్యాసుడు రాసిన భాగవత పురాణంలో రాధ

అనే మాట ఎక్కడా కనిపించదు. గోపికలలో ఒక గోపిక పేరు రాధ అని పెట్టి ఆమెతో శృంగారకావ్య రచన సాగించి ఉంటాడు జయదేవుడు.

ఈ సందర్భంలో మనకు ఒక సినీగీతం గుర్తుకొస్తుంది. “నారీ నారీ నడుమ మురారీ, హరికీ హరికీ నడుమ వయారీ, తానొకడైనా తలకొక రూపై, సాగెను రాధామాధవ కేళీ లీలా”. కృష్ణుడు ఒకడే. కానీ అందరి ఎదుటా తానే ఉన్నట్టు భ్రమకల్పించాడు. అంటే ఈ రాసలీలల ఘట్టం అంతా గోపికల మానసిక భ్రమ అనుకోవచ్చా. శ్రీకృష్ణుని తమ ప్రియుడిగా ఊహించుకొని ఆయనతో రాసలీలలు జరిపారని అనుకోవచ్చా! తాము కృష్ణునితో రమించామని మానసికంగా అనుభూతి చెందారా! లేక ఇదంతా కృష్ణమాయ అనుకోవచ్చా! ఇవన్నీ రాసలీలల గురించి మనకు కలిగే భావనా వీచికలు.

వీటన్నిటికీ సమాధానం వ్యాసుడు ఈ అధ్యాయంలో మొదటి శ్లోకం. మీ సౌలభ్యం కోసరం ఆ శ్లోకాన్ని కింద ఇస్తున్నాను.

శ్లో॥భగవానపి తా రాత్రీః శరదోత్ఫుల్ల మల్లికాః।

వీక్ష్మ రస్తుమనశ్చక్రే యోగమాయాముపాశ్రితః॥

ఈ శ్లోకంలో రెండు పదాలు మనకు కనిపిస్తాయి. మొదటి పదము “భగవానపి”.రెండవ పదము “యోగమాయాముపాశ్రితః.” అంతే భగవంతుడు యోగమాయను ఆశ్రయించాడు. అని అర్థం. ఇక్కడ రాసలీలలు సాగించింది భగవంతుని అంశ అయిన కృష్ణుడు. ఆ కృష్ణుడు యోగేశ్వరేశ్వరుడు. యోగమాయ అంటే మనకు తెలుసు. కృష్ణుడితో పాటువుట్టింది యోగమాయ. మధురా నగర వాసులను,

నందగోకులంలో ఉన్న వారిని తన మాయతో మోహితులను చేసింది. అదే యోగమాయను ఇక్కడ కూడా ఆశ్రయించాడు భగవానుడు అయిన కృష్ణుడు. యోగ మాయా ప్రభావం చేత గోపికలు అంతా కృష్ణుని మాయామోహంలో పడ్డారు. ఎవరికి వాళ్లు కృష్ణుడు తమ వాడే అని ఊహించుకున్నారు.

ఇదే కృష్ణమాయ మనకు 13,14 అధ్యాయాలలో కనిపించింది. బ్రహ్మదేవుడు గోపబాలురను, గోవత్సములను మాయ చేసి ఒక గుహలో బంధించినపుడు కృష్ణుడు యోగమాయను ఆశ్రయించాడు. తానే అందరు గోపకులుగానూ, గోవత్సములు గానూ మారి పోయాడు. ఆ ప్రకారంగా ఒక సంవత్సరం పాటు గడిపాడు. ఇదే యోగ మాయ రాబోవు అధ్యాయములలో కనపడుతుంది.

ఒక సారి నారదుడు కృష్ణుని సంసారములను చూడాలని కృష్ణుని భార్యల అందరి ఇళ్లకు వెళతాడు. ప్రతి ఇంట్లో కృష్ణుడు కనపడతాడు. నారదునికి మతి పోతుంది. అప్పుడు కృష్ణుడు నారదుని ముందు నిలబడి నేను అంతటా ఉన్నాను కానీ ఎక్కడా లేను అదే యోగ మాయ అని నారదునికి బోధ చేస్తాడు. ఇక్కడా అంతే జరిగింది. గోపికల అందరి ముందు కృష్ణుడు ఉన్నాడు. కాని ఎవరి దగ్గరా లేడు. అదే కృష్ణమాయ.

పరమాత్మ అందరిలోనూ ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు. దేహములు మాత్రము వేరుగా ఉన్నాయి. మానవ మాత్రులకు నీవు, నేను అనే భేదబుద్ధి ఉంటుంది కానీ, పరమాత్మ స్వరూపుడు అయిన

కృష్ణునికి అందరూ ఒకటే! అందరూ తానే అయినపుడు కృష్ణుడు
గోపికలతో రమించడం ఏమిటి? రాసలీల ఏమిటి? అంతా మాయ
కాకపోతే! ఇలా అనుకుంటే ఏ చిక్కులేదు కదా!

ఈ భావనా వీచికల మధ్య విహరిస్తూ మనము వ్యాసుడు
అందించిన రాసలీలలను ఆస్వాదిద్దాం.)

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని రాసలీలల
గురించి ఇలాచెబుతున్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! భగవానుడు అయిన శ్రీకృష్ణుడు తన
యోగ మాయను ఆశ్రయించాడు. శరత్కాల వెన్నెల రాత్రులలో
వ్రజవాసులకు ఆనందాన్ని కలుగజేద్దామని మనసులో అనుకున్నాడు. ఆ
సమయంలో చంద్రుడు నిండుగా ఆకాశంలో ప్రకాశిస్తున్నాడు. చల్లని
వెన్నెలలు కురిపిస్తున్నాడు. శరత్కాలములో పగలంతా సూర్యుని
తీక్షణతకు గురి అయిన మానవుల తాపమును పోగొడుతున్నాడు.

మధురమైన ఆ శారదరాత్రులలో కృష్ణుడు బృందావనములో
యమునా నదీతీరంలో, ఒక చెట్టు కింద కూర్చుని వేణువును
ఊదుతున్నాడు. ఆవేణుగానానికి ప్రకృతి పరవశించిపోయింది. కృష్ణుని
అధరముల నుండి వెలువడుతున్న వేణుగానము అలలు అలలుగా
గాలిలో తేలుతూ నందవ్రజము నిండా వ్యాపించింది. ఆ
వేణుగానమును విన్న గోప కాంతల మనస్సులు కృష్ణుని మీద
మోహంతో పరవశించి పోయాయి. వారి మనస్సులు కృష్ణుని మీద
పరిపూర్ణంగా లగ్నం అయి ఉన్నాయి.

ఆ చల్లని వెన్నెలలో కృష్ణుని వేణుగానమును విని వారిలో
కామం ఉద్బీపనము అయింది. ఒకరికి తెలియకకుండా ఒకరు
కృష్ణుడు ఉన్న చోటికి చేరుకుంటున్నారు. పాలు పితుకుతున్న
గోపకాంతలు, కృష్ణుని వేణుగానమును విని, ఆ పాలగిన్నె అక్కడే వదిలి
కృష్ణుడు ఉన్న చోటికి వెళ్లింది. మరొక కాంత పొయ్యి మీద అన్నం ఉ
డుకుటూ ఉంటే, దానిని అలాగే వదిలేసి పరుగు పరుగున కృష్ణుని
చేరుకోడానికి వెళ్లింది. మరికొందరు భర్తలకు అన్నం వడ్డిస్తూ,
వేణుగానము విని, చేతిలో ఉన్న గిన్నె గరిటతో సహా వేణుగానము
వినవచ్చిన వంకకు పరుగెత్తారు. అలాగే అలంకారము చేసుకుంటున్న
వారు, స్నానం చేసి ఒళ్లు తుడుచుకుంటున్నవారు, కళ్లకు
కాటుకపెట్టుకుంటున్న వారు, ఆయాపనులను విడిచిపెట్టి, కృష్ణుని
వద్దకు చేరుకుంటున్నారు. వారి వారి తల్లి తండ్రులు, భర్తలు, సోదరులు,
బంధువులు వద్దంటున్నా వినకుండా కృష్ణుని వద్దకు పరుగెత్తారు.
వారందరి మనసులు కృష్ణుని చేత ఆకర్షింపబడ్డాయి. వేణుగానమును
విన్న గోపికలు కృష్ణుని మాయలో పడిపోయారు.

మరి కొందరు గోపకాంతల మనసులు కృష్ణుని మీద లగ్నం
అయి ఉన్నప్పటికీ, ఇంటి నుండి బయటకు వెళ్లలేకపోయారు. వారి
భర్తలు, తల్లి తండ్రులు వారిని ఇంట్లో పెట్టి బంధించారు. అటువంటి
వారు ఇంటిలోనే ఉండి, కళ్లుమూసుకొని మనసులోనే కృష్ణుని
ధ్యానిస్తున్నారు. వారి శరీరములు ఇంట్లో ఉన్నాయి కానీ వారి
మనసులు కృష్ణుని వద్దకు పరుగెత్తాయి. శ్రీకృష్ణుని మీద ఉన్న
విరహతాపాన్ని భరించలేక, వారు మనసులోనే కృష్ణుని

కొగలించుకున్న సుఖాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. ఆ అనుభవంతో వారి కర్తృబంధనములు తొలగిపోయాయి. వారికి ప్రాపంచిక బంధనములు నశించాయి. ఎల్లప్పుడూ శ్రీకృష్ణుని ఆలోచించడం చేత, కృష్ణుని ధ్యానించడం చేత, వారి పుణ్యఫలములు కూడా నశించిపోయాయి. ప్రాపంచిక బంధనములు, పుణ్యఫలములు నశించి పోవడం చేత, వారు నిర్మల మనస్కులైనారు. వారు సత్త్వ,రజస్తమో గుణములతో కూడిన ఈ దేహమును వదిలి, సూక్ష్మశరీరంతో పరమాత్మను చేరుకున్నారు.” అని శుక మహర్షి చెప్పగా పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఒక సందేహం కలిగింది.

“ఓ శుకయోగీంద్రా! నందవ్రజములో ఉన్న గోపికలు, గోపకాంతలు కృష్ణుని తమ ప్రియుడిగా భావించారు అని చెప్పారు. అంటే గోపకాంతలు కృష్ణుని మానవ మాత్రునిగా చూచారే గానీ పరమాత్ముడిగా భావించలేదు. వారి మనసులు రజోగుణము, తమోగుణములతో నిండి ఉన్నాయి. గోపికలకు కృష్ణుని మీద కామవాంఛలు తప్ప మరొకటి లేవు. అటువంటప్పుడు వారు ఎలా ముక్తిని పొందగలిగారు. తెలియజేయండి.” అని అడిగాడు.

అప్పుడు శుక మహర్షి ఈ విధంగాసమాధానం చెప్పాడు. “పరీక్షిత్ మహారాజా! శిశుపాలుడు తన జీవితం అంతా కృష్ణుని ద్వేషించాడు. కృష్ణుని నిందించాడు. అంటే కృష్ణుని తన పరమ శత్రువుగా భావిస్తూ కూడా, కృష్ణనామం జపిస్తూనేఉన్నాడు. కృష్ణుని ద్వేషభావంతో తన మనసులో నిలుపుకున్నాడు. అలాగే ఈ గోపికలు కూడా కృష్ణుని యందు కామంతో కూడి కోరికలతో నిరతంరము

కృష్ణుని తమ మనసులలో నిలుపుకొని ధ్యానించారు. ఆ కారణం చేత గోపికలకు ముక్తిలభించింది. ఇందులో ఆశ్చర్యం ఏముంది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పరమాత్మ స్వరూపమైన కృష్ణుడికి ప్రాపంచిక గుణములైన సత్వ గుణము, రజోగుణము, తమోగుణము లేవు. ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న ఐశ్వర్యగుణములు అన్నీ ఆయన స్వరూపాలే. ఆయనకు నాశనము లేదు. ఆయన ఎందులోనూ లీనం కాడు. శిష్టరక్షణ, దుష్ట శిక్షణ ఆయన కర్తవ్యము. కాబట్టి మానవులు కామముతో కానీ, క్రోధముతో గానీ, భయముతోగానీ, స్నేహముతోగానీ, బంధుత్వముతోగానీ, భక్తితోగానీ, ఆయనను సేవిస్తే, స్తుతిస్తే, ఆయన వారికి ముక్తిని ప్రసాదిస్తాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుడు యోగులకు యోగి. అన్ని ఐశ్వర్యములు ఆయనయందే ఉన్నాయి. ఆయనకు పుట్టుకలేదు. దేవకీదేవి గర్భవాసాన జన్మించడం ఆయన లీల. అటువంటి కృష్ణునికి గోపికలు కామంతో కృష్ణునికి దగ్గర కావడంలోనూ, ముక్తిని పొందడంలోనూ ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు. కేవలము మానవులే కాదు, పశువులు, పక్షులు, వృక్షములు కూడా ఆయన యందు తమ ప్రేమను ప్రకటించి ముక్తిని పొందాయి.

పరీక్షిత్ మహారాజా! నీసందేహము తీరిందనుకుంటాను. ఆ ప్రకారంగా తమ వారిని విడిచి వచ్చిన గోపికలను, గోప కాంతలను చూచి కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు.

“మహాభాగులారా! నా వద్దకు వచ్చిన మీ అందరకూ స్వాగతం. మీకు నేను ఏమి చేయగలను. వ్రజములో అందరూక్షేమంగా ఉన్నారు కదా! ఇంతకూ ఇంత రాత్రిపూట మీరు ఇక్కడకు రావడానికి కారణం ఏమి? చూడండి. ఇప్పుడు బాగా చీకటి పడింది. రాత్రి భయంకరంగా ఉంది. ఈ అడవిలో క్రూరమృగములు రాత్రిపూట విహరిస్తుంటాయి. మీరు స్త్రీలు. ఇంటి పట్టున ఉండవలసిన వారు. ఈ రాత్రిపూట మీరు ఒంటరిగా ఈ అడవిలో తిరగడం మంచిది కాదు. వెంటనే మీ మీ గృహములకు వెళ్లండి. మీ కోసరం మీ తల్లితండ్రులు, మీ భర్తలు, మీ సంతానము వెదుక్కుంటూ ఉంటారు. మీ బంధువులు మీకు ఏమయిందో అని భయపడుతుంటారు. మీరు ఇక్కడే ఉంటే అక్కడ మీ బంధువులకు, ఇక్కడ నాకూ, మీకూ భయంగా ఉంటుంది. కాబట్టి మీరు తొందరగా ఇళ్లకు వెళ్లండి.

మీరందరూ, శరత్కాలములో ప్రకాశించే చంద్రుని వెన్నెలను, యమునానదీ తరంగముల మీది నుండి వచ్చే చల్లని గాలులను అనుభవించడానికి వచ్చారు కదా! వచ్చారు, అనుభవించారు. ఇంక మీ మీ ఇళ్లకు వెళ్లండి. మీ భర్తలకు సేవచేయండి. మీకోసరము మీ పిల్లలు, గోమాతలు, ఆవు దూడలు ఎదురుచూస్తుంటాయి. మీ పిల్లలకు ఆకలి వేస్తూ ఉంటుంది. వారికిపాలు తాగించండి. దూడలను ఆవుల వద్దకు వదిలి, తరువాత పాలు పితకండి.

మీరు నా మీద అనురాగంతో వచ్చాను అంటున్నారు. మీరే కాదు ఈ జగత్తులో ఉన్న సకల ప్రాణులు నా మీద ప్రేమకలిగి ఉన్నాయి. మీకు నా మీద ప్రేమ ఉండటంలో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు. ఓ

గోపకాంతలారా! నిష్ఠపట భావంతో భర్తలను, బంధువులను
సేవించడం, సంతానమును పొందడం సాధ్యమణుల పరమ ధర్మము.
ఓ గోపకాంతలారా! భర్త దుష్టుడు, దుర్మార్గుడు, ముసలివాడు, ఏ పనీ
చేయలేని వాడు, రోగగ్రస్థుడు, పేదవాడు అయి నప్పటికినీ, భర్త
పతితుడు కాకపోతే, ప్రతి భార్య తన భర్తను సేవించవలసిందే!
అదేలోకధర్మము.

ఓ గోపకాంతలారా! మీరు నన్ను కామించి వచ్చారు. మీ భర్తలు
ఉండగా నన్ను కామించడం తగదు. భర్త ఉండగా పరపురుషునితో
సుఖించడం లోక విరుద్ధము. దీని వలన మీకు అపకీర్తి వస్తుంది.
ఇటువంటి కోరిక తుచ్ఛమైనది, దుఃఖదాయకము. ఇంకా భయాన్ని
కలిగిస్తుంది. మీరు పరపురుషుని పొందుకోరికే మీకు ఈ
లోకములోనే కాదు పరలోకములో కూడా సుఖము లభించదు. మీకు
నా మీద నిజంగా ప్రేమ ఉంటే, నా పేరు స్మరించండి. నా కథలను
వినండి. నన్ను మనసులో నిలుపుకోండి. అంతేగానీ నా వద్దకు
రావడానికి ప్రయత్నించకండి. నన్ను మానసికంగా స్మరించడం వలన
కలిగే ఎటువంటి ఆనందం కలుగుతుందో, నన్ను ప్రత్యక్షంగా
చూడటంవలన, నాసమీపములో ఉన్నందువలన, అటువంటి ఆనందం
కలుగదు. కాబట్టి నా మాట విని మీరందరూ మీ మీ గృహములకు
వెళ్లిపొండి.” అని కృష్ణుడు గోపకాంతలకు మంచి మాటలు చెప్పాడు.

కృష్ణుని మీద వల్లమాలిన ప్రేమ, కామము పెంచుకున్న
గోపికలకు కృష్ణుని మాటలు రుచించలేదు. పైగా దుఃఖమును
కలిగించాయి. వారందరూ కళ్లనీళ్లు కుక్కుకుంటూ, నేల

చూపులు-చూస్తూ, కాలి బొటనవేలితో నేల మీద రాస్తూ, కదలకుండా మౌనంగానిలబడ్డారు. కృష్ణునియందు తమ మనసు నిలిపిన వారు, కృష్ణుని కోసం తమ సమస్త కోరికలను వదిలినవారు, అయిన ఆ గోపకాంతలు ఏడుస్తూ, కళ్లుతుడుచుకుంటూ, బొంగురుపోయిన గొంతుకలతో, కృష్ణుడితో ఇలా అన్నారు.

“భగవాన్! నీవు ఇలా మాట్లాడటం బాగా లేదు. మేము మా వారినందరినీ విడిచిపెట్టి నీ పాదములను సేవించడానికి వచ్చాము. కాబట్టి మమ్ము “వెళ్లి పో!” అని మాత్రం చెప్ప వద్దు. మమ్ములను స్వీకరించు. పరమాత్మ ఋషుల మీద తన అనుగ్రహాన్ని చూపినట్టు నీవు కూడా మా మీద నీ కరుణ చూపించు.

ఓ దేవా! నీకు అన్నీ ధర్మాలు తెలుసు. భర్తను సేవించడం, సంతానమును కని పెంచడం, బంధువులను ఆదరించడం, స్త్రీలయొక్క ధర్మము అని చెప్పావు. నీవు సాక్షాత్తు పరమాత్మ స్వరూపుడవు. నీవు అందరిలోనూ ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నావు. మాభర్తలలోనూ, బంధువులలోనూ, సంతానములోనూ నీవే ఉన్నావు కదా! నిన్ను సేవిస్తే వారందరినీ సేవించినట్టే కదా! ఎందుకంటే నీవు సకల ప్రాణులలో ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నావు.

ఓ దేవా! ఆత్మతత్వమును తెలిసిన వారు, ఆత్మ స్వరూపుడవు, సచ్చిదానందమయుడవు అయిన నీ మీద అనన్యమైన భక్తి కలిగి ఉంటారు. అటువంటి వారే నీ మీద తమ అనన్య భక్తిని చూపినపుడు, మాబోటి వారము కేవలము భర్త, సంతానము అంటూ వారి మీద మాత్రమే ప్రేమ చూపడం వలన ఏమిఫలము! నిన్ను సేవిస్తే ఫలితం

కలుగుతుంది కానీ, భర్తను సేవిస్తే, పిల్లలను పెంచితే ఏం ఫలితం దక్కుతుంది. ఈ సంసారము, భర్త, సంతానము నిరంతరము దుఃఖములను కలుగజేస్తారు కానీ, వారి వలన ఎటువంటిసుఖము కలుగదు. కాబట్టి నీ మీద మాకు చాలా కాలమునుండి ఉన్న ఆశను పాడుచేయడవద్దు.

కృష్ణా! ఇంత కాలము మేమందరము ఇల్లు, వాకిలి, మొగుడు, పిల్లలు అంటూ వారి తోడిదే లోకంగా గడిపాము. ఈనాటికి నీ సాంగత్యముతో మాకు ఈ సంసార బంధనములు తెగిపోయాయి. మా మనస్సులు నీ యందే లగ్నం అయ్యాయి. మాకు భర్త, పిల్లలు, బంధువుల అక్కరలేదు. మాకు నీవే కావాలి. మా పాదములు ఇక్కడ అతుక్కుపోయాయి. మేము వెళదామన్నా మా పాదాలు కదలడం లేదు. ఇంక మేము వ్రజమునకు ఎలా వెళ్లగలము. మా మనసులను ఇక్కడి విడిచిపెట్టి, కేవలము దేహములు మాత్రము అక్కడకు వెళ్లినందు వలన ఏమి ప్రయోజనము.

కృష్ణా! నీ చిరునవ్వు, నీ వేణుగానము, నీ మీద మాకు ఉన్న ఆసక్తిని, కామాగ్నిని మరింతగా పెంచాయి. మాలో రేగిన కామాగ్నిని నీ అధరామృతముతో చల్లార్చు. లేకపోతే నీ విరహాగ్నిలో పడి మా శరీరాలు కాలిపోతాయి. మా ఆత్మలు మాత్రము సర్వసంగపరిత్యాగులైన యోగుల వలె నీ పాదముల చెంతనే ఉండి పోతాయి.

దేవా! నీ పాదములను లక్ష్మీదేవి క్షణం కూడా విడువదు అని అంటారు. అటువంటి నీ పాదములను క్షణకాలము మేము తాకినా

చాలు మా జన్మలు ధన్యమవుతాయి. మా మనసులు అలౌకికానందాన్ని పొందుతాయి. బ్రహ్మ మొదలగు దేవతాగణములు లక్ష్మీదేవి అనుగ్రహం కోసరం నిరంతరం తాపత్రయపడుతుంటారు. ఆ లక్ష్మీదేవి నిన్ను క్షణకాలం కూడా విడువలేక, నీ వక్షస్థలములో తన నివాసము ఏర్పరచుకొంది. నీవు మాకు లక్ష్మీదేవి వలె నీ వక్షస్థలములో చోటు ఇవ్వనక్కరలేదు. నీ పాదముల చెంత కాస్త చోటు ఇస్తే చాలు. మా జన్మలు ధన్యమవుతాయి.

కృష్ణా! మేమందరము మా ఇళ్లను వదిలిపెట్టి నీ పాదముల వద్ద పడి ఉండటానికి వచ్చాము. నీ సేవను కోరుకుంటున్నాము. మా మీద నీ దయచూపించు. నీ మధురమోహనమైన మందహాసమును మా మీద ప్రసరింపజేయి. నీ మీద కామంతో వేగిపోతున్న మాకు నీకు దాస్యాన్ని చేసే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించు.

కృష్ణా! నీ సుందరవదనార విందము ఎంత చూసినా తనివితీరడం లేదు. నీవు ధరించిన కుండలముల కాంతి నీ చెక్కిళ్లమీద పడి మెరిసిపోతుంటే, అధరామృతముతో కూడిన నీ మందహాసము ఈ లోకాన్నే సమ్రాహితము చేస్తుంటే, చెదిరిన నీ ముంగురులు పద్మము వంటి నీ ముఖము మీదపడి అల్లల్లాడుతుంటే, సాధుజనులకు అభయమిచ్చే నీ చేతిని చూస్తుంటే, లక్ష్మీదేవికి మాత్రమే ఆవాసమైన నీ వక్షస్థలమును దర్శిస్తుంటే, మమ్ము మేము మరిచిపోయి, నీకు దాసీలుగా మారిపోయాము.

కృష్ణా! నీ వేణుగానము అమృతతుల్యము. నీ వేణుగానముతో మూడులోకములలో ఉన్న స్త్రీలు మోహపరవశులౌతున్నారు. తమ తమ

పనులను వదిలిపెట్టి నీ యందు తమ మనసులను లగ్నం చేస్తున్నారు. తున్నాయి. నీవేణుగానమును ఆస్వాదించి నీమోహములో పడని ఆడవారు మూడులోకములలో ఎవరుంటారు. నీ వేణుగానమునకు మానవులే కాదు, గోవులు, పశువులు, పక్షులు, వృక్షములు కూడా పులకించి ఎలా తలలు ఊపుతూ నీ వేణుగానమును ఆస్వాదిస్తున్నాయో చూడు.

ఓ భగవాన్! విష్ణువు దేవతలను రక్షించినట్టు, నువ్వు ఈ వ్రజములో అవతరించి, వ్రజవాసులను రక్షిస్తున్నావు. మేము కూడా వ్రజవాసులమే కాబట్టి, మా తల మీద నీ అభయహస్తమును ఉంచి మమ్ములను కరుణించు” అని కృష్ణుని గోపికలు వేడుకున్నారు.

(ఈ ఆఖరి శ్లోకంలో వ్యాసుడు కృష్ణుని “భగవాన్” అని సంబోధించాడు. తరువాతి శ్లోకంలో కృష్ణుని “యోగేశ్వరేశ్వరుడు” అని స్తుతించాడు. ఈ మాటలతో గోపికలు కృష్ణుని మధ్య ఉన్నది కేవలం కామ వాంఛ కాదనీ, అలౌకికమైన ప్రేమ, భక్తి అని అర్థం చేసుకోవాలి.)

వారి మాటలను విన్న యోగీశ్వరేశ్వరుడైన కృష్ణుడు గోపకాంతల ఆత్మలతో ఆత్మారాముడై రమించాడు. గోపికల మధ్య కూర్చుని వేణువును ఊదుతున్న కృష్ణుడు నక్షత్రముల మధ్య ప్రకాశిస్తున్న చంద్రుని మాదిరి శోభిల్లాడు. మధ్యలో కృష్ణుడు మురళి ఊదుతుంటే, చుట్టు చేరిన గోపికలు కృష్ణుని వంక తదేకంగా చూస్తూ కృష్ణుని మహిమలను గానం చేస్తున్నారు.

యమునా నదీ జలముల మీది నుండి చల్లని గాలులు వీస్తూ వారి శరీరములకు ఆహ్లాదాన్ని కలుగజేస్తున్నాయి. ఆ గాలితో కూడా వారి ముక్కుపుటములు చేరిన సుగంధపుష్పముల పరిమళము గోపకాంతల కామమును మరింతగా పెంచుతున్నాయి. అటువంటి యమునా నదీ తీరంలో గోపికల భుజములను తూకుతూ, ఆలింగనము చేసుకుంటూ, గోపికల ముంగురులు సవరిస్తూ, గోపికల అంగాంగములు తాకుతూ, తనమధురమైన చూపులను వారి మీద ప్రసరిస్తూ, గోపికలలోని కామభావనలను ప్రకోపింపజేస్తూ, కృష్ణుడు గోపకాంతలతో విహరిస్తున్నాడు..

భగవానుడైన కృష్ణుడు తమతో విహరిస్తుంటే, తమ మనోరథములు పూర్తిగా తీరిన గోపికలు, గోపకాంతలు, మూడులోకములలో తమను మించిన భాగ్యశాలురు లేరని గర్వంతో పొంగిపోతున్నారు. ఇది గమనించాడు కృష్ణుడు. వారిలోని గర్వమును పోగొట్టి వారిని అనుగ్రహించాలని అనుకున్నాడు. అప్పటి దాకా వారి మధ్య ఆడి పాడిన కృష్ణుడు అదృశ్యమయ్యాడు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని రాసలీలా విశేషములను వివరిస్తున్నాడు.

(ఇక్కడ ఒక విషయం మనం గమనించాలి. మనలో చాలా మంది బాగా చదువుకున్న వాళ్లు, గొప్పకులములో పుట్టిన వాళ్లు, పండితులు, యోగులు, నేడు మన మధ్య ఉన్న స్వామీజీలు, వారు తమ ప్రతిభతో సంపాదించిన విద్యల వలన కలిగిన గర్వంతో అంధులవుతుంటారు. తమకు అంతా తెలుసనీ, తమకంటే గొప్పవారు

లేరనీ విర్రవీగుతుంటారు. అప్పటి దాకా వారికి దగ్గరవుతున్న పరమాత్మ ఎప్పుడైతే వారికి గర్వం కలిగిందో, వారి వద్దనుండి అదృశ్యం అవుతాడు. వారికి దూరం అవుతాడు. గోపికల విషయంలో కూడా అదే జరిగింది. అప్పటి దాకా తమ నిర్మలమైన మనస్సులను కృష్ణుని పరం చేసి “నీవే తప్ప నితఃపరంబెరుగ” అన్న భావనతో ఉన్న గోపికలలో, ఎప్పుడైతే కృష్ణుడు తమ వాడు, కృష్ణుడు తమ చెంతనే ఉన్నాడు, తాము కృష్ణుని అనుగ్రహం పొందామని, తమకంటే గొప్పవారు లేరనే గర్వం కలిగిందో, వెంటనే కృష్ణుడు వారికి కనపడకుండా పోయాడు. ఎంత చదువు చదివినా, ఎంత జ్ఞానం సంపాదించినా, భగవంతుని చేరుకోవాలంటే, వినయం, విధేయత, భగవంతుని మీద అచంచలమైన మనస్సు, ఏకాగ్రత ముఖ్యం అని ఈ శ్లోకం మనకు తెలియజేస్తుంది.)

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఇరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ముప్పదియవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! అప్పటిదాకా తమతో ఆడి, పాడి, తమతో రమించి, తమను ఆనందఢోలికలలో ఊయలలూగించిన కృష్ణుడు హఠాత్తుగా అంతర్ధానం కావడం చూచి గోపికలు హతాశులయ్యారు. కృష్ణుడు తమతో చేసిన చిలిపి చేష్టలను, శృంగార

భంగిమలను తలచుకుంటూ వారిలో వారు తమ ఎదురుగా కృష్ణుడు ఉన్నాడనుకొని ఆయనతో ఆడటం పాడటం సాగిస్తున్నారు. కొంత మందిగోపికలు తామే కృష్ణుడు అనే భ్రమలో ఉండి, కృష్ణుని హావ,భావములను, కృష్ణుని చేతలను అనుకరిస్తున్నారు. మరి కొందరు గుంపుగా చేరి “కృష్ణా! కృష్ణా! ఎక్కడున్నావయ్యా! రావయ్యా!” అంటూ బిగ్గరగా, పిచ్చిగా అరుస్తూ అటు ఇటు పరుగెడుతున్నారు. కనిపించిన ప్రతివృక్షమును, లతలను కృష్ణుని మీరు చూచారా అని అడుగుతున్నారు.

(ఈ సందర్భంలో పోతన గారు తన ఘంటాన్ని తేనెలోనో, అమృతంలోనూ ముంచి రాసాడా అన్నట్టు ఉన్న ఈ మధురమైన పద్యములను ఆస్వాదించండి.)

సీ॥ పున్నాగ! కానవే పున్నాగవందితు, దిలకంబ! కానవే తిలకనిటలు,
ఘనసార! కానవే ఘనసారశోభితు, బంధూక! కానవే బంధుమిత్రు,
మన్మథ! కానవే మన్మథాకారుని, వంశంబ! కానవే వంశధరుని,
జందన! కానవే చందన శీతలు, గుందంబ! కానవే కుందరదను,
తే॥ నింద్రభూజమ! కానవే యింద్రవిభవు, గువలవృక్షమ! కానవే కువలయేశు,
బ్రయకపాదప కానవే ప్రియవిహారు, ననుచు గృష్ణుని వెదకి రయ్యబ్జముఖులు

ఉ॥ నల్లని వాడు పద్మనయనంబుల వాడు కృపారసంబు పై
జల్లెడివాడు మౌళిపరిసర్విత పింఛము వాడు నవ్వు రా
జల్లెడి మోమువా డొకడు చెల్వల మానధనంబు దెచ్చె నో
మల్లియలారా! మీ పాదలమాటున లేడు గదమ్మ చెప్పరే?

(ఇంక వ్యాసభాగవతంలోకి వెళదాము)

ఓ అశ్వత్థ వృక్షమా! ఓ జువ్వెట్టా! ఓ మర్రిచెట్టా! ఇక్కడ కృష్ణుడు అనే దొంగ మా మనసులను దొంగిలించి

ఎటోపారిపోయాడు. మీరేమన్నా కృష్ణుని చూచారా! ఓ గోరింట చెట్టా!
ఓ అశోక వృక్షమా! ఓ గన్నేరు చెట్టా! ఓ పున్నాగా! చంపకమా! మా
వంటి స్త్రీల కామముతో కూడిన గర్వాన్ని అణచేవాడు, ఎల్లప్పుడూ
నవ్వుతూ హాస్యభరితపలుకులు పలికేవాడు.. అదేనమ్మా..మా చిలిపి
కృష్ణుడు... ఈ పక్కకు ఏమన్నా వచ్చాడా!

ఓ తులసీ మాతా! కృష్ణుడు నీ మాలను ఎల్లప్పుడూ ధరిస్తూ
ఉంటాడు కదా! కృష్ణుడి జాడ నీకేమైనాతెలుసా! ఓ మాలతీ! మల్లికా!
యూభికా! తన చేయిపడితేనే ఒళ్లంతా పులకరించి పోతుందే! ఆ
కృష్ణుడిని మీరు చూచారా! ఓ గున్న మామిడి వృక్షమా! పనస చెట్టా!
కోవిదారమా! జంబూవృక్షమా! అర్కవృక్షమా, బిల్వవృక్షమా,
వకుళవృక్షమా! మామిడి చెట్టా! కదంబ వృక్షమా! ఈ యమునా
నదీతీరంలో ఉండే వృక్షములారా! అబ్బా! చెప్పండే! కృష్ణుడు ఎటు
వెళ్లాడు. కృష్ణుడు లేకపోతే మేము బతకలేము. కృష్ణుని మీది
విరహవేదనతో మేము రగిలిపోతున్నాము. మామనసంతా కృష్ణునితో
నిండి పోయింది. ఆ కృష్ణుడు లేకపోతే మా మనసులన్నీ శూన్యంగా
ఉన్నట్టు ఉంది.

ఓ భూమాతా! నీవు ఎంతపుణ్యం చేసుకున్నావోకదా! ఎల్లప్పుడూ
కృష్ణుని పాద స్పర్శను నిరంతరమూ అనుభవిస్తున్నావు. శ్రీకృష్ణుని పాద
స్పర్శతో నీకు కలిగే ఆనందము నీకు ఇప్పుడే కలిగిందా లేక
వామనావతారములో విష్ణువు త్రివిక్రముడై తన పాదముతో నిన్ను
పూర్తిగా ఆక్రమించినపుడు కలిగిందా! లేక వరహావతారములో స్వామి
నిన్ను నీటిలోనుండి బయటకు తీసుకొని వచ్చేటప్పుడు నిన్ను గట్టిగా

కొగలించుకున్నాడు కదా! అప్పుడు కలిగిందా! ఎప్పుడో ఒకప్పుడు నువ్వు
ఎల్లప్పుడూ ఆయన పాదములను తాకుతూనే ఉంటావు కదా! నువ్వు
ఎంతటి ధన్యురాలవు. ఇప్పుడు కూడా కృష్ణుని పాదములనునువ్వు
తాకుతున్నావు కదా! కృష్ణుడు ఎక్కడ దాక్కున్నాడో కాస్త చెప్పవా!”అని
గోపికలు చెట్లను,పుట్టలను,భూమిని అడుగుతూ, అక్కడే బిత్తర
చూపులు చూస్తున్న లేళ్లను చూచారు.

“ఏమే! అటు చూడు. ఆ లేళ్లు కృష్ణుని చూచినట్టున్నాయి.
అందుకే దొంగచూపులు చూస్తున్నాయి. అవేమన్నా కృష్ణుని జాడ
చెబుతాయేమో అడుగుదాము పదండి” అని గోపికలు ఆ లేళ్ల దగ్గర
చేరి “ఓ లేడి కూనలారా! నల్లని వాడు, అందమైన వాడు. పాడుగాటి
చేతులు కలవాడు, తలమీద పింఛము కలవాడు, ఎవరైనా
అమ్మాయితో సరసాలాడుతూ మీకు కనిపించాడా! ఎందు కంటే
శ్రీకృష్ణుడు ధరించిన పూల మాలల వాసనలు ఇక్కడ వస్తున్నాయి.
అందుకని అడుగుతున్నాను. చెప్పండే! కృష్ణుడు ఎక్కడ ఉన్నాడు.” అని
అడిగింది.

ఇంకొక గోపిక ఫలములతో నిండి ఉన్న ఒక వృక్షము వద్దకు
పోయి “ఓ వృక్షమా! మీరు మీకు కాచిన ఫలముల భారముతో
వంగినట్టు కనపడుతున్నారు. కృష్ణుడు ఈ పక్కగా వెళుతుంటే మీరే
మైనా ఒంగి నమస్కారముచేసారా! అయితే కృష్ణుడు ఎటువైపు వెళ్లాడో
చెప్పగలరా!”అని అడిగింది.

ఇంకొంత మంది పల్లెపడుచులు తమ సఖులతో ఇలా
అంటున్నారు. “ఏమే! ఇటు చూడండే! ఈ తీగలను కృష్ణుడు తాకి

ఉంటాడు. అందుకే అవి పులకించి పోయి ఊగుతున్నాయి. మనం వెళ్లి ఆ తీగలను కృష్ణుని గురించి అడుగుదాము పదండి. ఈ తీగలు చూడండే! ఆ వృక్షములను ఎలాకొగలించుకొని ఉన్నాయో! మనకు కూడా కృష్ణుని కొగలించుకొని ఆయన గాఢపరిష్కంగనా సుఖమును ఆస్వాదించే అదృష్టము ఎప్పుడు కలుగుతుందోకదా!” అని కృష్ణునికోసరం వెతుకుతూ, చెట్లు వెంట తిరుగుతూ పిచ్చి పిచ్చిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు ఆ గోపకాంతలు.

ఎంతకూ వారికికృష్ణుడు కనపడలేదు. అప్పుడు వారు తమలో తాము కృష్ణలీలలను అనుకరించి అభినయించసాగారు. ఒక గోపిక కృష్ణుని వలె నేలమీదపడుకొంది. మరొక గోపిక పూతన వలె కృష్ణుని పక్కన కూర్చుంది. కృష్ణుని వలె పడుకున్న గోపిక పూతన వలె ఉన్న గోపిక స్తన్యము తాగసాగింది.

మరొక గోపిక తాను కృష్ణుడి వలె అనుకరిస్తూ, మరొక గోపికను కృష్ణుడు బండిని తన్నినట్టు ఒక తాపు తన్నింది. ఆ గోపిక కుయ్యో మని అరుస్తూ ఆ బండి దొర్లినట్టు కిందపడి దొర్లింది.

మరొక గోపిక తానే తృణావర్తుడు అనే రాక్షసుడు అంటూ మరొక గోపికను కృష్ణుడిగా భావించి తన బుజం మీదకు ఎత్తుకొని పోయింది. కృష్ణుడు మోకాళ్ల మీద జోగాడినట్టు మరొక గోపిక నేలమీద ఉంగా ఉంగా అంటూ జోగాడుతూ ఉంది.

ఇద్దరు గోపికలు తాము బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు అంటూ
అటు ఇటు తిరగసాగారు. మరొక గోపిక తాను వత్సాసురుడిని అంటూ
మరొక గోపికను కాళ్లతో తన్నసాగింది. మరొక గోపిక తాను
బకాసురుడిని అంటూ ఒంటి కాలి మీద నిలబడింది. ఈ ప్రకారంగా
గోపికలు కృష్ణలీలలను అనుకరించసాగారు.

మరొక గోపిక తానే కృష్ణుడిని అంటూ, తన చుట్టు ఆవులను
నిలబెట్టుకొని మురళిని మధురంగా వాయింఛసాగింది. ఆమె
వేణుగానమును విని ఆవులు తలలు ఊపుతుంటే, మిగిలిన గోపికలు
ఆహా ఏమి వాయిస్తున్నావే! అంటూ పొగుడుతున్నారు.

ఇంకొక సుందరి మరొక సుందరి బుజాల మీద చేతులు వేసి
వయ్యారంగా నడుస్తూ “చూడండే నేను కృష్ణుని బుజాల మీద చేతులు
వేసి ఎలానడుస్తున్నానో” అంటూ వయ్యారాలు ఒలకబోస్తూ ఉంది.
మరొక గోపిక తన పమిటను ఎత్తి పట్టుకొని “ఒసేయ్ మొద్దుల్లారా!
నేనే కృష్ణుడను. నాపమిట గోవర్ధన పర్వతము. మీరంతా వచ్చి నా
పమిట-చాటున దాక్కిండే. నేను మిమ్మల్నదరినీ రక్షిస్తాను.” అంటూ
అల్లరి అల్లరిగా పిలుస్తూ ఉంది.

ఇంకొక గోపిక మరొక గోపికను నేల మీద ఒంగోబెట్టి దాని
తల మీద తన కాలు పెట్టి “ఓసీ! కాళీయ సర్పమా! నేను కృష్ణుడను.
నిన్ను ఆజ్ఞాపిస్తున్నాను. వెంటనే ఇక్కడి నుండి వెళ్లిపో” అని
అభినయించసాగింది.

మరొక గోపిక భయంతో అటు ఇటు పరుగెడుతూ

“గోపాలులారా! ఈ దావానలమును చూడండి. భయపడకండి. నేనుమీ
అందరినీ రక్షిస్తాను.” అంటూ కృష్ణుడి లాగా ఇతర గోపికలను తన
కాగిట్లోకి లాక్కుంటూ ఉంది.

మరొక గోపిక ఒక తాడుతీసుకొని అటు ఇటు తిరుగుతూ

“ఏడీ! ఈ కొంటె కృష్ణుడు ఏడీ! కుండలు పగులగొట్టి వెన్న తినే వెన్న
దొంగ ఏడీ! ఈ రోజు వాడిని కట్టేస్తాను.” అంటూ యశోద మాదిరి
అటు ఇటు కృష్ణుని కోసరం వెదకసాగింది. కృష్ణుడు తన చేతికి
చిక్కినట్టు మరొక గోపికను పట్టుకొంది. ఆ గోపిక నడుముకు తన
చేతిలోని తాడును గట్టిగా బిగించి కట్టింది. పక్కనే ఉన్న రాతికి,
కృష్ణుని యశోద రోటికి కట్టినట్టు ఆ గోపికను కట్టేసింది. ఆ కట్టబడిన
గోపిక కళ్లు నులుముకుంటూ “అమ్మా అమ్మా కట్టకే!” అని కృష్ణుడు
ఏడ్చినట్టు ఏడుపును అభినయించింది.

ఈ ప్రకారంగా గోపికలు కృష్ణలీలలను అభినయిస్తూ ఉండగా

వారికి కృష్ణుని పాదముల గుర్తులు కనపడ్డాయి. ఆ పాదముల
గుర్తులను కృష్ణుడివిగా పోల్చుకున్నారు గోపికాంతలు. కాని ఆ పాదముల
గుర్తుల పక్కన మరొక అమ్మాయి పాదగుర్తులు చూచి “అమ్మో!ఈ
మానస చోరుడు మరొక అమ్మాయితో ఇటుగా వెళ్ళినట్టున్నాడు!” అని
అసూయ చెందారు.

మరొక గోపిక “సందేహము లేదు. ఈ వెన్న దొంగ మరొక

అమ్మాయితో ఇటుగా వెళ్ళాడు. ఆమె బుజాల మీద చేతులు వేసి ఆమె
మెడమీద తలపెట్టి నడిచినట్టుగా కనపడుతూ ఉంది.” అని తన

మనోభావమును వెలిబుచ్చింది.

మరొక గోపిక “అవునే! నిజమే! కృష్ణుడు ఈ అమ్మాయి మీద ఎక్కువ అనురాగము కలిగినట్టున్నాడు. అందుకే మనందరినీ వదిలిపెట్టి ఈ అమ్మాయిని తీసుకొని ఎవరూ లేని చోటికి వెళ్లిపోయాడు.” అని అసూయతో మూతి ముడిచింది.

మరొక వనిత కృష్ణుని మీద భక్తితో “చూచావుటే! కృష్ణుని పాదరేణువులు ఎంత పవిత్రమైనవో! అందుకనే బ్రహ్మ, ఈశ్వరుడు, లక్ష్మీదేవి ఈ పాదరేణువులను తమ శిరస్సుల మీద ధరిస్తారు. కృష్ణుని పక్కన నడిచిన ఈ గోపిక ఎంతటి అదృష్టవంతురాలో కదా!” అని కృష్ణుని మీద తన భక్తిభావాన్ని వెలిబుచ్చింది.

మరొక గోపిక ఇలా అంది. “కృష్ణుని పక్కన నడిచిన ఈమెను చూస్తే, ఆ అదృష్టం నాకు పట్టలేదని నా మనసులో ఎంతో బాధగా ఉంది. మనం ఇంతమంది ఇక్కడ ఉండగా ఆమె ఒక్కతే కృష్ణుని అధరామృతమును తాగడం నాకు చాలా అసూయగా ఉంది.” అని బాధపడింది ఒక పడుచు.

ఇంకొక గోపిక పెద్దగా కేక పెట్టింది. “ఇటుచూడండే. కాస్త ఇటు చూడండి. కృష్ణుని పాదముద్రలు, ఆమె పాదముద్రలు కొంచెం దూరం మాత్రమే ఉన్నాయి. తరువాత ఆమె పాద ముద్రలు కనిపించడం లేదు. అంటే ఆమె కృష్ణుని బుజాల మీద ఎక్కిందన్న మాట. అమ్మో! ఎంత పని చేసింది.” అని వాపోయింది ఆ గోపిక.

మరొక గోపిక కలుగజేసుకొని “ఇదే ఎక్కిందంటావా లేక కృష్ణుడే దానిని తనబుజాల మీద ఎక్కించుకున్నాడా!” అని సందేహము వెలిబుచ్చింది మరొక వనిత.

ఆమాటలు విన్న ఇందాకటి వనిత “ఎవరు ఎవరి మీద ఎక్కినా ఒకటి మాత్రం సత్యం. కృష్ణుడు ఆమెను తన బుజాల మీద మోస్తున్నాడు. ఎందుకంటే ఇక్కడ కృష్ణుని పాదముద్రలు బాగా లోతుగా దిగబడి ఉన్నాయి. బరువు మోసే వాళ్ల పాదముద్రలు ఇలా ఇసుకలో దిగబడి ఉంటాయి.” అని తనపరిజ్ఞానాన్ని బయటపెట్టింది ఆ గోపిక.

కాస్తముందుకు వెళ్లిన మరొక గోపిక ఒక్క కేకపెట్టింది. అందరూ అక్కడకు పరుగెత్తారు. “చూడండి. ఇక్కడ కృష్ణుని పాదముద్రలు, ఆమె పాదముద్రలు కనపడుతున్నాయి. అంటే ఇక్కడ పూలు కోసుకోడానికి వీలుగా కృష్ణుడు ఆమెను కిందికి దింపి ఉంటాడు. పాపం కృష్ణుడు ఆమెకు కష్టపడి పూలుకోసి ఇచ్చి ఉంటాడు. ఆమె కులుక్కుంటూ సింగారించుకొని ఉంటుంది. మనకు ఎప్పుడన్నా కృష్ణుడు పూలు కోసి తలలోపెట్టాడా” అని నిట్టూర్చింది.

“ఓసిమొద్దా! పూలుకోసి ఇవ్వడం కాదే. ఇటు చూడండి. ఇక్కడ కేవలం కృష్ణుడి పాదముల వేళ్ల ముద్రలు మాత్రమే కనపడుతున్నాయి. పాదముద్రలు పూర్తిగాలేవు. అంటే ఇక్కడ కృష్ణుడు ఆమెను తన ఒడిలో కూర్చోపెట్టుకొని ఆమె తలలో పూలు తురిమి ఉంటాడు. అందుకే ఇక్కడ కృష్ణుడు కూర్చున్న గుర్తులు, కృష్ణుడి తొడలమీద ఆమె కూర్చున్న గుర్తులు కనపడుతున్నాయి.” అని మరొక

గోపిక పాదముద్రలను విశ్లేషించడం మీద తనపరిజ్ఞానాన్ని
అందరిముందు ప్రదర్శించింది.

(ఇక్కడ ఒక విషయం మనం గమనించాలి. గోపికలు కృష్ణుని మీద
ప్రేమతో, భక్తితో ఆయనలో తాదాత్మ్యం పొందారు. తామే కృష్ణుడు అని
అనుకున్నారు. తమ మనసులను ఏకాగ్రతతో కృష్ణుని మీద లగ్నం
చేశారు. ఎల్లప్పుడూ కృష్ణనామస్తరణ, కృష్ణుని మనసునిండా
నింపుకోవడం, కృష్ణుడు తప్ప వేరే ఎవరూ లేరనుకోవడం, కృష్ణుడే
తమకు దిక్కు అనుకోవడం.... ఇవన్నీ ఒక భక్తునికి ఉండవలసిన
లక్షణాలు. మానవుడైన వాడు ఈ రకమైన భక్తిని అలవరచుకుంటే
మోక్షం దానంతట అదే వస్తుంది. ఎటువంటి పూజలు, వ్రతాలు అక్కర
లేదు. కాని మనం పూజలు, వ్రతాల దగ్గరే ఆగిపోతున్నాము. ఎంత
ఘనంగా పూజలు వ్రతాలు చేసామో గర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాము.
అటువంటి వారి మనసులలో నుండి భగవంతుడు మాయం
అవుతాడు అని ఈ అధ్యాయం నిరూపించింది. ఆ గోపికలను చూచి
మనం ఎంత నేర్చుకోవాలో ఆలోచించుకోవాలి.)

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈ ప్రకారంగా గోపికలు కృష్ణుని
మీద కామంతో, వ్యామోహంతో వివేకమును కోల్పోయి నేల మీద పడ్డ
పాద గుర్తులు కృష్ణుని పాద గుర్తులుగా భావించి ఇతరులకు చూపిస్తూ
ఎవరికి తోచినట్టు వారు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు.

ఇక్కడ ఇలా ఉండగా, గోపికలను అందరినీ వదిలిపెట్టి ఒకేఒక
గోపికతో కృష్ణుడు మాయం అయ్యాడు. ఆమెతో కొంచెం సేపు
విహరించాడు. “ఆహా! నేను ఎంద అదృష్టవంతురాలిని. కృష్ణుడు

అందరినీ వదిలి పెట్టి నన్నమాత్రమే వెంటబెట్టుకొని తిరుగుతున్నాడు. అందరిలోకీ నేనే గొప్పదానను.” అని గర్వంతో తలఎగరేసింది.

ఆగర్వంతో కృష్ణుని చూచి “కృష్ణా! నేను ఇంక నడవలేను. నన్ను ఎత్తుకొని తీసుకెళ్లవా!” అని ప్రేమగా అడిగింది. ప్రియురాలు అడిగితే కృష్ణుడు కాదంటాడా! “లలనా! నువ్వు నా బుజం మీద ఎక్కు. నిన్ను మోసుకుంటూ తీసుకెళతాను” అని అన్నాడు. ఆ గోపిక పరమ సంతోషంతో కృష్ణుని బుజం మీద ఎక్కబోయింది. అంతే. కృష్ణుడు మాయం అయ్యాడు. బుజం మీద ఎక్కబోయిన ఆ గోపిక దబ్బున కిందపడింది.

(ఈరోజుల్లో కూడా చాలా మంది దేవీ ఉపాసకులము, ఆంజనేయస్వామి ఉపాసకులము, అనీ, మాకు సిద్ధులు సంక్రమించా యనీ, సిద్ధయోగులమనీ, మాతో దేవుడు మాట్లాడతాడనీ, గర్వంగా చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. రకరకాల మహిమలు చేస్తుంటారు. ఆ మహిమలు చూచి వాళ్ల వెంట జనం తిరుగుతుంటారు. కాని ఇటువంటి వాళ్ల దగ్గర భగవంతుడు ఉండడని మనకు భాగవతంలో ఈ సంఘటన స్పష్టంగా చెబుతూ ఉంది. గమనించండి.)

ఆ గోపిక అటు ఇటు చూచింది. కృష్ణుడు కనపడలేదు. ఆమెకు ఏడుపు వచ్చింది. ఏడుస్తూ “కృష్ణా! ప్రియా! నాథా! రమణా! నీవు ఎక్కడున్నావు? ఎక్కడికివెళ్లావు? దీనురాలయిన ఈ దాసిని వదిలి వెళ్లిపోయావా!” అంటూ నేలమీద పడి దొర్లుతూ ఏడుస్తూ ఉంది.

ఇంతలో కృష్ణుని పాదముద్రల జాడలను బట్టి వస్తున్న గోపికలు ఆమె వద్దకు వచ్చారు. ఏడుస్తున్న ఆమెను చూచారు. తామందరినీ వదిలిపెట్టి, ఆమెతో వెళ్లిన కృష్ణుడు ఆమెను కూడా వదిలిపెట్టి వెళ్లిపోయాడని తెలిసి ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ గోపికతో సహా అందరు గోపికలు ఆ పున్నమి వెన్నెలలో అడవి అంతా కృష్ణుని కొరకు వెదకసాగారు. కాని దట్టంగా అల్లుకొన్న ఆ చెట్లమధ్య చీకటిగా ఉండటం వలన వారు కృష్ణుని కొరకు వెదకలేకపోయారు. అందరూ వెనక్కుతిరిగి వెళ్లిపోయారు. అందరూ యమునా నదీ తీరంలో ఇసుక తిన్నెల మీదకూర్చుని, ఇల్లు వాకిలి, మొగుడు, సంతానము, బంధువులు అందరినీ మరిచిపోయి, కృష్ణుని మీది మోహంతో, కృష్ణా!కృష్ణా అంటూ కృష్ణనామం జపిస్తూ విరహతాపంతో వేగిపోతున్నారు. కృష్ణలీలలను మధురంగా గానం చేస్తున్నారు.” అంటూ శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుని కొరకు గోపికలు వనం అంతా వెదకడం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముష్టదియవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ముష్టిదిఠకటవ అధ్యాయము

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుడు కనపడకపోయేసరికి,
గోపికలందరూ యమునా నదీ తీరానికి చేరుకొని, ఇసుక తిన్నెల మీద
కూర్చుని కృష్ణుని మహిమలను గానం చేస్తున్నారు.

“కృష్ణా! మా వ్రజములో నీవు పుట్టి, వ్రజమును వైకుంఠముతో
సమానంగా చేసావు. నీవు ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ మహాలక్ష్మి ఉంటుంది
కదా! అందుచేతనేమో నీవు పుట్టినప్పటినుండి ఈ వ్రజము సమస్త
సంపదలతో తులతూగుతూ ఉంది. మాకు దేనికీ కొరత లేదు. అన్నీ
సమృద్ధిగా దొరుకుతున్నాయి.

ఈ వ్రజములో ఉన్న గోపికలము అందరమూ నీ కోసరము
మా ప్రాణాలు కూడా ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. నీ మీదనే మా
ప్రాణాలు పెట్టుకొని బతుకుతున్నాము. నీకోసం వెదకి వెదకి
వేసారిపోతున్నాము.

కృష్ణా! మాకు కనిపించవా! మాకు నీ దివ్యదర్శనభాగ్యం
కలిగించవా! ఓ కృష్ణా! మేమందరము నీకు వేతనము లేని దాసీలము.
ఊరికే నీకు సేవలు చేస్తున్నాము తెలుసా! కాని నువ్వు ఏంచేస్తున్నావు?
నీ క్రిగంటి చూపులతో మా అందరినీ చంపుతున్నావు? ఎందుకమ్మా
అలా చేస్తావు? మా మనసులను ఇలా బాధపెట్టడం నీకు న్యాయమా!

కృష్ణా! యమునా నదిలో కాళీయుడు అనే సర్పము తన విషాన్ని చిమ్మి నీటిని విషపూరితం చేస్తున్నదని తెలిసి ఆ సర్పమును అక్కడి నుండి వెళ్లగొట్టి వ్రజవాసులను రక్షించావు. అఘాసురుని, తృణావర్తుని మొదలగు రాక్షసులను చంపావు. ఇంద్రుడు కురిపించిన వర్షము నుండి మా అందరినీ రక్షించావు. మాకు ఎప్పుడు ఎవరివలన ఎలాంటి భయం కలిగినా నీవు మా పక్కనే ఉండి మమ్ములను రక్షించావు. ఇప్పుడు మన్నధుడు తన బాణములతో మా అందరినీ వేధిస్తుంటే, మా అందరినీ ఎందుకు రక్షించవు?

ఓ దేవా! నీవు మాకే కాదు ఈ అనంత విశ్వమున కంతకూ ఆనందాన్ని కలిగిస్తున్నావు. అందరిలోనూ అంతర్యామిగా వెలుగుతున్నావు. దేవతల ప్రార్థనలను మన్నించి మా వ్రజములో అవతరించావు. మానవులందరూ ఈ సంసార భయంనుండి తప్పించుకోడానికి నీ పాదములను ఆశ్రయిస్తున్నారు. వారందరికీ నీవు అభయము ఇచ్చి రక్షిస్తున్నావు. వారందరికీ అభయం ఇచ్చిన వాడివి మా తలల మీద కూడా నీ చేతులను ఉంచి మా అందరినీ రక్షించరాదా!

ఓ వీరుడా! నీవు వ్రజవాసుల కష్టములు అన్నీ తీరుస్తున్నావు. నీ చిరునవ్వుతో మేమందరమూ నీ దాసులము అయ్యాము. నీ మీద విరహంతో వేగిపోతున్నాము. ఒక్కసారి నీ అందమైన ముఖపద్మమును మాకు చూపి మాకు ఆనందం కలుగచేయవా!

ఓ దేవా! నీ పాదమును ఆశ్రయించిన వారికి ముక్తిని ప్రసాదించావు అంటారు. ఆ పాదాలే ఈ వ్రజంలో గోవులను

తోలుకుంటూ గోవుల వెంట వెళ్ళాయి. ఆ పాదాలే కాళీయుని పడగల మీద నృత్యం చేసాయి. అటువంటి నీ పాదములను మా హృదయముల మీద ఉంచి, మా కామబాధను తొలగించి, మమ్ములను ధన్యులను చేయవా!

కృష్ణా! నీ మధురమైన వాక్కులు విని పండితులు నీ పట్ల ఆకర్షితులవుతున్నారు. నీ మృదుమధురమైన మాటలు విని మేము కూడా నీ మీద ప్రేమను పెంచుకున్నాము. నీ మీద మోహంతో నీకు దాసీలము అయ్యాము. మా మీద కరుణించి నీ అధరామృతమును మాకు పంచి ఇవ్వవా!

ఓ దేవా! నీ గురించి తపించే వారికి నీ కథలను వినడం చెవులకు అమృతం లాంటిది. నీ కథలను వినడం మాత్రం చేతనే పాపములన్నీ నాశనం అవుతాయి. సకల శుభాలు కలుగుతాయి. నీ కథలను విన్న వారు నీ ప్రేమకు పాత్రులవుతారు. అట్టి నీ కథలను మేము కూడా గానం చేసాము.

కాని నీవు ఏం చేసావు? ప్రేమతో కూడిన నీ క్రీగంటి చూపులతో మాలో కామాగ్నిని ప్రజ్వరిల్లచేసావు. మా అందరితో తిరిగావు. ఏకాంతంగా గడిపావు. నీ మనోహరమైన మాటలతో మమ్ములను సమ్మోహితులను చేసావు. ఉన్నట్టుండి కనపడకుండా పోయావు. నీవు కనపడకపోతే మా మనసులు అన్నీ కలతచెంది ఉన్నాయి. మాకు నీ దర్శనభాగ్యము కలుగజేయవా కృష్ణా!

ఓ కృష్ణా! నీకోవిషయంతెలుసా! నీవు గోవులను తోలుకొని
అడవికి వెళుతుంటే, నీ పాదములకు రాళ్లు గుచ్చుకొని
కందిపోతాయేమో అని మా మనసులు విలవిలలాడిపోయేవి. నీవు
సాయంత్రము మరలా గోవులను తోలుకొని వ్రజమునకు వచ్చేదాకా మా
ప్రాణాలు నీ కోసరం తల్లడిల్లిపోయేవి. నీముఖపద్మమును చూచిన
తరువాత మా మనసులు కుదుటపడేవి.

ఓ దేవదేవా! నీ నాభిలోనుండి వచ్చిన పద్మములో నుండి
పుట్టిన బ్రహ్మకూడా నిన్ను పూజిస్తాడు. నీ భక్తులు నిన్ను ధ్యానం
చేసినంత మాత్రం చేతనే నీవు వారి బాధలను పోగొడతావు. నిన్ను
సేవించిన వారి కోరికలు తీర్చి వారికి పరమసుఖమును కలుగజేస్తావు.
నీ పాదములు ఈ భూమి మీద తిరుగుతుంటే, అవి భూమికే
ఆభరణములుగా ప్రకాశిస్తాయి. అటువంటి నీ పాదములను మా
హృదయములలో నిలిపి మమ్ము కరుణించవా కృష్ణా!

ఓ కృష్ణా! నీ వేణునాదము వింటుంటే నీ మీద మోహం
కలుగుతుంది. అట్టి వేణువు నీ పెదాలకు తగిలి, నీ అధరామృతమును
గ్రోలి, మధురమైన నాదమును సృష్టించి ధన్యమైంది. ఆ వేణువుకు
కలిగిన అదృష్టమును మాకు కూడా ప్రసాదించి, మాకు నీ
అధరామృతపానమును అందివ్వవా! కృష్ణా!

పగలంతా నీవు గోవులను మేపుతూ అడవిలో ఉంటావు. నిన్ను
తలచుకుంటూ, నీవు ఏమి చేస్తుంటావో అని ఆలోచిస్తూ, నీమీద
విరహంతో పగలంతా గడుపుతాము. సాయంత్రం నీవు గోవులను
తోలుకొని వ్రజమునకు వచ్చినపుడు, నిన్ను కళ్లారా చూచుకుంటూ

ఆనందాంబుదిలో మునిగిపోతాము. రెప్పపాటు కాలం కూడా వృధా కానివ్వము. కానీ నిన్ను మా కనురెప్పలను కొట్టుకునేటట్టు చేసి ఆ క్షణకాలము కూడా నీ దర్శనభాగ్యమునకు అంతరాయము కలిగిస్తున్న ఆ బ్రహ్మదేవుని ఏమనాలి? ఆ బ్రహ్మ ఒట్టి తెలివితక్కువాడు కదా!

ఓ కృష్ణా! నీ కోసరము మేమందరము మా భర్తలను, పిల్లలను, అక్కచెల్లెళ్లను, అన్నదమ్ములను, అత్తమామలను, ఇతర బంధువులను, వదిలిపెట్టి వారు వద్దంటున్నా వినకుండా నీమీది మోహంతో నీ వద్దకు వచ్చాము. మేము ఎందుకు వచ్చామో నీకు తెలుసు? నీ మురళీగానమునకు మోహపరవశులమై వచ్చాము కదా! అన్ని తెలిసి కూడా, నీ కోసరం అర్ధరాత్రి అని కూడా చూడకుండా పరుగు పరుగున వచ్చిన మా అందరినీ ఈ రాత్రి పూట అడవిలో, వంటరిగా వదిలి వెళ్లడా న్యాయమా! ధర్మమా! వలచివచ్చిన వనితలను ఎవరైనా ఈ ప్రకారంగా ఒంటరిగా వదిలివెళతారా!

ఓ కృష్ణా! నీ మధురమైన మాటలు వింటుంటే, మనోహరమైన నీ చిరునవ్వు చూస్తుంటే, నీ క్రీగంటి చూపులు మా మీద ప్రసరిస్తుంటే, మాకు నీ మీద మోహం అంతకంతకూ అధికం అవుతూ ఉంది. మా మనసులు నీ యందు లగ్నం అవుతున్నాయి.

ఓ కృష్ణా! నీవు ఈ వ్రజములో మాకోసమే పుట్టావు. మేమందరము నీమీద మోహపరవశులమై ఉన్నాము. మా మనసులో ఉన్న బాధలను తొలగించు. మా కోరికలు తీరే ఓషధము నీవద్దనే ఉంది. నీ అధరామృతము అనే ఓషధమును మాకు ప్రసాదించు. నీ

సుకుమారమైన పాదపద్మములను, కర్కశములైన మా హృదయముల మీద ఉంచు. మాకు జీవితాన్ని ప్రసాదించు. మమ్ములను ఉద్ధరించు. మా మనసులలో ఉన్న బాధలను తొలగించు.” అని గోపికలు కృష్ణుని దర్శనం కోసరం రకరకాలుగా పరితపిస్తున్నారు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు గోపికా గీతికలను వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది ఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ముప్పది రెండవ అధ్యాయము

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఈ ప్రకారంగా గోపికలు కృష్ణుని వెదుక్కుంటూ వనమంతా తిరుగుతూ శోకిస్తున్నారు. ఇంతలో కృష్ణుడు పీతాంబరధారియై, చేతిలో మురళితో, తలమీద నెమలిపించుముతో, పెదాల మీద చిరునవ్వుతో, గోపికల ముందు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు.

కృష్ణుడు తమ కళ్లెదుట కనపడగానే గోపికలకు కళ్లవెంట ఆనందాశ్రువులు జలా జలా రాలాయి. పోయిన ప్రాణాలు తిరిగి వచ్చినట్టయింది. అప్పటి వరకూ స్తబ్ధుగా ఉన్న గోపికలలో ఒక్కసారిగా చైతన్యం వచ్చింది. అందరూ ఒకేసారి దిగ్గున లేచారు. కృష్ణుడి వంకకు పరుగెట్టారు.

ఒక గోపిక ఆనందంతో కృష్ణుడి చేతులు పట్టుకుంది. మరొక గోపిక కృష్ణుడి చేతులు తన బుజాల మీద వేసుకుంది. ఒక గోపిక తన చేతిలోని తాంబూలమును కృష్ణుని నోట్లో పెట్టింది. మరొక గోపిక కృష్ణుని కాళ్లను చుట్టేసింది. మరొక విరహిణి ప్రణయకోపంతో మూతి మూడువంకరలు తిప్పింది. నిన్ను కొడతా అంటూ వేలు ఆడించింది.

ఆ గోపికలలో కృష్ణుని ఎడల ప్రేమ, భక్తి రెండూ కలిసిపోయి కృష్ణుని ఎంతసేపు సేవించినా వారికి తనివితీరడం లేదు. అలాగే రెప్పవాల్చకుండా, కృష్ణుని చూస్తూ నిలబడిపోయారు. అయినా వారికి తృప్తి కలగలేదు. ఒక గోపిక కళ్లుమూసుకొని తాను కృష్ణుని తన బాహువులలో గట్టిగా బంధించినట్టు ఆనందంపొందుతూ ఉంది. అప్పటి దాకా కృష్ణుని మీద విరహతాపంతో వేగిపోయిన ఆ గోపికలు ఒక్కసారిగా కృష్ణుడు తమ కళ్లముందు నిలువగానే, వారి విరహం అంతా గాలిలో కలిసిపోయింది.

తమ కళ్లనిండా ఆనందాన్ని, సంతోషాన్ని నింపుకొని తన వంకే కన్నార్పకుండా చూస్తున్న గోపికల మధ్య కృష్ణుడు తారల మధ్య చంద్రుడిలా శోభిల్లాడు. తాను ఒకడే అయినా, అందరిముందు ఒక్కొక్క కృష్ణుడు నిలబడిఉన్నట్టు భ్రమకలిగించాడు. అందరి చేతులు పట్టుకొని చంద్రుడు చల్లని వెన్నెల ప్రసరిస్తుంటే, సుగంధ భరితమైన పిల్ల వాయువులు వీస్తుంటే, ఆ యమునానదీ తీరంలో ఇసుక తిన్నెల మీద విహరిస్తున్నాడు.

కృష్ణదర్శనము కలగగానే గోపికలలో ఉన్న మానసిక వేదనలు తొలగి పోయాయి. వారి మనసులు ఆనందంతో ఓలలాడాయి. కృష్ణుడు కూర్చోడానికి ఇసుక తిన్నెల మీద తాము వేసుకున్న వల్లెవాటులను (పమిటెలను) తీసి పరిచారు. కృష్ణుడు వారు పరిచిన వస్త్రముల మీద కూర్చోగానే గోపికలు కూడా ఆయనచుట్టు గుండ్రంగా కూర్చున్నారు. గోపికల సభలో కృష్ణుడు పూజింపబడుతున్నాడు.

ఒకతె కృష్ణుని చేతులను తనతొడల మీద పెట్టుకుంది. మరొక గోపిక కృష్ణుని పాదములు తన ఒడిలో పెట్టుకొని పిసుకుతూ ఉంది. కృష్ణుడు హఠాత్తుగా కనపడకపోవడంతో ఆ గోపికలు అందరూ కృష్ణుని మీద ప్రణయ కోపం చూపించసాగారు.

“కృష్ణా! మానవుల్లో మూడు రకాలు ఉన్నారు. కొంత మంది మానవులు తమను సేవించే వారి వెంట తిరుగుతుంటారు. తనకు సేవలు చేసే వారికి తాము కూడా సేవలు చేస్తారు. ఇంక రెండవ జాతిమానవులు, దీనికి విరుద్ధంగా ఉంటారు. ఎదుటి వాడు తమను సేవించకపోయినా, వారు తమ సేవలను అందరికీ అందిస్తుంటారు. వారికి సేవాభావమే పరమార్థము. ఇంక మూడవ జాతి మానవులు ఉన్నారు. వారు తమను సేవించిన సేవింకపోయినా పట్టించుకోరు. ఎవరికీ తమ సేవలు అందించరు. కేవలం తమ స్వార్థమే చూసుకుంటారు. వీరిలో ఎవరు ఉత్తములో చెప్పగలవా? అని అడిగారు.

(ఈ సందర్భంలో పోతనగారి పద్యం చదవండి.

కం॥కొలిచిన గొలుతురు కొందఱు

గొలుతురు దము గొలువకున్న గొందఱు పతులం

గొలిచినను గొలువకున్నను

గొలువరు మరికొంద జేలమి గోపకుమారా!

గోపికల ప్రశ్నకు కృష్ణుడు ఇలా సమాధానం చెప్పాడు.

“గోపికలారా! తాము ఎదుటి వారికి సేవచేస్తే, వారు కూడా తమకు సేవచేస్తారనే ప్రత్యుపకారవాంఛతో చేసే సేవ స్వార్థపూరితమైన సేవ. అటువంటి వారు తమకు తాము సాయం చేసుకుంటారే తప్ప ఎదుటి వారికి సాయం చేయరు. అటువంటి సేవ ధర్మబద్ధము కాదు.

కొందరు పుత్రులు, పుత్రికలు ఉంటారు. వారికి తమ తల్లితండ్రులంటే ఇష్టంఉండదు. వార్ధక్యంలో తమ తల్లితండ్రులను నిర్లక్ష్యం చేసారు. కాని అటువంటి వారి పట్లకూడా వారి తల్లితండ్రులు ప్రేమ,ఆప్యాయత చూపిస్తారు. వారి క్షేమం కోసరం తల్లిడిల్లిపోతుంటారు. ఇటువంటి సేవనే నిస్వార్థసేవ అంటారు. ఇది ధర్మబద్ధమైన సేవ. సాహర్ద్రముతో కూడిన సేవ.

వీరి సంగతి అటుంచితే, మరి కొందరు ఉన్నారు. వీరు ఎదుటి వారు తమను సేవించినా వారి మొహం కూడా చూడరు. వారికి ఎటువంటి ఉపకారము చెయ్యరు.

ఒక పేదవాడికి కొంత ధనం లభించింది. లభించిన ధనము వెంటనే పోయింది. అప్పుడు ఆ పేదవాడు పోయిన ధనం కోసరం

వెంపర్లాడతాడు. ఆకలి దష్టిక మర్చిపోయి పోయిన ధనం కోసరం పరితపిస్తుంటాడు. అదే మాదిరి, నేను కూడా నా గురించి పరితపించే సాధకులకు ఓ పట్టాన దర్శనం ఇవ్వను. మీకు కూడా అంతే. మీరందరూ నా కోసరం మీ భర్తలను, సంతానమును, అత్తమామలను, మీ గృహములను వదిలిపెట్టి వచ్చారు. నేను ఎల్లప్పుడూ మీ ఎదుటనే ఉంటే మీకు నా యందు ఆసక్తి ఉండదు. అందుకే వెళ్లిపోయాను. నేను మీకు కనపడకుండా మీ వెంటనే ఉండి మీరు నా గురించి అనుకున్న మాటలన్నీ విన్నాను. మీరు నా గురించి పడే ఆవేదన గుర్తించాను.

నేను ఎల్లప్పుడూ మీ వాడనే. కాబట్టి మీరు నా మీద అలుకపూన పనిలేదు. మీకు నాకు మధ్య ఉన్నది పరిశుద్ధమైన ప్రేమ. దానిలో తుచ్ఛమైన కామమునకు తావు లేదు. ఎవరికీ వీలు కానటువంటి సంసారబంధములను మీరు ఛేదించుకొని నా వద్దకు వచ్చారు. మీరు చేసిన ఈ త్యాగమునకు నేను మీకు ఏమి ప్రత్యుపకారము చేయగలను. అందుకని మీకు, మీమనసులకు ఏది ఇష్టం అయితే అది చేసి మీకు ఆనందం కలుగజేస్తాను.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ముష్టి మూడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత మహారాజా! ఎప్పుడై కృష్ణుడు తమ మనోరథమును తీరుస్తాను అని అన్నాడో గోపకాంతల మనసులు ఆనందడోలికలలో తేలియాడాయి. వారందరూ కృష్ణుని చేతులు కాళ్లు పట్టుకొనడం ద్వారా, కృష్ణుని కౌగలించుకోడం ద్వారా, అప్పటి వరకు కృష్ణుని వియోగం వలన కలిగిన విరహతాపాన్ని పోగొట్టుకున్నారు.

తరువాత కృష్ణుడు గోపికలతో, గోపకాంతలతో యమునానదీ ఇసుకతీరాలమీద, పున్నమివెన్నెలలో రాసక్రీడలు సలిపాడు. కృష్ణుడు తన మాయాశక్తిని ప్రదర్శించాడు. తాను అనేకముగా మారి పోయాడు. ఇద్దరు గోపకాంతల మధ్య ఒకడుగా ఉన్నాడు. ప్రతి గోపకాంత పక్కన తాను ఉన్నట్టు భ్రమకలిగించాడు. ఆ కారణంగా ప్రతి గోపికా, గోపకాంతా కృష్ణుడు తమ పక్కనే ఉన్నాడని భ్రమచెందారు. ఇద్దరు గోపికల మధ్య కృష్ణుడు, ఇద్దరు కృష్ణుల మధ్య ఒక గోపిక, అలా అందరూ వలయాకారంలో నిలబడ్డారు. ఆ వలయం మధ్యలో వేణువును ఊదుతూ ఒంటరిగా కృష్ణుడు తన రాసలీలను ప్రదర్శించాడు.

(నారీ నారీ నడుమ మురారీ, హరికీ హరికీ మధ్య వయారీ,
తానొకడైనా తలకొక రూపై, సాగెను రాధామాధవకేళీలీలా).

ఈ రాసలీలను చూడటానికి ఆకాశంలో దేవతాగణములు
బారులుతీరారు. దేవ దుందుభులు మోగించారు. పూలవాన
కురిపించారు. గంధర్వులు తమ భార్యలతో కూడి శ్రీకృష్ణుని లీలలను
గానం చేస్తున్నారు. ఆ రాసలీలలో పాల్గొన్న గోపికల, గోపకాంతల కాలి
అందియలు, చేతులకు ధరించిన గాజులు, మెడలో వేసుకున్న
ఆభరణములు గలగలమంటూ మధురంగా ధ్వనిచేయసాగాయి.
బంగారంతో చేసిన హారం మధ్యలో పొదిగిన నీలమణిలాగా,
గోపకాంతల మధ్యలో కృష్ణుడు ప్రకాశిస్తున్నాడు.

గోప కాంతలు, గోపికలు నృత్యం చేస్తున్నారు. చేతులు కాళ్లు
ఆడిస్తున్నారు. నవ్వుతున్నారు. తుళ్లుతున్నారు. కళ్లు తిప్పుతున్నారు. అనేక
రకములైన నృత్యభంగిమలను ప్రదర్శిస్తున్నారు. వాని నడుములు
ఆడుతున్నాయి. పైటలుచెదిరిపోతున్నాయి. చెవికి పెట్టుకున్న లోలాకులు
ఊగుతున్నాయి. వారి ముఖములు చెమటతో తడిసిపోయాయి. వారు
ముడివేసుకున్న జుట్టు చెదిరిపోయింది.

కాని వారికి ఇవేమీ తెలియడం లేదు. కృష్ణలీలలను గానం
చేస్తూ మైమరచిపోయారు. ఆకాశంలో మెరుపులలాగా మెరుస్తున్నారు.
రకరకాలైన రాగములతో కృష్ణగీతికలను ఆలాపిస్తున్నారు. తాము నృత్యం
చేస్తూ, కృష్ణుని తాకుతూ, ఆ స్వర్గకు పులకించి పోతూ
నానావిధములైన నృత్య భంగిమలు ప్రదర్శిస్తున్నారు. గొంతెత్తి
పాడుతున్నారు. ఆ ప్రశాంత వాతావరణంలో, నిశ్శబ్ద నిశీధిలో, వారి
గొంతుకలు నలుదిక్కులా ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. వారి గాత్రసౌరభము
బ్రహ్మాండమంతా వ్యాపించింది.

ఒక గోపిక పద్ధమంలో స్వరాలాపన చేస్తూ ఉంది. ఆమె గానామృతమును తాగిన కృష్ణుడు “ఆహా! ఓహో! ఎంతో బాగుంది” అని ప్రశంసిస్తున్నాడు. మరొక గోపిక అదే రాగమును తాళము మార్చి పాడసాగింది. ఆమెను కూడా కృష్ణుడు ప్రశంసించాడు. ఒక గోపిక కృష్ణుడి చుట్టు తిరిగి, ఆడి, పాడి, అలసి పోయింది. ఆమె జుట్టు ముడి వీడిపోయింది. ఆమె పక్కనే ఉన్న కృష్ణుని బుజముల మీద వారి పోయింది. మరొక గోపిక కూడా అదేమాదిరి కృష్ణుని చేతులను పట్టుకొని వాటేసుకొని ఆ చేతుల మీద ముద్దులు పెడుతూ ఉంది.

మరొక గోపిక తన చెక్కిళ్లను కృష్ణుని చెక్కిళ్లకు చేర్చి, కృష్ణుడు నోటిలో నములుతున్న తాంబూలమును తాను కూడా స్వీకరించింది. మరొక గోపిక ఆడి పాడి అలసి పోయి కృష్ణుని చేతులు తీసి తన గుండెల మీద వేసుకొని సేదతీరుతూ ఉంది. ఇతర గోపికలు, గోప కాంతలు కూడా కృష్ణుని తమ భర్తవలె మనులో తలంచుకొనుచూ, కృష్ణుని కౌగిట్లో ఉన్నట్టు భ్రమిస్తూ తన్మయత్వంలో మునిగిపోయారు.

వారి చుట్టు చేరిన భ్రమరములు ఝుమ్మని నాదం చేస్తూ సంగీతం వినిపిస్తుంటే ఆ సంగీతానికి అనుగుణంగా గోపికలు నృత్యం చేస్తున్నారు. చిన్ని బాలుడు తనను తాను అద్దములో చూచుకొని ఆ ప్రతిబింబముతో ఆడుకున్నట్టు, కృష్ణుడు కూడా ప్రతి గోపికలో ఆత్మస్వరూపంగా ఉన్న తనను తాను చూచుకుంటూ ఆగోపికలతో ఆడుతూ పాడుతూ ఆలింగనము చేసుకుంటూ కరచాలనము చేస్తూ నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ వారితో ఆ బృందావనములో విహరిస్తున్నాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుడు తమను అంగాంగము
తాకుతూ ఉంటే ఆ ఆనందములో గోపికల అవయవములు తమతమ
పట్టు తప్పాయి. వారు ఇష్టంవచ్చినట్టు ఆడుతుంటే వారి జుట్టు ముడులు
వీడిపోయాయి. వారి వస్త్రములుజారిపోతున్నాయి. ఆ తన్మయత్వంలో
వారు ఇవేమీ పట్టించుకోవడంలేదు.

కృష్ణుడు గోపికలు ఆడుతున్న ఈ రాసలీల చూచి ఆకాశంలో
ఉన్న దేవతలు కూడా మన్మథపరవశులయ్యారు. శ్రీకృష్ణుడు తాను
ఒక్కడే అయినప్పటికినీ, తన మాయాశక్తితో, అక్కడ ఎంత మంది
గోపికలు, గోపకాంతలుఉన్నారో, తాను కూడా అంతమంది అయిపోయి,
వారితో విహరిస్తున్నాడు.

తనతో సాగిస్తున్న రతివిహారంలో గోపికల ముఖములు
చెమటతో తడిసిపోగా, కృష్ణుడు ఆప్యాయంగా వారి ముఖములను
తుడుస్తున్నాడు. కృష్ణుని చేతులు తమ చెక్కిళ్ల మీద పడగానే,
ఆగోపికలు పరమానందము పొందారు. వారి మనసులో కృష్ణుని తమ
భర్తగా పూజిస్తున్నారు.

యమునా తీరంలో ఆడిపాడి అలసిపోయిన గోపికలు,
గోపకాంతలు, తమ చెంత ఉన్న కృష్ణుడితో కలిసి యమునానదీ
జలములలో ప్రవేశించి జలక్రీడలు ఆడసాగారు. గోపికలు కృష్ణుని
చుట్టు చేరి ఆయన మీద నీళ్లు చల్లుతున్నారు. కృష్ణుడు కూడా వారిని
ప్రేమతో చూస్తూ తాను కూడా వారి మీద జలమును చిమ్ముతున్నాడు.
ఆ వనములో ఉన్న సుగంధపుష్పముల మీది నుండి వచ్చే
పరిమళమును ఆస్వాదిస్తూ గోపికలు కృష్ణుని తో కూడి

జలకాలాడుతున్నారు. ఆ శరత్కాలములో ప్రసరించే చంద్రకిరణముల కాంతిని సేవిస్తున్నారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుడు గోపికలతో సలిపిన రాసలీలలను వివరించాడు.

అప్పుడు పరీక్షిత్తును ఒకసందేహము కలిగింది.

“ఓ శుకయోగీంద్రా! కృష్ణుడు తన అన్న బలరామునితో కలిసి దుష్టరక్షణ శిష్టరక్షణ కొరకు ఈ భూమి మీద అవతరించాడు గదా! ధర్మాని కాపాడేవాడు, ధర్మాన్ని తాను ఆచరించి, ఇతరులకు మార్గదర్శకం కావలసిన వాడు, ఈ విధంగా పరస్త్రీలయిన గోపికలను, గోప కాంతలను ఆలించనం చేసుకోవడం, వారితో ఆడడం, పాడడం, క్రీడించడం మొదలగు అధర్మకార్యములను ఎలా చేయగలిగాడు? కృష్ణుడు పరమాత్మ అవతారము. ఆయనకు కోరికలు కానీ, కోరుకోవలసినవి కానీ ఏమీలేవు కదా! ఆయనకు అనుభవించ వలసినవి ఏమీ లేవు కదా! మరి అటువంటి కృష్ణుడు ఈ విధంగా లోకము నిందించే పనులుఎలా చేయగలిగాడు? మాకు ఈ సందేహములను తీర్చండి.” అని అడిగాడు.

మత్తకోకిల:

ధర్మకర్తయు ధర్మభర్తయు ధర్మమూర్తియు నైన స
త్కర్ముడు ధర్మ శిక్షయు ధర్మరక్షయు జేయగా
నర్మలిన్ ధరమీద బుట్టి పరాంగనాజనసంగ మే
ధర్మమంచు దలంచి చేసి నుదాత్తమానస చెప్పుమా!

(ధర్మమును ఆచరించే వాడు, ధర్మమునకు అభిపతి అయిన వాడు, ధర్మమే తన స్వరూపముగా కలవాడు, ఎల్లప్పుడూ సత్కర్మలు ఆచరించేవాడు అయిన కృష్ణుడు, అధర్మమును అణచివేసి, ధర్మమును రక్షించుట కొరకు ఈ భూమి మీద అవతరించిన కృష్ణుడు, ఇతరుల భార్యలతోనూ, ఇతర గోపికలతోనూ ఆడటం, పాడటం, క్రీడించడం ఏ పాటి ధర్మము అంటూ చేసాడు. కొంచెం మాకు చెప్పండి. అని మెత్త మెత్తగా చురక అంటించినట్టు మనందరి పక్షాన అడిగాడు పరీక్షిత్తు.)

అప్పుడు శుక మహర్షి ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు.

“అగ్నిలో ఏమి వేసినా కాలి పోతుంది. అగ్ని సర్వభక్షకుడు. కాని అగ్ని పవిత్రుడు. అలాగే కృష్ణుడు పరమాత్మ స్వరూపుడు. స్వయం ప్రకాశకుడు. ఆయన ధర్మమును తప్పినట్టు మనకు కనిపించినా, అది ఆయన పట్ల దోషము కాదు. ఎందుకంటే ఆయన ఈ పనులన్నీ నిర్వికారంగా చేసాడు. గోపికల పట్ల కోరికతో, కామంతో చేయలేదు. కాబట్టి ఆ కర్మఫలము ఆయనకు అంటదు.

మానవులు అంతటి నిర్వికారులు కారు. కృష్ణుడు చేసాడు కాబట్టి మేము అలాగే చేస్తాము అనడం తప్పు. పరస్మీలను మనసులో కూడా చెడుగా ఊహించడం తప్పు, దోషము, పాపము. పాలసముద్రములో నుండి హాలాహలముపుట్టింది. దానిని ఈశ్వరుడు తాగాడు. తన కంఠములో నిలుపుకున్నాడు. మరి అటువంటి పని సామాన్య మానవుడు చేయగలడా! కాబట్టి కొన్ని పనులు భగవంతుడు మాత్రమే చేయగలడు. వారిని అనుకరించడం మానవులకు మంచిది కాదు.

కొందరు మానవులు సత్యవాక్కుకు కట్టుబడి ఉంటారు. సత్యం పలకడానికి ఎన్ని కష్టనష్టములు కలిగినా వెనుకాడరు. అటువంటి వారిని మానవులు అనుకరించాలే గానీ, కృష్ణుడు చేసాడు కదా అని మానవులు కూడా అనుకరిస్తే కష్టాలపాలవుతారు.

ఈ లోకంలో అహంకారము లేని వారు, ఏ పని అయినా సమర్థతతో నిర్వహించే వారు, లోక హితము కోరి ఏ ధర్మాన్ని ఆచరిస్తారో, అదే ధర్మాన్ని మానవులు కూడా ఆచరించాలి. ఎందుకంటే అటువంటి వారు ఆచరించే ధర్మములో ఎటువంటి స్వార్థబుద్ధి ఉండదు. అటువంటి వారు ఏదో ఒక సమయమున ధర్మము తప్పి, అధర్మము ఆచరించినా, దానివలన ఎటువంటి అనర్థము కలుగదు.

ఎల్లప్పుడు పరమాత్మను మనసులో ఆరాధించేవారు, అహంకారము లేని వారు, ఏ పని చేసినా ఆ కర్మఫలములు వారికి అంటవు. ఆ కర్మలతో వారికి ఎటువంటి సంబంధము ఉండదు. శ్రీకృష్ణుడు అటువంటి వాడే. కాబట్టి కృష్ణుడు ఇతరుల భార్యలతో తిరిగినట్టు కనపడినా ఆయనకు ఆ కర్మల ఫలితము అంటదు. ఆ కర్మల వలన ఆయనకు పాపము గానీ, పుణ్యము గానీ సంక్రమించదు.

ఏ భగవానుని పాదములను ఆశ్రయించి ముక్తిని పొందుతున్నారో, ఏ భగవానుని ప్రభావముచేత యోగులు సమస్త కర్మబంధనముల నుండి విడివడుతున్నారో, అటువంటి యోగులు, జ్ఞానులు తాము చేసిన కర్మల వలన బంధింపబడరు. అటువంటప్పుడు తనకు అవసరం లేకపోయినా, ధర్మస్థాపన కొరకు తనకు తానుగా

అవతరించిన కృష్ణునికి కర్తవ్యబందనములు ఎలా కలుగుతాయి?

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పరమాత్మ అనగా ఎవరు? సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడు. విష్ణువు అనగా సర్వవ్యాపి. అందరిలో ఆత్మ స్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నాడు. ఆ విష్ణువే కృష్ణుడు. ఆ కృష్ణుడు ఇటు గోపికలు, గోపకాంతలలోనూ, వారి భర్తలలోనూ, అంతర్యామిగా ఉన్నాడు. అంటే తన ఆత్మతో తానే క్రిడిస్తున్నాడు. సామాన్య మానవులకు కృష్ణుని శరీరం వేరు, గోపికల శరీరాలు వేరు అని కనిపిస్తున్నాయి. కాని వారిలో ఉన్న శుద్ధచైతన్యము అంతా ఒక్కటే. అన్నిటా తానే అయి వెలుగుతూ ఉంది. ఆ శుద్ధసత్వగుణ చైతన్యము అందరిలోనూ ఉంది. మానవులు చేసే పనులను బట్టి ఆ చైతన్యము రజోగుణము, తమోగుణముతో మలినపడుతూ ఉంది. అందుకనే మానవులు కృష్ణుడు, వేరు గోపికలు, గోపకాంతలు వేరు అని భేదభావమును పొంది కృష్ణుడు తప్పుచేసాడు, అధర్మము చేసాడు అని అనుకుంటూ ఉంటారు. అందరిలో తానే ఉన్నాడు అని లోకానికి చాటి చెప్పడానికే కృష్ణుడు ఈ రాసలీలను ప్రకటించాడు. ఈ రాసలీలను పరమాత్మ నిర్గుణత్వంగా అర్థం చేసుకోవాలే గానీ, కామక్రీడగా కాదు. ఇదంతా కృష్ణమాయ అనుకుంటే భగవంతుని మీద భక్తి పెరుగుతుంది. అలా కాకుండా కామదృష్టితో చూస్తే, తాను కూడా అటువంటి పనులను చేసి కష్టాలపాలవుతాడు మానవుడు.

నీకు ఇంకొక రహస్యము కూడా చెబుతాను విను.
యమునా తీరంలో ప్రతి గోపిక పక్కన ఒక కృష్ణుడు ఎలా కనిపించాడో, అలాగే ఆ గోపికల, గోప కాంతలు కూడా తమ తమ

భర్తల పక్కన, వారి సంతానము పక్కన, అత్త మామల పక్కన ఉన్నారు.
ఆ గోపకాంతల భర్తలు తమ తమభార్యలు తమ పక్కనే ఉన్నట్టు
భావించారు కాబట్టి వారికి కృష్ణుని పట్ల ఎటువంటి దోషభావము లేదు.

ఇంతలో తెల్లవారుజాము అయింది. గోపికలు, గోపకాంతలు
కృష్ణుని విడిచి తమ తమగృహములకు వెళ్లిపోయారు. కృష్ణుడు కూడా
తన ఇంటికి వెళ్లాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పైన చెప్పబడిన రాసలీలలను శ్రద్ధతో
గురువు ముఖతా అధ్యయనం చేసి, అందులో ఉన్న అంతరార్థమును
గ్రహిస్తే, వారిలో ఉన్న తుచ్ఛమైన కామ కోరికలు నశిస్తాయి. వారు
పరమాత్మ అనుగ్రహం పొందుతారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్
మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని రాసలీలలను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముష్టిదిమూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ముష్టిదినాలుగవ అధ్యాయము

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుతో ఈ విధంగా
చెబుతున్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఒక రోజు నందవ్రజములో
శివపూజలు జరుగుతున్నాయి. నందుడు, గోపకులు కలిసి ఎద్దుల
బండ్లు కట్టారు. ఆ బండ్ల మీద అందరూ అంబికా వనము అనే
వనమునకు వెళ్లారు. అందరూ సరస్వతీ నదిలో స్నానం చేసారు.
సదాశివుని, అంబికా దేవిని పుష్పములతో పూజించారు. నివేదనలు
సమర్పించారు. బ్రాహ్మణులకు గోవులను, బంగారమును, వస్త్రములను
దానంగా ఇచ్చారు. అందరికీ షడ్రసోపేతమైన భోజనములు వడ్డించారు.
వ్రతం చేసే వాళ్లు మాత్రం కేవలం నీరు ఆహారంగా తీసుకున్నారు. ఆ
రాత్రి అంతా సరస్వతీ నదీ తీరంలో గడిపారు.

ఆ రోజు అర్ధరాత్రి అవుతుండగా ఒక భయంకరమైన పాము
అక్కడికి వచ్చింది. దానికి ఆకలిగా ఉంది. ఆహారము ఎక్కడా
దొరకలేదు. నేల మీద పడుకొని ఉన్న నందరాజు కనిపించాడు.
ఆయనను పట్టుకుంది ఆ పాము. నందరాజు భయంతో కేకలు వేసాడు.
“కృష్ణా! రామా! రండి. నన్ను పాము పట్టుకుంది. రక్షించండి.” అని
కేకలు వేసాడు.

ఆ కేకలు విన్న గోపకులు పరుగు పరుగున అక్కడకు వచ్చారు.
జంతువులు రాకుండా వేసుకున్న నెగడు లో నుండి మండుతున్న

కట్టెలను తీసుకొని ఆ పామును కొట్టసాగారు. ఎంత కొట్టినా ఆ పాము నందుని విడిచిపెట్టలేదు. అసలు విషయం తెలిసిన కృష్ణుడు ఆ పాము దగ్గరకు పోయి ఆ పామును తన పాదముతో తాకాడు. వెంటనే ఆ పాము తన సర్పరూపము వదిలిపెట్టి విద్యాధరుడిగా మారి పోయింది. కృష్ణుడికి నమస్కరించి ఈ విధంగా పలికాడు ఆ విద్యాధరుడు.

“కృష్ణా! నేను ఒక విద్యాధరుడను. నా పేరు సుదర్శనుడు. నేను నా విమానము మీద అన్ని చోట్లా తిరుగుతుంటాను. ఒక చోట కొంత మంది ఋషులు తపస్సు చేసుకుంటున్నారు. నేను చాలా అందగాడిని. గడ్డాలు మీసాలు పెరిగి వికృతంగా ఉన్న ఆ ఋషులను చూచి నేను వారిని పరిహాసం చేసాను. వారికి కోపం వచ్చింది. నన్ను పాముగా బతకమని శపించారు. ఇప్పుడు నీ పాదస్పర్శ సోకగానే నాపాపము పోయి నా నిజస్వరూపము వచ్చింది. నిన్ను చూడగానే నాకు భ్రాహ్మణ శాపము నుండి విముక్తి లభించింది. కేవలం నీ నామము జపించ గానే మానవులు పవిత్రులు అవుతుంటారు. అటువంటిది నీ పాదస్పర్శతోనే నేను పవిత్రుడను అయ్యాను అనడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది! నాకు ఆ ఋషులు మహాపాపకారం చేసారు. లేకపోతే నాకు నీ పాదములను తాకే అదృష్టం కలగదు కదా! తమరు నా మీద దయయుంది నా లోకమునకు పోవుటకు అనుమతి ఇవ్వండి.” అని ప్రార్థించాడు. కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో అలాగే అని తలూపాడు. విద్యాధరుడు తన లోకానికి వెళ్లిపోయాడు.

నందుడు పాము బారి నుండి బయట పడ్డందుకు గోపకులు అందరూ సంతోషించారు. వ్రజవాసులందరూ ఆ అంబికా వనములో

మూడు రోజులు ఉండి పూజలు చేసి, తిరిగి నందవ్రజమునకు చేరుకున్నారు.

తరువాత ఒక రోజు రాత్రి కృష్ణుడు, బలరాముడు యమునా నదీ తీరంలో వన విహారం చేస్తున్నారు. వారిని చూచి వ్రజములో ఉన్న గోపికలు కూడా అక్కడకు వచ్చారు. అందరూ కృష్ణుని మహిమలను గానం చేస్తూ విహరిస్తున్నారు. కృష్ణుడు, బలరాముడు కూడా వారితో గొంతు కలిపిపాడుతున్నారు. కృష్ణుడు, బలరాముడు పాడటం చూచి గోపికలు పరవశించిపోయారు. వారు కూడా ఒళ్లు తెలియకుండా నృత్యగానాలతో వినోదిస్తున్నారు.

ఆ సమయంలో శంఖచూడుడు అనే యక్షుడు అక్కడకు వచ్చాడు. ఆ శంఖచూడుని తలలో ఒకమణి ఉంది. తన శిఖలో మణి ఉందని, తనను ఎవరూ ఎదిరించే వాడు లేడని వాడికి గర్వం ఎక్కువ. వీడి రాకను బలరాముడు, కృష్ణుడు చూచారు కానీ, వీడు ఏం చేస్తాడో చూద్దాం అని గమనిస్తున్నారు. ఆ యక్షుడు రామకృష్ణులను చూచి ఏ మాత్రం భయపడకుండా, వారి ఎదురుగానే గోపికలను పట్టుకొని దూరంగా తీసుకొని పోయాడు. యక్షుని చేత పట్టుబడ్డ గోపికలు పెద్దగా ఏడుస్తున్నారు. కాపాడమని బిగ్గరగా కేకలు వేస్తున్నారు.

అది చూచిన బలరామ కృష్ణులు ఆ యక్షుని వెంబడించారు. “భయపడకండి. మేమున్నాము మిమ్ములను రక్షిస్తాము” అని అరుస్తూ కృష్ణుడు ఆ యక్షుడు పోయిన దిక్కుకు పరుగెట్టాడు. బలరాముడు మాత్రం మిగిలిన స్త్రీలకు రక్షణగా అక్కడే ఉండిపోయాడు.

యక్షుడు ఏ దిక్కుకు పోతే ఆ దిక్కుకు పరుగెడుతున్నాడు కృష్ణుడు.
ఆఖరుకు కృష్ణుడు ఆ యక్షుని పట్టుకున్నాడు. వాడిని తల బద్దలు
కొట్టాడు. వాడి శిఖలో ఉన్న మణిని తీసుకున్నాడు. ఆ విధంగా
శంఖచూడుడు అనే ఆ యక్షుడు తాను చేసిన తప్పుకు కృష్ణుడిచేతిలో
శిక్ష అనుభవించాడు. కృష్ణుడు గోపికలను, మణిని తీసుకొని
బలరాముడు ఉన్నచోటికి వచ్చాడు. ఆ మణిని తన అన్నగారైన
బలరామునికి ఇచ్చాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు,
సుదర్శన, శంఖచూడుల వృత్తాంతమును వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది నాలుగవ అధ్యాయముసంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ముప్పదియవ అధ్యాయము.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ ప్రకారంగా రోజులు గడుస్తున్నాయి.
కృష్ణుడు, బలరాముడు గోప బాలురు పొద్దుటే ఆవులను తోలుకొని
సమీపములోని అడవిలోకి వెళ్తారు. సాయంత్రం దాకా ఆవులను మేపి,
సాయంత్రము గోధూళి వేళ ఇంటికితిరిగి వస్తారు. పగలంతా కృష్ణుడు
తమ కళ్లకు కనపడడు కాబట్టి, నందవ్రజములో ఉన్న గోపికలు కృష్ణుని
మీద విరహ వేదనతో కుమిలిపోతున్నారు. ఆ విరహాణులు అయిన
గోపికలు అందరూ ఒక చోట చేరి ఇలా తమ విరహాన్ని ఒకరితో

ఒకరు పంచుకుంటున్నారు. వారిలో ఒకగోపిక ఇలా అంది.

“ఓ గోపికలారా! కృష్ణుడు వేణువును ఊదుతుంటే ఆ మధురమంజుల గానమును విని ఏ స్త్రీ ఊరుకుంటుంది చెప్పు. పరుగు పరుగున కృష్ణుని ముందు వాలిపోదూ! అటువంటిది మనం అంతా కృష్ణుని మీది విరహమును ఎలా సహిస్తున్నామో అర్థం కావడం లేదే!” అని నిట్టూర్చింది.

“అది సరే! మరొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమిటంటే...ఆ కృష్ణుని నవ్వుచూచావు. అచ్చు ముత్యాలహారం మెరిసిపోతున్నట్టు ఉంటుందే! కృష్ణుడు తన పెదాల మీద మురళిని ఆనించి వాయిస్తుంటే, ఒక్క మనుషులే కాదు, ఆవులు, ఎద్దులు, ఆవు దూడలు, దూరం నుండి ఆ మురళీరవమును విని, మోరలెత్తి, ఎలా వింటున్నాయో చూడు! అవి గడ్డి తినడం కూడా మరిచిపోయి, నోటిలో ఉన్న గడ్డి నోటిలో ఉండగా, ఎలా కృష్ణుని వేణుగానం వింటున్నాయో కదా! అసలు అవి పశువుల మాదిరి లేవు. ఎవరో చిత్రకారుడు గీచిన బొమ్మల్లా కదలకమెదలక కృష్ణుని మురళీగానమును వింటున్నాయి.” అని ఆశ్చర్యపోయింది మరొక గోపిక.

“ఇదేం చూచావు. కృష్ణుడు ఆవులను, ఆవు దూడలను పిలవడానికి అరవడట. కేవలం వేణువు వాయిస్తాడట. అంటే ఆ వేణుగానము విని ఆ ధేనువులు కృష్ణుని వద్దకు పరుగు పరుగున వస్తాయట. అంతే కాదు. యమునా నదీ తీరంలో నిలబడి కృష్ణుడు వేణువు ఊదుతుంటే, యమునా నదీ తరంగాలు కృష్ణుని మురళీగానమును విని ఎలా ఎగిరెగిరి పడుతున్నాయో చూడు!” అని

కృష్ణుని వేణుగానానికి పశువులే కాదు, నదులు కూడా పరవశిస్తున్నాయి.” అని చెప్పింది మరొక గోపిక.

“ఇదేం చూచావు. మన కృష్ణుడు అడవిలో తిరుగుతూ వేణువు ఊదుతూ పశువులను పేరుపేరునా పిలుస్తుంటే, ఆ పిలుపులు విని పశువులే కాదు, వృక్షములు, తీగలు, మొక్కలు కూడా పులకించి పోయి ఎలా తలలు ఊపుతున్నాయో చూడండే!” అని మురిసిపోయింది మరొక ప్రకృతి ప్రేమికురాలు.

“అక్కడ చూడండే! కృష్ణుని మురళీగానమాధుర్వమునకు మురిసి పోయి, ఆ మడుగులో ఈదుతున్న హంసలు, సారసములు, మొదలగు నీటి పక్షులు, ఈదడం, ఎగరడం మాని, కృష్ణగానామృతాన్ని ఎలా ఆస్వాదిస్తున్నాయో చూడండే!” అంది మరొక వనిత.

“సఖులారా! ఆకాశం వంక చూడండే! కృష్ణుడు కొండలమీద ఎక్కి బండలమీద కూర్చుని మనోహరంగా మురళి వాయిస్తుంటే, ఆకాశంలో కదిలే మేఘాలు కూడా కదలకుండా నిలిచిపోయి కృష్ణుని వేణుగానమును ఆస్వాదిస్తున్నాయి. అంతే కాదు కృష్ణుని వేణుగానానికి ఆటంకం కలిగించడం ఇష్టంలేక, ఆకాశంలో మేఘాలు గర్జించడం కూడా మానుకున్నాయి. ఇంకా చూడండే. ఎక్కడ కృష్ణుని మీద ఎండ పడి కందిపోతాడేమో అని మేఘాలు సూర్యుడికి అడ్డంగా నిలబడి కృష్ణుని మీద ఎండపడకుండా గొడుగుపడుతున్నట్టున్నాయికదూ!” అని తన భావకవితను వినిపించింది మరొక భామ.

“ఇవన్నీ ఒకటైతే మరొక విచిత్రం కూడా జరుగుతూ ఉంది. కృష్ణుని వేణుగానామృతమును విన్న దేవతా గణములు, ఇంద్రుడు మొదలగు లోక పాలకులు, తాము స్వయంగా స్వరజ్ఞానము కలవారయ్యును, కృష్ణుని వేణుగానానికి పరవశించి పోయి, తలలు వంచుకొని తదేకంగా కృష్ణుని గానామృతాన్ని ఆస్వాదిస్తున్నారు. పరవశించిపోతున్నారు.” అంది మరొక వనిత.

“అది కాదే! కృష్ణుడు ఆవుల వెంట మురళి ఊదుతూ మెల్లిగా ఏనుగు నడిచినట్టు నడుస్తుంటే, వెనుక నుండి చూచిన వారు, ఆ మనోహరాకారుడి ముగ్ధమోహన గానమును విని ఒంటిమీది బట్టలు జారిపోయేది కూడా తెలియకుండా అలాగే నిలబడి పోతున్నారు.” అంది మరొక గొల్లభామ.

“ఆ సమయంలో కృష్ణుడు పక్కనే ఉన్న గోపబాలుని బుజం మీద చెయ్యి ఆనించి వయ్యారంగా నిలబడి వేణువు ఊదుతున్నప్పుడు చూడాలి అబ్బ! కృష్ణుడు ఎంత అందంగా ఉంటాడో! ఆ మోహనాకారుడి మురళీరవమును విన్న లేళ్లు మన మాదిరే తమ వారందరినీ వదిలిపెట్టి కృష్ణుని చుట్టు చేరి, వేణుగానాన్ని ఆస్వాదిస్తు అక్కడి నుండి కదలడం లేదు! అవి కూడా మన మాదిరే ఎంతటి అదృష్టాన్ని చేసుకున్నాయో!” అంది మరొక గోపకాంత.

“నువ్వు మలీనూ! ఆవులు, దూడలు, పక్షులు, లేళ్లు, కొండలు, మేఘములు, నదులు వీటి గురించే చెప్పావు. కృష్ణుడు వేణువు ఊదుతుంటే, గాలి కూడా మెల్లి మెల్లిగా వీస్తూ, వేణువు ఊదే కృష్ణునికి, వినే పశుపక్ష్యాదులకు ఆహ్లాదాన్ని, ఆనందాన్నికలుగ చేస్తూ ఉంది..

పంచభూతములు కృష్ణగానామృతానికి స్పందించడం చూచి, దేవతలు, గంధర్వులు కూడా తామూ గొంతు కలిపి పాడుతున్నారు. ఆడుతున్నారు.” అంది మరొక వనిత భావోద్వేగంతో.

వీరు ఇలా మాట్లాడుకుంటూ ఉండగా సాయం కాలం అయింది. కృష్ణుడు ఆవులను తోలుకుంటూ, మురళి వాయిస్తూ వస్తున్నాడు. కృష్ణుడిని చూడగానే గోపికలకు ప్రాణాలు లేచి వచ్చాయి. కృష్ణుడి వంక తదేకంగా చూస్తున్నారు.

“అటు చూడండే! కృష్ణుడు మురళివాయిస్తూ ఎలా వస్తున్నాడో! అమ్మో! పెద్ద వాళ్లు కూడా ఆయనకు దండాలు పెడుతున్నారు. పెట్టరూ మరి! కృష్ణుడు ఎన్ని పనులు చేసాడు. ఈ వ్రజ ప్రజలను ఎలాకాపాడాడు. కృష్ణుడు వయసులో చిన్నవాడైనా తాను చేసిన పనులలో పెద్దవాడు. అందుకే దండాలుపెట్టినా తప్పులేదు.” అంది ఒక గోప కాంత.

“అవునే! గోవులు ఇంటికి వచ్చే ఆనందంతో పరుగెడుతుంటే, గోవుల కాలిగిట్టల నుండి రేగిన ధూళి కృష్ణుని ముఖం మీదపడుతుంటే ఎలా తుడుచుకుంటున్నాడో చూడండే! అయినా ఆ ముఖంలో కళ, పెదాల మీద చిరునవ్వు మాసిపోలేదే! కృష్ణుని ముఖారవిందమును కనులారా చూస్తుంటే, పగలంతా పడ్డ విరహవేదన క్షణాలలో మటుమాయం అయిందే! మనసంతా ఆనందంతో నిండి పోయింది.” అంది మరొక వనిత.

ఇంతలో కృష్ణుడు వారి సమీపానికి వచ్చాడు. ఆ ఆనందానికి తట్టుకోలేక ఒకగోపిక “ఆహా! కృష్ణుడి కళ్లు చూడవే ఎంత మత్తుగా ఉన్నాయో! ఆ నడక, ఆ హాయిలు, ఆ చిరునవ్వు, రాత్రి కాగానే వచ్చే పున్నమి చంద్రుడిలా ప్రకాశిస్తున్న ఆ ముద్దు ముఖముతో వస్తున్న నల్లని అల్లరి కృష్ణయ్యను చూస్తుంటే పగలంతా ఈ అల్లరి కృష్ణుడిని చూడలేదే అన్న బాధ తొలగిపోయిందే!” అంది మరొక మాతృమూర్తి.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! సాక్షాత్తు విష్ణుంశ సంభూతుడైన కృష్ణుని చూచి ఈ వ్రజవాసులు ఆ ప్రకారంగా పరవశించిపోతున్నారు. కృష్ణుని సాహచర్యంలో వారి జీవితాలు ధన్యం అయ్యాయి.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు గోపికల మనోభావాలను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

(ఈ అధ్యాయంతో శ్రీకృష్ణుని రాసలీలలు గోపికలతో విహారాలు, గోపికల విరహ గీతాలు ముగిసాయి. తరువాత కృష్ణుడు మధుర వెళ్లాడు. అక్కడి నుండి ద్వారక వెళ్లాడు. మరలా నందవ్రజమునకు తిరిగి రాలేదు.)

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ముప్పది ఆరవ అధ్యాయము

“ ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నంద వ్రజములో ఒక రోజు ఒక పొగరెక్కిన ఎద్దు తన గిట్టలతో భూమిని తవ్వుతూ, కొమ్ములతో అడ్డు వచ్చిన వారిని కుమ్ముతూ నందవ్రజములోకి ప్రవేశించింది. ఆ ఎద్దు పెద్ద పెద్దగా రంకెలు వేస్తూ ఉంది. తోక పైకెత్తి కొమ్ముల చివరలతో పొడుస్తూ ఉంది. ఆ ఎద్దుకు భయపడి గోప స్త్రీలు, పిల్లలు భయంతో ఇళ్లలోకి వెళ్లి తలుపులు వేసుకున్నారు. గోప బాలురు, ఆ ఊరి వారు కూడా భయపడి దానిని ఎదుర్కోలేకపోయారు. భయం భయంగా పక్కల నిలబడి చూస్తున్నారు.

మనుషుల పని ఇలా ఉంటే, ఆ ఎద్దు రంకెలకు భయపడి గోశాలలో ఉన్న గోవులు, దూడలు కట్టు తెంచుకొని భయంతో దిక్కు తోచకుండా పరుగెడుతున్నాయి. అంబా అంబా అని తమ భాషలో మమ్ములను రక్షించండి అని అరుస్తున్నాయి. ఈ విషయం కృష్ణునికి బలరామునికి తెలిసింది. వెంటనే ఆ ఎద్దు దగ్గరకు వచ్చారు. అందరినీ భయపడవద్దని అభయం ఇచ్చాడు. ఆ ఎద్దు వంక చూచాడు.

“ఓసి వృషభమా! అమాయకులైన గోపాలురను ఆడవాళ్లను భయపెడితే లాభం ఏముంటుంది. ఇక్కడ నేను ఉన్నాను, నా మీదికి రా.”అంటూ ఆ ఎద్దును పోరాటానికి ఆహ్వానించాడు కృష్ణుడు. ఆ ఎద్దు ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. చేతులు చరుస్తూ, బుజాలు చరుచుకుంటూ ఆ ఎద్దు ఎటు తిరిగితే అటు తిరుగుతున్నాడు. ఒక చిన్న బాలుడు తన

మీదికి రావడం చూచి కోపంతో రగిలిపోయింది ఆ వ్యషభము. . తన తల ముందుకు చాచి కృష్ణుని తన వాడి అయినకొమ్ములతో పాడవబోయింది. కృష్ణుడు ఒడుపుగా ఆ ఎద్దు కొమ్ములు పట్టుకున్నాడు. ఆ ఎద్దు కృష్ణుని వెనక్కు నెట్టింది. కృష్ణుడు వెనక్కు వచ్చినట్టే వచ్చి ముందుకు దూకాడు. ఆ ఎద్దు కొమ్ములనుపట్టుకొని విరిచాడు. దాని తలను తిప్పాడు. కొమ్ములు లాగేసాడు. తల విరిచాడు. ఆ ఎద్దును నేల మీద పడేసి తొక్కాడు. ఆ ఎద్దు గిలా గిలా కొట్టుకుంటూ మరణించింది. ఆ ప్రకారంగా ఎద్దును చంపిన కృష్ణుడు పారిపోయిన ఆవులను తోలుకుంటూ గోశాలలోకి వచ్చాడు. వ్రజములో ఉన్న గోపకులు అందరూ కృష్ణుని రకరకాలుగా స్తుతించారు.

నందవ్రజములో ఇలా ఉండగా, ఒకరోజు మధురా నగరరాజైన కంసుని అంతఃపురములోకి నారదుడు ప్రవేశించాడు. కంసుడు నారదుని సాదరంగా ఆహ్వానించి, అర్ఘ్యముపాద్యము ఇచ్చి సత్కరించాడు. ఉచితాసనము మీద కూర్చోపెట్టాడు. అప్పుడు నారదుడు కంసునితో ఇలా అన్నాడు.

(కంసుడు అంటే ఎవరో తెలుసు కదా! మరలా ఒకసారి గుర్తు చేస్తాను. కంసుడు దేవకీదేవి అన్నగారు. కృష్ణునికి స్వయానా మేనమామ. విష్ణువు కంసుడిని చంపడానికి దేవకీదేవి అష్టమ గర్భంలో కృష్ణుడిగా అవతరించాడు. ఈ విషయాన్ని ఆకాశ వాణి పలికితే, దేవకీదేవిని చంపబోయాడు కంసుడు. తరువాత పిల్లల మార్పిడి జరిగింది. కృష్ణుడు నందవ్రజానికి వచ్చాడు. యోగమాయ దేవకీదేవి వద్దకు చేరింది. యోగమాయను కంసుడు చంపబోతే, ఆమె తన నిజరూపంతో కనపడి కంసుని చంపేవాడు పుట్టి పెరుగుతున్నాడు అని

చెప్పింది. కంసునికి తనను చంపేవాడు ఎక్కడు పుట్టి పెరుగుతున్నాడో తెలియదు. అందుకని తనరాజ్యంలో పుట్టిన వారినందరినీ చంపుతున్నాడు కంసుడు. ఇంక చదవండి.)

నారదుడు కంసుని చూచి ఇలా అన్నాడు. “కంసరాజా! నీకు ఒక రహస్యంచెబుతాను. జాగ్రత్తగా విను. దేవకీదేవికి ఎనిమిదవ గర్భంలో ఆడపిల్ల పుట్టిందని అన్నారు కదా! నిజానికి ఆ ఆడపిల్ల నందవ్రజములో ఉన్న నందుని భార్య యశోదకు పుట్టిన బిడ్డ. నీ చెల్లి దేవకీదేవికి ఎనిమిదవ గర్భంలో మగపిల్లవాడు పుట్టాడు. ఆ కుమారుడు ప్రస్తుతము నందవ్రజములో యశోదా నందుల ఇంట్లో కృష్ణుడు అనే పేరుతో పెరుగుతున్నాడు. నీకు ఇంకో విషయం కూడా చెబుతాను విను. దేవకీదేవికి ఏడవ గర్భం పోయిందని అన్నారు కదా! అని నిజం కాదు. దేవకీదేవి ఏడవ గర్భంలో ఉన్న పిండాన్ని తీసి, వసుదేవుని మరొక భార్య రోహిణి గర్భంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. అంటే దేవకీదేవి ఏడవ గర్భంలో పుట్టిన వాడు కూడా రోహిణి వద్ద బలరాముడు అనే పేరుతో పెరుగుతున్నాడు. ఇదంతా వసుదేవునికి తెలుసు. నీవు చంపుతావు అని భయపడి వసుదేవుడు తనకు పుట్టిన ఏడు, ఎనిమిదవ కుమారులను రహస్యంగా నందుని ఇంటికి చేర్చి, అక్కడ పెంచుతున్నాడు. అంటే దేవకీవసుదేవుల కుమారులు, బలరాముడు, కృష్ణుడు అనే పేర్లతో నందవ్రజములో నందుని ఇంట పెరుగుతున్నారు. నీవు పంపుతున్న రాక్షసుల నందరినీ ఈ బలరామకృష్ణులే చంపుతున్నారు. నీరాజ్యం అంతా ఎదురులేకుండా తిరిగిన నీ అనుచరులు అందరూ ఆ నందవ్రజములోనే ఎందుకు మరణిస్తారు. ఆలోచించు. ఉన్న విషయం చెప్పాను. తరువాత నీ ఇష్టం.”

అని చెప్పాడు నారదుడు.

తన వెనుక ఇంతటి కుట్ర జరిగిందని తెలిసిన కంసుడు కోపంతోమండి పడ్డాడు. వెంటనే కత్తి తీసుకొని వసుదేవుని చంపడానికి బయలు దేరాడు. వెంటనే నారదుడు కంసుని చెయ్యిపట్టుకొని ఆపాడు.

“కంసరాజా! ఈ తొందరపాటే నీకు చేటుతెచ్చింది. ఇప్పుడు నీవు వసుదేవుని చంపావనుకో. అక్కడ నందుడు, బలరామకృష్ణులు పారి పోతారు. నీ శత్రువులు బలరామ కృష్ణులు కానీ, వసుదేవుడు కాదు కదా! అందుకని వసుదేవుని చంపే కార్యక్రమం వద్దు.” అని వారించాడు. కంసుని చావు కబురు చల్లగా చెప్పిన నారదుడు అక్కడినుండి వెళ్లిపోయాడు.

తన చావుకు కారకులైన వారికి జన్మనిచ్చినందుకు, దేవకీ వసుదేవులను కారాగారంలో బంధించాడు కంసుడు. బలరామ కృష్ణులను వెంటనే అంతమొందించాలనుకున్నాడు కంసుడు. ఆలస్యం చేయకుండా కేసి అనే రాక్షసుని పిలిచాడు. “నీవు వెంటనే నందవ్రజమునకుపోయి అక్కడ నందుని ఇంటిలో పెరుగుతున్న బలరాముడు, కృష్ణుడు అనే బాలురను చంపెయ్యి.” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

అంతటితో తృప్తి చెందలేదు కంసుడు. చాణూరుడు, ముష్టికుడు అనే మల్లయోధులను, శలుడు, తోషలకుడు అనే మంత్రులను, ఏనుగులను నడిపే మావటి వాండ్రను పిలిపించాడు. వారితో ఇలా అన్నాడు.

“బలరాముడు, కృష్ణుడు అనే బాలురు మనకు శత్రువులు.
వారిని మనం చంపాలి. నేను ఆ బాలకులను ఇక్కడు పిలిపిస్తున్నాను.
ఓ చాణూరా! ముష్టికా! వారు రాగానే మీరు వారితో మల్లయుద్ధము
చేసి వారిని చంపేయాలి. దానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేయండి. మల్లయుద్ధ
పోటీలు ఏర్పాటు చేయండి. బలరామకృష్ణులను మల్లయుద్ధమునకు
ఆహ్వానించండి. చంపండి.” అనిఆదేశించాడు.

మావటి వాడు అయిన భద్రుని చూచి ఇలా అన్నాడు.
“మల్లయోధుల నుండి వారు తప్పించుకుంటే నీవు వారిని చంపాలి.
ఎలాగంటే.....నీవు నీ దగ్గర ఉన్న మదపు టేనుగు కువలయాపీడమును
ఆ మల్లయుద్ధము జరిగే స్థలములో నిలుపు. వారు రాగానే నీ
ఏనుగును వారిమీదికి ఉసిగొలిపి, ఆ ఇరువురి బాలురను. నీ ఏనుగు
కాళ్ళకిందపడేసి, తొక్కి, చంపించు.

మంత్రులారా! ఈ కార్యక్రమాలు జరగడానికి ఏదో కారణం
ఉండాలి కదా! అందుకని రాబోయే చతుర్థశి నాడు మధురలో
ధనుర్మాగము జరిపించండి. ఈశ్వరుని పూజించండి. ఈశ్వరునికి
ప్రీతిగా పశువులను బలి ఇవ్వండి. ఈ ధనుర్మాగము చూడటానికి నేను
నంద్రవ్రజము వారికి ఆహ్వానము పంపుతాను. వారందరూ వస్తారు.
వారితో పాటు బలరామ కృష్ణులు వస్తారు. అప్పుడు వారిని చంపండి.”
అని ఆజ్ఞలను ఇచ్చాడు కంసుడు.

వారందరూ వెళ్లి పోయిన తరువాత కంసుడు యాదవులలో ప్రముఖుడైన అక్రూరుడిని పిలిపించాడు. అక్రూరుడు వచ్చి కంసుని ముందు చేతులు కట్టుకొని నిలబడ్డాడు. అక్రూరుని చూచి కంసుడు ఇలా అన్నాడు.

“అక్రూరుడా! నీవు నాకు మంచి స్నేహితుడవు. ఆ స్నేహధర్మంలో నాకు ఒక పని చేసిపెట్టు. మన భోజనశాలలో, వృష్టివంశములో, నిన్ను మించిన స్నేహితులు నాకు ఎవరున్నారు చెప్పు! నా మీద ప్రేమ అభిమానము చూపేవారు, నా మేలు గోరేవారు నీవు తప్ప వేరే ఎవరూ లేరు కదా! నీవు నావాడివి, నా ఆంతరంగికుడివి అని నమ్మి నీ మీద ఒక పెద్దబాధ్యత పెడుతున్నాను. ఆ పని నీవు తప్ప వేరెవ్వరూ సక్రమంగా నిర్వహించలేరు అని నా నమ్మకం.

ఏమీ లేదు అక్రూరా! నీవు ఇప్పుడు నందవ్రజమునకు వెళ్లాలి. రథం మీద వెళ్లు. నందవ్రజములో బలరాముడు, కృష్ణుడు అనే ఇద్దరు బాలురు ఉన్నారటా. వారిని మధులకు తీసుకొని రావాలి. అసలు విషయం నీకు తప్ప వేరే ఎవరికిచెప్పుకుంటాను. అదేమిటంటే... ఈ బాలురు ఇద్దరూ విష్ణు అంశలో నన్ను చంపడానికి పుట్టారు అని నారదుడు చెప్పాడు. వారు నన్ను చంపక ముందే నేను వారిని చంపుతాను. ముందు ఏనుగును ఉసిగొలుపుతాను. ఏనుగు వారిని తొక్కి చంపుతుంది. అక్కడ తప్పించుకుంటే. ఇద్దరు మల్లయోధులు వారిని మల్లయుద్ధంలో చంపుతారు. ఇదీ ప్రణాళిక.

అక్రూరా! ఆ ఇద్దరినీ తీసుకొని వస్తే అనుమానం వస్తుంది. అందుకని నందుని, అతని పరివారమును ధనుర్భాగమునకు

ఆహ్వానించు. వారిని కానుకలు పట్టుకు రమ్మనిచెప్పు. వారితో పాటు బలరాముడు, కృష్ణుని కూడా తీసుకొని రా!

నీకు ఇంకో రహస్యం కూడా చెబుతాను. ఆ ఇద్దరు బాలురు నందుని కుమారులు కారు. వసుదేవుని కుమారులు. నేను వారిని చంపగానే, సహజంగా వసుదేవుడు, దేవకీదేవి, వృష్ణివంశీయులు, భోజ, దాశార్హ వంశమువారు వారి బంధువులు, మిత్రులు ఏడుస్తారు. తిరగ బడతారు. వెంటనే వారినందరినీ కూడా చంపేస్తాను. తరువాత నా తండ్రి అయిన ఉగ్రసేనుని, అతని తమ్ముడు దేవకుని వారి మిత్రులను అందరినీ చంపేస్తాను. అప్పుడు నాకు ఎదురు చెప్పేవాళ్లు ఉండరు.

ఇంకా ఎవరైనా నా మీద తిరగబడితే, నా గురువుగారు జరాసంధుడు, నా మిత్రుడు ద్వివిదుడు, శంబరుడు, నరకుడు, బాణుడు మొదలగు రాజుల అండతో నాకు ఎదురు తిరిగిన రాజులను సంహరిస్తాను. నా మార్గము నిష్కంఠకం చేసుకుంటాను. ఈ భూమినంతా ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగా పరిపాలిస్తాను. చూసావా! నీవు బలరామ కృష్ణులను మధురకు తీసుకురావడంతో నాకు ఎన్ని లాభాలు చేకూరుతాయో! నీ మిత్రుడైన నాకు మంచి జరిగితే, నీకూ మంచి జరిగినట్టే కదా! నువ్వు నాకు ఈ పని చేసి పెడితే, నీకు ఉన్నతమైన పదవినిచ్చి గౌరవిస్తాను. కాబట్టి ధనుర్భాగము చూడటానికీ, మధురా నగరంలో పర్యటించడానికి అని చెప్పి నందుని, అతని పరివారమును, బలరామ కృష్ణులను వెంటనే మధురకు తీసుకొని వచ్చే బాధ్యతను నీకు అప్పగిస్తున్నాను.” అని ఉన్న విషయాన్ని కుండబద్దలు కొట్టినట్లు చెప్పాడు

కంసుడు. కంసుని మాటలను సావధానంగావిన్న అక్రూరుడు
కంసునితో ఇలా అన్నాడు.

“కంస మహారాజా! బలరాముడు కృష్ణుని చేతిలో చావు
తప్పించుకోడానికి మంచి పథకమే వేసావు. చాలా బాగుంది. నీ పథకం
ఫలించినా, ఫలించకపోయినా, నీవు ఏమీ చింతించ వద్దు.
ఎందుకంటే మనము ఒకటి తలిస్తే విధి మరొకటి తలుస్తుంది కదా!
పనులు చేయడమే మన కర్తవ్యం. దానికి తగిన ఫలమును దైవం
ఇస్తుంది. మానవుడు ఏమేమో ఊహించుకొని, ఏవేవో కార్యములు
చేస్తుంటాడు. ఆ కార్యముల వలన ఒక్కోసారి సుఖం ఆనందం
కలుగుతుంది. మరొకసారి అంతులేని దుఃఖం కలుగుతుంది. ఏది
ఏమైనా కానీ, నీవు చెప్పావు కాబట్టి నీవు చెప్పిన పని నేను చేస్తాను.
ఎలా జరగాలో అలా జరుగుతుంది.” అని అన్నాడు అక్రూరుడు. ఆ
ప్రకారంగా అక్రూరుని ఆదేశించిన కంసుడు తన అంతఃపురమునకు
వెళ్లిపోయాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కంసుని
అంతరంగాన్ని విపులీకరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముష్టిఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ముష్టిఏడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కంసుడు పంపిన కేశి అనే రాక్షసుడు గోకులమునకు వెళ్లాడు. తాను రాక్షసుడిని, తనను ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు ఈ గోపకులను చీమలను నలిపినట్టు నలిపేస్తాను, అసలు ఇద్దరు చిన్న బాలురను చంపడానికి కంసమహారాజు నన్ను ఎందుకు పంపాడో ఏమో, అయినా ఏముందిలే చిటికలో పనిముగించుకొని పోవచ్చు అనుకుంటూ వల్లమాలిన గర్వంతో గోకులంలోకి ప్రవేశించాడు.

కామరూపుడైన ఆ రాక్షసుడు గుర్రం రూపం ధరించాడు. పెద్దగా సకిలించాడు. తోకను పైకెత్తి గిట్టలతో నేలను తవ్వుతూ, ఈ కృష్ణుడు, బలరాముడు అనే బాలురు ఎక్కడ ఉన్నారా అని వెతుకుతూ గోకులం అంతా ఎగురుతూ గెంతుతున్నాడు. వీడెవరో రాక్షసుడు లాగున్నాడు వీడి సంగతి చూద్దాం అనుకుంటూ కృష్ణుడు వాడికి ఎదురు పోయి “నువ్వు వెదుకుతున్న కృష్ణుడు నేనే. ఏం చేస్తావు” అన్నట్టు భీమాగా వాడికి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు.

లడ్డలాగా దొరికాడురా కుర్రాడు అనుకుంటూ కేశి కృష్ణుని మీదికి పరుగెత్తాడు. వెనక్కు తిరిగి తన వెనకకాళ్లతో కృష్ణుని ఒక తాపు తన్నాడు. కృష్ణుడు పక్కకు తిరిగి తప్పించుకున్నాడు. కాని తనను తన్నడానికి ఎత్తిన వాడి రెండు వెనక కాళ్లను రెండు చేతులతో

పట్టుకున్నాడు. గాలిలోకి లేపాడు. గిరా గిరా తిప్పాడు. నేలకేసి బాదాడు. మరలా పైకెత్తి గిరా గిరా తిప్పి దూరంగా విసిరివేసాడు.

కేసికి దిమ్మతిరిగింది. వీడు సామాన్యుడు కాడు. వీడికి తన ప్రతాపం చూపించాల్సిందే అనుకున్నాడు కేసి. కిందపడ్డవాడు లేచి నిలబడ్డాడు. మరలా గిట్టలతో నేలను తన్నాడు. నోరు తెరిచి హా అని అరుస్తూ కృష్ణుని మీదికి పరుగెత్తాడు. ఈసారి కృష్ణుడు, నోరు తెరుచుకొని వేగంగా తన మీదికి వస్తున్న కేసి నోట్లోకి తన ఎడమ చేతిని దోపాడు. దొరికాడు కదా అని కృష్ణుని ఎడమ చేతిని తన పళ్లతో కరా కరా నములుదామనుకున్నాడు కేసి. కాని కృష్ణుని చేయి మండుతున్న ఇనపగుండులాగా వాడి నోటిని కాలుస్తూ ఉంది. ఆ దెబ్బకు వాటి నోట్లోని పళ్లు రాలి కిందపడ్డాయి.

కృష్ణుడు తన చేతిని బాగా పెంచాడు. కేసి నోరు పగిలిపోయేటట్టు ఉంది. నోటినిండా కృష్ణుడు చేయి ఉండటం వలన, కేసికి ఊపిరి ఆడటం లేదు. అటు ఇటు కొట్టుకుంటున్నాడు. వాడి ఒళ్లంతా చెమటతో తడిసిపోయింది. కృష్ణుడి చేయి తీస్తేగానీ వాడికి ఊపిరి ఆడదు. కృష్ణుడు తియ్యడు. కేసి కనుగుడ్లు తేలేసాడు. గిలా గిలా కొట్టుకుంటూ కిందపడి పోయాడు. వాడి ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోయాయి.

కిందపడ్డ కేసి నోట్లో నుండి కృష్ణుడు తన చేతిని బయటకు లాగాడు. చేతులు దులుపుకుంటూ ఏమీ ఎరగ నట్టు అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు. ఇదంతా అదృశ్యరూపంలో ఉండి గమనిస్తున్న నారదుడు కృష్ణుని వద్దకు వచ్చి ఆయనను ఈ ప్రకారంగా

స్తుతించాడు.

“కృష్ణా! యోగేశా! జగదీశ్వరా! వాసుదేవా! ప్రభో! నీకు
నమస్కారము. నీవు పరమాత్మ స్వరూపుడవు. అందరి హృదయాలలో
ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నావు. నీవు మానవుల బుద్ధికి, వాక్కుకు,
మనసుకు అందవు. నీవు సర్వసాక్షివి. జగత్తును శాసించేవాడివి.
మహాపురుషుడవు. ఈశ్వరుడవు. సత్త్వ, రజస్తమోగుణములు నీ మాయ
చేత సృష్టించ బడ్డాయి. ఆ గుణములతో కూడిన ఈ అనంత సృష్టి స్థితి
లయము అనే కార్యములను అవలీలగా చేస్తున్నావు. నీవు ఏదైనా
సంకల్పిస్తే అది జరిగి తీరుతుంది. ఎందుకంటే నీవు
సర్వశక్తిమంతుడవు. అట్టి నీవు, మానవలోకంలో పెరిగిపోయిన
పాపములను ప్రక్షాళన చేసి, ధర్మమును స్థాపించడానికి, దుష్టశిక్షణ,
శిష్ట రక్షణ చేయడానికి మానవ రూపంలో అవతరించావు.

ఇప్పుడు నీవు చంపిన కేశి సామాన్యుడు కాదు. వాడు
ఇప్పటిదాకా దేవతలను కేవలం తన అరుపులతోనే భయపెట్టేవాడు.
వాడి అరుపులకు దేవతలు గడగడవణికిపోయేవారు. అట్టి కేశిని నీవు
అవలీలగా ఏ మాత్రం శ్రమలేకుండా సంహరించావు. వీడితో నీ
శత్రునాశనం మొదలయింది. చాణూరుడు, ముష్టికుడు,
కువలయాపీడము, కంసుడు నీ చేతిలో మరణించడం త్వరలోనే
చూడగలను.

ఆహా! పరమాత్మా! నీ దయ వలన నాకు భవిష్యత్తు
గోచరమౌతూ ఉంది. కంస వధ తరువాత నీవు శంఖుడు, యవనుడు,

ముర, నరకుడు మొదలగు రాక్షసులను సంహరిస్తావు. పారిజాత వృక్షమును దివి నుండి భువికి తీసుకొని వస్తావు. ఇంద్రుడి గర్వము అణుస్తావు. క్షత్రియ కన్యలను వివాహం చేసుకుంటావు. ద్వారకలో నృగమహారాజును శాపవిముక్తుడిని చేస్తావు. శ్వమంతక మణితో సహా జాంబవతిని వివాహం చేసుకుంటావు. చనిపోయిన బ్రాహ్మణ బాలకుని యమలోకం నుండి తిరిగి తీసుకొని వస్తావు. పౌండ్రకుని, దంతవక్త్రుని చంపుతావు. రాజసూయ యాగ సందర్భంలో నిన్ను అకారణంగా దూషించిన శిశుపాలుని నీ చక్రంతో వధిస్తావు. ఈ అవతారములో నీవు చేసే లీలలు అన్నీ నేను కళ్లారా చూడగలను. నీ కథలను కవులు వివిధరూపములతో కీర్తిస్తుంటారు.

పాపభూయిష్టమైన రాజకులమును నాశనం చేయడానికి కురుక్షేత్ర మహా సంగ్రామమునకు బీజం వేస్తావు. నరుడైన అర్జునునికి సారథిగా ఉండి కురుక్షేత్రమును స్వయంగా నడిపిస్తావు. నీవు ఏ ఆయుధము ధరించకుండా, 18 అక్షౌహిణుల సైన్యమును వారిలో వారు కొట్టుకొని చచ్చేట్టు చేస్తావు. నీ ఈ లీలలన్నీ చూచే భాగ్యము నాకు కలగబోతోంది. నీవు విశుద్ధమైన విజ్ఞాన స్వరూపుడవు. నీవు ఏమీ చేయకుండానే కేవలం నీ సంకల్పం చేతనే అన్ని కార్యములు జరిపిస్తుంటావు. నీవు ఏది కోరితే అది జరిగి తీరుతుంది. మూడుగుణములతో నిండిన ఈ జగత్తు నీ కనుసన్నలలో నడుస్తూ ఉంది. అట్టి నిన్ను నేను శరణువేడుతున్నాను.

ఓ దేవా! నీవు సర్వస్వతంతుడవు. నీవు అన్ని కర్మలు చేస్తుంటావు. కాని ఆ కర్మఫలములు నీకు అంటవు. వైకుంఠము కైలాసము సత్యలోకము అన్నీ నీవు కల్పించినవే! నీవు నిరాకారుడవు

అయినా ధర్మసంస్థాపన కొరకు మానవుల మధ్య మానవుడిగా
అవతరించావు. యదు వంశము, సాత్వత వంశము, వృష్ణి
వంశములను ఉద్ధరించావు. అట్టి నీకు నమస్కారము.” అని
నారదుడు కృష్ణుని స్తుతించాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కేశి అనే రాక్షసుని సంహరించిన
కృష్ణుని చూడగానే నారదుడు పరమానందంతో ఈ విధంగా
స్తుతించి, లోక సంచారమునకు వెళ్ళిపోయాడు. కృష్ణుడు ఏమీ
తెలియనట్టు గోవులను తోలుకొని వాటిని మేపడానికి గోప బాలురతో
సహా అడవిలోకి వెళ్లాడు. తన తోటి గోపబాలురతో ఆడుకుంటున్నాడు.
పాడుకుంటున్నాడు. నృత్యం చేస్తున్నాడు. అల్లరి చేస్తున్నాడు.

కేశి మీద నమ్మకం లేని కంసుడు కృష్ణుడిని చంపడానికి
మయుడి కుమారుడైన వ్యోముడు అనే దానవుని కూడా పంపాడు.
వాడు కృష్ణుని వెతుక్కుంటూ అడవిలోకి వచ్చాడు. ఆ సమయంలో
కృష్ణుడు, గోపబాలురు, దొంగను పట్టుకోవడం ఆట ఆడుకకుంటున్నారు.
కొంత మంది గోపబాలురు మేకలను దొంగిలించే దొంగలుగానూ,
మరి కొందరు మేకలు గానూ, మిగిలిన వాళ్లు వాళ్లను పట్టుకునేవారు
గానూ ఆడుకుంటున్నారు.

ఈ వ్యోముడు కూడా మేక వేషంలో వారితో కలిసిపోయాడు.
వారితో ఆడుకుంటున్నట్టే ఆడుకుంటూ దూరంగా పారిపోయాడు. ఆ
మేకను తరుముకుంటూ గోప బాలురు కూడా పరుగెత్తారు. ఆ దైత్యుడు
గోపబాలురను అందరికీ ఒక కొండ గుహలోకి తీసుకెళ్లి బంధించాడు.

రాతితో గుహ ద్వారము మూసివేసాడు. కృష్ణుని వద్ద కేవలము నలుగురు బాలురు మాత్రము ఆడుకుంటున్నారు.

కృష్ణుడికి అనుమానం వచ్చింది. తమలోకి వచ్చిన ఆ తోడేలు వంటి మేకను చూచాడు. ఇది రాక్షసుల పని అనుకున్నాడు. మేక రూపంలో ఉన్న రాక్షసుని పీక పట్టుకున్నాడు. కృష్ణుని పట్టు విడిపించుకోడానికి ఆ రాక్షసుడు గిలా గిలా కొట్టుకుంటున్నాడు. వాడి శరీరం అంతకంతకూ బలహీనమై పోతూ ఉంది. కృష్ణుడి పట్టు విడిపించుకోలేక పోతున్నాడు. కృష్ణుడు ఆ రాక్షసుని ఒంటి చేత్తో పైకెత్తి నేలకేసి మోదసాగాడు. ఆ దెబ్బలకు తట్టుకోలేక ఆ రాక్షసుడు రక్తం కక్కుకొని మరణించాడు.

వాడిని అక్కడే వదిలేసి గోపబాలురు బంధించపడ్డ గుహ వద్దకు వెళ్లాడు కృష్ణుడు. గుహకు అడ్డం పెట్టిన బండరాతిని తొలగించి గోపబాలురను బంధవిముక్తులనుచేసాడు. అందరూ కలిసి ఆవులను తోలుకుంటూ సాయంత్రానికి నందవ్రజమునకు చేరుకున్నారు.” అని శు కుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుడు కేశిని, వ్యోముడిని వధించడం గురించి చెప్పాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ముష్టిది ఎనిమిదవ అధ్యాయము.

0

శుక యోగీంద్రుడు పరీక్షిత్ మహారాజుతో అక్రూరుడు
నందవ్రజమునకు వెళ్లిన విషయాన్ని వివరించాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కంసుని ఆదేశము మేరకు
అక్రూరుడు రథం మీద గోకులమునకు వెళుతున్నాడు. అక్రూరుడికి
శ్రీకృష్ణుడు అంటే అపరిమితమైన భక్తి. ఆయన తన మనసులో
ఎల్లప్పుడూ కృష్ణుని గురించి ఆలోచిస్తుంటాడు. ఇప్పుడూ అక్రూరుని
మనసు కృష్ణుని మీదనే లగ్నం అయి ఉంది. ఆయన తనలో తాను ఇలా
అనుకుంటున్నాడు.

“ఆహా! నేను పూర్వ జన్మలో ఎన్ని మంచి పనులు చేసానో!
ఎంత పుణ్యం మూటగట్టుకున్నానో! ఏమి తపస్సు చేసానో! ఎన్ని దాన
ధర్మాలు చేసానో! ఈనాడు నాకు అయాచితంగా శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ
దర్శనం కలుగబోతోంది. ఎల్లప్పుడూ ప్రాపంచిక విషయములలో,
విషయ వాంఛలలో మునిగితేలే అధముడికి వేదము చదవడానికి,
అధ్యయనం చేయడానికి అవకాశం లేనట్లు, నాకు కూడా ఈ జన్మలో
కృష్ణదర్శనం కావడానికి అసలు అవకాశమే లేదు అని అనుకున్నాను.
కంసుని దురాలోచన వలన నాకు కృష్ణదర్శన భాగ్యం సిద్ధించింది.

ఎన్నో గడ్డి పరకలు ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతుంటే అందులో
ఒక గడ్డిపోచ గట్టుకు చేరినట్టు, అలాగే ఈ కర్తప్రవాహంలో
కొట్టుకుబోయే మానవులలో, నావంటి వాడు ఒక్కడైనా కృష్ణసందర్శన
భాగ్యంతో ఈ సంసార సాగరాన్ని దాటగలడు కదా! ఈ రోజుతో నేను
చేసిన పాపములు అన్నీ నశించిపోయాయి. నేను పుట్టినందుకు నా
జన్మ సార్థకం అయింది. నేడు నాకు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ పాదపద్మములను
సేవించే భాగ్యం కలుగబోతోంది.

ఇదంతా తలచుకుంటేనే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది. కంసుడు పరమ
దుర్మార్గుడు. దుష్టుడు. కృష్ణుని చంపడానికి ప్రయత్నించాడు. కృష్ణుడికి
ఈ విషయం చెప్పడానికి నన్నుపంపించాడు. అది నాకు
మహిమకారంగా పరిణమించింది. ఈ కారణంగా నైనా కలలో కూడా
ఊహించని కృష్ణదర్శనభాగ్యం లభించబోతోంది. శ్రీకృష్ణపరమాత్మ
పాదపద్మములు అంతులేని ఐశ్వర్యములకు ఆలవాలమని బ్రహ్మాది
దేవతలు, పరమసౌభాగ్యప్రదమని లక్ష్మీదేవి, సకలపురుషార్థపథములని
మునులు, ఎంతో దయగలవి అని గోకులంలో ఉన్నగోపకులు, అంటూ
ఉంటారు. ఆ కారణం చేతనో వ్రజములోని గోపకాంతలు కృష్ణుని
పాదపద్మములను సేవిస్తుంటారు.

ఆహా! ఆ కృష్ణుని పద్మము వంటి ముఖము, ఆ ముక్కు,
ఎప్పుడూ చిరునవ్వులు చిందించే ఆ పెదవులు, తామరరేకుల
వంటికళ్లు, ముఖమీద పడే ముంగురులు, ఎంత సేపు చూచినా
తనివి తీరదు కదా! నాకు అన్నీ శుభశకునములే గోచరిస్తున్నాయి. నా
కోరిక తీరే సమయం ఆసన్నం కాబోతోంది. దుష్టశిక్షణ, శిష్ట రక్షణ
కొరకు మానవుడిగా ఈ భూమి మీద అవతరించిన ఆ పరమాత్మ

దర్శనం నాకు లభించబోతోంది. నాకు నేత్రానందము కలగబోతోంది.

నిజానికి ప్రతి కార్యానికి, కారణానికి తానే మూలము అయినా ఏ మాత్రము అహంకారము లేని వాడు. తన యొక్క చిచ్చక్తి ప్రభావంతో మానవులలోని అజ్ఞానమును పోగొట్టి జ్ఞానమును కలుగచేస్తాడు. ఈ దేహములో ఉండే ప్రాణములు, ఇంద్రియములు, బుద్ధుల రూపంలో ప్రతి దేహంలో ఆత్మస్వరూపంగా వెలుగుతున్నాడు. ఎవరు ఏ రూపంలో కోరుకుంటే ఆ రూపంలో వారికి సాక్షాత్కరిస్తాడు. సాత్త్విక వంశమును ఉద్ధరించుటకు ఆ వంశములో అవతరించాడు. నందవ్రజములో ఉండే గోపకులను, గోపకాంతలకు సంతోషాన్ని కలుగచేస్తున్నాడు. అటువంటి శ్రీకృష్ణుని కీర్తిని దేవతలు ఎల్లప్పుడూ గానం చేస్తుంటారు.

సాధుజనులకు ఆశ్రయం ఇచ్చేవాడు, లోకానికే గురువు అయిన వాడు, మూడులోకములలో కెల్లా అందగాడు, తన చూపులతోటే ఎదుటి వారిమనస్సులను సంతోషంతో నింపేవాడు, సకలైశ్వర్యములను ఆలవాలమైన లక్ష్మీదేవిని తనవక్షస్థలములో నిలుపుకున్నవాడు, సాక్షాత్తు శ్రీహరి అవతారమైన కృష్ణుని నేను ఈ నాడు దర్శించబోతున్నాను.

ఎవరి దర్శన మాత్రం చేతనే ఎంతటివారైన తమ తమ వాహనముల నుండి దిగి, వారి పాదపద్మములకు ప్రణమిల్లుతారో, ఆ బలరామ కృష్ణుల పాదములను నేను సేవించబోతున్నాను. వారే కాదు, వారి సాన్నిధ్యంలో ప్రతిరోజూ పునీతులవుతున్న గోపబాలుర పాదములకు

కూడా నమస్కరిస్తాను. తన పాదములకు నమస్కరిస్తున్న నా తలమీద కృష్ణుడు తన చేతులు పెట్టి ఆశీర్వాదిస్తాడు.

ఏదో ఇదంతా ఆలోచిస్తున్నాను కానీ, ఇప్పుడు నేను కంసుని దూతగా కృష్ణుని వద్దకు వెళుతున్నాను. కంసుడు దుర్మార్గుడు. నేను కూడా అటువంటిదుర్మార్గుడను అని భావించి కృష్ణుడు నన్ను ద్వేషించడుకదా! అలా ఎన్నటికీ జరగదు. ఎందుకంటే కృష్ణుడు సర్వాంతర్యామి. అందరి మనసులలో ఉన్న ఆలోచనలను పసిగట్ట గల నేర్పరి. నా మనసులో ఉన్న కృష్ణభక్తిని తెలుసుకోలేడా! నన్ను తప్పకుండా ఆదరిస్తాడు.

కృష్ణుని చూడగానే నేను వంగి ఆయన పాదములకు నమస్కరిస్తాను. చేతులు జోడించి నిలబడతాను. ఆయన చిరునవ్వుతో నన్ను తన దయగల కనులతో చూస్తాడు. ఆయన చూపులు నా మీద ప్రసరించగానే నేను సర్వపాపముల నుండి విముక్తుడను అవుతాను. నాలో ఉన్న సమస్త భయములు తొలగి పోతాయి. నేను పరమానంద భరితుడను అవుతాను. తరువాత కృష్ణుడు నన్ను తన చేతులు చాచి నన్ను కౌగలించుకుంటాడు. కృష్ణుని దేహము స్పృశించిన నా దేహము పరమ పవిత్రమౌతుంది. నా కర్మబంధనములు అన్నీ తొలగి పోతాయి.

తన కౌగిలిలో ఒదిగిపోయిన నన్ను కృష్ణుడు “అక్రూరా! నా కోసం వచ్చావా!” అని ప్రేమగా పిలుస్తాడు. ఆ పిలుపుతో నా జన్మ సార్థకం అవుతుంది. శ్రీకృష్ణుని ఆలింగన సౌభాగ్యము పొందని వాడిజన్మ ఎందుకు? వృధా! శ్రీకృష్ణునికి ఒకరు ఇప్పుడు అని కానీ, మరొకడు అయిష్టుడు అని కానీ లేరు. ఆయన దృష్టిలో అందరూ సమానమే.

ఎవరు ఏ లీతిగా ప్రార్థిస్తే వారికి ఆయాఫలములను ప్రసాదిస్తుంటాడు. ఎవరెవరు ఏ యే రూపుములతో కొలిస్తే వారి ఆయా రూపములతో సాక్షాత్కరిస్తాడు.

నేను రావడం చూచి బలరాముడు కూడా నా దగ్గరగా వస్తాడు. నేను ఆయనకు చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తాను. ఆయన కూడా చిరునవ్వుతో నన్ను ఆలించనం చేసుకుంటాడు. నన్ను తగులీతిగా సత్కరిస్తాడు. తరువాత నా యోగక్షేమములు, తన తల్లి తండ్రులైన దేవకీ వసుదేవుల యోగక్షేమముల గురించి అడుగుతాడు.”

ఈ ప్రకారంగా అక్రూరుడు తనలో తాను ఆలోచిస్తూ రథం మీద మధుర నుండి నందవ్రజమునకు వెళుతున్నాడు. అప్పుడు సాయంత్రం అయింది. అక్రూరుని రథము నందవ్రజము చేరుకుంది. గోశాలలో ఉన్న కృష్ణుని చూచాడు అక్రూరుడు. అక్రూరుని దృష్టి కృష్ణుని పాదాల మీద పడింది. ఒక్కసారిగా కృష్ణుని పాదములను చూచిన అక్రూరునికి ఒళ్లు పులకరించింది. మనసు అదుపు తప్పింది. శరీరం గగుర్పాటు చెందింది. కళ్ల నుండి కన్నీళ్లు కారుతున్నాయి.

వెంటనే అక్రూరుడు రథం దిగాడు. కాళ్లు తడబడుతుంటే కృష్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. శరీరం స్వాధీనంలో లేకపోవడం వలన కింద పడుతున్నాడు. పైకి లేస్తున్నాడు. “ఆహా! ఇవేనా నా ప్రభువు పాదములు.” అంటూ కృష్ణుని పాదాల మీద పడ్డాడు. ఆ సమయంలో కృష్ణుడు బలరాముడు గోవుల పాలు పితుకుతున్నారు.

అక్రూరుడు పరుగు పరుగున బలరామ కృష్ణుల వద్దకు వెళ్లాడు. వారి కాళ్ల మీద సాష్టాంగ పడ్డాడు. “నేను అక్రూరుడను మీకు నమస్కరిస్తున్నాను.” అని నమస్కరించాడు. కృష్ణుడు అక్రూరుని బుజములు పట్టుకొని పైకి లేవనెత్తి ఆయనను గట్టిగా కౌగలించుకున్నాడు. తరువాత బలరాముడు కూడా అక్రూరుని కౌగలించుకున్నాడు. బలరామ కృష్ణులు అక్రూరుని చెరి ఒక పక్క పటుకొని తమ ఇంటిలోనికి తీసుకొని వెళ్లారు. కాళ్లు కడుక్కోడానికి నీళ్లు ఇచ్చి ఉచిత ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించారు. ఒక ఆవును తీసుకొని వచ్చి అక్రూరునికి ఇచ్చారు. బలరామ కృష్ణులు కింద కూర్చుని అక్రూరుని పాదములు వత్తుతున్నారు.

తరువాత నందుడు, బలరామ కృష్ణులు అక్రూరునికి భోజనము వడ్డించారు. భోజనము చేసిన తరువాత తాంబూలము ఇచ్చి అక్రూరుని సుఖమైన ఆసనము మీద కూర్చోబెట్టారు. ఆయనకు గంధము, పుష్పములు ఇచ్చి సత్కరించారు.

నందుడు అక్రూరుని పక్కనే కూర్చుని ఆయనకు విసన కర్తతో విసురుతూ ఈ విధంగా అడిగాడు.

“అక్రూరా! మధురలో అందరూ క్షేమమే కదా! క్రూరుడైన కంసుని పాలనలో మీ వంటి ధర్మాత్ములు ఎలా జీవిస్తున్నారు? కేవలము తనను తాను రక్షించుకోడానికి, తన సోదరి కుమారులను ఏమాత్రము దయాదాక్షిణ్యములు లేకుండా సంహరించిన ఆ క్రూరుని పంచన మీకు శుభం ఎలా జరుగుతుందని ఊహించగలను.” అని నందుడు అక్రూరుని క్షేమసమాచారములు అడిగి తెలుసుకుంటున్నాడు.”

అని శుకుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు భాగవత కథను వినిపిస్తున్నాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

ముప్పది తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నందుడు అడిగిన తరువాత
కృష్ణుడు అక్రూరునితో ఇలా అన్నాడు.

“ మహాశయా! తమరి ప్రయాణము బాగా జరిగిందా! మీరు
క్షేమంగా ప్రయాణము సాగించారా! మధురలో మా బంధువులు
క్షేమంగా ఉన్నారా! మా మిత్రులు సుఖంగా ఉన్నారా! అయినా ఇలా
అడగడం నా పొరపాటు. మా వంశమునకు రాచవుండులా
పరిణమించిన నా మేనమామ కంసుడు క్షేమంగా ఉండగా మీరు
క్షేమంగా ఎలా ఉండగలరు? మా గురించి మా తల్లితండ్రులు
చెరసాలలో మగ్గుతున్నారు. నా అన్నలను పసికూనలుగా ఉండగానే
కంసుడు నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపాడు. ఇన్నాళ్లు మా బంధువులు ఎవరన్నా
కనపడతారా అని ఎదురుచూస్తున్న మాకు నీవు కనపడటం పండుగ
లాంటిది. ఇంతకూ తమరు ఇక్కడకు రావడానికి కారణం

తెలుపగలరా!” అని అడిగాడు.

ఆ మాటలు విన్న అక్బారుడు, కంసుని వద్దకు నారదుడు రావడం, బలరామకృష్ణులు నందవ్రజంలో పెరగడం, వారిని చంపడానికి కంసుడు ప్రయత్నాలు చేయడం గురించి కంసుడు తనతో పలికిన పలుకులు యథాతథంగా చెప్పాడు. “ఆ కారణం చేత నిన్ను బలరాముని మధురకు వెంటనే తీసుకొని రమ్మని కంసుడు నా ద్వారా మీకు సందేశము పంపించాడు.” అని ముగించాడు.

కృష్ణుడు తన తండ్రి నందుని పిలిచి కంసుని ఆదేశమును వినిపించాడు. అందరూ మధురకు పోవలెనని నిశ్చయించుకున్నారు. నందుడు ఊరి పెద్దలను పిలిపించాడు. బండ్లు కట్టమన్నాడు. పాలు పెరుగు వెన్న నెయ్యి కుండలలో సిద్ధం చేయమన్నాడు. మంచి మంచి వస్త్రములను సిద్ధం చేయమన్నాడు.

“మనమంతా రేపు ఉదయమే బయలుదేరి మధురకు వెళ్లాలి. కంస మహారాజు ఒక యజ్ఞము చేస్తున్నాడు. మనమందరము ఆ యజ్ఞం చూడటానికి వెళుతున్నాము. కంస మహారాజుకు మనము తీసుకొని వెళుతున్న కానుకలను సమర్పించాలి. మనతో పాటు మన గ్రామస్థులు కూడా మనతో వస్తున్నారు.” అని అన్నాడు నందుడు.

. మధుర నుండి ఎవరో అక్బారుడు అనే వాడు వచ్చాడు. కృష్ణుని మధురకు తీసుకొని వెళుతున్నాడు అనే వార్త నందవ్రజము అంతా క్షణాల్లో పాకి పోయింది. ఈ వార్త విని గోపికలు గోపకాంతలు చింతాక్రాంతులయ్యారు. వారి ముఖములు వాడిపోయాయి. ఎక్కడ

ఉన్న వారు అక్కడే కూలబడిపోయారు. ఎవరికీ ఒంటి మీద స్వహ
లేదు. కృష్ణుడి మాటలు, కృష్ణుడి శృంగార చేష్టలు తలచుకుంటూ
వారిలో వారు మోహపరవశులౌతున్నారు.

శ్రీకృష్ణుని మీదనే తమ ప్రాణములను నిలుపుకున్న గోపికలు
కృష్ణుడి నడకను, ఆయన మధురమైన మాటలను, ఆయన
చిరునవ్వును, ఆయన ప్రేమతో కూడిన చూపులను, ఆయన చేసిన
పనులను తలచుకుంటూ కన్నీరు కారుస్తూ విరహబాధను
అనుభవిస్తున్నారు. మరి కొందరు గోపికలు తమలో తాము ఇలా
అనుకుంటున్నారు.

“ఆహా! ఈ బ్రహ్మదేవుడికి మా మీద దయ ఉన్నట్టు లేదు.
ప్రాణుల మధ్య అంతలోనే స్నేహమును, ప్రేమను కలుగచేస్తాడు. ఆ
స్నేహమును ప్రేమను పూర్తిగా ఆస్వాదించక ముందే, విడదీస్తాడు.
అంతా చిన్న పిల్లవాడే మాదిరి అర్థం లేని పనులు చేస్తుంటాడు.
అందమైన చెక్కిళ్లతోనూ, నుదుటి మీద జీరాడే నల్లని
ముంగురులతోనూ, ఆహ్లాదాన్ని కలిగించే చిరునవ్వుతోనూ, ఉన్న
కృష్ణుని ముఖపద్మమును మాకు ఒక సారి చూపించి అంతలోనే
మాయం చేస్తున్నావు. ఇది నీకు ధర్మమా బ్రహ్మదేవా!

ఆహా! బ్రహ్మ దేవా! కృష్ణుని ఎంత అందంగా
సృష్టించావయ్యా! నీవు సృష్టించిన అందమైన కృష్ణుని అందచందాలను
తనివిదీరా ఈ కళ్లతో ఆస్వాదిస్తుంటే, అమితమైన క్రూరత్వంతో
అక్రూరుడి రూపంలో వచ్చి కృష్ణుని మాకు దూరం చేస్తావా! ఇదేమన్నా

న్యాయంగా ఉందా! ” అని బ్రహ్మదేవుని తిట్టుకుంటున్నారు గోపికలు.
ఇంకా కొంతమంది గోప కాంతలు వారిలో వారు ఇలా
అనుకుంటున్నారు.

“మన సంగతి అటుండనీ! మధురానగరంలో ఉండే
అందమైన అమ్మాయిలకు రేపటి నుండి ప్రతిరోజూ సుప్రభాతమే కదా!
ఇన్నాళ్లు వారు నోచిన నోములు, పొందిన బ్రాహ్మణుల ఆశీర్వాదములు
ఫలించినట్టున్నాయి. నేటి నుండి మధురా నగరములో ఉన్న స్త్రీలందరూ
కృష్ణుని అందాలను తమ కళ్లతో జుర్నుకుంటారు అనుకుంటాను.
అవునే! నాకు తెలియక అడుగుతాను. మనమా పల్లెపడుచులము.
వారా నగర వాసులు. కృష్ణుడు ఒక సారి ఆ నగర వాసుల
అందచందాలు, హేయలు, వగలు చూచిన తరువాత మన ముఖాలు
చూస్తాడంటావా!” అని మరొక గోపిక పలికింది.

“అవునే! అదీ నిజమే! మధురలో దాశార్థులు, భోజులు,
అంధకులు, వృష్ణులు, సాత్వతులు, ఇంకా ఇతర జాతుల వాళ్లు, మధురా
నగర వాసులందరూ కృష్ణుని దర్శన భాగ్యము పొందబోతున్నారు. వారి
అదృష్టము ఏమని చెప్పాలి? ఇంకమీదట వారికి ప్రతిరోజూ కృష్ణుడు
కనువిందు చేస్తుంటాడు.” అని పలికింది మరొక గోపిక.

గోపికలందరికీ కృష్ణుడిని తమ నుండి దూరంగా తీసుకొని
పోతున్న అక్రూరుడిమీద కోపం వచ్చింది. “కూరాత్తుడైన వీడికి
అక్రూరుడు అనిపేరు ఎవరు పెట్టారే! కనీసం కృష్ణుడు మన దగ్గరకు
వచ్చి మనలను ఓదార్చే సమయం కూడా ఇవ్వకుండా కృష్ణుని మన
వద్దనుండి మధురకు తీసుకొని పోతున్నాడు. ఒసేవ్! చూడండే!

కృష్ణుడు రథం ఎక్కుతున్నాడే! మనవాళ్లకేం పుట్టిందే! వాళ్లు కూడా కృష్ణునితో కూడా రథం ఎక్కుతున్నారు. అంటే ఊరంతా కట్టకట్టుకొని మధురకు వెళుతున్నారా! పోనీ ఈ ముసలి వాళ్లయినా కృష్ణుని ఆపవచ్చు కదా! వారు కూడా ఆనందంగా చూస్తూ నిలబడి ఉన్నారు. ఏమే! ఈ సమయంలో దేవుడు ఏదైనా ఆటంకము సృష్టించి కృష్ణుని ప్రయాణము ఆపవచ్చు కదా! అయినా మనకంత అదృష్టమా!” అని తలొక విధంగా మాట్లాడుకుంటూ నిట్టూర్పులు విడుస్తున్నారు.

ఇంతలో మరొక సాహస వనిత ముందుకు వచ్చి ఇలా అంది.

“ఎవరో ఎందుకే! మనమే వెళదాం పదండి. కృష్ణుని మధురకు వెళ్లకుండా ఆపుదాము. అసలు కృష్ణుడిని మన నుండి విడదీయడానికి వీళ్లెవరు! కనుక్కుందాం పదండి. ఆ యాదవులు, పెద్దవాళ్లు, ముసలి వాళ్లు మనల్నేం చేస్తారు. కృష్ణుని విడిచి మేము క్షణకాలం కూడా ఉండలేము అని కుండబద్దలుకొట్టినట్టు చెబుదాము. మనకేం భయం. ఏం చేస్తారు. చంపుతారు. అంతేగా. కృష్ణుడే మనలను విడిచి వెళుతుంటే, ఇంక ఈ శరీరంలో ప్రాణాలు ఉన్నా లేకున్నా ఒకటే కదా! పదండి వెళదాం.” అని సాహసంతో ముందుకు దూకింది.

ఇంతలో మరొక విరహిణి ఇలా పలికింది. “అబ్బా ఉండండే మీ మాటలు మీరూను. ఆ కృష్ణుని మందహాసము, ఆయన క్రీగంటి-చూపులు, ఆలింగనములు, రాసలీలలలో మనం గంటలు క్షణాల్లా గడిపిన రాత్రులు, అవన్నీ గుర్తుకు వస్తుంటే ఏడుపొస్తోందే! ఈ కృష్ణవియోగాన్ని ఎలా తట్టుకోవాలో అర్థం కావడం లేదే!” అంటూ మరొక గోపిక వాపోయింది.

“అవునే! సంధ్యవేళలో మురళి వాయిస్తూ గోవులను తోలుకుంటూ వస్తున్న కృష్ణుని ముఖార విందము ఎన్ని రోజులు చూచినా తనివితీరదే. రేపటి నుండి ఎవరి ముఖం చూస్తాము. కృష్ణుడు వ్రజంలో లేకుండా ఎలా బతకాలో తెలియడం లేదే!” అంటూ తన కళ్లనిండా కృష్ణుని ప్రేమ నింపుకొని విలపిస్తూ ఉంది మరొక గోపకాంత.

గోపికలు గోపకాంతలు ఇంక తట్టుకోలేక “కృష్ణా! మాధవా!” అని పిలుస్తూ బిగ్గరగా ఏడుస్తున్నారు. కృష్ణుడు తన కోసరం విలపిస్తున్న గోపిల వంక కూడా చూడకుండా అక్రూరుడు తెచ్చిన రథం ఎక్కి కూర్చున్నాడు. పక్కనే బలరాముడు కూర్చున్నాడు. గోపకులు బళ్ల నిండా పాలు, పెరుగు, వెన్న నిండిన కుండలను ఎక్కించారు. అందరూ బండ్లు ఎక్కి కూర్చున్నారు. రథం బయలుదేరింది. రథం వెనక బండ్లు బయలుదేరాయి. రథం వెనక గోపికలు, గోపకాంతలు పరుగెడుతున్నారు. కృష్ణుని కడసారి చూచుకుంటున్నారు. కొంత దూరం వెళ్లి ఆగి పోయారు.

కృష్ణుడు వెనక్కు తిరిగి చూచాడు. తన కోసరం పరితపిస్తున్న గోపికలను, గోప కాంతలను చూచి కళ్లతోనే “త్వరతోనే మీ వద్దకు వస్తాను” అని సందేశాన్ని పంపాడు. (కాని కృష్ణుడు తన జీవితకాలంలో మరలా నందవ్రజమునకు తిరిగి రాలేదు.) ఆ సందేశమునే మహాప్రసాదంగా భావించిన గోపికలు రథం కనపడేవరకు అలా చూస్తూనే నిలబడి పోయారు. తరువాత ఎవరి ఇళ్లకు వాళ్లు వెళ్లి పోయారు.

బలరామ కృష్ణులు ఎక్కిన రథము వేగంగా మధుర వైపు
పోసాగింది. రథం యమునా నది వద్ద ఆగింది. బలరామ కృష్ణులు,
రథం దిగి కాళ్లు కడుక్కొని ఆచమించి, స్వచ్ఛమైన నీటినితాగారు.
మరలా రథం ఎక్కారు. తరువాత అక్రూరుడు రథం దిగాడు. యమునా
నదిని చూగానే అక్రూరుడికి స్నానం చేయాలని అనిపించింది.
యమునా నది వద్దకు వెళ్లాడు. నదిలోకి దిగాడు. వేద మంత్రములు
జపిస్తూ నీటిలో మునిగాడు.

అక్రూరునకు నీటి అడుగున బలరామ కృష్ణులు
కనిపించారు. అక్రూరుడికి ఆశ్చర్యం వేసింది. “ఇదేమిటి.
బలరామకృష్ణులు రథంలో కూర్చుని ఉన్నారు కదా. నీటి అడుక్కు ఎలా
వచ్చారు. ఇదేదో వింతగా ఉందే!” అని అనుకున్నాడు. నీటి లో నుండి
పైకి లేచాడు. రథం వంక చూచాడు. రథంలో బలరామకృష్ణులు
కూర్చుని ఉన్నారు. మరలా నీటిలో మునిగాడు. ఈ సారి వేయి
పడగలతో ఉన్న అనంతుడు, ఆ అనంతుని మీద అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో
పడుకొని ఉన్న శ్రీమహావిష్ణువును నీటి అడుగున దర్శించాడు.

నీల మేఘశ్యాముడు, పీతాంబరధారుడు, నాలుగు
భుజములు కలవాడు, తామర రేకుల వంటి కన్నులు కలవాడు,
శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడు, సుందర మైన ప్రసన్నమైన ముఖము
కలవాడు, పెదవుల మీద చిరునవ్వు చిందించేవాడు, వక్షస్థలములో
లక్ష్మీదేవిని నిలుపుకున్నవాడు, శంఖము వంటి మెడ గలవాడు, బ్రహ్మకు
జన్మస్థానమైన నాభి కలవాడు, మునులకు, ఋషులకు, సత్పురుషులకు
ఆశ్రయమిచ్చే పాదపద్మములు కలవాడు, మణిమయకిరీటము

కలవాడు, కటిసూత్రము, యజ్ఞోపవీతము, హారములు, నూపురములు,
కుండలములు ధరించిన వాడు, శంఖు,చద్రు,గదా,పద్మములు నాలుగు
చేతులలో కలవాడు, శ్రీవత్సము అనే పుట్టు మచ్చతోనూ,
కౌస్తుభమణితోనూ శోభిల్లువాడు, మెడలో వనమాలను ధరించిన
వాడు, ఋషులతోనూ, సనకాది మునులతోనూ, బ్రహ్మ, రుద్రుడు
మొదలగు దేవతాగణములతోనూ, మలీచి మొదలగు
ప్రజాపతులతోనూ, ప్రహ్లాదుడు, నారదుడు మొదలగు భక్తులతోనూ
స్తుతింపబడుతున్న వాడూ, అయిన శ్రీమహావిష్ణువును ఆదిశేషువు మీద
దర్శించాడు అక్రూరుడు.

ఆయన శరీరం పులకించింది. తల వంచి చేతులు
జోడించి నమస్కరించాడు. శ్రీమహావిష్ణువును ఈ విధంగా
స్తుతించాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుని
మధురానగర ప్రయాణాన్ని వర్ణిస్తున్నాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ముప్పది తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
నలుబదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! అక్రూరుడు తన ఎదుట
సాక్షాత్కరించిన విష్ణుమూర్తిని ఈ విధంగా ప్రార్థిస్తున్నాడు.

“ఓ దేవా! ఈ చరాచర జగత్తుకు ఒకే ఒక కారణం నువ్వే!
నువ్వు మొట్టమొదటి నుండి ఉన్నావు. నువ్వు నశించేవాడివి కాదు.
సాక్షాత్తు నారాయణుడివి. (జలములో ఉండేవాడివి). నీకు నా
నమస్కారము. నీ నాభిలోనుండి బ్రహ్మ గారు జన్మించి మా కళ్లకు
కనపడుతున్న ఈ సకల జగత్తును సృష్టించాడు.

ఓ దేవా! పంచభూతములు, మహత్తత్వము, ప్రకృతి,
పురుషుడు, మనస్సు, పది ఇంద్రియములు, పంచ తన్మాత్రలు అన్నీ
కూడా నీ విరాట్ స్వరూపము నుండి పుట్టినవే! మేమంతా ఈ ప్రకృతి
విషయములు, విషయవాంఛలు, కాలము, కర్తృమునకు లోబడి నీ
గురించి తెలుసుకోలేకపోతున్నాము. నీ మాయాగుణము చేత
బంధింప బడ్డ మానవుడికే నీ గురించి తెలియనప్పుడు, ఇంక పశు
పక్ష్యాదుల గురించి చెప్పేదేముంది!

హిరణ్యగర్భుడు మొదలగు దేవతాగణములు, ఋషులు,
సాధువులు, అధ్యాత్మము, అధిభూతము, అధిదైవము అనే
పదార్థములకు సాక్షీభూతంగా ఉన్న నిన్ను, సకల జీవులలో

ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్న నిన్ను, నిరంతరము ఉపాసిస్తుంటారు. వేదములలో చెప్పబడిన కర్మకాండలైన యజ్ఞములు, యాగములు చేసే బ్రాహ్మణులు, ద్విజులు, నిన్ను వివిధ రూపములతో, వివిధ నామములతో ఆరాధిస్తున్నారు. వారు చేసే యజ్ఞయాగములు, పూజలు వ్రతములు అన్నీ నీ ఉపాసనే కదా!

అలా కాకుండా, సకల కర్మలను విడిచి పెట్టి , ఈ ప్రపంచము మీద విరక్తి చెంది సన్యాసాశ్రమము స్వీకరించిన సన్యాసులు, యోగులు, జ్ఞానులు, ఏ జ్ఞాన యజ్ఞంతో ఉపాసిస్తారో, ఆ జ్ఞానమూర్తివి నీవే కదా! వీరే కాకుండా నిర్మల చిత్తంతో నీ మీద మనసు లగ్నం చేసి నిన్ను ఉపాసించే వారిని కూడా నీవు అనుగ్రహిస్తున్నావు.

వీరే కాకుండా శివారాధకులు, పాశుపతులు మొదలగు వారు రకరకాల పద్ధతులలో పరమశివుని ఆరాధిస్తుంటారు. ఉపాసిస్తుంటారు. ఆ ఆరాధనలన్నీ నిన్ను ఆరాధించడమే కదా! ఓ దేవా! పర్వతముల మీద కొండలలో పుట్టిన నదులు, వర్షములతో నిండిన నదులు, అనేక దిక్కుల నుండి వచ్చి సముద్రములో కలిసినట్టు, నిన్ను ఎవరు, ఏ రూపంతో, ఏ పేరుతో, ఏ విధంగా ఆరాధించినా, ఆ ఆరాధనలన్నీ నీకే చెందుతాయి అనడంలో సందేహము లేదు.

(ఆకాశాత్మతంతోయం యథా గచ్ఛతి సాగరం. సర్వదేవ నమస్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి....ఇది ప్రతి దినం సంధ్యావందనం చేసేటప్పుడు చెప్పుకునే శ్లోకము.)

ఓ దేవా! సత్య గుణము, రజోగుణము, తమోగుణము ఇవీ ప్రకృతి గుణములు. ప్రకృతిలో ఉన్న అన్ని జీవరాసులు ఈ మూడు గుణములకు లోబడి ప్రవర్తిస్తున్నాయి. ఈ జీవ రాసులు అన్నింటిలోనూ నీవు ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నావు. నీవే సత్యము. మిగిలినవి అన్నీ మార్పు చెందేవే. అవిద్యతో, ఆజ్ఞానంతో జీవులు చేసే కర్మలు అన్నింటినీ నీవు సాక్షీభూతంగా చూస్తుంటావు. ఆ కర్మలు నీకు అంటవు.

ఓ దేవా! అగ్ని నీ ముఖము. భూమి నీ పాదములు. సూర్యుడు నీ కంటి చూపు. ఆకాశమే నీ నాభి. చిక్కులే నీ చెవులు. స్వర్గమే నీ తల. దేవతలు నీ బాహువులు. సముద్రములు నీ ఉదరము. వాయువు నీ ఊపిరి. వృక్షములు, ఓషధులు నీ శరీరము మీది వెంట్రుకలు. మేఘములు నీ తలమీది జుట్టు. పర్వతములు నీ ఎముకలు. రాత్రి పగలు నీ కంటి రెప్పల కదలికలు. ప్రజాపతి నీ జననాంగము. ఇదే నీ విరాట్ స్వరూపము.

హే భగవాన్! అత్యంత సూక్ష్మములు అయిన జీవులు నీటిలోనూ, మేడిపండులో ఉన్న సూక్ష్మజీవులు, ఒకదానితో ఒకటి సంబంధం లేకుండా జీవించినట్టు, నీ విరాట్ స్వరూపములో ఉన్న లోకములు, వాటిని పాలించే పాలకులు, ఒకదానితో ఒకటి సంబంధము లేకుండా ప్రవర్తిస్తుంటాయి. అధర్మప్రవర్తకులైన మధు, కైటభులు మొదలగు దైత్య, దానవులను సంహరించడానికి నీవు ప్రకటించిన అవతార విశేషములను కీర్తించడం ద్వారా మానవుల దుఃఖములు, మోహములు నశించిపోతాయి. ఆ కారణం గానే మానవులు నీ కీర్తిని, నీ లీలలను సదా స్మరించుకుంటూ ఉంటారు.

ప్రళయకాలంలో సంచరించిన మత్స్యవతారా,
మధుకైటభులను సంహరించిన హయగ్రీవరూపా! నీకు
నమస్కారము. మంథర పర్వతమును వీపుమీద ధరించిన
కూర్మావతారా! పాతాళము నుండి భూమిని ఉద్ధరించిన వరహావతారా!
నీకు నమస్కారము. సాధుజనులను రక్షించడానికి అవతరించిన
నృసింహావతారా! మూడులోకములను ఆక్రమించిన వామనావతారా!
నీకు నమస్కారము. గర్వాంధులు, అధర్మపరులు అయిన క్షత్రియులను
సంహరించిన పరశురామావతారా! రావణుడు మొదలగు రాక్షస
సంహారము చేసిన రామావతారా! నీకు నమస్కారము.

వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధరూపుడవు,
సాత్వతపతివి అయిన నీకు నమస్కారము. ఓ దేవా! నీవు శుద్ధుడవు.
బుద్ధుడవు. దైత్యులను, దానవులను మోహింప జేసినవాడవు.
పవిత్రుడవు. అధర్మపరులు, క్రూరులు అయిన క్షత్రియులను నాశనం
చేసిన వాడవు అయిన నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! సకల జీవులు నీ మాయకు లోబడి, మోహితులై,
ఈ దేహము శాశ్వతము కాదు అని తెలియక, నేను, నాది అనే
అహంకారంతో, ఏదో ఒక కర్మచేస్తూనే ఉంటారు. నేను కూడా నీ
మహిమ పూర్తిగా తెలుసుకోలేక, స్వప్నము వలె అస్థిరములైన భార్య,
బిడ్డలు, బంధువులు, స్నేహితులు, మొదలగు వారి మోహములో పడి,
వారి యందు ప్రేమ, ఆసక్తి పెంచుకున్నాను. నేను చేసే కర్మలన్నీ
అనిత్యములు అనీ, అశాశ్వతము అయిన దేహము శాశ్వతము అనీ,
దుఃఖములు తెచ్చిపెట్టే కర్మలు, గృహములు, ధనము, సుఖాలు
కలుగచేస్తాయనీ, ఎల్లప్పుడు సుఖము, దుఃఖము అనే ద్వంద్వములలో

పడి కొట్టుకుంటూ, తమోగుణముచేత ప్రభావితమడనుఅయి ఉన్నాను.
పరమానంద స్వరూపుడవు అయిన నిన్ను తెలుసుకోలేకపోతున్నాను.
నీటి మీద గడ్డి మొలిస్తే నీరు కనపడదు. అక్కడ నీరు లేదు కదా అని
ఆ గడ్డిమీద నడుస్తారు. నీటిలో పడి మునిగి పోతారు. అలాగే
మాయతో కప్పబడిన నీ అసలు స్వరూపమును చూడలేక, ఈ దేహమే
శాశ్వతము అని నమ్మి, అష్టకష్టాల పాలవుతారు.

నీటి కోసరం ఎండమావుల వెంట పరుగెత్తినట్టు, నేను
ప్రాపంచిక విషయముల కొరకు పరుగెత్తుతున్నాను. నా మనస్సు, బుద్ధి
ప్రాపంచిక విషయములలోనూ, కామ వాంఛలతోనూ నిండి
పోయింది. నా మనస్సు, ఇంద్రియములు ప్రాపంచిక విషయముల
వెంట పరుగెడుతూ ఉంది. వాటిని ఆపలేకపోతున్నాను. నా వంటి
సామాన్యులకు లభ్యం కాని నీ పాదములను ఆశ్రయించాను. నీవు
నాకు దర్శనం ఇవ్వడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. మానవుడికి ఈ
సంసారము మీద విరక్తి కలిగినప్పుడే, నీ మీద భక్తి, శ్రద్ధకలుగుతాయి.

ఓ దేవా! నీవు జ్ఞానస్వరూపుడవు. సమస్తజీవులకు సుఖము,
దుఃఖము కలిగించే కాలస్వరూపుడవు. పరిపూర్ణుడవు.
అనంతశక్తిమంతుడవు. అట్టి నీకు నమస్కారము.

నమస్తే వాసుదేవాయ సర్వభూతక్షయాయ చ
హృషీకేశ నమస్తుభ్యం ప్రపన్నం పాహి మాం ప్రభో అంటూ అక్రూరుడు
పరమాత్మను స్తుతించాడు.”

అని శుకుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు అక్రూరుని స్తోత్రమును
వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభయ్యవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలభై ఒకటవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! అక్రూరునకు నీటిలో తన
స్వస్వరూపమును చూపించిన, పరమాత్మ అంశతో జన్మించిన,
శ్రీకృష్ణుడు తన మాయారూపమును ఉపసంహరించాడు. అక్రూరుడు
అప్పటి దాకా చూచిన విరాట్ రూపము మాయమైపోయింది.
అక్రూరుడు నీటిలో నుండి బయటకు వచ్చాడు. స్నానము, సంధ్య
మొదలగు వాటిని నిర్వర్తించుకొని రథం దగ్గరకు వచ్చాడు. రథం
ఎక్కికూర్చున్నాడు.

అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు అక్రూరుని చూచి ఇలా అన్నాడు.

“అక్రూరమహాశయా! నీ ముఖకళవళికలు చూస్తుంటే నీవు నీటిలో
మునిగినప్పుడు ఏదో ఒక అద్భుతమును చూచినట్టు అనిపిస్తూ ఉంది.
నిజమేనా!” అని అడిగాడు.

అక్రూరుడు కృష్ణుని వంక తిరిగి చేతులు జోడించి “కృష్ణా! ఒక్కజలములోనే కాదు, భూమి మీద, ఆకాశంలోనూ, జలములోనూ కనపడే అన్ని చిత్ర విచిత్రములు నీ యందే ఉన్నాయి. నిన్ను చూస్తే అనంతవిశ్వంలోని అన్ని చిత్రవిచిత్రములు చూచినట్టే కదా! ఇంక చూడటానికి ఏమి మిగిలి ఉంటుంది.

ఓ పరమాత్మ స్వరూపా! నీ యందే అన్ని విచిత్రములు దాగి ఉన్నాయి. నిన్ను చూడకపోతే ఏ విచిత్రమునూ చూచినట్టు కాదు. నిన్ను చూస్తే అన్ని విచిత్రములు చూచినట్టే!” అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు కృష్ణుడు చిరునవ్వునవ్వాడు.

సాయంకాలానికి రథం మధురానగరము చేరుకొంది. రథం మీద వస్తున్న బలరామ కృష్ణులను మధురా నగర ము సమీపములో ఉన్న గ్రామప్రజలు చూపు మరల్చకుండా చూస్తున్నారు. నందుడు మొదలగు గోపకులు అంతకు ముందే మధురా నగరము పాలిమేరలలో ఉన్న వనమునకు(తోపులు, తోటలు అనుకోవచ్చు) చేరుకున్నారు. అక్కడ వారు బండ్లు ఆపి, బలరామ కృష్ణుల కొరకు ఎదురుచూస్తున్నారు.

కృష్ణుడు రథం మీద నందుడు ఉన్న చోటికి వచ్చాడు. అక్రూరుని చెయ్యిపట్టుకొని ఇలా అన్నాడు. “అక్రూరా! నీవు రథము మీద మధురకు వెళ్లు. నేను ఇక్కడ కొంత సేపు మా వారి దగ్గర విశ్రాంతి తీసుకొని తరువాత మధురా నగరము చూడటానికి వస్తాము.” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలు విన్న అక్రూరుడు ఇలా అన్నాడు. “కృష్ణా! నిన్ను విడిచిపెట్టి నేను ఎక్కడకూ పోను. నీ వెంటనే ఉంటాను. నేను నీ భక్తుడను. నన్ను విడిచిపెట్టవద్దు.” అని వేడుకున్నాడు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! మీరందరూ మా ఇంటికి రండి. మీకు నా శక్తికొలది అతిథి సత్కారములు చేస్తాను. నీ పాద ధూళితో మా పితృదేవతలు, దేవతా గణములు, తృప్తిపడతారు. ఓ కృష్ణా! నీ పాదములు మా ఇంట మోపి మా ఇంటిని పవిత్రం చెయ్యి. పూర్వము బలి చక్రవర్తి నీ పాదములను కడిగి పుణ్యచరితుడయ్యాడు. ఇంద్రపదవితో సమానమైన పదవిని పొందాడు. అఖండైశ్వర్యసంపన్నుడయ్యాడు. నీకు భక్తుడయ్యాడు.

ఓ దేవా! నీ పాదముల నుండి పుట్టిన గంగ మూడులోకములనో పవిత్రం చేసింది. ఆ గంగాప్రవాహ స్వర్గతోనే సగర పుత్రులు ఉత్తమగతులు పొందారు. దేవ దేవ జగన్నాథ పుణ్యశ్రవణ కీర్తన యదూత్తమ: శ్లోక నారాయణ నమోస్తుతే॥” అని అక్రూరుడు కృష్ణుని కీర్తించాడు.

అక్రూరుని ప్రార్థనలను మన్నించాడు కృష్ణుడు. “అక్రూరా! నేను, నా అన్న బలరాముడు నీ గృహమునకు తరువాత వస్తాము. యాదవ వంశమునకు ద్రోహము చేసిన ఆ కంసుని బంధువుల ఇళ్లకు వెళ్లడం వారికి ఆనందాన్ని చేకూర్చడం నా కర్తవ్యం కదా! ఇప్పటికి నీవు

నీ గృహమునకు పొమ్ము.” అని అన్నాడు.

చేసేది లేక అక్రూరుడు విచారవదనంతో తన గృహమునకు వెళ్లాడు. మధ్యాహ్న భోజనము అయిన తరువాత కృష్ణుడు బలరామునితోనూ, తన స్నేహితులతోనూ కలిసి మధురానగరంలోకి ప్రవేశించాడు.

మధురానగరము సుందరమైన నగరము. పురద్వారము ఎత్తుగా ఉంది. అంతా స్థితికములు తాపడం చేసి ఉంది. గృహములకు ద్వారములు ఉన్నాయి. వాటికి బంగారు తలుపులు బిగించి ఉన్నాయి. మధురా నగరము కోట గుమ్మము లోహములతో చేయబడిఉంది. నగరము చుట్టు లోతైన అగడ్త ఉంది. నగరములో అందమైన ఉద్యానవనములు ఉన్నాయి. నగరములో వీధులు పొడవుగా, అక్కడక్కడా నాలుగు వీధులు కలిసే కూడలులు ఉన్నాయి. మేడలు ఎత్తుగా ఉన్నాయి. బాటసారులు విశ్రాంతి తీసుకోడానికి విశ్రాంతి గృహములు నిర్మించబడి ఉన్నాయి. నగరంలో అందమైన కట్టడములు నిర్మించు శిల్పులు ఉన్నారు. ఇంటి పైభాగములు మరకతములు, మాణిక్యములతో పాదగబడి ఉన్నాయి. ఇళ్ల పైభాగముల మీద, ఎత్తైన అరుగుల మీద, కిటికీలలోనూ, పావురాళ్లు, నెమళ్లు తిరుగుతున్నాయి. వీధులన్నీ నీటితో తడుప బడి చల్లగా ఉన్నాయి. పూలమాలలతో అలంకరింపబడి ఉన్నాయి.

రాత్రి కాగానే దీపముల తోరణములతో వెలిగిపోతోంది మధురా నగరము. అక్కడక్కడ అరటిపళ్లగెలలు వేలాడుతున్న అరటి

చెట్లు ఇళ్లముందు ఉన్న స్తంభములకు కట్టబడి ఉన్నాయి. అటువంటి రాజ మార్గములో ప్రవేశించాడు కృష్ణుడు.

నంద వ్రజము నుండి కృష్ణుడు వచ్చాడని తెలియగానే మధురానగరములోని స్త్రీలందరూ వారి వారి ఇళ్ల పైభాగములమీద చేరి ఉత్సాహంతో కృష్ణుని చూస్తున్నారు. వస్త్రములు సరిగా ఉన్నాయో లేదో కూడా చూచుకోకుండా, ఎలా ఉన్నవారు అలాగే గబగబా మేడల మీదికి ఎక్కుతున్నారు. కొంత మంది భోజనం చేస్తూ, కృష్ణుడు వస్తున్నాడని తెలిసి సగం భోజనంలో లేచి వచ్చారు. తైలం మర్దన చేయించుకుంటున్న వాళ్లు స్నానం కూడా చేయకుండా, ఈ కోలాహలం విన్న వాళ్లు సగం నిద్ర నుండి లేచి గబగబా మేడలు ఎక్కారు. కొందరైతే పసిబిడ్డలకు పాలు ఇస్తూ అలాగే బిడ్డలను ఎత్తుకొని కృష్ణుని చూడటానికి ఆతురతగా వచ్చారు.

చిరునవ్వులు చిందిస్తూ విలాసంగా వీధులలో నడుచుకుంటూ వెళుతున్న కృష్ణుడు మధురానగరవాసుల మనసులను ఆకర్షించాడు. వారి కనులకు విందుచేస్తున్నాడు. మధురానగర వాసులు కృష్ణుని గురించి ఆయన లీలలను గురించి, ఆయన సాధించిన విజయముల గురించి వినిఉన్నారు. ఇప్పుడు కృష్ణుని ప్రత్యక్షంగా చూస్తుంటే వారి మనసులు ఆనందంతో నిండిపోయాయి. కృష్ణుని చూపు తమ మీద పడితే చాలు అనుకొని తహతహలాడి పోతున్నారు.

కొంత మంది యువతులు కృష్ణుని శరీరం అంతా తమ చూపులతో తడుముతూ ఆయన తమను ఆలింగనము చేసుకున్నట్టు

అనుభూతి పొందుతున్నారు. ప్రత్యక్షంగా కృష్ణుని కౌగలించుకొనే అవకాశం లేనందుకు మనసులోనే బాధపడుతున్నారు. కొంత మంది స్త్రీలు మేడపైన నిలబడి కింద వీధిలో వెళుతున్న కృష్ణుని మీద పూలు చల్లుతున్నారు.

రాజమార్గములో బ్రాహ్మణులు, అక్షితులు, పూర్ణకుంభములు, పేలాలు, రకరకాల ఉపాహారములు తమ చేతులలో పట్టుకొని కృష్ణుని పూజిస్తున్నారు. ఇదంతా చూస్తున్న మధురానగరమగువలు తమలో తాము ఇలా అనుకుంటున్నారు.

“ఆహా! నందవ్రజములో గోపికలు ఎంత పుణ్యం చేసుకున్నారో కదా! పుట్టినప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకూ కృష్ణుని ప్రతిరోజూ కనులవిందుగా చూస్తున్నారు. ఆ అదృష్టం మనకు లేదు కదా” అని ఆవేదన చెందుతున్నారు.

ఆ సమయంలో బలరామ కృష్ణులు దారిలో ఉన్న ఒక రజకుని వద్దకు వెళ్లాడు. ఆ రజకుడు కొత్త వస్త్రములకు చిత్రవిచిత్రములైన రంగులు వేస్తున్నాడు. మాసిన వస్త్రములను ఉతికి నూతనవస్త్రముల మాదిరి చేస్తున్నాడు. కృష్ణుడు ఆ రజకుని వద్దకు పోయి “రజకుడా! మేము రాజదర్శనం కోసరం వచ్చాము. మాకు విలువైన వస్త్రములు ఇమ్ము. మాకు వస్త్రములు ఇస్తే నీకు సకల శుభములు కలుగుతాయి.” అని అడిగారు.

దానికి ఆ రజకుడు కోపించి ఇలా అన్నాడు. “ఓరి మూర్ఖులారా! మీరు గ్రామముల నుండి, పర్వతప్రాంతముల నుండి వచ్చినట్టున్నారు. మీరు ఎప్పుడైనా ఇటువంటి విలువైన వస్త్రములను చూచారా! ధరించారా! ఇవి రాజుగారి వస్త్రములు. ఇవి మీకెందుకు? ఇప్పటికే మీరు మహాపరాధం చేసారు. తొందరగా ఇక్కడినుండి వెళ్లిపొండి. బతుకుమీద ఆశ ఉంటే మరలా ఇటువంటి దురాశాపూరితమైన కోరిక కోరకండి. రాజభటులకు తెలిస్తే మీ వంటి అహంకారులను బంధించి మీ వద్దఉన్న వస్తువులను లాక్కుంటారు. మిమ్ములను చంపుతారు.” అని అన్నాడు.

ఆ మాటలకు కృష్ణునికి కోపం వచ్చింది. తన చేతిని పైకెత్తి ఆ రజకుని మెడమీద ఒకే దెబ్బ వేసాడు. ఆ దెబ్బకు వాడు చచ్చి కిందపడ్డాడు. ఆ రజకుని అనుచరులు ఇది చూచి వస్త్రములను అక్కడ వదిలి తలొకదిక్కుగా పారిపోయారు. కృష్ణుడు, బలరాముడు ఆ వస్త్రములలో నుండి తమకు కావలసిన వస్త్రములను తీసుకొని ధరించారు. మిగిలిన వస్త్రములను తమతో వచ్చిన గోపాలురకు ఇచ్చారు. వారు కూడా ఆ వస్త్రములను ధరించారు.

తరువాత కృష్ణుడు ఒక ఆభరణములు అమ్మే దుకాణము వద్దకు వెళ్లాడు. రజకునికి పట్టిన గతిని చూసిన ఆ దుకాణదారు, వారు అడగకుండానే వారికి కావలసిన ఆభరణములు ఇచ్చాడు. రామకృష్ణులు ఆ ఆభరణములను అలంకరించుకున్నారు. పరమాత్మస్వరూపుడైన కృష్ణుడు ఆ దుకాణము యజమానికి సకల ఐశ్వర్యములను ప్రసాదించాడు.

తరువాత బలరామ కృష్ణులు సుదాముడు అనే పూలమాలలు
అమ్మేవాడిదగ్గరకు వెళ్లారు. పూలమాలలు అమ్మేవాడు
బలరామకృష్ణులను చూచి ఎదురేగి నమస్కరించి, లోపలకు
తీసుకొని వచ్చి వారికి అర్ఘ్యము, పాద్యము ఉచితాసనములను ఇచ్చి
సత్కరించాడు. ఉపాహారములను సమర్పించుకున్నాడు. వారితో ఇలా
అన్నాడు.

“మహానుభావులారా! మీ రాకతో నా గృహము పావనమైంది.
దేవతలు, మా పితృదేవతలు, ఋషులు తృప్తిచెందారు. సృష్టి స్థితి
లయములకు కారణభూతులైన మీరు లోకకల్యాణము కొరకు ఈ
మానవ రూపములు ధరించారు. మీరు ఆత్మస్వరూపులుగా ఈ జగత్తు
అంతా నిండి ఉన్నారు. మీకు నావాడు, పరాయి వాడు అనే
భేదములేదు. అందరూ మీకు సమానులే. మా వంటి దీనుల మీద
మీరు ఎక్కువ ప్రేమ చూపిస్తున్నారు అనే కారణం చేత మీకు
ఇష్టాయిష్టాలు ఉన్నాయి అనడం అవివేకము. తమరికి నేను ఏమి
సేవచేయగలనో ఆజ్ఞాపించండి. మీ ఆజ్ఞలను అనుసరించడమే
మానవులకు గొప్ప అనుగ్రహము.

ఉ॥ పావన మయ్యె నా కులము పండె దపంబు గృహంబు లక్ష్మికిన్
సేవితమయ్యె నిష్ఠములు సేకుటె విశ్వనిదానమూర్తులై
భూవలయంబు గావ నిటు పుట్టిన మీరలు రాకజేసి నే
నేవిధ మాచరింతు బనులెయ్యని బంట నెఱుంగ జెప్పరే!

అని పలికిన సుదాముడు బలరామకృష్ణులకు చిత్రవిచిత్రములుగా
కట్టబడిన పూలమాలలు ఇచ్చాడు. బలరామకృష్ణులు ఆ మాలలు

అలంకరించుకున్నారు. సుదామునికి ఒక వరం ఇవ్వాలని
అనుకున్నాడు కృష్ణుడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ మాలలు కట్టేవాడు, జ్ఞానము
వివేకము లేని వాడు కోరిన వరము వింటే ఆశ్చర్యపోతావు. ఆ
సుదాముడు ఏమని అడిగాడో తెలుసా! “కృష్ణా! నాకు ఏవరమూ
అక్కరలేదు. నీమీద అచంచలమైన ఏకాగ్రతతో కూడిన భక్తి, నీ
భక్తులయందు సుహృద్భావము, సకల భూతముల యందు కరుణ
నాకు ఉండేటట్టు నన్ను అనుగ్రహించు” అని ప్రార్థించాడు.
(ఈ సందర్భంలో పోతన గారు ఒక అమృతతుల్యమైన పద్యం రాసారు.)

కం॥ నీ పాదకమలసేవయు నీ పాదార్థకులతోడి నెయ్యమును నితాం
తాపార భూతదయయును దాపసమందార నాకు దయసేయగదే॥

నా చిన్న తనంలో, గజేంద్రమోక్షములోని “ఎవ్వనిచేజనించు జగము”
అనే పద్యము, ఈ పద్యమూ, మాకు 1వ తరగతి నుండి 5వ తరగతి
వరకు ప్రార్థనా పద్యాలుగా ఉండేది. ఐదేళ్లపాటు ఈ పద్యాలు చదివి
చదివి జీర్ణించుకుపోయాయి. 70 ఏళ్ల తరువాత ఆ పద్యాలను మీకు
అందించే భాగ్యాన్ని నాకు కలిగించిన ఆ పరమాత్మ పాదార
విందములకు, ఆదరిస్తున్న మీకు, భక్తితో నమస్కరించి నా జన్మ
సార్థకం చేసుకున్నాను.)

కృష్ణుడు నవ్వి సుదాముడు కోరిన వరమును ప్రసాదించి,
అంతే కాకుండా వారి వంశములో వారికి అనంత ఐశ్వర్యములను,
సంపదలను, ఆయువును, కీర్తిని ప్రసాదించాడు.

తరువాత బలరామకృష్ణులు అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయారు.” అని శు
కమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు బలరామకృష్ణుల మధురానగర
విహారమును గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభైఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలభైరెండవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుడు సుదామని
అనుగ్రహించిన తరువాత ఆయన ఇంటి నుండి బయలు దేరి రాజ
మార్గములో వెళుతున్నాడు. ఆ సమయంలో ఒక కురూపి అయిన
వనిత సుగంధ ద్రవ్యములను మోసుకుంటూ వెళుతూ ఉంది. ఆమెను
చూచిన కృష్ణుడు ఆమెతో ఇలా అన్నాడు.

“సుందరీ! నీవు ఎవరు? ఎవరి కోసరం ఈ సుగంధ
ద్రవ్యములు తీసుకొని వెళుతున్నావు? మాకు ఈ వస్తువులు కావాలి.
ఇస్తావా. నీకు శుభం కలుగుతుంది.” అని అడిగాడు.

ఆ మాటలకు ఆ కురూపి ఇలా అంది. “ఓ సుందరాకారా! నా
పేరు త్రివక్ర. నా శరీరం సరిగా ఉండగ మూడు వంకరలు తిరిగి ఉంది.

అందుకే నాకు ఆ పేరు సార్థకం అయింది. నేను ఈ సుగంధ ద్రవ్యములను కంస మహారాజు సేవ కొరకు తీసుకొని వెళుతున్నాను. నేను సుగంధ ద్రవ్యములు తయారు చేయడంలో, వాటిని ఒకదానితో ఒకటి కలిపి కొత్త కొత్త పరిమళములు సృష్టించడంలో నేర్వరిని. నేను తయారు చేసిన పరిమళ ద్రవ్యములు అంటే కంసమహారాజుగారు చాలా ఇష్టపడతారు. అంతటి గొప్పవాడిని నిన్నే చూస్తున్నాను. నీవు కంసుడు తప్ప ఈ అపురూపమైన పరిమళద్రవ్యములను ఉపయోగించడానికి అర్హులు ఇంకెవరుంటారు? మీకు కావలసినవి ఇస్తాను తీసుకోండి.” అని ఆ త్రివక్త తన వద్ద ఉన్న సుగంధ లేపనములు వారికి ఇచ్చింది.

ఆ లేపనములు పూసుకున్న బలరామ కృష్ణులు నూతన కాంతితో ప్రకాశించారు. తీసుకున్న దానికి ఏదో ఒక ప్రతిఫలము ఇవ్వాలి కదా. అందుకని కృష్ణుడు మూడు వంకరలు తిరిగిన త్రివక్త శరీరమును, సక్రమంగా, అందంగా చేయదలిచాడు. వెంటనే కృష్ణుడు తన కాలి పాదములతో త్రివక్త కాలి వేళ్లను నొక్కిపట్టి ఆమె గడ్డము కింద చెప్పిపెట్టి ఆమె శరీరమును నిటారుగా చేసాడు. కృష్ణదివ్యస్వర్గతో ఆమె వంకర శరీరం నిటారుగా అయింది. అప్పటి వరకు వికారంగా ఉన్న ఆమె ఒక అందమైన వనితగా రూపొందింది. ఆమె మనసు కూడా మారి పోయింది. ఆమెకు కృష్ణుని మీద మోహము కలిగింది.

ఆమె కృష్ణుని ఉత్తరీయము పట్టుకొని ఇలా అంది. “నాకు అందమైన రూపము ఇచ్చావు. నేను నీకు ఏమి సేవ చేయగలను. ఒక్కసారి మా ఇంటికి దయచేయండి. నిన్ను దారిలో విడిచి వెళ్లడానికి

నా మనసు ఒప్పుకోవడం లేదు. ఎందుకో నిన్ను చూస్తుంటే నా మనసు నీ వైపే లాగుతూ ఉంది. ఒక్కసారి మా ఇంటికి వచ్చి నన్ను ధన్యురాలిని చేయవా!” అని చీనంగా అడిగింది.

అప్పుడు కృష్ణుడు బలరాముని వంక చూచాడు. పక్కనే ఉన్న గోపాలుర వంక చూచాడు. ఆమెతో ఇలా అన్నాడు. “నీ ఇంటికి రావడానికి మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరము లేదు. ఎందుకంటే నీ ఇల్లు పురుషుల మానసిక బాధలను ఉపశమింపజేస్తుంది. ఎంతోమంది బాటసారులు నీ ఇంటికి వస్తుంటారు. నేను కూడా మధుర చూడటానికి వచ్చాను. మధురలో నా పని అయిన తరువాత తప్పకుండా నీ ఇంటి వస్తాను. నీ కోరిక తీరుస్తాను.” అని అన్నాడు. అదే మహాప్రసాదము అనుకుంది త్రివక్త్ర. కృష్ణుడు బలరామునితో సహా అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయాడు.

ఇదంతా చూస్తున్న మధురా పుర వాసులు ఆశ్చర్యచకితులయ్యారు. కృష్ణుని దైవసమానుడిగా పూజించారు. వారి పూజలు అందుకుంటూ కృష్ణుడు ధనుర్వ్యాగము ఎక్కడ జరుగుతుందో అని పురజనులను అడిగి తెలుసుకుంటూ, ఆ ధనుర్వ్యాగము జరిగే ప్రదేశమునకు చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఒక విచిత్రమైన ధనుస్సు పెట్టబడి ఉంది. ఆ ధనుస్సును అందరూ పూజిస్తున్నారు. ఆ ధనుస్సును చాలామంది రాజభటులు చుట్టు ముట్టి రక్షిస్తున్నారు.

శ్రీకృష్ణుడు ఆ ధనుస్సును తాకబోయాడు. రాజభటులు అతనిని వారించారు. భటులను పక్కకు నెట్టి, కృష్ణుడు ఆ ధనుస్సును

పట్టుకున్నాడు. భటులందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ ఉండగా కృష్ణుడు ఆ ధనుస్సును అవలీలగా పైకెత్తాడు. దానికి కట్టిన నారిని లాగి విల్లు సంభించాడు. కృష్ణుని బలానికి తట్టుకోలేక ఆ విల్లు నడిమికి విరిగిపోయింది. ఆ విల్లు విరిగేటప్పుడు వెలువడిన శబ్దానికి భూమి ఆకాశం దద్దరిల్లిపోయింది. ఆ శబ్దం విని కంసుడుకూడా ఒక్కసారిగా ఉలిక్కి పడ్డాడు. అతని మనసు అల్లకల్లోలం అయింది.

అప్పటి దాకా బొమ్మలవలె నిలబడి చూస్తున్న రాజభటులు ఒక్కసారిగా “వీడెవడో రాజుగారి ధనుస్సు విరిచాడు. వీడిని పట్టుకోండి. కొట్టండి. వదలకండి.” అని అరుస్తూ కృష్ణుని మీదికి వచ్చారు. వీరి వలన తమకు ప్రమాదం జరుగుతుంది అని భావించిన బలరామకృష్ణులు రెండుగా విరిగి కిందపడి ఉన్న ఆ ధనుస్సు ముక్కలను చెరి ఒకటి తీసుకున్నారు. తమ మీదికి వస్తున్న రాజభటులను ఆ ముక్కలతో బాదారు. ఆ దెబ్బలకు తట్టుకోలేక చచ్చిన వారు చావగా మిగిలిన రాజభటులు పారిపోయారు.

బలరామకృష్ణులు ఆ యజ్ఞముచేసే ప్రదేశమును విడిచిపెట్టి మరలా మధురానగర సౌందర్యమును చూస్తూ రాజమార్గములో వెళుతున్నారు. అప్పటికి సాయంత్రం అయింది. ఈరోజుకు చాలు అనుకొని బలరామకృష్ణులు గోపాలురతో సహా తాము విడిది చేసిన వనమునకు చేరుకున్నారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! కృష్ణుని రాకతో మధురానగరములో మరొక సూర్యుడు ఉదయించినట్టయింది. “ఈ రోజునుంచి మధురానగరములో ఉన్న స్త్రీలకు ప్రతిరోజూ సుప్రభాతమే” అన్న వ్రజస్త్రీల

వాక్కులు నిజమయ్యాయి. ఆ రాత్రి బలరామ కృష్ణులు తమ వారితో కలిసి భోజనము చేసి, విశ్రాంతి తీసుకున్నారు.

బలరామ కృష్ణులు మధురా నగరంలో ప్రవేశించడం, తన పరిచారకుడైన రజకుని చంపడం, ధనుస్సును విరవడం, తన సైనికులను చంపడం అన్నీ విన్నాడు కంసుడు. కంసుని మనసులో ఆందోళన మొదలయింది. ఆరాత్రి కంసుడికి నిద్రపట్టలేదు. భయంతో వణికిపోతున్నాడు.

కంసునికి మేలుకొని ఉన్నా కలత నిద్రలో కలలు కన్నా అందులో తనకు అశుభాన్ని సూచించే లక్షణాలు గోచరిస్తున్నాయి. నీటిలో చూస్తే తల లేకుండా శరీరం మాత్రమే కనపడుతూ ఉంది. కళ్లముందు అన్ని వస్తువులు రెండు రెండుగా కనపడుతున్నాయి. తన నీడ తనకు కనిపించడం లేదు. చెట్లు పచ్చగా కాకుండా బంగారంలా మెరుస్తున్నాయి. తాను నడుస్తుంటే తన పాదముల గుర్తులు కనపడటం లేదు. ఈ బాధలు లేకుండా నిద్రపోదామంటే కలత నిద్రలో కలలు వస్తున్నాయి. ఆ కలలో చచ్చిన శవాన్ని కౌగలించుకున్నట్టు, గాడిదనెక్కి ఊరేగినట్టు, విషమును తిన్నట్టు, ఒంటి మీద బట్టలు లేకుండా, నూనె పూసుకొని తిరుగుతున్న మనుషులను చూస్తున్నట్టు, ఇలా కలలు వస్తున్నాయి. అటు మెలుకువగా ఉండలేక, ఇటు నిద్రపోలేక, కంసుడు ఆ రాత్రి అంతా జాగారం చేసాడు.

మరునాడు సూర్యోదయం కాగానే, కృష్ణుని చంపడానికి ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేసాడు కంసుడు. మొదటి ప్రయత్నంగా

మల్లయుద్ధపోటీలు ప్రారంభించమని ఆదేశించాడు. కంసుని భటులు మల్లయుద్ధపోటీలు జరిగే ప్రాంగణము చేరుకున్నారు. ఆ ప్రాంగణమును చక్కగా అలంకరించారు. ప్రారంభోత్సవానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేసారు. మల్లయుద్ధపోటీలు చూడటానికి వచ్చే జనాలు కూర్చోడానికి తగిన ఆసనములను ఏర్పాటు చేసారు. చుట్టు రంగు రంగులపతాకములు, పచ్చని తోరణములు కట్టారు. మంగళవాద్యములు మోగుతున్నాయి.

ఆ పోటీలు చూడటానికి మధురా నగర వాసులు భారీగా తరలి వచ్చారు. తమకు కేటాయించిన ఆసనములలో కూర్చున్నారు. కంసుడు వచ్చి తన సింహాసనము మీద కూర్చున్నాడు. ఆయన మంత్రులు అందరూ తమతమ ఆసనముల మీద కూర్చున్నారు. పైకి చిరునవ్వులు చిందిస్తున్నా కంసుని మనసులో తెలియని భయం పట్టుకుంది. చాణూరుడు, ముష్టికుడు, కూటుడు, తోశలుడు మొదలగు మల్లవీరులు తమ చేతులు చరుస్తూ రంగంలోకి దిగారు. తమకు కూడా ఆహ్వానం ఉంది కాబట్టి నందుడు, తన పరివారముతో వచ్చి, తాము తెచ్చిన కానుకలు కంసునికి సమర్పించి, తమకు నిర్దేశించిన ఆసనముల మీద కూర్చున్నారు. ” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు త్రివక్ర వృత్తాంతము, ధనుర్ధంగము గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభైరెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
నలభైమూడవ అధ్యాయము

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నందుడు అతని పరివారము
ముందు వెళ్లగా, తరువాత బలరాముడు, కృష్ణుడు స్నానము, సంద్య
మొదలగు కార్యక్రమములు నిర్వహించుకొని, చక్కగా అలంకరించు
కొన్నారు. ఇంతలో మల్లయుద్ధపోటీలు మొదలవుతున్నట్టు దుందుభులు
మోగాయి. ఆ శబ్దములు విని, బలరామ కృష్ణులు కూడా మల్లయుద్ధ
పోటీలు జరిగే ప్రదేశమునకు బయలు దేరారు.

వారు రంగస్థల ద్వారము వద్దకు చేరుకున్నారు. ద్వారము
వద్ద కువలయాపీడము అనే ఏనుగు నిలబడి ఉంది. కృష్ణుడు ఆ
ఏనుగును చూచాడు. అక్రూరుని మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. ఆ
ఏనుగు తనను చంపడానికే అక్కడ ఉంచబడినది అని గ్రహించాడు
కృష్ణుడు.

మావటివానితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ మావటీ! నీ ఏనుగును
దోవకు అడ్డంగా నిలబెట్టావు. మేము లోపలకు వెళ్లాలి. నీ ఏనుగును
పక్కకు తీస్తే మేమువెళతాము.” అని సౌమ్యంగా అడిగాడు. మావటి
వాడు నిర్లక్ష్యంగా కృష్ణుని మాటలు వినీ విననట్టు ఉన్నాడు. కృష్ణుడికి
కోపం వచ్చింది.

“ఓ మావటీ! ఏమిటా నిర్లక్ష్యం. పోటీలు మొదలయ్యాయి. మేము లోపలకు వెళ్లాలి. ముందు ఏనుగును పక్కకు తియ్యి లేకపోతే ఈ ఏనుగును నిన్ను ఇద్దరిని కలిపి చంపుతాను. జాగ్రత్త!” అని హెచ్చరించాడు.

ఇప్పుడు మావటీ వానికి కోపం వచ్చింది. “చంపుతావా! చంపు చూద్దాం!” అంటూ ఏనుగును కృష్ణుని మీదికి నడిపించాడు. ఆ మదపుటేనుగు ఘీంకరిస్తూ కృష్ణుని మీదికి వచ్చింది. కృష్ణుని పట్టుకోడానికి తన తొండము పైకెత్తింది. కృష్ణుడు ఆ తొండము మీద ఒక గుద్దు గుద్ది, దాని తొండమునకు దొరక కుండా దాని ముందరి కాళ్ళ వెనక దాక్కున్నాడు. ఏనుగుకు ముందు చూపు తప్ప వెనక్కు తిరగలేదు. దానిక కంటికి కృష్ణుడు కనపడటంలేదు. మావటీ వాడు వెనక్కు తిరగమని అంకుశంతో పాడిచాడు.

ఏనుగుకు కోపం వచ్చింది. విసురుగా వెనక్కు తిరిగింది. తొండము విదిలించి కృష్ణుని మీదికి విసిరింది. కృష్ణుడు ఏనుగు వెనక్కు వెళ్లాడు. దాని తోక పట్టుకొని బలంగా వెనక్కు లాగాడు. ఏనుగు వెనక్కు వెనక్కు వెళుతూ ఉంది. కృష్ణుడు ఆవుదూడను తోకపట్టుకొని లాగుతున్నట్టు ఆ ఏనుగును లాగుతున్నాడు. ఏనుగు ఎటు తిరిగితే అటు తిరుగుతున్నాడు. ఏనుగుకు కృష్ణుడు కనిపించడం లేదు. అది కుడివైపు తిరిగితే కృష్ణుడు ఎడమ వైపుకు, అది ఎడమ వైపుకు తిరిగితే తాను కుడి వైపుకు తిరుగుతూ ఆడుకుంటున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి కృష్ణుడు ఏనుగు ముందుకు వచ్చి హేయ్ అని అరిచి దాని ముఖం మీద ఒక గుద్దు గుద్ది మరలా వెనక్కు

పారిపోతున్నాడు. ఏనుగు కూడా కృష్ణుని వెంట పరుగెత్తింది. కృష్ణుడు ఏనుగు తొండానికి అందినట్టే అంది తప్పించుకుంటున్నాడు. ఒక్కోసారి ఏనుగుకు చిక్కినట్టు నటించి కిందపడుతున్నాడు. ఏనుగు దగ్గరకు రాగానే లేచి పరుగెడుతున్నాడు. ఏనుగు కోపంతో తన దంతములతో కృష్ణుడు పడ్డచోట కోపంతో భూమిని తవ్వుతోంది.

తనకు చిక్కకుండా కృష్ణుడు పరుగెత్తడంతో ఏనుగుకు, మావటికి కోపం తారస్థాయికి చేరుకుంది. కృష్ణుని ఏనుగుతో చంపించకపోతే కంసుని చేతిలో తనకు చావు ఖాయం అని భయపడుతున్నాడు మావటీడు. ఏనుగుకు ఆ భయంలేదు కాబట్టి రోషంతో కృష్ణుని వెంట తరుముతూ ఉంది.

ఆట ఇంకచాలు అనుకున్నాడు కృష్ణుడు. ఏనుగు ముందు నిలబడ్డాడు. దాని తొండము పట్టుకొని తిప్పి ఏనుగును కిందపడేసాడు. ఒక కాలు ఏనుగు మెడ మీద పెట్టి అదిమాడు. రెండు చేతులతో దాని దంతములను ఊడపీకాడు. ఆ దంతములనే ఆయుధంగా చేసుకొని కిందపడ్డ మావటి వాడిని చంపాడు. దంతములు పెరకగా గిలగిల కొట్టుకుంటున్న ఏనుగును దాని దంతములతోనే పాడిచి పాడిచి చంపాడు కృష్ణుడు.

రక్తసిక్తములైన దాని దంతములను గదల మాదిరి బుజం మీద పెట్టుకొని మల్లయుద్ధముజరిగే రంగస్థలములోకి ప్రవేశించాడు కృష్ణుడు. కృష్ణుని వెంట బలరాముడు, గోప బాలురు కూడా ఎగురుకుంటూ వెళ్లారు. ఏనుగుదంతములను బుజం మీద పెట్టుకొని

వస్తున్న కృష్ణుని చూచి మల్లయోధులకు మతిపోయింది. ఏనుగునే చంపిన వాడికి మనము ఒక లెక్కా అని మనసులో అనుకున్నారు. దూరంగా కూర్చున్న కంసుడికి ఈ వార్త తెలిసింది. కువలయా పీడమును కృష్ణుడు చంపాడు అన్న వార్త విని కంసుడు కలవరపడ్డాడు. కంసుని మనసంతా అల్లకల్లోలం అయింది. వీళ్లు అంత సులభంగా చావరు అని అనుకున్నాడు.

రామకృష్ణులు రంగస్థలంలో వీరుల మాదిరి నిలబడ్డారు. ప్రేక్షకుల కళ్లన్నీ వారి మీదనే ఉన్నాయి. వారందరూ కృష్ణుని కాళీయమర్దనము, గోవర్ధనోద్ధరణము గురించి వినిఉన్నారు. ఇప్పుడు ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నారు. అక్కడ ఉన్న స్త్రీలు “అబ్బా ఎంత బాగున్నాడో! ఎంత ముద్దుగా ఉన్నాడో” అని మనసులోనే కృష్ణుని కొగలించుకున్నారు. కొందరైతే ఇలా అనుకుంటున్నారు.

“ఈ కృష్ణుడు సాక్షాత్తు శ్రీహరి అవతారము. మనలను ఉద్ధరించడానికి వసుదేవుని కుమారుడుగా జన్మించాడు. కంసునికి భయపడి గోకులంలో పెరిగాడు. అవతార పురుషుడు కాకపోతే పూతనను, తృణావర్తుని, శంఖచూడుని, కేశుని, ధేనుకుడిని ఎలా చంపగలడు? దావానలము నుండి గోపబాలురను ఎలా రక్షించగలడు? కాళీయుని ఎలా మర్దించగలడు? గోవర్ధన పర్వతమును ఎత్తి వ్రజవాసులను, గోవులను ఎలా రక్షించగలడు? ఈయనే కాదు ఈయన అన్నగారు బలరాముడు కూడా ప్రలంబుడు, వత్సుడు మొదలగు రాక్షసులను సంహరించాడు. నిజంగా కృష్ణుడు ఆ శ్రీహరి అవతారమే! అటు చూడండి. పెదాల మీద ఆ చిరునవ్వును చూచి కదా గోపకాంతలు కృష్ణుని మీద ప్రేమను పెంచుకున్నారు.

యదువంశము అంతా కృష్ణుని రక్షణలో దినదినప్రవర్ధమానమౌతూ ఉంది.” అని మధురా నగర వాసులు తమలో తాము అనుకుంటున్నారు. పెద్దగా అంటే కంసుని ఆగ్రహానికి గురికావలసి వస్తుందని గుసగుసలాడుకుంటున్నారు.

ఇంతలో చాణూరుడు అనే మల్లయోధుడు లీవిగా నిలబడి ఉన్న బలరామ కృష్ణులను చూచి ఇలా అన్నాడు. “ఓ వీరులారా! మీరు ఏనుగును చంపడం చూచాము. మీ వీరత్వము వెల్లడయింది. మీరు మల్లయుద్ధములో కూడా ప్రవీణులు అనుకుంటున్నాము. అందుకే మీ ఇద్దరినీ ఈ పోటీలకు పిలిపించారు. మనకందరికీ కంసుడు మహారాజు. మేమందరమూ కంసమహారాజుకు ప్రియమైన పనులే చేస్తుంటాము. మీరు గోవులను మేపుకొనేటప్పుడు ఒకరితో ఒకరు మల్లయుద్ధము చేసుకుంటుంటారని విన్నాము. ఆ యుద్ధ విద్యను ఇక్కడ ప్రదర్శించి కంసమహారాజుకు వినోదం కలిగించండి. దానివలన మీరు కూడా రాజానుగ్రహమునకు పాత్రులవుతారు. రాజు ప్రసన్నుడయితే సకల భూతములు కూడా మనకు ప్రసన్నమవుతాయి కదా!” అని కంసుని పొగుడుతూ బలరామకృష్ణులను చాతుర్వ్యంగా మల్లయుద్ధమునకు ఆహ్వానించాడు చాణూరుడు.

చాణూరుని ఆంతర్యం అర్థం చేసుకున్నాడు కృష్ణుడు. అతని మాటలకు తగిన విధంగా ఇలా అన్నాడు. “మాదేముంది. పల్లెలలో ఉంటూ అడవులలో పశువులను మేపుకొనేవాళ్లము. మీ మీదికి మేము కూడా కంసుని పాలనలో ఉన్నాము. రాజుకు వినోదం చేకూర్చడం ఆనందాన్ని కలిగించడం మా విధి. దాని వలన మాకు కంసరాజు

అనుగ్రహం లభిస్తుంది. కాకపోతే మేము 10 ఏళ్లు కూడా నిండని బాలురము. మీరు ఆరితేరిన మల్లయోధులు. మీకూ మాకూ సమత్వము లేదు. మేము మా వయసువారితోనే మల్లయుద్ధము చేయగలము. అప్పుడే అది ధర్మయుద్ధము అవుతుంది. ధర్మాత్ముడైన కంసుని సమక్షంలో అధర్మము జరగరాదు కదా!” అని తాను కూడా నేర్పుగా బదులు చెప్పాడు కృష్ణుడు.

ఆ మాటలకు చాణూరుడు నవ్వి “మీరు వయసులో బాలురు కానీ మీరు చేతలలో పెద్దవాళ్లని మించి పోయారు. మీరు చంపిన కువలయాపీడము సాధారణమైన ఏనుగు కాదు. దానికి వేయి ఏనుగుల బలం ఉంది. అటువంటి ఏనుగును మీరు చంపారు. అటువంటి మీకు మాతో మల్లయుద్ధం చేయడం ఒక లెక్కా! ఇక్కడ బలాబలాలు ముఖ్యం కానీ, వయసుకాదు. కాబట్టి మీరు ఇద్దరూ మాతో యుద్ధం చేయడం అధర్మం అనిపించుకోదు. మీ ఇద్దరినీ మేము పోటీకి ఆహ్వానిస్తున్నాము. మీరు మాతో మల్లయుద్ధం చేయండి. ఒకరితో ఒకరమే పోటీకి దిగుదాము. నేను నీతో మల్లయుద్ధం చేస్తాను. బలరాముడు ముష్టికునితో మల్లయుద్ధం చేస్తాడు.” అని తన నిర్ణయం ప్రకటించాడు చాణూరుడు.” అని శు కమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుడు కువలయాపీడమును సంహరించడం గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభైమూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
నలభైనాలుగవ అధ్యాయము.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! చాణూరుడు చెప్పిన విధంగా
ముష్టికుని బలరాముడు, చాణూరుడిని కృష్ణుడు మల్లయుద్ధంలో
ఎదుర్కొన్నారు. మల్లయుద్ధం మొదలయింది. చేతులతో, కాళ్లతో
కొట్టుకుంటున్నారు. చేతులు చరుచుకుంటున్నారు. ఒకరి పాదములు
ఒకరు పట్టుకొని పైకెత్తి కిందపడవేస్తున్నారు. పిడికిళ్లతో
గుద్దుకుంటున్నారు. ఒకరి తలతో ఒకరు ఢీకొట్టుకుంటున్నారు.
గుండెలకు గుండెలు గుద్దుకుంటున్నాయి. చుట్టు తిరుగుతున్నారు.
ఒకరిని ఒకరు ఎలా దెబ్బతియ్యాలా అని అదునుకోసరం
ఎదురుచూస్తున్నారు. నలుగురి దేహములు దెబ్బలతో
కమిలిపోతున్నాయి.

చూచే వాళ్లు అయ్యో ఇదేమిటి. వారు బాలురు, వీళ్లు
దున్నపోతుల్లా ఉన్నారు. వీళ్లమధ్యపోటీ ఏమిటి దుర్మార్గం కాకపోతే! అని
నోళ్లు నొక్కుకుంటున్నారు. కంసుడికి భయపడి ఎవరూ
నోరుమెదపడం లేదు. మరి కొందరయితే బాహుటంగా “ఇది
అన్యాయం. అధర్మం. చిన్న పిల్లలకు, పెద్ద వాళ్లకు జరిగే ఈ
మల్లయుద్ధమును ఆపడానికి రాజు కూడా ప్రయత్నించడం లేదు. ఇదేం
రాజ్యం. వీడేం రాజు.” అని విమర్శిస్తున్నారు.

మరి కొందరయితే “బండరాళ్ల వంటి మల్లయోధుల శరీరాలెక్కడ! కోమలమయిన ఈ బాలుర శరీరాలెక్కడ! ఏమైనా పోలిక ఉందా! ఇంకా ఈ యుద్ధాన్ని ఇలాగే కొనసాగనిస్తే సభలో అధర్తం చెలరేగిపోతుంది. ఇటువంటి అధర్తం జరిగే చోట ఉండటం కూడా మంచిది కాదు.” అనుకుంటూ కొందరు వెళ్లిపోతున్నారు.

మగవాళ్ల పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ఆడవాళ్ల సంగతి మరీ ఘోరంగా ఉంది. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నారు. మరి కొందరు ఇలా అనుకుంటున్నారు. “ఎక్కడైనా, ఏ సభలోనైనా అధర్తం జరుగుతుంటే, ధర్తం తెలిసిన వాళ్లు, ఆ అధర్తాన్ని అరికట్టాలి. అలాకాకుండా చూస్తూ ఊరుకున్నా, లేక ఆ అధర్తాన్ని సమర్థించినా, ఆ మానవుడు పాపం పొందుతాడు. ఆ కారణం చేత బుద్ధిమంతులు, ధర్తపరులు ఇటువంటి రాజుల సభలకు రారు. అటు చూడండి. పాపం కృష్ణుడు ఆ దున్నలాంటి చాణూరునితో పోరాడి ఎలా అలసిపోయాడో!” అని ఒకామె అంటే “అదేం చూచావు. ఆ ముష్టికుడి చుట్టు తిరిగి తిరిగి అలసి పోయిన బలరాముడిని చూడండే!” అని మరొకామె అంది.

బలరాముడు, కృష్ణుడు, చాణూర ముష్టికులు ఏ మల్లయుద్ధవిధానములను అనుసరించి పోరాడుతున్నారో, అదే క్రమంలో వారికి తమ తమ ముష్టిఘాతములలో సమాధానం చెబుతున్నారు. కృష్ణుడు తన శరీరాన్ని రాయిలాగా, ఉక్కులాగా చేసాడు. కృష్ణుడు బలమైన తన ఉక్కు పిడికిలితో ఒక్కొక్క గుద్దుగుద్దుతుంటే చాణూరుడు హడలిపోతున్నాడు. మెల్లిగా ధైర్యం కూడబీసుకొని రెండు చేతులతో కృష్ణుని గుండెల మీద బలంగా మోదాడు. ఆ దెబ్బ కృష్ణుడికి పూవు మాదిరి తగిలింది. కృష్ణుడు చాణూరుడి రెండు చేతులు

పట్టుకున్నాడు. గిరా గిరా గాలిలో తిప్పాడు. వాడి శరీరాన్ని నేలకేసి మోదాడు. చాణూరుడు నేలకరుచుకున్నాడు. మరి లేవలేదు. ముష్టికుడు కూడా అదే తప్పు చేసాడు. తన రెండు చేతులు కలిపి బలరాముని గుండెల మీదమోదాడు. బలరాముడు వాడి రెండు చేతులను పట్టుకొని కిందపడేశాడు. వాడి గుండెల మీద కూర్చుని తన రెండుచేతులలో వాడి గుండెల మీద మోదాడు. ముష్టికుడి నోటి నుండి రక్తం కక్కుకుని చచ్చాడు.

ఇంతలో కూటుడు అనే మల్లయోధుడు బలరాముని మీదికి వచ్చాడు. బలరాముడు బలంగా పిడికిలి బిగించి కూటుని గుండెలమీద కొట్టగా, వాడు రక్తం కక్కుకొని చచ్చాడు. శలుడు, తోశలుడు అనే వారు కృష్ణుని మీద కలియబడ్డారు. కృష్ణుడు వారిద్దరినీ కిందపడేసి వారి మెడల మీద కాళ్లు పెట్టి తొక్కాడు. వారు ఊపిరి ఆడక మరణించారు. ఈ ప్రకారంగా చాణూరుడు, ముష్టికుడు, కూటుడు, శలుడు, తోలుడు చావగా మిగిలిన మల్లయోధులు పారిపోయారు.

ఇది చూచి కృష్ణుని స్నేహితులు అయిన గోపాలురు కృష్ణుని వద్దకు వచ్చారు. అందరూ ఆనందంతో నృత్యం చేస్తున్నారు. వారిని చూచి వాద్యకారులు వాద్యాలు వాయించారు. అంతా ఆనంద కోలాహలంగా ఉంది. వచ్చినవారు ఆనందంతో కేరింతలు కొడుతున్నారు. భ్రాహ్మణులు బలరామ కృష్ణులను ఆశీర్వాదిస్తున్నారు. కంసుని గుండెలు మండిపోతున్నాయి. తాను పంపిన ఏనుగు పీనుగయింది. మల్లయోధులు మట్టికరిచారు. కంసుడికి కన్నీళ్లు

మిగిలాయి.

“ఆగండి. అన్నీ ఆపండి.” అని పెద్దగా అరిచాడు కంసుడు. అందరూ ఆగిపోయారు. అంతా నిశ్శబ్దం. “నందుని వాడి కొడుకులను, గోపాలకులను బంధించండి. వారి వద్దనున్న ధనమును లాక్కోండి. నా బావ వసుదేవుని, నా తండ్రి ఉగ్రసేనుని చంపెయ్యండి. వెళ్లండి.” అని గట్టిగా అరిచాడు.

అపరిమితమైన దుర్మార్గానికి ఒడిగడుతున్న కంసుని మాటలను విన్నాడు కృష్ణుడు. ఇంక ఊరుకుంటే లాభంలేదనుకున్నాడు. ఒక్క ఎగురు ఎగిరి కంసుని సింహాసనము దగ్గరకు దూకాడు. కంసుడికి మృత్యువు తన ఎదురుగా నిలబడినట్టయింది. వెంటనే తన ఆసనము మీది నుండి లేచి కత్తి చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. కృష్ణుని మీదికి ఉరికాడు. కృష్ణుని చంపడానికి అటు ఇటు కత్తి విసురుతున్నాడు.

గరుడుడు పాము తల పట్టుకున్నట్టు కృష్ణుడు ఒడుపుగా కంసుడి మెడ పట్టుకున్నాడు. కంసుని కిరీటము జారి కింద పడింది. కృష్ణుడు కంసుని జుట్టుపట్టుకొని కిందకు లాగాడు. కంసుడు కింద పడ్డాడు. కృష్ణుడు కంసుడి గుండెల మీద కూర్చున్నాడు. రెండు చేతులతో కంసుని గుండెల మీద మోచి కంసుని చంపాడు కృష్ణుడు. చచ్చిన కంసుని జుట్టు పట్టుకొని కిందికి లాగేసాడు. కంసుడు దొర్లుకుంటూ వచ్చి నేలమీద పడ్డాడు.

హటాత్తుగా జరిగిన ఈ సంఘటనను చూచి జనాలు
హాహాకారాలు చేసారు. ఇది చూచిన కంసుని తమ్ముళ్లు అయిన
కంకుడు, నృగ్రోధుడు మొదలగు వారు ఎనిమిదిమంది కృష్ణుని మీదికి
వచ్చారు. ఇది చూచిన బలరాముడు అక్కడే ఉన్న పరిఘను తీసుకొని
వారిని ఎదుర్కొన్నాడు. బలరాముడు ఆ ఎనిమిది మంది తలలను
పరిఘతో నరికాడు. దేవతలు దుందుభులు మోగించారు. పుష్పవృష్టి
కురిపించారు. అష్టరసలు నృత్యం చేసారు. గంధర్వులు ఆడారు
పాడారు.

ఈ విషయం దావానలంలా అంతఃపురానికి పాకింది.
కంసుని భార్యలు గుండెలు బాదుకుంటూ కంసుడు పడిఉన్నచోటికి
వచ్చారు. కంసుని శవం మీద పడి ఏడుస్తున్నారు. “ఓ ప్రభూ!నాథా!
మమ్ములని వదిలిపెట్టి పోయావా! మా అందరినీ అనాథలను చేసి
వెళ్లిపోయావా! నీవు లేని మధుర భర్తలేని ప్రియురాలిలా ఉంది. ఏ
పాపమూ చెయ్యని వారిని బాధపెట్టిన ఫలితం వలననే కదా నీకు
ఈనాడు ఇటువంటి గతి పట్టింది. అకారణంగా సాటి ప్రాణులను
హింసించిన వాడు ఎవరైనా బాగుపడ్డాడా! కృష్ణుడు విష్ణు అంశ అని
తెలిసి కూడా ఆయనతో విరోధం ఎందుకు పెట్టుకున్నావు? కృష్ణుని
ఎదిరించి ఎవరైనా బతికారా! అంతా మన ఖర్త.” అంటూ
ఏడుస్తున్నారు.

కృష్ణుడు వారిని యధోచితంగా ఓదార్చాడు. కంసునికి
రాజలాంఛనాలతో దహన క్రియలు, కర్మకాండలు చేయించాడు.
కృష్ణుడు, బలరాముడు వెంటనే కారాగారమునకు పోయి తన తల్లి

తండ్రులను బంధవిముక్తులను చేసారు. వారి పాదాలకు
నమస్కరించారు. బలరామ కృష్ణులను చూచిన దేవకీ వసుదేవులు,
వారిని దేవతామూర్తులుగా భావించి, వారిని లేవనెత్తి, ఆలింగనము
చేసుకొంటే ఏమవుతుందో అని, వెనక్కు తగ్గారు.” అని శుక మహర్షి
పరీక్షిత్ మహారాజుకు కంసవధను గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలుబది నాలుగవ అధ్యాయము

సంపూర్ణము ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలుబది ఐదవ అధ్యాయము.

శ్రీకృష్ణుడు తన తల్లి తండ్రులు అయిన దేవకీ వసుదేవుల
వద్దకు వచ్చి వారికి భక్తితో నమస్కరించాడు. “అమ్మా! నాన్నా!” అంటూ
ప్రేమతో పలకరించాడు.

“అమ్మా! నేను పుట్టినప్పటి నుండి మీ నుండి దూరంగా
ఉండటం వలన మాతృప్రేమకు పితృప్రేమకు నోచుకోలేకపోయాను.
మీరు కూడా నా బాల్యము, పౌగండము, కిశోరము మొదలగు
అవస్థలను చూచి ఆనందించే అదృష్టాన్ని కోల్పోయారు. అది మీ
దురదృష్టమో, యశోద అదృష్టమో కానీ, నేను మీ వద్ద పెరగలేదు.
నాకు కూడా నా తండ్రి వద్ద బాల్యంలో అనుభవించే సుఖములను
దూరం అయ్యాను. అమ్మా! నాన్నా! ఈ శరీరము మీరు ఇచ్చారు. మీ

వలననే ఏర్పడిన ఈ శరీరముతో నూరు సంవత్సరములు జీవించినను, ఈ నూరు సంవత్సరములు మీకు సేవలు చేసిననూ, జన్మనిచ్చిన తల్లి తండ్రుల ఋణం తీర్చుకోలేదు.

ఏ కుమారుడైనా తనకు శక్తి ఉండి కూడా, తన తల్లి తండ్రులను పోషించకుండా నిర్లక్ష్యం చేస్తే, నరక లోకంలో యమభటులు, వాడి మాంసమును, వాడిచేతనే తినిపిస్తారు. తల్లితండ్రులను, భార్యను, సంతానమును, తన కులములోని వృద్ధులను, గురువుగారిని, బ్రాహ్మణులను, తనను ఆశ్రయించిన వారిని, పోషించే శక్తి ఉండి కూడా, నిర్లక్ష్యం చేస్తే, వారిని పోషించకుండా వారి మానానా వారిని వదిలివేస్తే, అటువంటి వారు, బతికినా చచ్చినట్టే.

అమ్మా! నేను, అన్నగారు ఇప్పటి వరకు కంసుని భయముతో మీ వద్దకు వచ్చి, మిమ్ములను పూజించే అవకాశమును కోల్పోయాము. మా జీవితములో ఇన్ని రోజులు వృధాగా గడిచిపోయాయి. అదీ కాకుండా మేము ఇద్దరమూ యశోదా నందుల గృహంలో పెరుగుతున్నాము. వాళ్లపోషణలో ఉన్నాము. అనుదినము ఏ రాక్షసుడు వచ్చి చంపుతాడో అనే భయంతో బతికాము. ఆ కారణం చేత తల్లితండ్రులయిన మిమ్ములను సేవించలేకపోయాము. మా అపరాధమును క్షమించండి. మమ్ములను ఆశీర్వదించండి.” అని బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు తమ తల్లితండ్రులయిన దేవకీ వసుదేవుల ముందు మోకరిల్లారు.

తమ కుమారులు తమ ఆశీర్వాదము కోరుతూ పలికిన
మాటలు విన్న దేవకీ వసుదేవులు తమ కుమారులను ప్రేమతో
కొగలించుకున్నారు. ఒడిలో కూర్చోపెట్టుకున్నారు. వారి తలలు
ఆప్యాయంగా నిమిరారు. దేవకీ వసుదేవుల కళ్ల నుండి ఆనందభాష్పాలు
ధారగా కారుతున్నాయి. వారి కంఠములు బొంగురుపోయాయి.
ఆనందంతో నోటి వెంట మాటలు రావడం లేదు. అలా ఎంతో సేపు
ఉండి పోయారు.

తరువాత బలరామ కృష్ణులు తమ తాతగారైన
ఉగ్రసేనులవారి వద్దకు పోయి వారి ఆశీర్వాదము తీసుకున్నారు. ఉ
గ్రసేనుని తిరిగి సింహాసనము మీద కూర్చోబెట్టి రాజుగా
అభిషేకించారు. కృష్ణుడు ఉగ్రసేనుని ముందు వినయంగా చేతులు
జోడించి నిలబడి ఇలా అన్నాడు. “ఉగ్రసేన మహారాజా! మేము నీ
ప్రజలము. మీ సేవకులము. మమ్ములను ఆజ్ఞాపించండి. మీ ఆజ్ఞలను
శిరసావహించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. యదు వంశము వారికి
సింహాసనము మీద కూర్చునే అర్హత లేదు అని యయాతి మహారాజు
ఆదేశించాడు. కాని అది తమరికి వర్తించదు. మీరు మా మహారాజులు.
దేవతలు కూడా మీకు కానుకలు సమర్పిస్తారు. ఇంక మనుషుల
సంగతి చెప్పేదేముంది. తమరు నిర్భయంగా రాజ్యపాలన సాగించండి.”
అని వేడుకున్నాడు.

తరువాత కృష్ణుడు, కంసుని భయంతో నలుదిక్కులకు
పారిపోయి, వివిధ దేశములలో తలదాచుకుంటున్న యాదవులను,
వృష్ణులను, అంధకులను, మాధవులను, కుకురులను ఇంకా ఇతర
వంశస్థులను అందరినీ తిరిగి మధురకు రావలసినదిగా వర్తమానం

పంపాడు. వారిని అందరినీ పిలిపించి గౌరవించాడు. వారికి అందరికీ పునరావాసము కల్పించాడు. పేరుకు ఉగ్రసేనుడు మహారాజు అయినా, మధురా నగర సంరక్షణను బలరామ కృష్ణులు వహించారు. ప్రజల కోరికలు తీర్చారు. మధురా నగర ప్రజలు కూడా ప్రతిరోజూ కృష్ణుని దివ్యమంగళవిగ్రహమును దర్శిస్తూ ఆనందంతో కాలం గడుపుతున్నారు. మధురా నగరంలో ఉన్న వృద్ధులు కూడా శ్రీకృష్ణుని దివ్యసందర్శన భాగ్యంతో తిరిగి యౌవన్నాని పొందినట్టు అనుభూతి పొందారు.

అప్పటి వరకు నందుడు మధురా నగరములోనే ఉన్నాడు. మధురలో పరిస్థితులు చక్కబడిన తరువాత, బలరామ కృష్ణులు నందుని వద్దకు వెళ్లారు. ఆయనకు నమస్కరించి ఇలా అన్నారు. “తండ్రీ! నీవు, మా తల్లి యశోద, నన్ను, అన్న బలరాముని మీ ప్రేమామృతంలో ముంచారు. లాలించారు. పోషించారు. మేము ఎంత అల్లరి చేసినా భరించారు. సాధారణంగా తల్లి తండ్రులకు తమ శరీరముల మీద కంటే, తమ సంతానము మీద ఎక్కువ ప్రేమ ఉంటుందంటారు. కాని మీరు ఇద్దరూ మా మీద అంతకంటే ఎక్కువ ప్రేమ చూపించారు.

ఏ కారణం చేతనైనా కన్న తల్లి తండ్రులు తమ సంతానమును పెంచడానికి అశక్తులైతే, ఆ పిల్లలను పెంచిన తల్లి తండ్రులను కన్న తల్లి తండ్రుల వలెనే పరిగణించాలి. మీరు మాకు కన్న తల్లి తండ్రుల కంటే ఎక్కువ. మీరు క్షేమంగా వ్రజమునకు వెళ్లండి. మేము ఇక్కడ చేయవలసిన కార్యములను అన్నిటినీ నిర్వహించి, తీరిక చూచుకొని, మిమ్ములను తల్లి యశోదను చూడటానికి వస్తాము.” అని

అన్నాడు. తరువాత కృష్ణుడు నందునికి, గోపబాలురకు గోపకులకు, వారి పరివారమునకు అనేక విలువైన కానుకలు ఇచ్చాడు. ఆభరణములను, వస్త్రములను, పాత్రలను సమర్పించాడు. నందుడు కూడా బలరామ కృష్ణులను ప్రేమగా కౌగలించుకొని, వారిని వదలలేక వదలలేక వదిలి పెట్టి వ్రజమునకు తన పరివారముతో సహా వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత వసుదేవుడు తమ పురోహితుడైన గర్గుని పిలిపించాడు. బలరామ కృష్ణులకు ఉపనయన సంస్కారములు జరిపించాడు. ఆ సమయంలో బ్రాహ్మణులకు గోవులను, వస్త్రములను, ధనమును దానం చేసాడు. శ్రీకృష్ణుడు పుట్టినప్పుడు తాను మనసులో అనుకున్న వేయిగోవుల దానమును గుర్తు చేసుకొని, బ్రాహ్మణులకు వేయి గోవులను చక్కగా అలంకరించి దానం చేసాడు. గర్గముని చేత ఉపనయన సంస్కారమును పొంది, బలరామ కృష్ణులు ద్విజులు అయ్యారు. వారు బ్రహ్మచర్యవ్రతమును స్వీకరించారు.

తరువాత వారు విద్య నేర్చుకోడానికి కాశీపండితుడు అయిన సాందీపుడు అనే ముని ఆశ్రమమునకు వెళ్లారు. అక్కడ గురుకుల వాసము చేస్తున్నారు. తమ గురువైన సాందీపుని భక్తితో సేవిస్తూ విద్య నేర్చుకుంటున్నారు. గురువైన సాందీపముని కూడా వీరి భక్తి శ్రద్ధలకు సంతోషించి, వారికి వేదములు, షడంగములు, ఉపనిషత్తులు, మంత్రములతో సహా ధనుర్వేదము, మనుధర్మశాస్త్రము, తర్కము, మీమాంస, మొదలగు శాస్త్రములను, రాజనీతిని ఉపదేశించాడు. బలరామ కృష్ణులు కూడా గురువుగారు బోధించిన వేదములను, శాస్త్రములను భక్తితో, శ్రద్ధతో, ఏకాగ్రబుద్ధితో, ఒక్కసారి

చెబితే చాలు, ఇట్టే గ్రహించారు. అంతే కాకుండా వారు అరవైనాలుగు కళలను అభ్యసించారు. బలరామ కృష్ణుల విద్యాభ్యాసము పూర్తి అయింది. వారు గురువుగారైన సాందీపని వద్దకు పోయి “గురువుగారూ! తమరికి గురుదక్షిణ సమర్పించుకోవాలని అనుకుంటున్నాము. తమరికి ఏమి కావాలో కోరుకోండి.” అని వినయంగా అడిగారు.

సాందీపుడు తన శిష్యులైన బలరామకృష్ణులను వాత్సల్యంతో చూచి “కుమారులారా! నా కుమారుడు ప్రభాసక్షేత్రంలో సముద్రంలో పడిచనిపోయాడు. వాడిని తిరిగి బతికించి ఇవ్వగలరా! అదే మీరు నాకు, మీ గురుపత్నికి ఇచ్చే గురుదక్షిణ.” అని అడిగాడు. మారుమాటాడకుండా బలరామ కృష్ణులు రథం ఎక్కి ప్రభాస క్షేత్రం దగ్గర ఉన్న సముద్రతీరానికి వెళ్లారు. సాక్షాత్తు శ్రీహరి అవతారమైన కృష్ణుడు వచ్చాడని తెలుసుకొని సముద్రుడు వారి దగ్గరకు వచ్చాడు.

సముద్రుని చూచిన కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. “నీవు నీ తరంగములలో మా గురువుగారి కుమారుని ముంచి నీలో కలుపుకున్నావట. మా గురు పుత్రుని తిరిగిమాకు ఇచ్చేయ్.” అని తాను వచ్చిన పని మూడుముక్కలలో చెప్పాడు. ఆమాటలకు సముద్రుడు ఇలా అన్నాడు. “దేవా! నేను మీ గురుపుత్రుని నాలో కలుపుకోలేదు. ఈ సముద్రంలో పంచజనుడు అనే రాక్షసుడు ఒక శంఖం రూపంలో నివసిస్తున్నాడు. మీ గురుపుత్రుడిని అతడే అపహరించాడు.” అని అన్నాడు.

వెంటనే కృష్ణుడు సముద్రజలములలోకి దూకాడు.

పంచజనుడికి వెతుక్కుంటూ వెళ్లాడు. వాడిని పట్టుకున్నాడు. కాని వాడి వద్ద గురు పుత్రుడు కనపడలేదు. కృష్ణుడు ఆ అసురుడి నుండి పుట్టిన శంఖమును తీసుకొని యముడి దగ్గరకు వెళ్లాడు. యమపురి ద్వారము వద్ద నిలబడి ఆ శంఖమును గట్టిగా ఊదాడు. ఆ శంఖధ్వనిని విన్న యమధర్మరాజు పరుగు పరుగున శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. ఆయనకు అర్ఘ్యము పాద్యము ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు.

“ఓ మహావిష్ణూ! మీరు ఈ మానవదేహములలో అవతరించారని నాకు తెలుసు. నేను మీకు ఏమి సేవచేయగలనో తెలుపండి.” అని వినయంగా అడిగాడు. “ఓ యమధర్మరాజా! నీవు నీ విధి నిర్వహణలో భాగంగా మా గురువుగారి పుత్రుని తీసుకొని వచ్చావు. మా గురువు గారి కుమారుని తిరిగి మాకు అప్పగించు.” అని అడిగారు. వెంటనే యమధర్మరాజు గురుపుత్రుని తీసుకొచ్చి బలరామకృష్ణులకు అప్పగించాడు. బలరామకృష్ణులు గురుపుత్రుని తీసుకొని వచ్చి తమ గురువుగారు సాందీపునికి అప్పగించారు. ఇలా అన్నారు. “గురువుగారూ! తమరు ఇంకేమన్నా కోరుకోండి. తమరి కోరిక తీరుస్తాము.” అని వినయంగా అడిగారు.

బలరామ కృష్ణుల మాటలకు సంతోషించిన సాందీపుడు వారితో ఇలా అన్నాడు. “కుమారులారా! మీవంటి శిష్యులకు గురువైన నాకు కోరుకోవడానికి ఇంకేం మిగులుతుంది. అయినా మీరు నాకు గురుదక్షిణ ఇచ్చారు. అది చాలు. మీ విద్యలు పూర్తి అయ్యాయి. ఇంక మీరు మీ గృహమునకు వెళ్లండి. వివాహములు చేసుకొని పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి పొందండి. మీ కీర్తి మూడులోకములలో

వృద్ధిచెందుతుంది.” అని ఆశీర్వదించాడు.

గురువుగారి ఆశీర్వాదములను పొందిన బలరామకృష్ణులు రథము ఎక్కి మధురానగరము వెళ్లిపోయారు. తమ విద్యాభ్యాసము పూర్తి చేసుకొని వచ్చిన బలరామకృష్ణులను చూచి దేవకీ వసుదేవులు, మధురా నగర ప్రజలు ఎంతో సంతోషించారు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు బలరామకృష్ణుల విద్యాభ్యాసము గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభై ఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలభై ఆరవ అధ్యాయము.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఇలా చెబుతున్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! వృష్టివంశంలో ఉద్ధవుడు అనే ఉత్తమ వ్యక్తి ఉన్నాడు. ఉద్ధవుడు కృష్ణుడికి ఆంతరంగిక మిత్రుడు. ఒకరోజు కృష్ణుడు తన మిత్రుడు ఉద్ధవుని పిలిచాడు. ఎవరూ లేని చోట ఉద్ధవుని చేతులు పట్టుకొని ఇలా అన్నాడు.

“మిత్రమా! నీవు నాకు మారుగా నందుడు మొదలగు
గోపకులు గోపికలు నివసించే వ్రజమునకు వెళ్లాలి. నా తల్లి తండ్రులు
అయిన యశోదా నందులకు నా క్షేమ సమాచారములు చెప్పి వారి
మనస్సులకు సంతోషాన్ని కలుగచెయ్యి. ఆ ఊరిలో ఉన్న గోపకాంతలు
గోపికలు నేను లేని విరహంతో బాధపడుతుంటారు. వారికి నా
గురించి చెప్పి ఓదార్చు. నందవ్రజములో ఉన్న గోపికలు వారి
మనస్సులను నాకు అర్పించారు. నన్ను వారి ప్రాణం కన్నా ఎక్కువగా
చూసుకుంటున్నారు. నా కోసరం వారి భర్తలను సంతానాన్ని,
బంధువులను కూడా వదిలిపెట్టడానికి సిద్ధపడ్డారు. నన్ను వారి
ఆత్మస్వరూపుడుగా భావించారు. నా కోసరము సకల ధర్మములను
వదిలిన వారి యోగక్షేమములు చూడవలసిన బాధ్యత నామీద ఉంది.

ఓ ఉద్ధవా! నేను వారికి అత్యంత ప్రియము చేకూర్చే వాడిని.
నేను వారిని వదిలివచ్చి చాలా కాలం అయింది. వారు నన్నే
తలచుకుంటూ విరహవేదన చెందుతుంటారు. నేను గోకులము నుండి
మధురకు వచ్చేటప్పుడు వారికి త్వరలోనే గోకులమునకు తిరిగి
వస్తానని చెప్పాను. నేను మరలా గోకులమునకు వస్తాననే ధైర్యముతోనే
తమతమ శరీరములలో ప్రాణములు నిలుపుకొని ఉన్నారు. కాబట్టి నీవు
పోయి వారికి నా క్షేమ సమాచారములు చెప్పి వారిని ఓదార్చు.” అని
అన్నాడు.

కృష్ణుని ఆదేశము మేరకు ఉద్ధవుడు రథం ఎక్కి
గోకులానికి బయలుదేరాడు. సూర్యాస్తమయము కాలానికి ఉద్ధవుడు
గోకులం చేరుకున్నాడు. అప్పుడు ఆవులు, దూడలు గోశాలలు

చేరుకుంటున్నాయి. గోవుల కాలి గిట్టల నుండి లేచిన ధూళిలో
ఉద్ధవుని రథం కప్పబడి పోయింది. అందు గోకులములో ఉన్న వారికి
ఉద్ధవుని రాక తెలియదు.

ఉద్ధవుడు నందుని గృహము చేరుకున్నాడు. ఆ సమయంలో
గోపికలు గోప కాంతలు చల్ల చిలుకుతూ కృష్ణుని లీలలను
గీతములుగా పాడుకుంటున్నారు. నందవ్రజములోని అన్ని గృహములలో
అగ్ని, సూర్యుడు, అతిథులు, గోవులు, బ్రాహ్మణులు, పితృదేవతలు
నిత్యము పూజింపబడుతున్నారు. సాయంసమయములో
దేవతాగృహములలో వేసిన సుగంధ ధూపములతో వ్రజము
సుగంధభరితమయింది.

మధురనుండి కృష్ణుడు పంపగా వచ్చిన ఉద్ధవుని రాకను
గురించి విన్న నందుడు పరుగు పరుగున ఉద్ధవుని రథం వద్దకు
వచ్చాడు. ఉద్ధవుని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. ఆలింగనము
చేసుకున్నాడు. అర్ఘ్యపాద్యములు ఇచ్చి సత్కరించాడు. మంచి భోజనం
పెట్టాడు. ఆయన సుఖంగా పడుకోడానికి పక్కపరిచాడు. ఉద్ధవుడు
పడుకోగానే ఆయన కాళ్లు పడుతున్నాడు. ఆ విధంగా ఉద్ధవుడు
విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న సమయంలో నందుడు ఇలా అడిగాడు.

“మహాత్మా! కంసుని చెరనుండి విముక్తి పొందిన దేవకీ
వసుదేవులు సుఖంగా ఉన్నారా! వారి బంధుమిత్రులు సుఖంగా
ఉన్నారా! ఆ కంసుడు ధర్మపరులు, సాధువులు అయిన యాదవుల
మీద అకారణంగా విరోధం పెంచుకున్నాడు. అతని పాపమే అతని

మరణానికి కారణం అయింది. కంసుని మరణం యాదవులందరికీ
అదృష్టంగా పరిణమించింది.

ఉద్ధవా! మా కుమారుడు కృష్ణుడు, బలరాముడు క్షేమంగా
ఉన్నారా! వాళ్లు ఎప్పుడైనా నన్ను, తల్లి యశోదను, గోపాలురను,
బంధువులను, మిత్రులను, ఈ వ్రజములోని ప్రజలను, గోవులను, తాను
ఆడుకున్న బృందావనమును, గోవర్ధనగిరిని ఎప్పుడన్నా తలచుకుంటూ
ఉంటారా! కృష్ణుడు మా అందరినీ, తన ఆత్మీయులను చూడటానికి
ఒక్కసారైనా నందగోకులము రావచ్చు కదా! ఉద్ధవా! సుందరమైన ఆ
కృష్ణుని ముఖపద్మము మాకు మరలా కనపడుతుందంటావా! ఆ
శ్యామసుందరుని మేము ఎప్పుడు చూస్తామో ఏమో!

కృష్ణుడు మా అందరినీ గోవర్ధన పర్వతము ఎత్తి రక్షించడం,
కాళీయుని బారి నుండి రక్షించడం, దావానలము నుండి రక్షించడం,
రాక్షసుల బారి నుండి రక్షించడం మేము ఎన్నటికీ మరిచిపోలేము.
మా చిన్ని కృష్ణుడు ఈ గోకులములో చేసిన అద్భుతమైన లీలలను,
కృష్ణుడి మాటలను, చిలిపిపనులను, తలచుకుంటూ ఉంటే మేము
ఆకలి, దప్పులు కూడా మరిచిపోతున్నాము. మా కృష్ణుడు తన
పాదములతో నడిచిన ఈ నందవ్రజము, బృందావనము, యమునా
తీరము, అడవులు, కొండలు, ఇసుక తిన్నెలు, చూచినప్పుడు ఈ
లోకమంతా కృష్ణమయంగా కనిపిస్తుంది.

గర్లమహాముని చెప్పిన దానిని బట్టి, కృష్ణుని
మేమందరమూ, దేవతల కార్యము నెరవేర్చడానికి, మా అదృష్టము కొద్దీ,

మా ఇంట పుట్టిన పరమాత్మస్వరూపుడిగా భావించాము. కృష్ణుడు
చిన్నప్పటి నుండి, తన వయసుకు మించి చేసిన లీలలు అన్నీ ఆ
విషయాన్ని రూఢిచేసాయి. లేకపోతే అమిత బలవంతులైన
చాణూర,ముష్టికులను, కువలయాపీడము అనే ఏనుగును, బాలురైన
బలరామకృష్ణులు చంపడం సాధ్యమా! అత్యంత బలిష్ఠమైన ఆ
ధనుస్సును, ఏనుగు చెరకు గడను విరిచినట్టు, అవలీలగా విరిచారు
కదా! ఏడు సంవత్సరముల బాలుడు, ఏడు రోజులు గోవర్ధన
పర్వతమును తన చేతి మీద నిలపడం మానవమాత్రులకు సాధ్యమా!

ఇది అంతా ఒక ఎత్తు. దేవతలకు కూడా జయింప అలవి
కాని ధేనుకుని, అరిష్టుని, తృణావర్తుని, బకుడిని సంహరించడం
మరొక ఎత్తు. ఇవన్నీ చూస్తుంటే బలరామ కృష్ణులు మానవ మాత్రులు
కారనీ, అవతార పురుషులు అని తెలుస్తూ ఉంది కదా!
తమరేమంటారు?” అని తన మనసులో మాట బయటపెట్టాడు
నందుడు.

నందుడు కృష్ణుని పరమాత్మ స్వరూపుడుగా,
భగవదవతారంగా భావిస్తుంటే, తల్లి యశోదకు మాత్రము చిన్ని
కృష్ణుడు తన ఒడిలో పడుకొని పాలుతాగుతున్న పసిబాలుడులాగా
గోచరించాడు. కృష్ణుని ముద్దుమాటలు తలచుకుంటేనే ఆమెకు
స్తనములలో నుండి పాలుకారుతున్నాయి. ఆ మాతృహృదయము
కృష్ణుని సందర్శనము కోసరం తల్లడిలిపోతూ ఉంది. వారిద్దరికీ కృష్ణుని
మీద ఉన్న అనురాగం ఒక్కటే. నందుడికి కృష్ణుని మీద
అవతారపురుషుడు అన్న నమ్మకం, భక్తి. యశోదకు కృష్ణుని మీద

మాతృసహజమైన పుత్రప్రేమ.

వారి మాటలు విన్న ఉద్ధవుడు ఇలా అన్నాడు. “మాన్యుడా! సాక్షాత్తు అవతారపురుషుడైన కృష్ణుని మీద మీకు ఉన్న ప్రేమానురాగాల వలన మీరు ఈ లోకంలో పూజనీయులయ్యారు. శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు పురుషుడు, ప్రకృతి. వీరు సకల జీవులలో ఆత్మస్వరూపులుగా వెలుగుతున్నారు. (31 నుండి 33) శ్రీకృష్ణుడు త్వరలోనే ఇక్కడకు వచ్చి మీకు సంతోషాన్ని కలుగజేస్తాడు. కంసుని సంహరించిన తరువాత కృష్ణుడు మీతో ఏం చెప్పాడో అవన్నీ తప్పకుండా నెరవేరుస్తాడు. మీరు కృష్ణుని గురించి దుఃఖించకండి. కొద్దికాలంలోనే కృష్ణుడు మీ వద్దకు వస్తాడు.

కృష్ణుడు అన్ని ప్రాణుల హృదయములలో ఉన్నట్టు మీ హృదయములలో కూడా ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నాడు. ఇంక కృష్ణుడు మీ వద్ద లేడు అన్న భావన మీకు ఎందుకు కలుగుతుంది. నందా! కృష్ణుడికి అందరూ సమానమే. ఒకరు ఎక్కువ ఒకరు తక్కువ లేదు. ఒకరి మీద మమకారము, మరొకరి మీద ద్వేషము లేదు. ఒకరు గొప్ప వాడు, మరొకడు అధముడు అన్న భావన కృష్ణునికి లేదు. ఆయన దృష్టిలో తల్లి, తండ్రి, భార్య, పుత్రులు, బంధువులు, మిత్రులు, శత్రువులు అందరూ ఒకటే. అసలు ఆయనకు ఈ భౌతిక శరీరం అంటూ ఏమీ లేదు. ఆయనకు జన్మకూడా లేదు. మనమధ్య జన్మించడం, తిరగడం కేవలం ఆయన లీల. అసలు పరమాత్మకు చేయవలసిన కర్తృ అంటూ ఏదీ ఉండదు. అన్నీ మనకోసమే చేస్తుంటాడు.

ఆయన దేవతలో కానీ, మనుష్యులలో కానీ, మత్స్య, కూర్మ,
వరాహములు గా అవతరించాడంటే దానికి కారణం కేవలం
దుష్టులను శిక్షించి, సాధువులను రక్షించడానికే కానీ వేరు కాదు.
ఆయనకు జన్మఅంటూ లేదు. ఆయనను ఏ గుణాలు అంటవు. కాని
అన్ని గుణాలలో ఉంటాడు. ఆయనకు ఎవరితోనూ సంగమం లేదు.
కానీ తనను నమ్ముకున్న సత్పురుషులను రక్షించడానికి వారి వెంటనే
ఉంటాడు. సృష్టి, స్థితి, లయము కేవలం వినోదం కొరకే చేస్తుంటాడు.
(41)

కృష్ణుడు మీ ఇద్దరికీ కుమారుడు కాదు. ఆయన ఈ
అనంత సృష్టిలో ఉన్న తల్లితండ్రులందరికీ కుమారుడు. ఆయనే
అందరికీ తల్లి, తండ్రి, కుమారుడు, బంధువు మితుడు. ఎవరు ఏ
విధంగా భావిస్తే ఆ విధంగా గోచరిస్తాడు. భూత, భవిష్యత్, వర్తమాన
కాలములు, ఉండడం, లేకపోవడం, కాలం గడపడం, అత్యంత పెద్దది,
అత్యంత చిన్నది, చూచేది, చూడబడేది, వినేది, వినపడేది ఇవన్నీ ఆ
పరమాత్మ స్వరూపాలే. వీటన్నిటికీ మూలం ఆ పరమాత్మ. పరమాత్మ
లేనిదే ఇవన్నీ లేవు. ఆ పరమాత్మ కృష్ణుడిగా అవతరించాడు. కృష్ణుడు
మీ కుమారుడు కావడం మీ అదృష్టం, నాకు సఖుడు కావడం నా
అదృష్టం.” అని అన్నాడు ఉద్ధవుడు.

ఆ ప్రకారంగా కృష్ణుని లీలలను గురించి
ముచ్చటించుకుంటూ ఆ రాత్రి గడిపారు నందుడు, ఉద్ధవుడు.
తెల్లవారుజాము అయింది. గోపికలు, గోపకాంతలు నిద్రలేచారు.
కాలకృత్యములు తీర్చుకొని, భూదేవిని, గోమాతలను పూజించి పెరుగు

చిలకడంలో మునిగిపోయారు. వారు అలా పెరుగు చిలుకుతూ కృష్ణలీలలను పాటలుగా పాడుకుంటున్నారు. వారి గాత్రసౌరభముతో ఆ పల్లె అంతా పులకించి పోయింది.

ఇంతలో సూర్యోదయం అయింది. చీకట్లు తొలగిపోయి వెలుతురు వచ్చింది. వారందరూ నందుని వాకిట్లో ఒక రథం నిలబడి ఉండటం చూచారు. (ముందురోజు సాయం సంధ్యాసమయంలో గోధూళిలో వారికి రథం కనపడలేదు అని చెప్పుకున్నాము కదా!)

“ఈ రథం ఎవరిది? నందుని ఇంటికి ఎవరోచ్చారు? తమ మధ్యలో నుండి కృష్ణుని విడదీసి, మధురా నగరమునకు తీసుకొని పోయిర ఆ క్రూరుడైన అక్రూరుడు మరలా రాలేదు కదా! ఆ అక్రూరుడు కంసుని సంతోష పెట్టడానికి కృష్ణుని మనసుండి విడదీసి, మన మనసులను కూడా విడదీసాడు. ఇప్పుడు కేవలం శరీరాలతో బతుకుతున్నాము. ఇప్పుడు ఆ శరీరాలను కూడా ఛిన్నాభిన్నం చేసి మన మాంసంతో ఆ కంసునికి పిండములు పెట్టాడు కదా!” అని కసిగా అనుకుంటున్నారు. వీరు ఇలా అనుకుంటూ ఉండగా ఉద్ధవుడు స్నానం సంధ్య మొదలగు అనుష్ఠానములను పూర్తి చేసుకొని, నందుని ఇంటి నుండి బయలు దేరి గోపికల వద్దకు వచ్చాడు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు కృష్ణుడు పంపగా నందవ్రజమునకు వచ్చిన ఉద్ధవుని గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభై ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
నలభై ఏడవ అధ్యాయము

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పీతాంబరమును ధరించి,
పద్మమాలను మెడలో వేసుకొని, చెవులకు కుండలములను ధరించి,
ఉద్ధవుడు వ్రజములో ఉన్న గోపకాంతల వద్దకు వెళ్లాడు. ఆయనను
చూచి గోపికలు, గోపకాంతలు ఆశ్చర్యపోయారు.

“అచ్చం కృష్ణుడి మాదిరి ఉన్నాడు. ఆ మాదిరి వేషం
వేసుకున్నాడు. ఎవరబ్బా ఈయన. ఎక్కడి నుండి వచ్చాడు? ఈ పల్లెలో
ఈయనకు ఆత్మీయులు ఎవరు? ఎవరింటికి వచ్చాడు?” అని ఒకరితో
ఒకరు గుసగుసలాడుకుంటున్నారు.

ఉద్ధవుడు ఒక ఏకాంత ప్రదేశంలో కూర్చుని ఉంటే,
గోపికలు, గోపకాంతలు ఆయన చుట్టు చేరారు. ఉద్ధవునికి
నమస్కరించారు. ఆయనతో ఇలా అన్నారు.

“మహాత్మా! మీరు ఎవరో కానీ అచ్చు మా కృష్ణుని మాదిరి
ఉన్నారు. మిమ్ములను మా కృష్ణుని స్నేహితునిగా భావించుచున్నాము.
శ్రీకృష్ణుడు తన క్షేమ సమాచారములను తన తల్లి యశోదకు, తండ్రి
నందునికి తెలుపడానికి తమరిని ఇక్కడకు పంపించాడా! అయినా ఈ
వ్రజములో కృష్ణుని గురించి తలచుకోడానికి ఈ వ్రజములో ఆయన

తల్లి తండ్రులు తప్ప వేరే ఎవరున్నారు చెప్పండి. ఆయన తల్లితండ్రులు
తప్ప కృష్ణుని గురించి తలుచుకొనే వాళ్లు మా కైతే ఎవరూ కనపడటం
లేదు. ఎందుకంటే కృష్ణుని బంధువులు యశోదా నందులే కదా.

మాదంతా, ఒక పురుషుడు, ఒక స్త్రీ మధ్య ఉన్న
స్నేహబంధమే కాని వేరు కాదు. తేనె ఉన్న పుష్పముల వద్దకు భ్రమరము
వెళుతుంది. తేనె తాగుతుంది. వెళ్లిపోతుంది. మాతో కృష్ణుని
అనుబంధము అటువంటిదే! కృష్ణునికి మా మీద ఉన్న అనుబంధాన్ని
స్నేహము అనుకోడానికి వీలు లేదు. ఇక్కడ ఉన్నన్ని రోజులు మాతో
తిరిగాడు, ఆడాడు, పాడాడు. ఆయన ప్రయోజనము నెరవేర్చుకున్నాడు.
వెళ్లిపోయాడు. మాకు కృష్ణునికి ఉన్న స్నేహము ఆయన కోరిక
తీరునంతవరకే. తరువాత ఆ స్నేహము నశించిపోతుంది. కృష్ణునికి
మాకు ఉన్న స్నేహము, కేవలము స్నేహితులుగా నటించడం వరకే కాని
అది నిజమైన స్నేహం కాదు.

డబ్బులేని వాళ్లను వేశ్యలు దగ్గరకు కూడా రానివ్వరు.
అసమర్థుడగు రాజును ప్రజలు తిరస్కరిస్తారు. విద్యాభ్యాసము పూర్తి
అయిన తరువాత శిష్యులు గురువును మరిచిపోతారు. తమకు
రావలసిన దక్షిణ ముట్టగానే పురోహితులు యజమాని మొహం కూడా
చూడరు. పండ్లులేని చెట్టు మీద పక్షులు వాలతాయా చెప్పండి. తృప్తిగా
భోజనం చేసిన తరువాత అతిథులు ఆ ఇల్లు విడిచి వెళ్లిపోతారు కదా!
దావానలంచే కాలిపోయిన అడవిని మృగములు విడిచిపెట్టి
వెళ్లిపోతాయి కదా! వ్యభిచారం అలవాటుగా కల పురుషులు, దొరికిన
స్త్రీలను అనుభవించి, తరువాత వారి ముఖం కూడా చూడరు కదా!
అలాగే, కృష్ణుడు కూడా ఇక్కడ ఉన్నవాళ్లు మాతో ఆడే పాడే మా

అవసరం తీరగానే వెళ్లిపోయాడు. ఇన్నాళ్లయినా మా ముఖం కూడా చూడలేదు.” అని గోపకాంతలు గోపికలు, పరాయి పురుషుడు అన్న భావన కూడా లేకుండా, సిగ్గు, మర్యాద వదిలిపెట్టి, కృష్ణుని మీద తమకు ఉన్న అక్కసును ఉద్ధవుని ముందు వెళ్లగక్కారు. కృష్ణుని విరహమును తట్టుకోలేక ఏడుపు మొదలెట్టారు.

కొందరు గోపికలు ఆ తోటలో పూలకోసం తిరుగుతున్న ఒక భ్రమరమును చూచి, ఆ భ్రమరము కృష్ణుడు తమ వద్దకు పంపాడని తలచి ఇలా అంటున్నారు. “ఓసి భ్రమరమా! నీవు మమ్ములను తాక వద్దు. నీవు ఆ దుష్టుడైన కృష్ణునికి మిత్రుడవు. మధురలో ఉన్న స్త్రీలవ్యామోహంలో పడ్డాడు నీ మిత్రుడైన కృష్ణుడు. పోనీలే! వాళ్లతో నన్నా సుఖంగా ఉండనీ! నీవు కూడా అంతేకదా! దొరికిన ప్రతిపూవు లోనుండి తేనె తాగుతున్నావు. నీ మాదిరే ఆ కృష్ణుడు కూడా మా అందరి మీదా ప్రేమ నటించి, మా అథరామృతమును తాగి, ఆయన అథరామృతమును మా చేత తాగించి, వెంటనే మా అందరినీ నిర్దాక్షిణ్యంగా వదిలిపెట్టి వెళ్లిపోయాడు. ఇంత చంచలమైన వాడిని ఆ లక్ష్మీదేవి ఎలా భరిస్తూ ఉందో? పాపం ఆ లక్ష్మీదేవి కూడా కృష్ణుడు చెప్పే అబద్ధాలకు మోసపోయి ఉంటుంది. మేము మాత్రము లక్ష్మీదేవి వంటి తెలివితక్కువవాళ్లము కాము కృష్ణుడి మాయమాటలకు మోసపోవడానికి.

ఓ భ్రమరమా! నీవు ఎందుకు ఈ పూల వెంట తిరుగుతూ కృష్ణుని కథలను గానంచేస్తున్నావు? కృష్ణుని మీద నీకంత ప్రేమ ఉంటే కృష్ణుని కథలను మధురలో ఉన్న అమ్మాయిల దగ్గర వినిపించు.

కృష్ణుని పొందులో సుఖాలను అనుభవిస్తున్న మధురానగర కాంతలు
నీవు పాడే కృష్ణుడి పాటలను సంతోషంగా వింటారు. నీ కోరికలు
తీరుస్తారు.

అయినా మా పిచ్చిగానీ, స్వర్గంలోకంటే, మానవలోకంలో,
రసాతలంలో కృష్ణుడు మాయలో, కృష్ణుని మోహంలో పడని వారు
ఎవరున్నారు చెప్పు? ఇంతెందుకు! సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవి కూడా ఎప్పుడూ
ఆయన పాదపద్మములను సేవిస్తూ ఉంటుంది కదా! అటువంటప్పుడు
ఎక్కడో ఈ చిన్ని పల్లెలో ఉన్న మేము ఆయనకు ఎలా జ్ఞాపకం
ఉంటాము! ” అని ఈసడింపుగా మాట్లాడింది ఒక గోపిక.

ఇంతలో అక్కడ ఎగురుతున్న భ్రమరము ఒకటి ఆ గోపిక
పాదాల మీద వాలింది. ఆ భ్రమరము తనను క్షమించమని
వేడుకుంటున్నది అని అర్థం చేసుకున్న ఆ గోపిక ఇలా అంది. “ఓసి
భ్రమరమా! మా కాళ్లకు ఎందుకే మొక్కుతావు. విడిచిపెట్టు. నీవు
మాత్రము సామాన్యురాలివా! నీ ప్రియమిత్రుడు కృష్ణుడి మాదిరి
ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో బాగా నేర్చావు! నీ సంగతి నీ మిత్రుడు
కృష్ణుడి సంగతి మాకు తెలుసులే! నీవు మాకు కృష్ణుడికి మధ్య సంధి
కుదర్చడానికి వచ్చినట్టున్నావు. మేమంతా ఆ కృష్ణుడి కోసరం మా తల్లి
తండ్రులను, అత్తమామలను, భర్తలను, సంతానమును వదిలివేసాము.
కాని కృష్ణుడు మా అందరినీ వదిలివేసాడు. ఇటువంటి స్వార్థపరుడితో
మాకు సంధి ఎలా కుదురుతుంది?

ఓ భ్రమరమా! నీ మిత్రుడు కృష్ణుడు ఈ అవతారములోనే
కాదు, రామావతారములో కూడా ఒక వేటకాడి వలె చెట్టు చాటున
నిలబడి, వాలిని కొట్టాడు. తన భార్య సీత మీద ప్రేమతో
అమాయకురాలైన శూర్వణఖి ముక్కు చెవులు కోయించాడు.
వామనావతారంలో బలి చక్రవర్తి పెట్టిన తినుబండారములు అన్నీ
మెక్కి, ఆ బలిని కాకిని కట్టినట్టు కట్టేసాడు. ఇటువంటి వాడితో స్నేహం
చేయడం వల్ల మాకేమీ ప్రయోజనం లేదు.

కాని ఏం చేస్తాం! కృష్ణుని మరిచిపోలేక విరహంతో
వేగిపోతున్నాము. కృష్ణలీలలను మరిచిపోలేకపోతున్నాము. కృష్ణుని
కథలను గానం చేయకుండా ఉండలేకపోతున్నాము. బుద్ధిమంతులైన
వాళ్లు, భగవంతుడైన కృష్ణుని లీలలను వీనులవిందుగా వింటూ,
నోరారా పాడుతూ, రాగద్వేషములను విడిచిపెట్టి, దుఃఖభాజనమైన
సంసారమును వదిలిపెట్టి, భిక్షాటన చేస్తూ జీవిస్తున్నారు. అటువంటి
కృష్ణలీలామృతమును మేము ఎలా విడిచిపెట్టగలము.

జింకలను పట్టుకోవాలని, వేటగాడు వలపన్ని వేణువు
ఊదుతూ వాటిని ఆకర్షిస్తాడు. పాపం ఆ జింకలు ఆ వేణునాదము విని
అమాయకంగా వచ్చి వేటగాడి వలలో పడతాయి. మేమూ అంతే.
మనోహరమైన కృష్ణుని వేణుగానమును విని, కృష్ణుడి మాయమాటలు
నమ్మి, ఆయన వలలో పడి, ఇప్పుడు ఆయన మా అందరినీ
వదిలివెళ్లగానే, ఆయన విరహంతో బాధపడుతున్నాము. కాబట్టి నీవు
ఇంక ఆ కృష్ణుని కీర్తించడంమాని వేరే గీతకలు ఆలాపించు.” అని
భ్రమరం మీద పెట్టి కృష్ణుని సూటిపోటి మాటలు అంటున్నారు ఆ

గోపికలు. ఆ గోపికల గోల భరించలేక, ఆ భ్రమరములు అక్కడినుండి పారిపోయాయి. కాని ఆ భ్రమరములకు కూడా గోపికల విరహవేదనను వినాలని మనసు పీకుతూ ఉంది. అందుకని పోయినట్టే పోయి, అక్కడక్కడా ఎగిరి మరలా ఆ గోపికల వద్దకు వచ్చాయి. మరలా వచ్చిన ఆ భ్రమరములను చూచి గోపికలు ఇలా అంటున్నారు.

“ఏంటి! మీరంతా మీ సఖుడు కృష్ణుని వద్దకు పోయి మరలా కొత్త సంగతులు ఏమైనా మోసుకొచ్చారా! మా అందరినీ కృష్ణుడు మధురాపురమునకు రమ్మన్నాడా! నీకు కృష్ణుడికి ఇష్టం అయితే వెంటనే వచ్చేస్తాము. అయినా మా అందరినీ నీవు మధురకు ఎలా తీసుకెళ్లగలవు? ఇంతకూ కృష్ణుడు ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడు? కృష్ణుడు విద్యాభ్యాసము ముగించుకొని మధురానగరము వచ్చాడని విన్నాము. నిజమేనా! కృష్ణుడు మధురానగరములో, రాచనగరులో, అంతఃపురములో, రాజభోగాలు అనుభవిస్తూ, నందుని, యశోదను, మా అందరినీ కనీసం మనసులోనైనా తలుచుకుంటున్నాడా! మా గురించి ఎప్పుడైనా ఒక్క మాటైనా మాట్లాడుతున్నాడా! కృష్ణుడికి ఇక్కడకు వచ్చే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా!” అని ఆతురతగా అడిగింది ఒక గోపిక.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ గోపికలు గోపకాంతలు కృష్ణుని మీద ప్రేమతో, భక్తితో అన్న మాటలను అన్నీ ఓపికగా విన్నాడు ఉద్ధవుడు. వారితో ఉద్ధవుడు ఇలాఅన్నాడు.

“ఓ గోపకాంతలారా! మీరందరూ ధన్యజీవులు. మీ మనస్సులు అన్నీ కృష్ణుని యందే లగ్నం అయి ఉన్నాయి. మీరు ముల్లోకములలో పూజనీయులు. మానవులు అందరూ దానములు చేసి, తపస్సులు ఆచరించి, వ్రతములు చేసి, హోమాదులు చేసి, జపములు చేసి, వేదములు అధ్యయనం చేసి, ఇంద్రియములను నిగ్రహించి కృష్ణుని మీద భక్తిని సాధిస్తారు. ఇవేమీ చేయకుండానే మీరందరూ కృష్ణుని మీద అచంచలమైన, ఏకాగ్రమైన భక్తిని సాధించారు. ఇంతకన్నా మహద్భాగ్యము ఏముంటుంది? మీరు మీ తల్లి తండ్రులను, అత్తమామలను, భర్తలను, సంతానమును, ఇల్లువాకిళ్లను వదిలిపెట్టి, సాక్షాత్తు పరమాత్మ అవతారమైన కృష్ణుని వరించారు. ఇదికూడా ఒక మహద్భాగ్యమే!

గోపికలారా! మీకు కృష్ణుని మీద అచంచల మైన ఏకాగ్రమైన భక్తి ఉంది. కృష్ణుని ఎడబాటును సహించలేక మీరు పలికిన పలుకులు నాకు అమితానందాన్ని కలుగచేసాయి. కృష్ణుడు నన్ను ప్రత్యేకంగా మీ వద్దకు పంపాడు. మీకు ఒక సందేశమును అందించమని చెప్పాడు. ఆ కృష్ణ సందేశమును నేను మీకు ఆ కృష్ణుడు చెప్పినట్టుగా, కృష్ణుడి మాటలలో వినిపిస్తాను. శ్రద్ధగా వినండి.

“ఓ గోపికలారా! గోపకాంతలారా! నేను అందరిలోనూ ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతుంటాను. మీమనసుల్లో సదా మెదులుతున్నాను. కాబట్టి నేను మిమ్ములను విడిచిపెట్టి వెళ్లాను అన్న ప్రసక్తిలేదు. నేను ఈ పంచభూతములలో ఉన్నాను. అలాగే మీ మనస్సులో, మీ ప్రాణములలో, మీ ఇంద్రియములలో, మీ గుణములలో

అంతల్లీనంగా ఉన్నాను. నా మాయచేత సృష్టి, స్థితి,లయము అనే కార్యములను చేస్తున్నాను. సమస్తజీవులలో ఉండే ఆత్మ, జ్ఞానము చేత నిండి ఉంది. ఆత్మను సత్వ,రజస్తమోగుణములు అంటవు. ఈ గుణములలో ఆత్మ ప్రవర్తించదు. ఆత్మ శుద్ధసత్వగుణస్వరూపము. జాగ్రదావస్థలోనూ, స్వప్నములోనూ, సుషుప్తిలోనూ ఈ ఆత్మ, మాయచేత మోహితమైన మనస్సు చేసే పనుల ద్వారా వెల్లడి అవుతూ ఉంటుంది. కాని ఆత్మస్వరూపము అది కాదు.

ఈ మానవుడు తన మనస్సు ద్వారా బయట ప్రపంచములో చూడటం, వినడం, తాకడం, అనుభవించడం అనే పనులు చేస్తుంటాడు. కాని అవి అన్నీ మాయతో కూడుకొన్నవి. వాటిని మీరు నమ్మకండి. మీ మనసును నిగ్రహించండి. భూమీ మీద ప్రవహించే నదులన్నిటికీ సముద్రమే హద్దు. అదేమాదిరి వేదములను అధ్యయనం చేయడం ద్వారా, అష్టాంగయోగము, సాంఖ్యయోగము, సన్యాసము, స్వధర్మచరణము, ఇంద్రియ నిగ్రహము మొదలగునవి పాటించడం ద్వారా, మనస్సును అదుపులో ఉంచుకోవచ్చును. మీరు కూడా మీకు తోచిన విధంగా మనస్సును అదుపుచేసుకోండి.

వ్రజములో ఉన్నంత కాలము నేను మీ అందరికీ ప్రియుడను. ప్రస్తుతము శాలీరకంగా దూరంగా ఉన్నాను. నేను మీ శరీరంలో ఉండే కళ్లకు కనిపించకుండా దూరంగా ఉండటం వలన, నేను మీకు అనుక్షణం స్ఫురణకు వస్తున్నాను. మీ మనసులో నిలిచి ఉన్నాను. మీరు నన్ను ఎల్లప్పుడూ ధ్యానిస్తున్నారు. అందుకనే నేను మీకు దూరంగా ఉన్నాను అని తెలుసుకోండి. ధ్యానము ద్వారా మనసు పరిశుద్ధమవుతుంది. ప్రియుడు దూరంగా ఉన్నప్పుడు స్త్రీలు ఆ

ప్రియుడిని ఎల్లప్పుడూ తలచుకుంటూ ఉంటారు. అదే ఎదురుగా ఉంటే పట్టించుకోరు. నేను మీ ఎదురుగా లేకపోవడం వలన, మీరు కూడా మీ మనస్సంతా నా మీద లగ్నం చేసి నన్నే స్మరిస్తున్నారు. మీ ఏకాగ్రమైన మనోచింతన వలన మీరు త్వరలోనే నన్ను పొందగలరు.” అని కృష్ణుడు మీతో తన మాటలుగా చెప్పమన్నాడు.” అని ఉద్ధవుడు గోపికా స్త్రీలతో చెప్పాడు. కృష్ణుని దివ్యోపదేశమును విన్న ఆ గోపికాంతలు ఉద్ధవునితో ఇలా అన్నారు.

“అందరి అదృష్టములు పండి, యాదవుల కులమునకు కంటకుడుగా మారిన కంసుడు మరణించాడు. మధురానగరములో కృష్ణుడు తన తల్లి తండ్రులతో ఆపులతో క్షేమంగా ఉన్నాడా! కృష్ణుడు ఇక్కడ ఉండగా మా మీద చూపిన ప్రేమను ఇప్పుడు మధురానగర స్త్రీల మీద కూడా చూపిస్తున్నాడా! అవునులే! కృష్ణుడిని చూచినా, కృష్ణుడిమాటలు విన్నా, ఏ స్త్రీలు మోహించకుండా ఉంటారు. ఆ మధురా నగర స్త్రీల వ్యామోహంలో పడి, కృష్ణుడు ఎప్పుడైనా గ్రామీణస్త్రీలైన మమ్ములను తలచుకుంటాడా! యమునా నదీ తీరములలో, ఆ ఇసుక తిన్నెల మీద, మాతో విహరించి, రాసలీలలు సలిపాడు కదా! మాతోగడిపిన ఆ రాత్రులను మేము రోజూ తలచుకుంటూ ఉంటాము. కృష్ణుడు ఆ రాత్రుల గురించి కనీసం గుర్తుచేసుకుంటాడా! ఇంతకాలము కృష్ణుని విరహబాధతో వేగిపోతున్నాము. కృష్ణుడు మరలా ఇక్కడకు వస్తాడా! మా కళ్లకు కనిపిస్తాడా! మాకు ఆనందం కలుగజేస్తాడా!” అని కొందరు గోపికలు అంటే, మరి కొందరు గోపికలు ఇలా అన్నారు.

“అవునే! ఎందుకు వస్తాడు? ఇప్పుడు కంసుడు చచ్చాడు. కృష్ణుడు యువరాజు అయ్యాడు. కృష్ణుడిని పెళ్ళిచేసుకోడానికి రాజకన్యలు పోటీ పడుతుంటారు. హాయిగా తనకు నచ్చిన రాజకుమార్తెలను పెళ్ళాడి సుఖంగా ఉంటున్నాడు. పల్లె మొద్దులం మనకోసం ఇక్కడికి ఎందుకు వస్తాడు?” అని ఈసడింపుగా మాట్లాడింది.

కాని మరికొందరు గోపికలు “అదేమిటే అలా అంటావు! శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడు. సకల సంపదలకు అభిష్ఠానదేవత అయిన లక్ష్మీదేవి ఆయన భార్య. ఆయనకు కొదవేముంది. ఈ పల్లెలలో నివసించే మనతోనూ, రాచనగరులో నివసించే రాజకన్యలతోనూ ఆయనకు పనేముంది. ఆయన కోరుకుంటే మనలాంటి వాళ్లు కోటానుకోట్లమంది ఆయన పాదాల మీద వాలుతారు. తెలుసా! కాబట్టి కృష్ణుడు ఇంక రాడు అనే నిరాశతో బతకడంలోనే సుఖం ఉందని తెలుసుకోండి. మూడులోకములలో ఉన్న వాళ్లు ఎల్లప్పుడూ కృష్ణుని తలచుకుంటూ, ఆయనను మనసులో నుండి క్షణకాలం కూడా విడిచిపెట్టరు. ఇంతెందుకు ఆయన తన భార్య లక్ష్మీదేవిని కూడా లక్ష్యపెట్టడు. కాని లక్ష్మీదేవి ఆయన వక్షస్థలంలో స్థిరనివాసము ఏర్పరచుకొని ఆయనను క్షణంకూడా వదిలిపెట్టదు.

కాని కృష్ణుడు ఏకోరికలు లేని వాడు. అన్ని కోరికలు తీరినవాడు. ఆయన అందరిలో ఉన్నాడు. కాబట్టి మనం కూడా కృష్ణుని మరిచిపోకుండా మనసులోనే స్మరించుకుంటూ ఉందాము. కృష్ణుడు తిరిగిన ప్రదేశములలో విహరిద్దాము. ఆయన తన పాదములు పెట్టిన చోట నడుద్దాము. ఆడుదాము. పాడుదాము. ఆయన మాటలను

మననం చేసుకుందాము. కృష్ణుడు మనపక్కనే ఉన్నట్టు భావిద్దాము. ఇంక కృష్ణుని మనం మరిచిపోయాము అనే ప్రశ్న ఉదయించదు. ఉద్ధవ మహాశయా! కృష్ణుడు తన మాటల చేతా, చేతల చేతా మా మనస్సులను హరించాడు. మేము కృష్ణుని మరువలేము. అని మా మాటలుగా కృష్ణునికి చెప్పండి.” అని అన్నారు గోపికలు.

ఉద్ధవుని ద్వారా కృష్ణతత్వమును తెలుసుకున్న గోపికలు కృష్ణుని తమ హృదయములలో నిలుపుకొని పూజింపసాగారు. తరువాత ఉద్ధవుడు కొన్నాళ్లు గోకులములోనే ఉంది గోప కాంతలతో మాట్లాడుతూ, కృష్ణుని లీలలను ముచ్చటించుకుంటూ, కృష్ణుడు తిరిగిన వనములలోనూ, పచ్చిక బయళ్లలోనూ, కొండలమీదా తను కూడూ తిరిగాడు. కృష్ణుడు తాకిన లతలను. చెట్లను తనూ తాకాడు. కృష్ణుడి బాల్యచేష్టల గురించి ఎన్నోవిషయములను గోపికలను, గోపకాంతలను అడిగి తెలుసుకున్నాడు. పరమానందభరితుడయ్యాడు. అక్కడ ఉన్నన్ని రోజులు క్షణాల్లా గడిపాడు ఉద్ధవుడు.

ఆ గోపస్త్రీలకు కృష్ణుని మీద ఉన్న ప్రేమకు, భక్తికి, ఆవేశమునకు ముగ్ధుడయిన ఉద్ధవుడు వారికి నమస్కరించి వారితో ఇలా అన్నాడు. “సకలజీవులలో ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్న శ్రీకృష్ణుని ప్రేమకు నోచుకున్న ఈ అమాయక గోపకాంతల జన్మలు సార్థకమయ్యాయి. మోక్షము కొరకు తపస్సులు చేసే మునులు, మా వంటి భక్తులు ఎల్లప్పుడూ ఈ కృష్ణుడి ప్రేమకోసం పరితపిస్తుంటాము. ఏ తపస్సు చేయకుండా ఈ గోపకాంతలు కృష్ణప్రేమను అపారంగా పొందారు. ఎల్లప్పుడూ కృష్ణుడి మనసులో నిలుపుకొని ధ్యానించే

అమాయక గోపకాంతలకు, గొప్ప కులంలో పుట్టడం, ఉపనయన సంస్కారములు చేయడం, యజ్ఞయాగములు చేయడం బీక్షలు తీసుకోవడం ఏ మాత్రం అవసరం లేదు. అటువంటి వారు బ్రాహ్మణజన్మ ఎత్తనవసరం లేదు. ఏ కులంలో జన్మించినా వారు కృష్ణప్రేమకు అర్హులే!

గ్రామంలో నివసిస్తూ వ్యభిచారులు అనే ముద్రపడిన ఈ అమాయక గోప కాంతలు ఎక్కడ? పరమాత్మ స్వరూపుడైన ఆ శ్రీకృష్ణుని పరమమైన ప్రేమ ఎక్కడ? తాను సేవించేది అమృతం అని తెలియకుండా సేవించినా, అమృతము తనను సేవించిన వారికి సుఖము, సంతోషము కలుగజేస్తుంది. అలాగే కృష్ణతత్వమును ఏమీ తెలియని ఈ గోపికలు, గోపకాంతలు, కృష్ణుని సేవించడం ద్వారా, స్మరించడం ద్వారా, ముక్తిని పొందారు. ఈ గోపికలు చేసుకున్న అదృష్టము, ఆయనను ఎల్లప్పుడూ అంటిపెట్టుకొని ఉండే అష్టరసలు, సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవి కూడా పొందారో లేదో అని అనుమానంగా ఉంది.

కేవలం వేదాధ్యనముతోనే పొంద దగిన ఆ పరమాత్మ పాదములను, ఈ గోపికలు తమ అమాయక ప్రేమతో పొందగలిగారు. నేను మరుజన్మలో ఈ గోపికలు తమ పాదములతో తిరిగిన ఈ వనములో ఒక చెట్టుగానో, లతగానో పుట్టి నా జన్మ సార్థకం చేసుకుంటాను. ఎవరి పాదపద్మములను లక్ష్మీదేవి నిరంతరము సేవిస్తూ ఉంటుందో, ఎవరి పాదములను బ్రహ్మమొదలగు దేవతలు తమ హృదయములలో నిలుపుకొని పూజిస్తూ ఉంటారో, ఆ శ్రీకృష్ణుని పాదములను కౌగలించుకొని వాటిని తమ గుండెలమీద హత్తుకున్న ఈ అమాయక గోపికలు తమ మనసులను పవిత్రం చేసుకున్నారు. శ్రీకృష్ణుని పాదస్పర్శతో పునీతమైన ఈ గోపికల పాదములకు నేను

నమస్కరిస్తున్నాను. వీరి కృష్ణనామస్తరణతో మూడులోకములు పవిత్రం అవుతాయి.” అని తనలో తాను అనుకున్నాడు ఉద్ధవుడు.

తరువాత ఉద్ధవుడు గోపికల దగ్గర, నందుని దగ్గరా, యశోద దగ్గరా సెలవు తీసుకొని మధురకు పోవడానికి రథం ఎక్కాడు. నందుడు మొదలగు గోపాలురు ఉద్ధవుడికి ఎన్నో ఉపాహారాలు తీసుకొని వచ్చి రథంలో పెట్టారు. నందుడు మొదలగు వారు ఉద్ధవునితో ఇలా అన్నారు.

“కృష్ణుడు దైవాంశ సంభూతుడు అని మాకు తెలుసు. మా మనస్సు ఎల్లప్పుడూ శ్రీకృష్ణుని పాదముల యందే లగ్నం అయి ఉండుగాక! మా నోరు ఎల్లప్పుడూ కృష్ణనామమును పలుకుగాక! మా చేతులు ఎల్లప్పుడూ కృష్ణునికి నమస్కరించు గాక! మేము ఎక్కడ ఉన్నా, మా మనసులు మాత్రము కృష్ణుని యందే లగ్నం అయి ఉండుగాక!” అని కృష్ణుని కీర్తించారు.

తరువాత ఉద్ధవుడు నందుని వద్ద సెలవు తీసుకొని మధురకు వెళ్లిపోయాడు. మధుర చేరగానే ఉద్ధవుడు కృష్ణుని గృహమునకు వెళ్లాడు. తాను నందవ్రజములో అడుగుపెట్టినప్పటినుండి మరలా మధురకు వచ్చేవరకు జరిగిన విషయములు, గోపికలతోనూ, గోపకాంతలతోనూ తాను ముచ్చటించిన విషయములు అన్నీ వివరంగా చెప్పాడు.

తరువాత ఉద్ధవుడు ఉగ్రసేన మహారాజు దగ్గరకు,
వసుదేవుని వద్దకు పోయి నందుడు వారికి పంపిన కానుకలను
సమర్పించాడు.” అని శుయోగీంద్రులు పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఉద్ధవుడు
నందవ్రజమును సందర్శించడం గురించి తెలియచేసాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభైఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలభైఎనిమిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఉద్ధవుని వలన నందవ్రజములో
జరిగినది అంతా విని సంతోషించాడు కృష్ణుడు. మధురకు వచ్చినపుడు
తనకు సుగంధ ద్రవ్యములను ఇచ్చిన త్రివక్త్ర అనే ఆమెఇంటికి వస్తానని
మాట ఇచ్చాడు కృష్ణుడు ఆ మాట నెరవేర్చడానికి కృష్ణుడు త్రివక్త్ర ఇంటికి
వెళ్లాడు. త్రివక్త్ర ఇంటి నిండా సుగంధవస్తువులతోనూ, వివిధరకములైన
లేపనములతోనూ నిండి ఉంది. ఆమె ఇల్లు అంతా సుగంధ
పరిమళములతో గుభాళిస్తూ ఉంది.

తన ఇంటికి వచ్చిన కృష్ణుని చూచి త్రివక్త్ర సంభ్రమంతో లేచి
ఆయనకు ఎదురుగా వచ్చి ఆహ్వానించింది. అర్ఘ్యము పాద్యము ఇచ్చి
సత్కరించింది. ఆయనకు ఉచితాసనము ఇచ్చి ఆయనను
పూజించింది. కృష్ణుడు ఆమె ఇంట్లో ఒక సుఖాసనము మీద

కూర్చున్నాడు. ఆమె చేసిన పూజలు స్వీకరించాడు. తరువాత ఆమె కృష్ణునికి స్నానము చేయించి, నూతన వస్త్రములను కట్టబెట్టింది. గంధముమొదలగు సుగంధ లేపనములను ఆయన శరీరమునకు పూసింది. పూలమాలలతో అలంకరించింది. తరువాత త్రివక్త్ర కృష్ణుని పక్కనే కూర్చుంది.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ త్రివక్త్ర కేవలము కృష్ణుడు మధురకు వచ్చినపుడు ఆయనకు సుగంధ లేపనములు ఇచ్చింది. ఆమె వ్రజస్త్రీలు చేసినట్టు ఆయనకు ఏమీ సేవలు చెయ్యలేదు. కాని కృష్ణుడు ఆమె ఇంటి వెళ్లి ఆమెను అనుగ్రహించాడు. త్రివక్త్ర కూడా కృష్ణుని పాదములను కౌగలించుకొని తాదాత్మ్యము పొందింది. ఆనందస్వరూపుడైన కృష్ణునితో తాను సుఖించినట్టు మనసులోనే భావించింది. తన చిత్తములో ఉన్న సంతాపమును పూర్తిగా పోగొట్టుకుంది. నిర్మల చిత్తంతో కృష్ణుని ఆలింగనము చేసుకొంది.

ఆమె సేవలకు సంతృప్తిచెందిన కృష్ణుడు ఆమెను ఏదైనా వరం కోరుకోమన్నాడు. ఆమె కృష్ణుని తన ఇంటనే కొన్ని దినములు ఉండి తనకు ఆనందము కలుగజేయమని కోరింది. కృష్ణుడు ఆమె కోరినట్టు ఆమెతో కొంత కాలము గడిపి, తరువాత తన మందిరమునకు వెళ్లిపోయాడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! త్రివక్త్ర కృష్ణుని మహిమలను కళ్లారా చూచింది. ఆమె కురూపమును పోగొట్టి అందగత్తెగా చేసింది కృష్ణుడే కదా! అటువంటి కృష్ణుడు వరం కోరుకోమంటే, నిరంతర కృష్ణభక్తి

కోరుకోకుండా, కృష్ణునితో కామసుఖములు అనుభవించాలని
కోరుకుంది. దురదృష్టవంతుడికి పెన్నిధి లభించినా, వాడు దానిని
అందుకోలేడు. దుష్టబుద్ధి కలవారు, తుచ్ఛులు, తుచ్ఛమైన
కామవాంఛలు, ప్రాపంచిక విషయములు కోరుకుంటారే కానీ,
పరమాత్మతో సాయుజ్యమును కోరుకోరు. పరమాత్మ కూడా వారి
మూర్ఖత్వానికి జాలిపడి, వారు కోరింది ఇస్తాడు. త్రివక్త్ర కూడా
అటువంటి మూర్ఖురాలే.

ఓ పరీక్షిత మహారాజా! తరువాత కృష్ణుడు బలరామునితో
కలిసి అక్రూరుని ఇంటికి వెళ్లాడు. కృష్ణుడు బలరాముడు తన ఇంటికి
రావడం అక్రూరుడు దూరంనుండి చూచాడు. సంభ్రమంతో
తొట్టుపాటు పడ్డాడు. అతని మనసంతా సంతోషంతో నిండిపోయింది.
వాళ్ల ఎదురు పోయి ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. కృష్ణుడి కాళ్లమీదపడి
నమస్కరించాడు. ఇద్దరినీ ఇంటిలోనికి తీసుకొని పోయి అర్ఘ్యము
పాద్యము ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. తరువాత అక్రూరుడు
బలరామకృష్ణుల పాదములను కడిగి ఆ నీళ్లు తల మీద చల్లుకున్నాడు.
బలరామకృష్ణుల చేత నూతన వస్త్రములను ధరింపజేసాడు. వివిధ
పూజాద్రవ్యములతో పూజించాడు. తరువాత కృష్ణుని కాళ్లు పడుతూ
ఇలా అన్నాడు.

“కృష్ణా! మా అదృష్టము పండి, నీ చేతిలో కంసుడు
మరణించాడు. యాదవ కులము తన కష్టముల నుండి తేరుకుంది.
మీ ఇరువురి దయ వలన యాదవ కులము రక్షింపబడింది. మీరు
ఉత్తమ పురుషులు. పరమాత్మ స్వరూపులు. ఈ జగమంతా నిండి
ఉన్నారు.

ఓ కృష్ణా! సత్య రజస్తమోగుణముల కలయికతో నీవు ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించావు. ఈ సృష్టిలో ప్రవేశించి పోషిస్తున్నావు. లయం చేస్తున్నావు. కాని ఈ గుణములు ఏవీ నిన్ను అంటవు. నీవు గుణాతీతుడవు. భూమి, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, నీరు కలిసి వివిధ భౌతిక రూపములలో కదిలేవి, కదలనివి గా వెల్లడి అవుతున్నాయి. అలాగే నీవు కూడా అన్నిజీవులలో ఆత్మస్వరూపుడుగా వెలుగుతున్నావు.

ఈ సత్య,రజస్తమోగుణములు నీ శక్తులు. వీటితో నీవు సృష్టి,స్థితి,లయములను నిర్వహిస్తున్నావు. కాని నీవు ఆ గుణముల చేత గానీ, సృష్టి, స్థితి, లయ కార్యములకు కానీ బద్ధుడవు కావు. మానవులు తమ అవిద్య చేత బంధనములకు లోనవుతున్నారు. ఆ అవిద్య నీలో లేదు కాబట్టి ఏ బంధనములు నీకు లేవు. నీవు మానవుడిగా అవతరించావు. ఏ అవతారములో కూడా నీవు అవిద్యకు లోనయి బంధనములలో చిక్కుకున్నావని ఏ శాస్త్రము, ఏ శాస్త్రకారుడు నిరూపించలేదు.

సాధారణ జీవుల వలె నీకు సంసార బంధములు కానీ, పునర్జన్మలు కానీ లేవు. ఎందుకంటే, జీవులు తమ అవిద్య వలన సంసార బంధనములలో చిక్కుకొని, వివిధములైన కర్మలు చేసి, ఆ కర్మల ఫలితంగా పునర్జన్మ పొందుతుంటారు. అటువంటి అవిద్య నీలో ఉంటే నీవు కూడా మామూలు జీవులవలె ఈ సంసార సాగరంలోనూ, జనన మరణ చక్రములోనూ పడి తిరుగుతూ ఉండేవాడివి కదా!

నీవు నిరాకారుడవు. నీకు దేహము అంటూ లేదు. జన్మ
అంటూ లేదు. అందుకని నీకు తల్లి తండ్రి, భార్య, సంతానము అనే
బంధములు ఏవీ లేవు. బంధములే లేనపుడు ముక్తి పొందవలసిన
అవసరము లేదు.

ఓ దేవా! నీవు జగత్కల్యాణము కొరకు వేదములను
సృష్టించావు. వైదిక ధర్మమును, భాగవత ధర్మమును ప్రచారం చేసావు.
కాని కొందరు దుర్మార్గులు, అసుర ప్రవృత్తి కలవారు, ఆ సనాతన వైదిక
ధర్మమునకు విఘాతం కలిగిస్తున్నారు. ఆ సమయంలో నీవు
శుద్ధసత్వగుణ స్వరూపముతో ఆవిర్భవించి, సనాతన వైదిక ధర్మమును
మరలా ఉద్ధరిస్తున్నావు.

కృష్ణా! రాజులందరూ అసురప్రవృత్తిచేత సంచరిస్తూ
లోకకంటకులుగా మారడంతో, నీవు బలరాముడుతో సహా యాదవ
వంశములో ధర్మసంస్థాపన కొరకు అవతరించావు.

ఓ దేవా! నీవు యజ్ఞమూర్తివి. దేవతలు, ఋషులు,
పితృదేవతలు, మానవులు అందరూ నీ స్వరూపాలే. అందరిలో నీవు
అంతర్లీనంగా ఉన్నావు. నీ పాదముల నుండి పుట్టిన పవిత్ర గంగ
మూడులోకములలో ప్రవహించి, తనలో మునిగిన వారి పాపములను
ప్రక్షాళనచేస్తూ ఉంది. అటువంటి పరమాత్మ స్వరూపుడవు, జగద్గురువు
అయిన నీవు ఈ నాడు నా పూర్వపుణ్యవిశేషము చేత మా ఇంట్లో
అడుగుపెట్టావు. మా గృహము పావనం అయింది.

ఓ దేవా! నీకు నీ భక్తులంటే అత్యంత ప్రేమ. నీవు ఎల్లప్పుడూ సత్యం పలుకుతావు. నీ హృదయం మంచిది. నీవు అందరిపట్లా కృతజ్ఞతాభావంతో ఉంటావు. అందుకని తెలిసినవారు, బుద్ధిమంతులు నిన్ను తప్ప మరొకరిని ఆశ్రయించరు. ఎవరైనా నిన్ను ఏకాగ్రమైన, నిర్మలమైన మనసుతో నిన్ను కొద్దిగా సేవించినా, వారు కోరిందల్లా ఇస్తావు. నిన్ను నీవే వారికి సమర్పించుకుంటావు. నీవు భక్తపరాధీనుడివి కదా!

ఓ దేవా! నీ గురించి సంపూర్ణంగా తెలుసుకోడానికి సనకాది యోగులకు, బ్రహ్మాది దేవతలకు సాధ్యంకాలేదు. ఇంక నేనెంత. నా వంటి గృహమునకు నీవు రావడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. నీ మాయతో కప్పబడిన భార్యాబిడ్డలు, ధనము, గృహములు మొదలైన వానియందు మాకు ఉన్న మోహమును బంధనములను ఛేదించి మాకు ముక్తి ప్రసాదించమని వేడుకుంటున్నాను.” అని కృష్ణుని ప్రార్థించాడు అక్రూరుడు.

అక్రూరుని మాటలను విన్న కృష్ణుడు చిరునవ్వులు చిందిస్తూ ఇలా అన్నాడు. “అక్రూరా! నీవు మాకు గురువు. పితృసమానుడవు. మాకు దగ్గర బంధువు. మేము నిన్ను పూజించాలి. స్తుతించాలి. మేము నిన్ను ఎల్లప్పుడూ పోషించాలి, రక్షించాలి. అది మా విధి కర్తవ్యము. నీవంటి సాధుపుంగవులు, లోక కల్యాణమును కోరుకొనేవారు, మానవులందరి చేతా పూజింసబడతారు. దేవతలకు కేవలము తమ తమ కార్యముల మీదనే ఆసక్తి. కాని మీ బోటి సాధువులకు లోకకల్యాణము మీద ఆసక్తి. మీరు నిరంతరము ఇతరుల

క్షేమమును కోరుతుంటారు.

గంగా మొదలగు పవిత్రమైన తీర్థములు, రాతితోనూ, మట్టితోనూ చేసిన దేవతామూర్తులు అన్నీ పూజింపదగినవే. వాటిని పూజిస్తే ఎంతో కాలానికి కానీ వాటి అనుగ్రహము కలుగదు. కాని మీ వంటి వారిని కేవలం దర్శించుకుంటేనే మానవులు పవిత్రులవుతారు.

అక్బారా! మా బంధువులలో కల్లా నీవే మంచి హృదయము కలవాడివి, శ్రేష్ఠమైన వాడివి. నీవు ఎల్లప్పుడూ మా శుభమును కోరుతుంటావు. కాబట్టి నీవు మాకు ఒక పని చేసి పెట్టాలి. నీవు ఇప్పుడు హస్తినాపురము వెళ్లాలి. అక్కడ మా మేనత్త కుంతీదేవి కుమారులు పాండవులు ఉన్నారు. వారికి తండ్రి చనిపోయాడు. అనాధలైన పాండవులు, తమ తల్లి కుంతితో పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుని గృహములో ఉన్నారని విన్నాను.. వారి క్షేమ సమాచారములు తెలుసుకొనిరా.

ధృతరాష్ట్రుడు పుట్టు గుడ్డివాడు. అతని బుద్ధి మంచిది కాదు. అతని కుమారులు కూడా దుష్టబుద్ధికలవారు. ధృతరాష్ట్రునికి కుమారులు ఎంతచెబితే అంతా. వాళ్ల మాటను జవదాటడు. ధృతరాష్ట్రుడు తన కుమారులను, తన తమ్ముడు కుమారులైన పాండవులను సమానంగా చూస్తున్నాడన్న నమ్మకం నాకు లేదు. ఆ కారణం చేత నీవు ఇప్పుడు హస్తినాపురమునకు పోయి, పాండవులు ఎలా ఉన్నారు. ధృతరాష్ట్రుని ఇంట్లో క్షేమంగా ఉన్నారా! పాండవుల పట్ల ధృతరాష్ట్రుని ప్రవర్తన ఎలా ఉంది? పాండవులను తన కుమారులతో సమానంగా చూస్తున్నాడా లేక పక్షపాతవైఖరి అవలంబిస్తున్నాడా! ఈ విషయములన్నీ తెలుసుకొనిరా. నీవు తెచ్చిన సమాచారమును బట్టి

నేను పాండవులకు శుభం కలిగే విధంగా కార్యములను
చక్కబెడతాను.” అని అన్నాడు. ఆ ప్రకారంగా అక్రూరుని ఆదేశించి,
కృష్ణుడు బలరామునితో సహా తన గృహమునకు వెళ్లిపోయాడు.” అని
శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు అక్రూరుని హస్తినకు పంపండం
గురించి వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభై ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

నలభై తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు పంపగా అక్రూరుడు
హస్తినాపురము చేరుకున్నాడు. వెళ్లగానే ముందు భీష్ముని
కలుసుకున్నాడు. తరువాత ధృతరాష్ట్రుని, విదురుని, కుంతిని, బాహ్లికుని,
ద్రోణుని, కృపాచార్యుని, కర్ణుని, దుర్యోధనుని, అశ్వత్థామను, పాండు
కుమారులను, ఇతర బంధువులను కలుసుకున్నాడు. వారి
క్షేమసమాచారములను తెలుసుకున్నాడు. ధృతరాష్ట్రుడు తన తమ్ముని
కుమారులు అయిన పాండవుల పట్ల ఎలా ప్రవర్తిస్తున్నాడో గమనిస్తూ
కొంతకాలము హస్తినాపురములో గడిపాడు.

విదురుడీ పాండవులను కౌరవ కుమారులు ఎలా
అష్టకష్టములు పెట్టింది వివరించాడు. పాండవులకు కురుకుమారులు
విషం పెట్టి చంపడానికి ప్రయత్నించారని చెప్పాడు. పాండవులకు
ప్రజాదరణ నానాటికీ ఎక్కువ కావడం సహించలేని సుయోధనుడు
అతని తమ్ములు పాండవులను అంతమొందించడానికి ప్రయత్నాలు
చేసారని వివరించాడు. తనకు వరుసకు సోదరుడైన అక్రూరునితో
కుంతీదేవి కళ్లనీళ్లు కుక్కుకుంటూ ఇలా చెప్పసాగింది.

“సోదరా! నా గురించి మధురలో ఎవరైనా
తలచుకుంటున్నారా! మా తల్లి తండ్రులు, నా సోదరులు, అక్కచెల్లెళ్లు,
బంధువులు నా గురించి మనసులో స్మరించుకుంటారా! నా
మేనల్లుడు అయిన శ్రీకృష్ణుడు, ఆయన అన్నగారు బలరాముడు తన
మేనల్లుళ్ల గురించి ఎప్పుడైనా విచారించాడా!

అక్రూరా! హస్తినలో మా పరిస్థితి తోడేళ్ల మధ్య ఉన్న లేడి
పిల్లల మాదిరి ఉంది. ఇక్కడ మా చుట్టూ శత్రువులే. మాకు దుఃఖము
తప్ప మరొకటి తెలియదు. నా పిల్లలు తండ్రిలేని అనాధలు. మమ్ములను
కృష్ణుడు ఓదారుస్తాడంటావా! శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్తు విష్ణుంశ
సంభూతుడు. సర్వాంతర్యామి.

శ్రీకృష్ణా! ముకుందా! హస్తినలో పసివారితో కష్టములు
అనుభవిస్తున్న నన్ను రక్షించవా! ఓ దేవా! ఈశ్వరస్వరూపుడవైన నీ
పాదపద్మములను ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాము. నీ పాదములు తప్ప
మాకు శరణాగతి మరొకటి లేదు. జ్ఞానస్వరూపుడైన నిన్ను

శరణువేడుతున్నాము. మమ్ములను కాపాడు.” అని కుంతీదేవి అక్రూరునితో మాట్లాడుతూ కృష్ణుని స్తురించుకుంది. దుఃఖము ఆపుకోలేక పెద్దపెట్టున ఏడవసాగింది కుంతి.

తన సోదరి కుంతి దుఃఖము చూచి అక్రూరునికి కూడా దుఃఖము పొర్లుకొచ్చింది. కాని నిగ్రహించుకున్నాడు. కుంతీదేవిని ఓదార్చాడు. “అమ్మా కుంతీదేవీ! నీ కుమారులు సామాన్యులు కారు. దైవాంశ సంభూతులు. వారికి అశుభము ఎన్నటికీ కలుగదు. మీకు త్వరలోనే సకల శుభములు కలుగుతాయి.” అని ఓదార్చాడు.

తరువాత మధురకు ప్రయాణం అయ్యాడు. వెళ్లబోయే ముందు ధృతరాష్ట్రుని కలిసాడు. ఆయనతో ఇలా అన్నాడు. “కురువంశ శ్రేష్ఠా! ధృతరాష్ట్రా! నీ సోదరుడు పాండు రాజు మరణించిన తరువాత నీవు ఈ కురు సామ్రాజ్యమునకు చక్రవర్తివి అయ్యావు. నీవు ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె ధర్మంగా పాలిస్తున్నావు. అందరినీ సమంగా ఆదరిస్తున్నావు. అలా కాకుండా నీ కుమారులను ఒక తీరునా, నీ తమ్ముని కుమారులను ఒకతీరునా చూస్తే నీకు నరకం సంప్రాప్తిస్తుంది. కాబట్టి దయచేసి నీ కుమారులు అయిన సుయోధనాదులను, నీ తమ్ముని కుమారులు అయిన ధర్మరాజాదులను సమంగా ఆదరించు. అప్పుడు లోకం నిన్ను హర్షిస్తుంది.

మహారాజా! ఈ శరీరములు శాశ్వతములు కావు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఈ శరీరమును వదిలిపెట్టిపోవలసిందే. ఈ శరీరమే శాశ్వతము కానప్పుడు భార్యపుత్రులు, రాజ్యములు, సుఖములు ఎలా

శాశ్వతము అవుతాయి. శాశ్వతములు కాని శరీరములు, పుత్రుల మీద మమకారం పెంచుకోవడం, ఇతరులను ద్వేషించడం మంచిది కాదు.

ఈ ప్రపంచంలోకి జీవులు ఒంటరిగానే వస్తారు. ఒంటరిగానే పోతారు. ఎవరూ ఎవరి వెంటా రారు. తాను ఈ శరీరములో ఉన్నప్పుడు సంపాదించుకున్న పుణ్యములు, పాపములు ఒంటరిగానే అనుభవిస్తాడు. నీటిలో పుట్టి, నీటిలో పెరిగే చేపలు మొదలగు జలచరములు తమ సంతానమునకు నీటినే తమ ఆస్తిగా ఇస్తాయి. అలాగే మానవులు కూడా తాము అధర్మంగా ఆర్జించిన ఆస్తిని తమ సంతానమునకు వారసత్వంగా ఇస్తారు. ఆ సంతానము కూడా ఆ అక్రమంగా ఆర్జించిన ఆస్తిని హరించి అధర్మవర్తనులు అవుతారు.

తండ్రులు తమ సంతానమును పోషించే నిమిత్తం ఎన్నో అధర్మకార్యములు చేసి ధనము సంపాదిస్తారు. కాని వాని పుత్రులు ఆ ధనమును హరించి, అది చాలదనీ, ఇంకా సంపాదించలేదనీ, ఆ తండ్రులను నిందించి, వెళ్లగొడతారు. ఉన్నధనము, ఆస్తి తన కుమారులు హరించగా, వీధిని పడ్డ తండ్రులు తాము చేసిన అక్రమాలకు ఫలితంగా పాపఫలమును మూటగట్టుకొని, నరకంలో పడతారు.

కాబట్టి ఓ ధృతరాష్ట్రమహారాజా! ఈ రాజ్యము, పుత్రులు శాశ్వతములు కావు. నీవు నడిచే ధర్మమార్గమే నీ వెంట ఉంటుంది. ఈ సంసారము, భార్య పిల్లలు, రాజ్యభోగములు అన్నీ స్వప్నంలో మాదిరి కరిగిపోతాయి. నీ మనసును నిగ్రహించి, ప్రలోభములను వదిలిపెట్టి,

ధర్మంగా పరిపాలించు. అందరినీ సమంగా ఆదరించు. అప్పుడు నీకు శాంతి సౌభాగ్యాలు కలుగుతాయి.” అని హితోపదేశం చేసాడు అక్బారుడు.

ఆ మాటలు అన్నీ విన్న ధృతరాష్ట్రుడు ఇలా అన్నాడు. “అక్బారా! మానవులకు అమృతం ఇచ్చినా వారికి తృప్తి కలగదు. అలాగే నాకు కూడా నీ హితవచనములు చెవికెక్కడం లేదు. నీవు చెప్పింది అంతా సత్యమే. కాదనడానికి వీలు లేదు. కానీ నాకు అన్నిటి కంటే నా కుమారులు ఎక్కువ. నా శరీరం అంతా వారి మీద ప్రేమతో నిండి పోయి ఉంది. వారి సుఖం కోసరం, వారి సౌభాగ్యం కోసరం నేను ఏమైనా చేస్తాను. నేను స్వంతంగా ఏ నిర్ణయమూ తీసుకోలేని అశక్తుడను.

భూభారమును తగ్గించడానికి ఆ పరమాత్మ కృష్ణుడుగా అవతరించాడని నాకు తెలుసు. ఆయన సంకల్పమును మార్చడానికి ఎవరికీ సాధ్యము కాదు. ఈ కృష్ణుడికి ఇక్కడి నుండి ఒక నమస్కారం చేయడం తప్ప ఇంక ఏమీ చేయలేను.” అని అన్నాడు.

ధృతరాష్ట్రుని మనోనిశ్చయము విన్న అక్బారుడు ఇంక ఏమీ చెప్పి ప్రయోజనము లేదని తెలుసుకొని అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు. తరువాత భీష్ముడు మొదలగు పెద్దల అనుమతి తీసుకొని మధురకు ప్రయాణమయ్యాడు. మధురకు తిరిగి వచ్చిన తరువాత విదురుడు, కుంతి, ధృతరాష్ట్రుడు తనలో పలికిన పలుకులు యథాతథంగా కృష్ణునికి, బలరామునికి వివరించాడు అక్బారుడు.” అని శుకమహర్షి

పరీక్షిత్ మహారాజుకు అక్రూరుని హస్తినాపుర పర్యటన గురించి
వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము నలభైతొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

యాభయ్యవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! మధుర దేశమును పరిపాలించు
కంసుడు మగధ దేశమును పరిపాలించే జరాసంధునికి స్వయానా
అల్లుడు. జరాసంధుడు తన కుమార్తెలు అయిన అస్తి, ప్రాప్తి లను
కంసునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. ఆ కంసుడు కృష్ణుడికి మేనమామ.
జరాసంధుని అండచూచుకొని కంసుడు రెచ్చిపోయాడు. ప్రజలను,
బ్రాహ్మణులను, తాపసులను హింసించనారంభించాడు. తుదకు కృష్ణుని
చేతిలో మరణించాడు.

కంసుడు మరణించిన తరువాత కంసుని భార్యలు అయిన
ప్రాప్తి, అస్తి తమ తండ్రి జరాసంధుని గృహమునకు వెళ్లారు. తమ
భర్తను కృష్ణుడు ఎలా చంపాడో, తమకు వైధవ్యము ఎలా ప్రాప్తించిందో
తమ తండ్రి జరాసంధునికి వివరించారు. తన అల్లుని చంపి తన
కుమార్తెలను విధవలుగా మార్చిన కృష్ణుని మీద జరాసంధునికి
అపరిమితమైన కోపం వచ్చింది. భూమి మీద యాదవులు అనే మాట

లేకుండా చేయదలచుకున్నాడు జరాసంధుడు. తన వద్ద ఉన్న 23 అక్షౌహిణీల సైన్యమును యుద్ధమునకు సిద్ధం చేసాడు. ఉగ్రసేనుడు పరిపాలిస్తున్న మధుర మీదికి దండెత్తాడు. మధురను నాలుగు వైపుల నుండి చుట్టుముట్టాడు.

జరాసంధుడు తన అపారమైన సేనావాహినితో మధురను ముట్టడించాడు అన్న వార్త విన్న కృష్ణుడు తనలో తాను ఇలా ఆలోచించాడు. “ఈ జరాసంధుడు తన సేనతో మధురను చుట్టుముట్టాడు. ఇప్పుడు వీడిని యుద్ధంచేసి సంహరిస్తే వీడి వెనక ఎంతమంది రాజులున్నారో తెలియదు. అందుకని వీడితో యుద్ధం చేసి ఓడిస్తాను. వీడిని మాత్రం సంహరించను. అప్పుడు వీడుపోయి తనకు సాయంగా ఉన్న మిగిలిన రాజులను తీసుకొని వస్తాడు. అప్పుడు వారిని కూడా సంహరించవచ్చు. అప్పుడు కానీ దుష్టులైన రాజులను సంహరించడం, సాధుజనులను రక్షించడం, తద్వారా భూభారమును తగ్గించడం అన్న నా అవతార ప్రయోజనమునెరవేరదు. ధర్మమును రక్షించడానికే కదా నేను ఇప్పటి వరకు మత్స్య, కూర్మ, వరాహ అవతారములను దాల్చింది. ” అని అనుకున్నాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుడు ఇలా ఆలోచిస్తూ ఉండగానే ఆకాశము నుండి రెండు దివ్యరథములు వచ్చాయి. ఆ రథములు సూర్యుని వలె ప్రకాశిస్తున్నాయి. ఆ రెండు రథములకు హయములు, సారథులు ఉన్నారు. ఆ రథముల నిండా వివిధములైన ఆయుధములు, అస్త్ర, శస్త్రములు ఉన్నాయి. వాటిని చూచిన కృష్ణుడు బలరామునితో ఇలా అన్నాడు.

“అన్నయ్యా! ఇదిగో నీ రథము. సకల అస్త్ర,శస్త్రములతో నిండిన దివ్య రథము. దుర్వార్షుడు, దుష్టుడు అయిన జరాసంధుడు మన మీదికి తన 23 అక్షౌహిణీల సైన్యముతో దండెత్తి వచ్చాడు. నీవు వాడితో యుద్ధము చేసి వాడి సైన్యమును సర్వనాశనం చెయ్యి. యాదవులను, యాదవ వంశములను కాపాడు. భూభారమును తగ్గించడానికే కదా మనము అవతరించింది. ” అని అన్నాడు.

తరువాత బలరాముడు, కృష్ణుడు చెరి ఒక రథము ఎక్కారు. తమ వెంట కొంత మంది సైన్యమును తీసుకొని జరాసంధుని మీదికి యుద్ధమునకు వెళ్లారు. దారుకుడు అనే సారథి తన రథమును నడుపుతుండగా కృష్ణుడు మధుర నుండి బయటకు వచ్చాడు. జరాసంధుని సైన్యము ఎదుట నిలిచి తన శంఖము పాంచజన్యమును పూరించాడు.

బలరాముడు శ్రీకృష్ణుడు తమ దివ్యరథముల మీద రావడం చూచాడు జరాసంధుడు. . “కృష్ణా! నీవు బాలుడవు. నీతో యుద్ధం చేయడం నా వంటి వీరుడికి తగదు. కాబట్టి నీతో యుద్ధం చేయను. నీవు నీ మేనమామను చంపావు. భయంతో మధురలో దాక్కున్నావు. నీ వంటి పిరికి పందతో నేను యుద్ధం చేయను. వెళ్లిపో. ఓ బలరామా! నీవు చాలా బలం కల వాడివని విన్నాను. నీకు నాతో యుద్ధం చెయ్యాలని కోరికగా ఉంటే నాతో యుద్ధానికి సిద్ధపడు. అతిత్వరలోనే నీవు స్వర్గసుఖాలు అనుభవిస్తావు. నీకు బలం, ధైర్యం, పరాక్రమం ఉంటే నన్ను చంపడానికి ప్రయత్నించు” అని ప్రగల్భాలు పలికాడు జరాసంధుడు.

ఆ మాటలు విన్న కృష్ణుడు ఇలా అన్నాడు. “జరాసంధా! వీరులు ఎప్పుడూ తమను గురించి తాము పాగుడుకోరు. కేవలం తమ బలపరాక్రమములు ప్రదర్శిస్తారు. నీవు వీరుడవు కావు. అందుకే ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నావు. నీవు చావడానికే ఈ యుద్ధానికి వచ్చావు. అందుకే నీ మాటలు మాకు నచ్చలేదు.” అని అన్నాడు.

కృష్ణుని మాటలు జరాసంధునికి శూలాల్లా గుచ్చుకున్నాయి. వాయువేగంతో తన రథాన్ని కృష్ణుని మీదికి పోనిచ్చాడు. జరాసంధుని సేనలు బలరామకృష్ణులను చుట్టుముట్టాయి. మధురా నగర కోట గోడల మీద నిలబడి చూస్తున్న మధురా నగరవాసులకు, జరాసంధుని సైన్యం మధ్యలో చిక్కుకున్న కృష్ణుడు బలరాముల రథాలు కనిపించలేదు. వారంతా హాహాకారాలు చేస్తున్నారు. జరాసంధుని సైన్యములు యాదవ సైన్యములను విచక్షణా రహితంగా సంహరిస్తున్నాయి.

ఇది గమనించిన కృష్ణుడు తన దివ్యమైన విల్లును తీసుకున్నాడు. ఆ దివ్యమైన ధనుస్సుకు అస్త్రములను సంధించి వదులుతున్నాడు. కృష్ణుడు అస్త్రములను సంధించే వేగానికి ఆ విల్లు గుండ్రంగా ఉందా అని భ్రమకలుగుతూ ఉంది. జరాసంధుని సేనలలో ఉన్న ఏనుగులు, గుర్రాలు, సైనికులు కృష్ణుని బాణములు తగిలి కుప్పలుగా పడిపోతున్నారు. రథాలు, వాటికి కట్టిన ధ్వజములు విరిగి పడుతున్నాయి. సారథులు మరణిస్తున్నారు. కాల్బలము నాశనం అవుతూ ఉంది. ఏనుగులు, గుర్రములు, కాల్బలము శవాలుగామారుతుంటే వాటి శరీరముల నుండి కారే రక్తం ఏరులుగా పారుతూ ఉంది. ఆ రక్తపు

మడుగులలో సైనికుల తలలు తాబేళ్ల మాదిరి తేలుతున్నాయి.

మరొక పక్క బలరాముడు కూడా విజృంభించి
జరాసంధుని సేనలను ఊచకోతకోస్తున్నాడు. ఈ అనంత విశ్వాన్ని
సృష్టించి పోషించి లయం చేస్తున్న పరమాత్మకు, ఆయనకు తోడుగా
ఉన్న ఆదిశేషువుకు, జరాసంధుని సైన్యాన్ని లయం చేయడం
పెద్దవిషయము కాదు. తన సేనలు అన్నీ నశించి పోగా, కేవలం
జరాసంధుడు మాత్రం మిగిలిడు. బలరాముడు జరాసంధుని
ఎదుర్కొన్నాడు. వారుణాస్త్రముతో జరాసంధుని బంధించాడు. ఇంతలో
కృష్ణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. జరాసంధుని చంపబోతున్న బలరాముని
వారించి జరాసంధుని కట్టు విప్పాడు.

“జరాసంధా! ఇప్పుడు పోయి రేపురా! మరలా సైన్యమును
తీసుకొని రా!” అని జరాసంధుని విడిచిపెట్టాడు. అవమాన భారంతో
కుంగి పోయిన జరాసంధుడు తల వంచుకొని మగధకు
వెళ్లిపోయాడు. సర్వమును వదిలిపెట్టి తపస్సు చేయాలని అనుకున్నాడు.
కాని అతని మిత్రరాజులు అతనిని వారించారు.

“మిత్రమా! యాదవ సేన పరిమితము. నీ సేన అపారము.
బలరామ కృష్ణుల చేతిలో నీవు ఓడిపోవడం కేవలం పూర్వజన్మ
కర్మఫలమే కానీ వేరు కాదు. నీవు అధైర్యపడవద్దు. మరలా
సేనలనుసమకూర్చుకొని యాదవులను ఓడిద్దాము.” అని ధైర్యం
చెప్పారు.

కొద్ది సేనలతోనే అపారమైన సేనావాహిని కల జరాసంధుని ఓడించిన బలరామకృష్ణులమీద పూలవాన కురిపించారు దేవతలు. మధురా నగర వాసులు విజయోత్సవాలు చేసుకున్నారు. బలరామకృష్ణుల బలపరాక్రములను వేనోళ్ల స్తుతించారు. మధురను శోభాయమానంగా అలంకరించారు. వీధులను పన్నీటితో తడిపారు. మామిడి తోరణాలు కట్టారు. బలరామకృష్ణులు నగరంలోకి వస్తుంటే శంఖములు పూరించారు. దుందుభులుమోగాయి. మేడల మీద నిలబడ్డ మధురానగర కాంతలు పూలవాన కురిపించారు. కృష్ణుని అందచందాలను కళ్లతోనే తాగుతున్నారు. బలరామకృష్ణులు తమ తాతగారు అయిన ఉగ్రసేనుని వద్దకు పోయి జరాసంధుని వద్దనుండి తాము తెచ్చిన అమూల్యమైన రత్నాభరణములను సమర్పించారు.

తరువాత జరాసంధుడు ఊరుకోలేదు. మరలా సైన్యమును సమకూర్చుకొని మధుర మీద దండెత్తాడు. కాని ఓడిపోయాడు. ఈ మాదిరి పదునేడు సార్లు మధుర మీద దండెత్తి ఓడిపోయాడు జరాసంధుడు. దానితో జరాసంధుని సమస్త సైన్యము, జరాసంధుని మిత్రరాజుల సైన్యములు సర్వనాశనం అయ్యాయి. జరాసంధుడు తన రాజధానికి తిరుగుముఖం పట్టాడు.

కాని జరాసంధునికి మధురను జయించాలనే ఆశ చావలేదు. పదునెనిమిదవ సారి యుద్ధానికి సన్నద్ధం అయ్యాడు. ఈ సమయంలో నారదుడు జరాసంధుని వద్దకు వచ్చాడు.

“జరాసంధా! నీవు 17 సార్లు ఓడిపోయావు కదా! కృష్ణుని తో యుద్ధం చేయడానికి నీ బలం చాలదని నీకు తెలియదా! కాబట్టి కాలయవనుడు అనే వీరుడు ఉన్నాడు. వాడి సాయం తీసుకో. నీవు గెలుస్తావు.” అని హితోపదేశం చేసాడు. నారదుడు చెప్పినట్లు జరాసంధుడు కాలయవనునితో కలిసి మధురను ముట్టడించాడు. కాలయవనుని మూడుకోట్ల సేనలు మధురను ఒక వైపు నుండి ముట్టడించాయి. జరాసంధుని సేనలు మరొక వైపు నుండి ముట్టడించాయి. మధురా నగరము దిగ్బంధం చేయబడింది. బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు ఈ పరిస్థితిని గమనించారు. ఇప్పుడు వీరితో యుద్ధం చేయడం యాదవులకు సాధ్యంకాదని భావించారు.

“అన్నయ్యా! మధుర నాలుగు పక్కలా ముట్టడించబడింది. మనము ఒక పక్క కాలయవనునితో యుద్ధం చేస్తుంటే మరొక పక్క జరాసంధుడు నగరంలో ప్రవేశించి యాదవులను నాశనం చేస్తాడు లేదా బందీలుగా పట్టుకుంటాడు. కాబట్టి మనం కొంత కాలము వీరితో యుద్ధం చేయకుండా ఉందాము. ఈ లోపల మనము మరొక నగరమును నిర్మించి, యాదవులను, మధురా నగర వాసులను ఆ కొత్త నగరమునకు చేరుద్దాము. తరువాత ఈ కాలయవనునితో యుద్ధం చేసి వీడిని సంహరిద్దాము.” అని అన్నాడు.

బలరాముడు సరే అన్నాడు. వెంటనే కృష్ణుడు విశ్వ కర్త చేత పడమటి సముద్ర మధ్యలో ఒక నగరమును నిర్మింపజేసాడు. ఆ నగరము 12 యోజనముల వైశాల్యము కలిగి ఉంది. నగరం అంతా వాస్తు శిల్పచాతుర్యము కనపడుతూ ఉంది. నగరం నిండా ఉద్యానవనములు, ఎత్తైన మేడలు, భవనములు, బంగారు

శిఖరములతో శోభాయమానంగా ఉన్నాయి. అశ్వశాలలు, ఏనుగుల ఆవాసములు సైనిక శిబిరములతో కళకళలాడుతూ ఉంది ఆ నగరము. ఆ నగరంలో ఉన్న భవనముల మీది శిఖరములు వెండి బంగారు కలశములతో అలంకరింపబడి ఉన్నాయి. దేవతా గృహములు, నాట్యశాలలు నిర్మించబడ్డాయి. నాలుగు వర్ణముల వారికి తగిన గృహవసతి కల్పించబడింది.

ఇందుడు సుధర్మ అనే దేవసభను నిర్మించి ఇచ్చాడు. పారిజాత వృక్షమును ఆ నగరంలో నాటాడు. వరుణుడు కృష్ణుడికి అమితవేగముగల అశ్వములను కానుకగా ఇచ్చాడు. కుబేరుడు కృష్ణునికి నవనిధులను బహూకరించాడు. ఇతర లోక పాలకులు తమ శక్తిమేర కానుకలు సమర్పించారు.

సిద్ధులు తమ వద్దఉన్న శక్తులను, సిద్ధులను కృష్ణునికి సమర్పించారు. వాటి సాయంతో, కృష్ణుడు తన యోగబలంతో మధురా నగర వాసులను అందరినీ నూతనంగా నిర్మించిన నగరానికి తరలించాడు. బలరాముని ఆ నగరములో ప్రభువుగా ప్రతిష్ఠించాడు. తరువాత కృష్ణుడు ఒంటరిగా మధురకు బయలుదేరాడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుడు బలరామకృష్ణులకు, జరాసంధునికి జరిగిన యుద్ధవిశేషములను వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభయ్యవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
యాభై ఒకటవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత మహారాజా! యాదవుల నందరినీ సముద్రము
మధ్యలో నిర్మించిన నగరంలో వదిలి వచ్చిన కృష్ణుడు తిరిగి మధురకు
వచ్చాడు. నగర ముఖద్వారము వద్ద నిలబడ్డాడు.

శ్యామల వర్ణంతో, పచ్చని పట్టువస్త్రము ధరించి, శ్రీవత్సము అనే
మచ్చ వక్షస్థలము మీద శోభను చూకూరుస్తూ ఉండగా, కంఠము
నందు కౌస్తుభమణిని ధరించి, ఆజానుబాహువులతో, తామరపూవు
రేకుల వంటి కన్నులతో, పెదాల మీద చిరునవ్వుతో, నిలబడి ఉన్న
కృష్ణుని చూచాడు కాలయవనుడు. ఇంతకు ముందు నారదుడు
తనను కలిసినపుడు కృష్ణుని గుర్తు పట్టడానికి కొన్ని లక్షణాలు చెప్పాడు.
ఆ లక్షణాలు, గుర్తులు అన్నీ ఇతనిలో కనిపిస్తున్నాయి. ఇతడు కృష్ణుడే
అని మనసులో నిర్ధారించుకున్నాడు కాలయవనుడు.

కాని కృష్ణుని చేతిలో ఏమీ ఆయుధములు లేవు. ఏ ధైర్యంతో
నా ముందు నిలబడ్డాడా అని సందేహించాడు కాలయవనుడు. కృష్ణుని
చేతిలో ఆయుధములు లేవు కాబట్టి తన చేతిలో కూడా ఆయుధము
ఉండడం ధర్మం కాదు, నేను కూడా నా ఆయుధములు వదిలిపెట్టి
యుద్ధం చేస్తాను అని అనుకున్నాడు కాలయవనుడు.

(కాలయవనుడు రాక్షసప్రవృత్తి కలవాడు, దుర్మార్గుడు అయినా యుద్ధ
ధర్మం పాటించాడు. నేడు మనం చదువుకున్నాం. నాగరికులం. కాని

బూటకపు ఎన్కౌంటర్లు, లాకప్ డెత్లు, మాటువేసి మట్టుబెట్టడం, ఆస్తి కోసం, డబ్బుకోసం హత్యలు చేయడం మన దైనందిన చర్యలలో ఒక భాగం అయ్యాయి. ఎందుకంటే మనకు చదువు ఉంది. జ్ఞానం ఉంది. కాని కాలయవనునికి ఉన్న పాటి సంస్కారం మాత్రం లేదు.)

కృష్ణుడు ఒంటరిగా ఉన్నాడు. నిరాయుధుడుగా ఉన్నాడు. నేను ఒక్కడినే కృష్ణుడితో ఆయుధములు లేకుండా యుద్ధం చేస్తాను. మీరంతా ఇక్కడే ఉండండి అని తన సేనాధిపతులకు ఆదేశాలు ఇచ్చాడు. కృష్ణుడు వైపు వెళ్లాడు. ఆయుధములు కింద పెట్టి తన వైపు వస్తున్న కాలయవనుడిని చూచాడు కృష్ణుడు. వెనక్కు తిరిగి పరుగెత్తాడు. కృష్ణుడు పరుగెత్తడం చూచి. కాలయవనుడు కూడా కృష్ణుడి వెంట పరుగెత్తాడు. ఇద్దరూ పరుగెత్తుతున్నారు. కాని కృష్ణుడు అందినట్టే అంది, చిక్కినట్టే చిక్కి మరలా పరుగు లంకించుకుంటున్నాడు.

అలా పరుగెత్తి పరుగెత్తి ఒక పర్వత గుహ వద్దకు చేరుకున్నాడు కృష్ణుడు. కాలయవనుడు తనను అనుసరించి రావడం గమనించాడు. ఆ పర్వతగుహలోకి దూరాడు. కృష్ణుడి వెంట వస్తున్న కాలయవనుడు “కృష్ణా! నీవు యదువంశములో జన్మించావు. పరాక్రమవంతుడవు. ఇలా పరుగెడుతున్నావు ఏమిటి! పైగా జంతువు మాదిరి పర్వతగుహలో దూరావు. ఇదేం బాగాలేదు.” అంటూ తను కూడా ఆ గుహలోకి దూరాడు.

లోపల అంతా చిమ్మచీకటిగా ఉంది. దూరంగా ఉన్న బండరాతి మీద ఒక వ్యక్తి పడుకొని ఉండటం చూచాడు. “అమ్మయ్య దొరికాడు. ఇక్కడి దాకా నన్ను నీ వెంట పరుగెత్తించి, ఇక్కడ తీరిగ్గా పడుకున్నావా! ఉండు నీ పనిచెబుతాను.” అంటూ దగ్గరగా వెళ్లి తన కాలితో సాచి ఒక తన్ను తన్నాడు. ఆ దెబ్బకు పడుకొని ఉన్న వ్యక్తి కింద పడ్డాడు. లేచి నిలబడ్డాడు. కాలయవనుడి వంక తీక్షణంగా చూచాడు. ఆ చూపుల తీక్షణతకు, కాల యవనుడు మంటలలో మాడి బూడిద అయ్యాడు.” అని శుక మహర్షి చెబుతుంటే పరీక్షిత్ మహారాజు అడ్డు తగిలాడు.

“మునివర్యా! ఇంతకూ ఆ వ్యక్తి ఎవరు? ఆయన చూపులకు కాలయవనుడు ఎందుకు మాడి మసి అయ్యాడు? కృష్ణుడు ఏమయ్యాడు? నాకంతా అయోమయంగా ఉంది. వివరించండి.” అని అడిగాడు. శుకుడు చిరునవ్వు నవ్వి ఇలా అన్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఆ వ్యక్తి ఇక్ష్వాకు వంశములో జన్మించిన మాంధాత కుమారుడు. పేరు ముచుకుందుడు. అతడు నిత్యము సత్యమునే పలికేవాడు. బ్రహ్మజ్ఞాని. పూర్వము రాక్షసులు, అసురులు దేవతలను వేధించేవారు. రాక్షసులను ఎదిరించే శక్తి దేవతలకు లేదు. అందుకని వారు ముచుకుందుని సాయం కోరారు. ముచుకుందుడు వారికి సాయంగా స్వర్గానికి వెళ్లాడు. ముచుకుంది పరాక్రమానికి జడిసి రాక్షసులు దేవతల వంక చూచేవాళ్లు కాదు.

అలా చాలా కాలం గడిచింది. తరువాత మహాశివునికి కార్తికేయుడు జన్మించాడు. దేవతలు కార్తికేయుని (కుమారస్వామిని)

తమ సేనాధిపతిగా నియమించుకున్నారు. ఇంక ముచుకుందుని అవసరం దేవతలకు తీరిపోయింది. వారు ముచుకుందుని చూచి ఇలా అన్నారు.

“మహాత్మా! ఇంతకాలము మీరు మీ వారినందరినీ వదిలిపెట్టి మావద్ద ఉండి మా అందరినీ కంటికిరెప్పలా కాపాడారు. మీకు చాలా కృతజ్ఞులము. ఇంతకాలము మా రక్షణలో నిమగ్నమై ఉండి మీరు ఏ భోగాలు అనుభవించలేదు. మీరు ఇంతకాలము స్వర్గములో ఉండటం వలన భూలోకంలో మీ వారందరూ, మీ దాయాదులు, బంధువులు, మిత్రులు, నీ మంత్రిులు, సేనాధిపతులు అందరూ కాలం చేసారు. నీ రాజ్యం కూడా లేదు. ప్రస్తుతం భూలోకంలో మీకు నా అన్న వాళ్లు ఎవరూ లేరు. మీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకోండి. ముక్తి ప్రసాదించడం తప్ప ఏ వరమైనా ఇస్తాము. ఎందుకంటే ఒక్క శ్రీమన్నారాయణుడే ముక్తిని ప్రసాదించడానికి సమర్థుడు. మీ ఇష్టం వచ్చిన వరం కోరుకోండి.” అని పలికారు దేవతలు.

ముచుకుందుడు ఒక క్షణం ఆలోచించాడు. “దేవతలారా! నేను ఇంతకాలము నిద్రాహారాలు మాని మీకు సేవ చేసాను. బాగాఅలసి పోయాను. నాకు విశ్రాంతి కావాలి. నాకు దీర్ఘనిద్ర ప్రసాదించండి.” అని అడిగాడు. అలాగే అన్నారు దేవతలు. ముచుకుందుడు ఈ గుహలో పడుకొని నిద్రపోతున్నాడు. కాలయవనుడు కాలితో తన్నడంతో ముచుకుందునికి హఠాత్తుగా మెలుకువ వచ్చింది. ఒక్క సారి కళ్లు తెరిచాడు. కొన్ని సంవత్సరాల పాటు మూసుకున్న కళ్లు ఒక్కసారిగా తెరవడం వలన ఆ తీక్షణతకు ముచుకుందువు భస్మం అయ్యాడు.

కాలయవనుడు కాలి పోగానే పక్కనే దాగి ఉన్న కృష్ణుడు బయటకు వచ్చాడు. కృష్ణుని చూచి ముచుకుందుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. “జనసంచారము లేని ఈ అరణ్యంలో, ఈ పర్వతగుహలోకి మీరు ఎలా వచ్చారు. మీరు ఎవరు? ఇక్కడ ఎందుకు తిరుగుతున్నారు? మిమ్ములను చూస్తుంటే తేజోమూర్తిలా ఉన్నారు. మీరు అగ్నిదేవులా! సూర్యుడా! సోముడివా! ఇంద్రుడివా! లేక ఇతర లోకపాలకుడివా! కాదు వీరెవరూ కాదు. నీవు సాక్షాత్తు శ్రీమహావిష్ణువే. సందేహము లేదు. ఎందుకంటే నీవు రాగానే ఈ గుహ అంతా వెలుగులతో నిండి పోయింది.

ఓ దేవా! నేను ఇక్ష్వాకువంశీయుడను. యవనాశ్వుని మనుమడిని. మాంధాత కుమారుడను. నా పేరు ముచుకుందుడు. నేను దేవతలను రక్షించడానికి ఎన్నో నిద్రలేసి రాత్రులు గడిపాను. బాగా అలసి పోయాను. అందుకని ఈ జనసంచారము లేని ఈ పర్వత గుహలో హాయిగా నిద్రపోతున్నాను. ఎవరో తెలియని వ్యక్తి వచ్చి నా నిద్రకు భంగం కలిగించాడు. నిద్రపోతున్న వాడిని హింసించడం మహాపాపం. వాడి పాపానికి వాడు భస్మం అయ్యాడు. (అందుకనే గాఢంగా నిద్రపోతున్న వాడిని కొట్టి తిట్టి నిద్రలేపడం పాపం అని పెద్దలు చెబుతుంటారు.) తరువాత తమరు నాకు కనపడ్డారు. మీ తేజస్సుముందు నేను నిలబడలేకున్నాను. ఇంతకూ మీరు ఎవరు? మీ పుట్టుక, గోత్రనామాలు తెలియజేయండి.” అని అడిగాడు ముచుకుందుడు.

ముచుకుందుని మాటలకు కృష్ణుడు చిరునవ్వుతో ఇలా సమాధానం చెప్పాడు. “ఓ రాజా! నేను లెక్కలేనన్ని జన్మలు ఎత్తాను.

ఎన్నో పేర్లతో పిలువబడ్డాను. అందులో ఇది ఒకటి. ఈ జన్మలో నన్ను కృష్ణుడు అంటారు. ఈ భూమి మీద ఉన్న ధూళికణములను లెక్కపెట్టవచ్చుగానీ, నా జన్మలు ఎన్నో ఎవరూ లెక్కపెట్టలేరు. అది మహర్షులకు కూడా సాధ్యం కాదు. బ్రహ్మ భూలోకములో ధర్మమును రక్షించడానికి, దుర్మార్గులను శిక్షించడానికి, భూభారమును తగ్గించడానికి నన్ను భూలోకములో ఆవిర్భవించమని కోరాడు. బ్రహ్మ కోరిక మేరకు కృష్ణుడు అనే పేరుతో అవతరించాను. వసుదేవుని కుమారుడు కావడం వలన వసుదేవుడు అని కూడా అంటారు. ఈ అవతారములో చాలామంది రాక్షసులను చంపాను. ఇప్పుడు చచ్చినవాడు కాలనేమి అనే యవనుడు. నీవు విష్ణుభక్తుడవు. నీవు నన్ను అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలతో ప్రార్థించేవాడివి. ఆ కారణం చేత నిన్ను అనుగ్రహించడానికి ఇక్కడకు వచ్చాను.

ఓ రాజర్షి! నీవు నా ఏకాగ్రభక్తుడవు. నీకు వరములు ప్రసాదించడానికి వచ్చాను. నీకు ఏ వరం కావాలో కోరుకో! అన్నీ ఇస్తాను. నన్ను వరాలు కోరిన వాడికి, కోరుకోడానికి ఇంక ఏ వరమూ మిగల కూడదు. అన్నీ వరాలు కోరుకో!” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

మచుకుందుడు ఒళ్లు పులకరించింది. తన ముందు నిలబడింది సాక్షాత్తు శ్రీమన్నారాయణ మూర్తి అని తెలుసుకున్నాడు. శ్రీహరికి నమస్కరించి ఇలా స్తుతించాడు.

“ఓదేవా! ఈ లోకంలో ఉన్న స్త్రీలు పురుషులు నీ మాయ చేత మోహితులై నిన్ను సేవించడం మాని, ప్రాపంచిక సుఖములలో

మునిగితేలుతున్నారు. ఇల్లు, భార్య, భర్త, పిల్లలు, బంధువులు, స్నేహితులు, ధనము వీటినే ముఖ్యంగా భావిస్తూ సంసార సాగరంలో పడి కొట్టుకుపోతున్నారు.

ఓ దేవా! ఎన్నోపుణ్యకార్యములు చేస్తే కానీ ఈ మానవ దేహము లభించదు. దుర్లభమైన మానవ శరీరమును పొంది కూడా మానవుడు తనను తాను మరిచిపోతున్నాడు. నీ పాదములను సేవించడం లేదు. పశువుల వలె తినడం, కామసుఖములు అనుభవించడం, నిద్రపోవడం వీటితోనే కాలం గడుపుతున్నాడు. సంసారము అనే చీకటిగుహలో మగ్గిపోతున్నాడు.

ఓ దేవా! నేను కూడా అటువంటి వాడినే. నాకూ ఈ దేహము అంటే ఎంతో ప్రేమ. నాకూ భార్య పిల్లలు ఉన్నారు. నాకూ ధనమునందు, రాజ్యమునందు ఆసక్తి ఎక్కువగానే ఉంది. రాజభోగములు అనుభవించడం అనే మత్తులో పడిపోయాను. ఇప్పటి దాకా నేను నా జీవితమును వృధాగా గడిపాను. నేను రాజును, వీరందరూ నా సేవకులు అనే భ్రమలో ఉన్నాను. నా చతురంగ బలములతో వీర విహారం చేసాను. ఎంతో మందిని యుద్ధంలో ఓడించాను. నిన్ను మాత్రం ఒక్కరోజు కూడా తలంచలేదు. నేను సర్వాధికారిని అని అహంకరించాను. గర్వించాను.

ఓ దేవా! నేను కాదు ఈ లోకంలో ఉన్న మానవులు అందరూ ఇదే బాటలో నడుస్తున్నారు. ప్రతిరోజూ ఏదో ఒక పని చెయ్యడం. ఈ పని తరువాత మరొక పని, ఆ తరువాత మరొక పని. ఇలా

పనికిమాలిన పనులు చేస్తూ జీవితం వ్యర్థం చేసుకుంటున్నారు.
మానవుడు ఒక స్త్రీతో సంతృప్తి చెందడం లేదు. కామ దాహంతో
అనేకమంది స్త్రీలను అనుభవిస్తున్నాడు. అయినా మానవుడి
కామవాంఛలు తీరడం లేదు. తీవ్రమైన అసంతృప్తితో అలమటిస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఆకలితో ఉన్న పాము, ఎలుకను పట్టుకున్నట్టు కాలము
మానవుని కబళిస్తుంది. మానవుడు మృత్యుముఖంలో పడిపోతాడు. ఈ
శరీరం పడిపోతుంది. ఏ దేహంతో అయితే రాజభోగములు,
కామసుఖములు అనుభవించాడో ఆ దేహము అగ్నిలో కాలి భస్మం
అవుతుంది లేక మట్టిలో కలిసిపోయి క్రిములకు కీటకములకు ఆహారం
అవుతుంది.

జీవితం అంతా నాలుగు దిక్కులను జయించడం,
సామ్రాజ్యమును విస్తరించడం, యుద్ధాలలో మనుషులను చంపి,
అందులో ఆనందం పొందడం, సాటి రాజుల మధ్య చక్రవర్తిలాగా
సన్మానింపబడటం, అందరిచేతా జేజేలు కొట్టించుకోవడం,
పొగిడించుకోవడం, దొరికిన స్త్రీలను అనుభవించడం, ధనం
సంపాదించడం, సుఖాలు అనుభవించడం, జీవితం అంతా వీటితోనే
గడిపి తుదకు మట్టిపాలవుతున్నావు మానవుడు. అంతటితో ఆగకుండా
చచ్చిన తరువాత కూడా రంభాసంభోగము కోసరం, స్వర్గసుఖాల
కోసం, యజ్ఞములు యాగములు చేయడం, తపస్సు చేయడం
వీటిలో కాలమును వృధా చేస్తున్నాడు.

ఇటువంటి మానవుడికి సంసార బంధనములు ఎప్పుడు
తొలగిపోతాయో అప్పుడే వాడికి సత్సాంగత్వము కలుగుతుంది.
సాధువులతో సాంగత్యం ఏర్పడుతుంది. సాధువులతోటి సాంగత్యము
ఫలితంగా పరాత్పరుడవైన నీ మీద భక్తి శ్రద్ధ కలుగుతాయి. తుదకు
ముక్తి పొందుతాడు.

సాధారణంగా రాజులు వానప్రస్థమునకు పోయి తపస్సు
చేసుకుంటుంటారు. లేక గృహములోనే ఉండి నిన్ను ధ్యానిస్తూ, ఈ
సంసార బంధనములు తొలగిపోవాలని నిన్ను ప్రార్థిస్తుంటారు. కాని
నాకు మాత్రము నా రాజ్య కాంక్ష, సంసారము మీద మమకారము
వాటంతట అవే పటాపంచలయ్యాయి. నాకు సంప్రాప్తించిన ఈ
వైరాగ్యము నీ అనుగ్రహము వలననే అని తలుస్తాను.

ఓ దేవా! నీవు నన్ను వరములు కోరుకోమన్నావు. నాకు
ఏవరములూ వద్దు. నిరంతర నీ పాదసేవను నాకు అనుగ్రహించు. ఏ
కోరికలూ లేని వారు నీ పాదసేవ తప్ప మరేమీ కోరుకోరు కదా!
సాక్షాత్తు పరమాత్మ సాక్షాత్కరించినపుడు ముక్తిని కోరుకోకుండా,
బంధనములకు కారణమైన ప్రాపంచిక సుఖములను
ఎవడుకోరుకుంటాడు తెలివితక్కువ వాడు తప్ప. కాబట్టి ఓ దేవా! నేను
సంపూర్ణముగా సత్య, రజస్తమో గుణములను వదిలిపెట్టాను.
కోరికలను వదిలిపెట్టాను. నిరాకారుడవు, నిర్గుణుడవు అయిన నిన్ను
శరణుజొచ్చాను.

ఓ దేవా! నేను ఇప్పటి దాకా ఎన్నో కర్మలు చేసాను. వాటి ఫలములను అనుభవించాను. సుఖదుఃఖములకు లోనయ్యాను. ఇంద్రియ సుఖములకు లోబడి తీవ్రమైన అశాంతికి లోనయ్యాను. నేడు నీ అనుగ్రహము చేత నీ పాదపద్మములను ఆశ్రయించాను. నన్ను రక్షించు. నాకు ముక్తిని ప్రసాదించు.” అని శ్రీకృష్ణుని శరణు వేడాడు ముచుకుందుడు.

ముచుకుందుని మాటలు విన్న శ్రీకృష్ణుడు అతనితో ఇలా అన్నాడు. “ఓ సార్వభౌమా! నీ మనసు, బుద్ధి ఇప్పుడు నిర్మలంగా ఉంది. నీలో ఏ కోరికలూ లేవు. నేను నీకు ఎన్నో వరములు ఇస్తానని ఆశపెట్టినా, ప్రలోభ పెట్టినా, నీవు లొంగలేదు. కాబట్టి నీకు ఈ ప్రాపంచిక విషయముల వలన ఎలాంటి భయము లేదు. నీ వంటి ఏకాగ్రత కలిగిన భక్తులకు ప్రాపంచిక సుఖముల వలనా, విషయ సుఖముల వలనా ఎలాంటి హానీ జరగదు. ఎందుకంటే మీకు వాటి మీద ఎటువంటి ఆసక్తి లేదు కాబట్టి.

ఈ లోకంలో చాలా మంది యోగులు, జ్ఞానులు ఉంటారు. వారు ప్రాణాయామము మొదలగు యోగములు అవలంబించినా, వారిలో ఉన్న కోరికలు, వాసనలు చావవు. వారు ప్రాపంచిక విషయముల మీద ఆసక్తి కలిగి ఉంటారు. విషయ వాంఛల మీదకు వారి మనసు మళ్లుతూ ఉంటుంది.

(ఈ నాటి స్వామీజీలు, సన్యాసులు అని చెప్పుకునే వాళ్లు, సన్యాసం పుచ్చుకొని కాషాయ వస్త్రములు కట్టి, ప్రాణాయామం మొదలగు యోగాభ్యాసాలు చేసి, సిద్ధగురువుల మని చెప్పుకుంటూ ధార్మిక

ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నా, లోపల మాత్రం ఆస్తుల మీదా, బంగారము, ధనము మీద, కార్లు మొదలగు వాహనముల మీదా వ్యామోహం చావడం లేదు. కొంతమందికి స్త్రీవ్యామోహం కూడా ఎక్కువగానే ఉంది. మరి కొంత మంది రాజకీయనాయకులతో సంపర్కం పెట్టుకుంటున్నారు. టివీలలో ప్రచారం చేసుకుంటున్నారు. ఈ విషయాలన్నీ కృష్ణుడు ఆ నాడే ఊహించాడు.).

ఓ ముచుకుందా! నీవు నా మీద మనసు లగ్నం చేసి స్వేచ్ఛగా ఈ లోకంలో సంచరించు. అందరికీ జ్ఞానబోధ చెయ్యి. నా మీద నీకు ఉన్న భక్తి కారణంగా ఈ ప్రాపంచిక విషయములు, విషయ వాంఛలు నిన్ను అంటవు. నీవు ఇదివరకు చక్రవర్తిగా ఉండగా ఎన్నో యుద్ధాలు చేసావు. ఎంతో మందిని చంపావు. వేట మిషతో ఎన్నో మృగములను చంపావు. ఇప్పుడు నా గురించి తపస్సు చేసి ఆ పాపములను పోగొట్టుకో. తరువాత జన్మలో బ్రాహ్మణుడవై పుట్టి అనేక పుణ్యకార్యములు చేసి-చివరకు ముక్తి పొందు.” అని ముచుకుందుని అనుగ్రహించాడు కృష్ణుడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు ముచుకుందుని వృత్తాంతమును వినిపించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభై ఒకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
యాభై రెండవ అధ్యాయము.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుడికి, రుక్మిణికి
జరిగిన కల్యాణానికి దారి తీసిన పరిస్థితులను వివరిస్తున్నాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుని అనుగ్రహానికి పాత్రుడయిన
ముచుకుందుడు కృష్ణుడి చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేసి, నమస్కరించి ఆ
గుహలో నుండి బయటకు వచ్చాడు. ఉత్తరదిక్కుగా గంధమాధన
పర్వతము వద్దకు వెళ్లిపోయాడు. బదరికాశ్రమం చేరుకున్నాడు. అక్కడ
శ్రీహరిని గూర్చి తపస్సుచేస్తున్నాడు.

ముచుకుందుని కంటిచూపుతో కాలయవనుడు
మరణించగానే, శ్రీకృష్ణుడు మధురకు తిరిగి వచ్చాడు. కాలయవనుని
సైన్యాన్ని సునాయాసంగా సంహరించాడు. కాలయవనుని నుండి
స్వాభీనం చేసుకున్న సంపదలను, మధురలో ఉన్న గోవులను ద్వారకకు
తీసుకొని వెళుతుండగా, జరాసంధుడు తన సైన్యముతో వచ్చి శ్రీకృష్ణుని
అడ్డగించాడు. జరాసంధుని అపారసేనావాహినిని చూచి, శ్రీకృష్ణుడు,
బలరాముడు మానవ సహజమైన పిరికితనంతో జరాసంధుని ఏమార్చి
పారిపోయారు.

జరాసంధుడు తన సైన్యముతో సహా వారిని
తరుముతున్నాడు. బలరామ కృష్ణులు పరుగెత్తి పరుగెత్తి అలసి పోయి

ప్రవర్షణ అనే పర్వతము మీదకు ఎక్కారు. ఆ పర్వతము మీద వర్షపాతము ఎక్కువగా ఉంటుంది. జరాసంధుడు పర్వతము అంతా గాలించాడు కానీ బలరామ కృష్ణుల జాడ తెలుసుకోలేకపోయాడు. విసిగి పోయిన జరాసంధుడు ఆ పర్వతము చుట్టు మంటపెట్టించాడు. మంటలు ఒక పక్క చెలరేగుతుంటే, బలరామ కృష్ణులు ఆ మంటల మధ్యనుండి బయటకు వచ్చి వేగంగా ద్వారకకు చేరుకున్నారు. ఈ విషయం తెలియని జరాసంధుడు బలరాముడు, కృష్ణుడు మంటలలో పడి మాడిమసి అయి పోయి ఉంటారని భ్రమచెంది, అక్కడి నుండి తన సేనలతో మగధకు చేరుకున్నాడు. బలరామ కృష్ణులు ద్వారకలోనూ, జరాసంధుడు మగధలోనూ సుఖంగా ఉన్నారు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ఇదివరలో నీకు ఆనర్తదేశాధి పతి అయిన రైవతుడు అనే మహారాజు తన కుమార్తె రేవతిని బ్రహ్మదేవుని ఆదేశము అనుసరించి బలరామునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడని చెప్పాను కదా! ఆ తరువాత శ్రీకృష్ణుడు శిశుపాలుని, సాల్వుని మొదలగు రాజులను జయించి భీష్మకుని కుమార్తె అయిన రుక్మిణిని వివాహం చేసుకున్నాడు.” అని శుక మహర్షి చెప్పగానే పరీక్షిత్ మహారాజు అడ్డు తగిలాడు.

“ఓ మహర్షి సత్యమా! శ్రీకృష్ణుడు భీష్మకుని కుమార్తె రుక్మిణిని రాక్షస విధిలో వివాహం చేసుకున్నాడని ఇదివరలో విన్నాను. ఈ వివాహ సందర్భంలో సాళ్వుడికి, శిశుపాలుడికి కృష్ణుడికి ఎందుకు యుద్ధం జరిగింది. రుక్మిణిని కృష్ణుడు రాక్షస విధిలో వివాహం ఎందుకు చేసుకోవాల్సి వచ్చింది. ఈ వివరాలు దయచేసి చెప్పండి.” అని అడిగాడు.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు ఈ విధంగా
వివరించాడు.

(ఒక మనవి. ఈ అధ్యాయం నుండి రుక్మిణీ కల్యాణం ప్రారంభం
అవుతుంది. ఈ రుక్మిణీ కల్యాణం ఘట్టం చదివితే పెళ్లికాని
అమ్మాయిలకు త్వరగా వివాహం అవుతుందనీ, గుణవంతుడు,
బుద్ధిమంతుడు అయిన భర్త దొరుకుతాడనీ నమ్మకం. ఎన్ని
సంబంధాలు చూచినా, ఓ పట్టాన వివాహం కుదరని వాళ్లు
రుక్మిణీకల్యాణం పారాయణం చేస్తుంటారు. ఇంక చదవండి రుక్మిణీ
కల్యాణం.)

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! విదర్భదేశమును భీష్మకుడు అనే రాజు
పరిపాలిస్తున్నాడు. అతనికి ఐదుగురు కుమారులు ఒక కుమార్తె.
వారిలో రుక్మి అనే వాడు పెద్దవాడు. తరువాత రుక్మరథుడు,
రుక్మబాహువు, రుక్మకేశుడు, రుక్మమాలి అనే వారు ఉన్నారు. ఆ
ఐదుగురికి ఒకే చెల్లి ఆమె పేరు రుక్మిణి. రూపములో నూ
గుణములోనూ రుక్మిణికి ఎవరూ సాటి రారు.

రుక్మిణి తన తండ్రి వద్దకు వచ్చే వారి దగ్గర నుండి శ్రీకృష్ణుని
గుణగణములు, ఆయన శౌర్య పరాక్రమములు గురించి ఆయన మీద
ప్రేమ పెంచుకుంది. పెళ్లి అంటూ చేసుకుంటే శ్రీకృష్ణుని మాత్రమే పెళ్లి
చేసుకోవాలి అని నిశ్చయించుకుంది. ద్వారకలో ఉన్న శ్రీకృష్ణుడుకూడా
అన్న గారికి వివాహం అయింది కాబట్టి తను కూడా వివాహం
చేసుకోదలిచాడు. తగిన వధువు కొరకు వెదుకుతుంటే రుక్మిణి
గురించి ఆమె గుణగణముల గురించి విన్నాడు. రుక్మిణి యొక్క

మంచి బుద్ధి, మంచి లక్షణములు, ఉదార స్వభావము, మంచి రూపము, మృదువైన స్వభావము, సుకుమారత్వము మొదలగు మంచి లక్షణముల గురించి విని రుక్మిణినే వివాహం చేసుకోవాలని అనుకున్నాడు.

కాని రుక్మిణి అన్నగారు అయిన రుక్మి తన చెల్లి రుక్మిణిని తన స్నేహితుడు, చేది దేశపు రాజు అయిన శిశుపాలునికి ఇచ్చి వివాహం చేయాలని నిశ్చయించాడు. రుక్మి తన నిర్ణయాన్ని తన చెల్లి రుక్మిణికి తెలిపాడు. ఆ వార్త విన్న రుక్మిణి హతాశురాలయింది. తీవ్రమైన దుఃఖంతో కుమిలిపోయింది. కాని ధైర్యం చేసింది. తనకు నమ్మకస్థుడైన ఒక బ్రాహ్మణుని పిలిపించింది. తనకు కృష్ణుని మీద ఉన్న ప్రేమ, ఆయననే వివాహం చేసుకోవాలనే కోరిక, ఎలాగైనా తన వివాహం నాటికి కృష్ణుని విదర్భకు రమ్మని ఆహ్వానము, తనను వివాహం చేసుకొని తీసుకొని వెళ్లమని అభ్యర్థన ఇవన్నీ ఒక లేఖ రాసి, దానిని కృష్ణునికి ఇవ్వమని, తన గురించి కృష్ణునికి విన్నవించమని ఆ బ్రాహ్మణునికి చెప్పి ద్వారకకు ప్రయాణం చేసి పంపింది.

ఆ బ్రాహ్మణుడు ద్వారకకు చేరుకున్నాడు. ద్వారపాలకులు ఆ బ్రాహ్మణుని శ్రీకృష్ణుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లారు. సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడైన శ్రీకృష్ణుని కనులారా చూచాడు ఆ బ్రాహ్మణుడు. ఆ బ్రాహ్మణుని చూడగానే శ్రీకృష్ణుడు తన ఆసనము నుండి లేచి ఆయన వద్దకు వచ్చి ఆయనకు అర్ఘ్యము పాద్యము ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. ఆయన పక్కన కూర్చుని ఆయన పాదములు వత్తుతూ ఆయనతో ఇలా అన్నాడు.

“ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! మీరు మీ వారు క్షేమమే కదా! మీరు ప్రాచీనమైన వైదిక ధర్మమును చక్కగా అనుష్ఠిస్తున్నారు కదా! మీ వేదాధ్యయనమునకు ఎటువంటి ఆటంకము లేదు కదా! బ్రాహ్మణులు తమకు దొరికిన దానితో తృప్తి చెందుతూ, స్వధర్మమును పాటిస్తున్నంతవరకూ, వారు నమ్ముకున్న ధర్మమే వారిని కాపాడుతుంది. అన్ని కోరికలు తీరుస్తుంది. అంతేకానీ, తనకు దొరికిన దానితో తృప్తి చెందని బ్రాహ్మణుడికి ఇంద్ర పదవి ఇచ్చినా, ఇంకా ఏదో కావాలని ఒక లోకము నుండి మరొక లోకమునకు తిరుగుతుంటాడు. ఉన్నదానితో తృప్తి చెందే బ్రాహ్మణుడు, కటిక దరిద్రుడైనా, ఏ దుఃఖము లేకుండా సుఖము, శాంతి అనుభవిస్తుంటాడు.

తనకు దొరికిన దానితో తృప్తిపడేవారు, స్వధర్మాన్ని పాటించే వారు, ఇతరుల మేలు కోరేవారు, అహంకారము లేని వారు, ఎల్లప్పుడూ ప్రశాంతంగా ఉండేవారు అయిన బ్రాహ్మణులకు నేను ఎల్లప్పుడూ నా తలవంచి నమస్కరిస్తాను. ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! మీరు ఏ దేశము నుండి వచ్చారు? మీ రాజుగారు సుఖంగా ఉన్నారా? ధర్మాన్ని పరిరక్షిస్తున్నాడా! ఏ రాజయొక్క రాజ్యములో ప్రజలు సుఖసంతోషాలతో వర్ధిల్లుతుంటారో, అటువంటి రాజులు అంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఇంతకూ తమరు ఎక్కడి నుండి, ఏ పని మీద, ఏ కోరికతో సముద్రం దాటి నా వద్దకు వచ్చారు. ఆ విషయం నాకు చెప్పదగినది అయితే నాకు తెలియజేయండి.” అని వినయంతో అడిగాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుడు అంత వినయంతో అడుగుతుంటే ఆ బ్రాహ్మణుడికి ఒళ్లంతా పులకరించి పోయింది. నోట మాట రాలేదు. మనసంతా

ఆనందంతో నిండి పోయింది. వణుకుతున్న చేతులతో తనకు రుక్మిణి ఇచ్చిన లేఖను తీసి కృష్ణుడికి ఇలా చదివి వినిపిస్తున్నాడు.

“ఓ భువన సుందరా! నేను మా తండ్రి గారి వద్దకు వచ్చిన వ్యక్తులద్వారా, వారి సంభాషణల ద్వారా, నీ సౌందర్యమును గురించి, నీ గుణగణముల గురించి, నీ వీరత్వము, పరాక్రమము గురించి విని, నా మనస్సు నీ యందు లగ్నం అయింది. అందుకే సిగ్గువిడిచి ఈ లేఖ రాస్తున్నాను.

ఇదేమిటి! ముక్కు మొహం ఎరుగని కన్య పర పురుషునికి ఇలా లేఖ రాయడం ఏమిటి అని నీవు అన్యథా భావించవలదు. మంచి వంశములో పుట్టిన కన్య, ఉదార గుణము కల కన్య, వివాహమునకు తగిన వయసు వచ్చిన కన్య, ధైర్యము కల కన్య, రూపము, వయస్సు, విద్య, ధనము కల నిన్ను వరించకుండా ఎలా ఉండగలదు. ఆ కారణం చేతనే నేను తమరిని వరించాను. పతిగా చేసుకోదలిచాను. ఆత్మార్థణం చేసుకున్నాను.

నన్ను చేదిదేశాది పతి శిశుపాలునికి ఇచ్చి వివాహం చేయడానికి నా అన్నగారు సంకల్పించారు. కాబట్టి తమరు వెంటనే వచ్చి నన్ను తీసుకొని వెళ్లమని ప్రార్థిస్తున్నాను. నీ కోసమే పుట్టిన నన్ను, నిన్నే పతిగా కోరుకున్న నన్ను, ఆ శిశుపాలుడు తాకక ముందే, నన్ను తీసుకొని వెళ్లు.

ఉ॥ శ్రీయుతమూర్తి యోపురుషసింహము సింహముపాలి సొమ్ము గో
మాయువు గోరు చందమున మత్తుడు చైద్యుడు నీ పదాంబుజ
ధ్యాయనియైన నన్ను వడి దాగోనిపోయెద నంచు నున్నవా
డాయధమాధముం డెఱుగ డద్భుతమైన భవత్ప్రతాపమున్

ఓ దేవా! నేనే కనుక నా పూర్వ జన్మలలో బావులు తవ్వించి
ఉంటే, అగ్నిహోత్రము మొదలగు పుణ్య కర్మలు ఆచరించి ఉంటే,
గోదానములు, సువర్ణదానములు చేసి ఉంటే, తీర్థయాత్రలు చేసి
ఉంటే, వ్రతములు ఆచరించి ఉంటే, దేవతలను, బ్రాహ్మణులను
పూజించి ఉంటే, ఇంతెందుకు నేను కనుక నా పూర్వజన్మలలో
శ్రీహరిని భక్తితో అర్చించి ఉంటే, నన్ను శ్రీకృష్ణుడు పాణిగ్రహణం
చేసుకొనుగాక! శిశుపాలుడు నా చేతిని తాకకుండు గాక!

ఓ కృష్ణా!

ఉ॥ అంకిలి సెప్పలేదు చతురంగ బలంబులతోడ నెల్లి యో
పంకజనాభ నీవు శిశుపాలజరాసుతులన్ జయించి నా
వంకకు వచ్చి రాక్షస వివాహమునన్ భవదీయ శౌర్యమే
యుంకువ సేసి కృష్ణ పురుషోత్తమ చేకొని పొమ్ము వచ్చెదన్.

కృష్ణా! పురుషోత్తమా! రేపే నా వివాహము. నీవు ఎవరికీ
తెలియకుండా విదర్భకు వచ్చి శిశుపాలుని, జరాసంధుని వారి సేనలను
జయించి, నీ వీర్యము, ప్రతాపమే నాకు కట్నంగా ఇచ్చి, రాక్షస విధిలో
నన్ను వివాహం చేసుకొని నీ వెంట తీసుకొనిపోమ్ముని ప్రార్థిస్తున్నాను.
నా వారందరినీ విడిచిపెట్టి నీవెంట రావడానికి నేను సిద్ధంగా ఉ
న్నాను.

ఓ కృష్ణా! ఈ సందర్భంలో నీకు ఒక సందేహము రావచ్చు. నన్ను తీసుకుపోతుంటే నా అన్నగారు నీకు ఎదురు తిరగవచ్చు. నీతో యుద్ధం చేయవచ్చు. నావారికి హాని చేయకుండా నన్ను తీసుకొని వెళ్లడం ఎలాగా అని నీకు సందేహము రావచ్చు. దానికి ఒక ఉపాయము చెబుతాను.

వివాహానికి ముందు రోజు పెళ్లికూతురు, బంధుమిత్రులలో, ఊరి వెలుపల ఉన్న అమ్మవారి ఆలయమునకు పోయి అక్కడ పూజలు చేయడం ఆనవాయితీ. ఈ సందర్భంలో నేను మా ఊరి వెలుపల ఉన్న పార్వతీ దేవి ఆలయమునకు వస్తాను. ఆ సమయంలో నీవు అక్కడకు వస్తే నేను నీ రథం ఎక్కుతాను. మనం వెళ్లిపోదాము.

కృష్ణా! ఎంతో మంచి సాధుపుంగవులు, తపోధనులు నీ పాదములను కడిగి ముక్తి పొందుతుంటారు. నాకు కూడా నీ పాదములు కడిగి ఆ పవిత్రజలములను శిరస్సున ధరించే అదృష్టాన్ని ప్రసాదించు. లేనిచో, నేను అసలు పెళ్లై చేసుకోను. ఉపవాసములతో ఆహారము, నీరు తీసుకోకుండా ఉపవాసములు చేసి ప్రాణత్యాగము చేస్తాను.”

ఓ యదుకుల నందనా! ఇవి రుక్మిణి యొక్క లేఖలోని అంశములు. మరొక్క మాట.

ఉ॥ ఆ ఎలనాగ నీకు దగు, నంగనకుం దగుదీవు, మాయుపా ధ్యాయుల యాన పెండ్లియగు, దప్పదు, జాప్యములేల? నీవు నీ తోయమువారి గూడుకొని తోయరుహాసన దెత్తుగాన వి చ్ఛేయుము శత్రులన్ నులుముసేయుము, సేయుము శోభనం బిలన్.

శ్రీకృష్ణా! మా పండితుల మీద ఒట్టు. నీకు రుక్మిణికి
ఈడూజోడు, ఒకరి కోసరం ఒకరు పుట్టారు. మీ వివాహం తప్పక
జరిగితీరుతుంది. ఇంకా ఆలస్యం ఎందుకు? రుక్మిణిని తీసుకొని
రావడానికి వెంటనే నీ చతురంగ బలములతో బయలుదేరు? అడ్డం
వచ్చిన శత్రువులను సంహరించు. రుక్మిణి పాణిగ్రహణం చెయ్యి.
లోకానికి శుభం చేకూర్చు.” అని అన్నాడు ఆ బ్రాహ్మణుడు.” అని శు
కమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు రుక్మిణీకళ్యాణఘట్టం వినిపిస్తున్నాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైరెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

యాభైమూడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! విదర్భనగరం నుండి రుక్మిణి పంపిన
లేఖను తీసుకొని వచ్చి తనకు చదివి వినిపించిన లేఖాంశములను,
తనకు రుక్మిణికి ఈడూ జోడూ సరిపోయింది వెంటనే బయలుదేరండి
అని పలికిన ఆ బ్రాహ్మణుని పలుకులను సావధానంగా విన్నాడు
కృష్ణుడు. ఆప్యాయంగా ఆ బ్రాహ్మణుని చేతులను నిమిరుతూ ఇలా
అన్నాడు కృష్ణుడు.

“బ్రాహ్మణోత్తమా! మీ రాకుమార్తె చిత్తము నా యందు లగ్నం కావడమే కాదు, నా మనసు కూడా మీ రాకుమారి యందు ఎప్పుడో లగ్నం అయింది. మీ రాకుమారి గురించి ఆలోచిస్తూ నాకూ రాత్రిళ్లు నిద్రపట్టడం లేదు. మీ రాకుమారిని, ఆమె అన్నగారు రుక్మి, తనమిత్రుడు శిశుపాలునికి ఇచ్చి వివాహం చేయ నిశ్చయించాడు అని కూడా నాకు తెలుసు. నేను వెంటనే విదర్భకు వచ్చి, శిశుపాలుడు మొదలగు రాజులను ఓడించి, నా మీద మనసుపడ్డ మీ రాకుమారిని పరిణయం చేసుకుంటాను.

కం॥ వచ్చేద విదర్భభూమికి జొచ్చేద భీష్మకుని పురము సురుచిరలీలన్
దెచ్చేద బాలన్ వ్రేల్కిడి వ్రచ్చేద నడ్డంబు రిపులు వచ్చిన బోరన్.
అని ప్రతిజ్ఞచేసాడు కృష్ణుడు.

వెంటనే తన సారథి దారుకుడిని పిలిచాడు. రథం సిద్ధం చేయమన్నాడు. శైబ్యము, సుగ్రీవము, మేఘపుష్పము, బలాహకము అనే నాలుగు గుర్రాలు కట్టిన రథాన్ని సిద్ధం చేసాడు దారుకుడు. శ్రీకృష్ణుడు బ్రాహ్మణునితో సహా ఆ రథం ఎక్కాడు. విదర్భకు బయలుదేరాడు.

ఇంక విదర్భదేశంలోని కుండిన నగరంలో భీష్మకుడు, తన కుమారుడు రుక్మి మాటకు ఎదురు చెప్పలేక, తన కుమార్తె రుక్మిణికి వివాహ సన్నాహాలు చేస్తున్నాడు. నగరం అంతా శోభాయమానంగా అలంకరించారు. నగరంలో వీధులు అన్ని శుభ్రంగా చివ్మారు. పన్నీరు చల్లారు. నగరం అంతా రకరకాల పతాకములతో అలంకరించారు. రుక్మిణి పెళ్లి తమ ఇంట్లో శుభకార్యంగా భావించిన కుండిన నగర

వాసులు తాము కూడా కొత్త బట్టలు కట్టుకొని వివాహ వేడుకలలో పాలుపంచుకుంటున్నారు.

భీష్మకుడు శుభకార్యమునకు ముందు పితృదేవతలను అర్చించాడు. దేవతలను అర్చించాడు. బ్రాహ్మణులకు దానములు చేసాడు. వారికి భోజనములు పెట్టించాడు. బ్రాహ్మణులు రుక్మిణిని సుమంగళిగా ఆశీర్వదించారు. రుక్మిణి చేత నూతన వస్త్రములు ధరింపచేసారు. ఆభరణములతో చక్కగా అలంకరించారు.

బ్రాహ్మణులు నాలుగు వేదములను అనుసరించి వధువుకు మంగళాచరణం చేసారు. హోమములు, గ్రహశాంతులు చేస్తున్నారు. ఆ కార్యములు చేసిన బ్రాహ్మణులకు భీష్మకుడు గోవులను, ధనమును, బంగారమును కానుకలుగా ఇచ్చాడు. బెల్లంతో కూడిన నువ్వులను, వస్త్రములను దానం చేసాడు.

ఇంక పెళ్లికొడుకు అయిన శిశుపాలుడు ఉన్న చేదిదేశంలో కూడా శిశుపాలుని తండ్రి దమధూషుడు పెళ్లి సన్నాహాలు చేస్తున్నాడు. బ్రాహ్మణుల చేత తన కుమారుడు శిశుపాలునికి శుభకర్తలను చేయించాడు. హోమములు, దేవతార్చనలు, పితృదేవతల పూజలు చేయించాడు. తరువాత ఏనుగులతోనూ గుర్రములతోనూ, రథములతోనూ కూడిన అపార మైన సైన్యముతో, శిశుపాలుడు రుక్మిణిని వివాహం చేసుకొనే నిమిత్తము కుండిన నగరమునకు తరలి వెళ్లాడు.

కుండిన నగర పాలిమేరల వద్దకు రాగానే, భీష్మకుడు పెళ్లికుమారుడు శిశుపాలునికి, దమఘోషునికి స్వాగత సత్కారాలు చేసాడు. సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. వారికి తగిన విడిది ఏర్పాటు చేసాడు. శిశుపాలుని మిత్రులైన సాళుడు, జరాసంధుడు, దంతవక్త్రుడు, విదూరథుడు, పౌండ్రకుడు మొదలగు రాజులు, చక్రవర్తులు తమ తమ సేనలతో, రథముల మీద వివాహమునకు వచ్చారు. భీష్మకుడు వివాహమునకు వచ్చిన వారందరికీ స్వాగత సత్కారములు చేసి, తగిన విడుదులు చూపించాడు.

శిశుపాలునికి, కృష్ణునికి జన్మవైరము ఉంది. అందుకని కృష్ణుడు బలరామునితో సహా తన సేనలతో వచ్చి తన పెళ్లి చెడగొడతాడేమో అని భయపడ్డ శిశుపాలుడు, తన మిత్రబృందమును దేనికైనా సిద్ధంగా ఉండమని చెప్పాడు. సాళుడు, జరాసంధుడు మొదలగు వారు తమ తమ సేనలతో ఏ పరిస్థితి నైనా ఎదుర్కోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. పైకి మాత్రం పెళ్లిసంబరాలు ఘనంగా జరుగుతున్నాయి. లోలోపల యుద్ధసన్నాహాలు కూడా జరుగుతున్నాయి.

బ్రాహ్మణుడు వచ్చి రుక్మిణి గురించి చెప్పి, ఆమె రాసిన లేఖను ఇవ్వగానే కృష్ణుడు వెంటనే తన రథంమీద కుండినకు బయలుదేరాడని తెలుసుకున్నాడు బలరాముడు.

“కృష్ణుడు రుక్మిణిని బలవంతంగా ఎత్తుకురావడానికి ఒంటరిగా వెళ్లాడు. రుక్మిణిని కృష్ణుడు తీసుకొని వస్తుంటే రుక్మి, శిశుపాలుడు అతని మిత్రులు ఊరుకోరు కదా! ఖచ్చితంగా అక్కడ

గొడవలు జరుగుతాయి. యుద్ధంకూడా జరిగే అవకాశం ఉంది.” అని భయపడిన బలరాముడు తన సేనలతో కుండిన నగరం బయలు దేరాడు.

వీళ్ల వ్యూహాలు, ప్రతివ్యూహాలు, పెళ్లి సందడి ఇలా ఉంటే, అంతఃపురంలో ఉన్న రుక్మిణికి మనసంతా అల్లకల్లోలంగా ఉంది. తాను పంపిన బ్రాహ్మణుడు ఇంకా రాలేదు. ఏమయ్యాడో ఏమో! పెళ్లికి ఇంక ఒక్కరోజే మిగిలింది. శ్రీకృష్ణుడు వచ్చిన జాడలు కనిపించడం లేదు. ఆ బ్రాహ్మణుడు కూడా తిరిగి వచ్చినట్టు లేదు. కారణం తెలియడం లేదు.

శా||లగ్నంబెల్లి వివాహంబు గదిసె నేలా రాడు గోవిందు? డు ద్విగ్నం బయ్యెడి మానసంబు వినెనో వృత్తాంతమున్; బ్రాహ్మణుం డగ్నిద్యోతను డేటికిం దడసె? నా యత్నంబు సిద్ధించునో భగ్నంబై చనునో! విరించికృత మెబ్బంగిన్ బ్రవర్తించునో?

పెళ్లి ముహూర్తం రేపే! కృష్ణుడు ఇంకా రాలేదు. మనసంతా అల్లకల్లోలంగా ఉంది. ఏమీ తోచడం లేదు. ఇంతకూ నా గురించి కృష్ణుడు అంతా విన్నాడా! ఇంతకూ నేను పంపిన బ్రాహ్మణుడు అగ్నిద్యోతనుడు కూడా రాలేదే! ఏమయ్యాడు? నేను చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయా! బెడిసి కొడతాయా! నా మొహాన ఆ బ్రహ్మదేవుడు ఎవరితో రాసిపెట్టాడో ఏమో!

మ॥ ఘనుడా భూసురుడేగెనో? నడుమ మార్గశ్రాంతుడై చిక్కెనో
విని కృష్ణుండిది తప్పుగా దలచెనో! విచ్చేసెనో? యీశ్వరుం
డనుకూలింప దలంచునో తలపడో? యార్యామహాదేవియున్
నను రక్షింప నెఱుంగునో యెఱుగదో? నా భాగ్యమెట్లున్నదో?

ఇంతకూ ఈ బ్రాహ్మణుడు ద్వారకకు వెళ్లి ఉంటాడా! లేక నడవ లేక
దారి మధ్యలో ఆగిపోయాడా! పోనీ ఎలాగో ఒక లాగా ద్వారకకు వెళ్లి
నా సందేశాన్ని వినిపిస్తే, కృష్ణుడు “ఇదేమిటి! పెళ్లి కావలసిన ఆడపిల్ల
ఇలా పరపురుషుడికి లేఖ రాయడం తప్పుకాదా!” అని అనుకున్నాడేమో!
లేక నా మొర విని కుండినకు వచ్చి అవకాశం కోసరం ఎదురు
చూస్తున్నాడేమో! నా ప్రయత్నాలు నేను చేసాను. మరి దేవుడు కూడా
నాకు అనుకూలించాలి కదా! అనుకూలిస్తాడో లేదో! నేను పుట్టినప్పటి
నుండి పూజించే ఆ పార్వతీదేవి నన్ను కరుణిస్తుందా! నేను ఇలాంటి
ఆపదలో చిక్కుకున్నానని ఆ దేవికి తెలుసో తెలియదో! ఇంతకూ నా
భాగ్యం ఎలా ఉందో! ఏమిటో!” అని రుక్మిణి పరి పరి విధాల
ఆలోచిస్తూ ఉంది.

ఆమె ఆలోచనలు ఎంతకూ ఒక కొలిక్కిరావడం లేదు.

అయినా ఇంకా సమయం మించి పోలేదు. ఏ క్షణానైనా కృష్ణుడు
రావచ్చు తనను కాపాడవచ్చు అని ధైర్యంగా ఉంది. కళ్లుమూసుకొని
కృష్ణుని మనసులో నిలుపుకుంది. ఇంతలో ఆమె ఎడమకన్ను అదిరింది.
అది శుభసూచకంగా భావించిన రుక్మిణి మనసంతా ఆనందంతో
నిండి పోయింది.

ఇక్కడ ఇలా ఉంటే కృష్ణుడు, అగ్నిద్యోతనుడు అనే బ్రాహ్మణుడు కుండిన నగరం చేరుకున్నారు. తాను వచ్చిన సంగతి చెప్పమని బ్రాహ్మణుని రుక్మిణి వద్దకు పంపించాడు కృష్ణుడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు కూడా వెంటనే రుక్మిణి ఉన్న అంతఃపురమునకు వెళ్లాడు. బ్రాహ్మణుని చూడగానే రుక్మిణి ఆతురతగా ఆయన వద్దకు వచ్చింది. వెళ్లినపని ఏమయిందని కళ్లతోనే అడిగింది.

ఉ॥మెచ్చె భవద్గుణోన్నతి, కమేయ ధనావళు లిచ్చె నాకు దా
వచ్చె సుదర్శనాయుధుడు వాడె, సురాసురులెల్ల నడ్డమై
వచ్చిన నైన రాక్షస వివాహమునం గొనిపోవు నిన్ను, నీ
సచ్చరితంబు భాగ్యమును సర్వము నేడు ఫలించె గన్యకా!

అమ్మా రుక్మిణీ! నీవు చేసిన పూజలు, వ్రతాలు, నీ సద్గుణములు అన్ని ఫలించాయమ్మా! నీ అదృష్టం పండిందమ్మా! ఉన్నతమైన నీ గుణగణములను కృష్ణుడు మెచ్చుకున్నాడమ్మా! ఈ వార్త తెచ్చినందుకు నాకు అంతులేని ధనము బహుమానంగా ఇచ్చాడమ్మా! కృష్ణుడు నా వెంటనే ఇక్కడకు వచ్చాడమ్మా! తాను వచ్చిన విషయం నీకు చెప్పమని నన్ను పంపాడమ్మా! దేవతలు, రాక్షసులు అందరూ ఏకమై వచ్చినా సరే వారిని ఓడించి నిన్ను రాక్షస వివాహ విధిలో తీసుకొని వెళ్లాను అని చెప్పాడమ్మా! నీవు అదృష్టవంతురాలివి తల్లీ! అని ఆశీర్వదించాడు ఆ బ్రాహ్మణుడు.

తన మనవిని విని కృష్ణుడు తన కోసం వచ్చాడు అని వీనుల విందుగా విన్న రుక్మిణి మనసంతా ఆనందంతో పరవళ్లు తొక్కింది.

మ॥ జలజాతేక్షణ దోడి తెచ్చితివి నా సందేశమున్ జెప్పి, నన్
నిలువం బెట్టితి, నీ కృపన్ బ్రదికితిన్, నీ యంత పుణ్యాత్మకుల్
గలరే! దీనికి నీకు బ్రత్యుపకృతిం గావింప నే నేర, నం
జలి గావించెద భూసురాన్వయమణీ! సద్బంధు చింతామణీ!

ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! ఎంతటి చల్లని మాట చెప్పావయ్యా! నాకోసం
అంతదూరం వెళ్లి, కృష్ణుడికి నా గురించి చెప్పి, ఇక్కడకు తీసుకొని
వచ్చావా! నీ ప్రాణములు నిలబెట్టావయ్యా! నీ దయవల్ల బతికాను
లేకపోతే ఈ దేహంలో ప్రాణాలు నిలిచేవి కావు. నీ వంటి పుణ్యాత్ములు
ఈ లోకంలో ఉండరు. నాకు ఇంత ఉపకారం చేసిన నీకు నేను ఏమి
ప్రత్యుపకారం చెయ్యగలను. నీకు చేతులెత్తి నమస్కరించడం తప్ప
ఏమీ చేయలేని అశక్తురాలిని అని ఆ బ్రాహ్మణునికి పాదాభివందనం
చేసింది రుక్మిణి.

ఇక్కడ ఇలా ఉంటే తన కుమార్తె వివాహానికి బలరాముడు,
శ్రీకృష్ణుడు వచ్చారని భీష్మకునికి తెలిసింది. వెంటనే వారి వద్దకు
వెళ్లాడు. మంగళవాద్యములతో, పూజాద్రవ్యములతో వారికి స్వాగతం
పలికాడు. అతిథి సత్కారాలు చేసాడు. మధుపర్కములు, వస్త్రములు
ఇచ్చాడు. వారికి భోజన సదుపాయములు చేసాడు. వారికి వారి
సైన్యమునకు తగిన విడిది గృహములు చూపించాడు.

(కృష్ణుడు ఎవరికీ తెలియకుండా దొంగతనంగా వచ్చి రుక్మిణిని
అపహరించి తీసుకొని వెళ్లాడు అని మనకు ఒక అపోహ ఉంది.
సినిమామలలో కూడా ఆ విధంగానే చూపిస్తుంటారు. అది అబద్ధం.
కృష్ణుడు, బలరాముడు వివాహానికి అతిథులుగా వచ్చారు.

రాజసత్కారాలు పొందారు. రుక్మిణి తన వెంట మనస్ఫూర్తిగా వస్తే తీసుకొని వెళ్లాడు.)

కుండిన నగరంలోకి ప్రవేశించిన శ్రీకృష్ణుని చూచి ఆ నగర వాసులు ఆనందంతో పొంగిపోయారు. ఆయన వంకా అలా చూస్తూ నిలబడి పోయారు. వారిలో వారు ఇలా అనుకుంటున్నారు. “మన మహారాజు సుగుణాల రాసి అయిన రుక్మిణిని ఆ శిశుపాలుడికి ఇచ్చి వివాహం చేస్తున్నాడు. ఏం బాగా లేదు. కాకి ముక్కుకు దొండపండు ఇచ్చినట్టు ఉంది. లక్షణంగా ఈ కృష్ణుడికి ఇచ్చి చెయ్యవచ్చు కదా. ఈడూజోడూ సరిపోయింది.

మ॥ తగు నీచక్రి విదర్భరాజసుతకుం దధ్యంబు వైదర్భయుం
దగు నీ చక్రికి, నింతమంచి దగునే! దాంపత్య మీ యిద్దఱిం
దగులం గట్టిన బ్రహ్మ నేర్వరి గదా! దర్బాహతారాతియై
మగడౌ గావుత జక్రి యీ రమణికిన్ మా పుణ్యమూలంబునన్॥

శ్రీకృష్ణుడికి రుక్మిణికి ఈడూజోడూ సరిపోయింది. కృష్ణుడికి రుక్మిణి, రుక్మిణికి కృష్ణుడు సరిగ్గా సరిపోయారు.

(ఈ రోజుల్లో మేడ్ ఫార్ ఈచ్ అదర్ అనే మాట వాడుకలో ఉంది. కాని ఆ మాటను నాడు పోతన గారు పద్యరూపంలో వాడారు.)

వీళ్లను భార్యభర్తలుగా నిర్ణయించిన ఆ బ్రహ్మదేవుడు ఎంతటి నేర్వరి అయి ఉంటాడు. అదే నిజం అయితే, మా రాకుమారి పూజలు ఫలిస్తే ఈ కృష్ణుడు ఆ దుష్టులు శిశుపాలుడు మొదలగు వారిని ఓడించి రుక్మిణిని పెళ్లి చేసుకుంటే ఎంతబాగుంటుందో! మనకు అంతటి

అదృష్టం ఉందంటావా! ఉంటుంది. మనం ఏకొంచెమైనా పుణ్యం చేసుకొని ఉంటే రుక్మిణికి శ్రీకృష్ణుడికి కల్యాణం జరుగుతుంది. ఇది తప్పదు అని వారిలో వారు అనుకుంటున్నారు.

వీళ్లు ఇలా అనుకుంటూ ఉంటే, అక్కడ రాజ మందిరంలో అందరూ వివాహమునకు సిద్ధం అవుతున్నారు. వివాహమునకు ముందు వధువు గౌరీపూజ చేయడం ఆనవాయితీ. అందుకని రుక్మిణి తన చెలులతో కలిసి పార్వతీ దేవి ఆలయానికి బయలుదేరింది. ఆమె వెంట ముత్తయిదువలు, చెలికత్తెలు, కన్యలు, అమ్మవారికి ఉపాహారములను పూజావస్తువులను తీసుకొని బయలుదేరారు. రాకుమార్తెకు రక్షణగా కొంత మంది సైనికభటులు కూడా వెళ్లారు.

రుక్మిణి అమ్మవారి ఆలయమునకు చేరుకుంది. కాళ్లు చేతులు కడుగుకొని అమ్మవారి ముందు నిలబడింది. ఆమెను ఇలా ప్రార్థించింది.

ఉ॥ నమ్మితి నా మనంబున సనాతనులైన యుమామహేశులన్
మిమ్ము బురాణ దంపతుల మేలు భజింతు గదమ్మ! మేటి పె
ద్దమ్మ దయాంబురాశివి గదమ్మ హరి బతిసేయుమమ్మ నిన్
నమ్మిన వారికెన్నడును నాశము లేదు గదమ్మ యీశ్వరీ!

అమ్మా! సనాతనులైన పార్వతీపరమేశ్వరులను మనస్ఫూర్తిగా నమ్ముకున్నాను. మీరు పురాణ దంపతులు, మిమ్ములను మనసారా పూజిస్తున్నాను. ఓ దయగల తల్లీ! లోకాని కంతా పెద్ద దిక్కు నీవేనమ్మా! నాకూ కృష్ణునికి వివాహం జరిగేట్టు కరుణించమ్మా! అమ్మా! నిన్ను

నమ్మిన వారికి నిరాశ లేదు కదమ్మా! నా కోరిక మన్నించమ్మా! నన్ను దయచూడమ్మా!” అని ప్రార్థించింది.

తరువాత రుక్మిణి అమ్మవారిని షోడశ ఉపచారములతో పూజించింది. బ్రాహ్మణులకు, ముత్తయిదువులకు, కన్యలకు వస్త్రములు, ధనము, బంగారము, ఉపహారములు ఇచ్చి సత్కరించింది. ఆమెతో వచ్చిన ముత్తయిదువులు కూడా అమ్మవారిని యథోచితంగా పూజించారు. రుక్మిణి ముత్తయిదువులకు నమస్కరించింది. వారు ఆమెను దీర్ఘసుమంగళిగా దీవించారు. తరువాత దేవికి అర్పించిన పూలను భక్తితో తీసుకొని తలలో పెట్టుకుంది. తరువాత తన చెలికత్తెల చేతులను పట్టుకొని హంసగమనంతో ఆలయం నుండి వెలుపలికి వచ్చింది.

ఆలయం వెలుపల రథం మీద పగ్గములు పట్టుకొని లీవిగా నిలబడి ఉన్న జగన్నోహనాకారుడైన శ్రీకృష్ణుని చూచింది రుక్మిణి.

మ॥కనియెన్ రుక్మిణి చంద్రమండలముఖుం గంలీరవేంద్రాన ల
గ్ను నవాంభోజదళాక్షు జారుతరవక్షున్ మేఘసంకాశ దే
హు నగారాతి గజేంద్ర హస్తనిభబాహుం జక్రి పీతాంబరున్
ఘనభూషాన్వితు గంబుకంతు విజయోత్కంతున్ జగన్నోహనున్.

ఆలయం బయటకు వచ్చిన రుక్మిణి రథం మీద లీవిగా నిలబడి ఉన్న కృష్ణుని చూచింది. ఆ జగన్నోహనాకారానికి ముగ్ధురాలయింది. నీలమేఘచ్ఛాయతో, పున్నమినాటి చంద్రబింబము వంటి గుండ్రని

ముఖంతో, సన్నని నడుముతో, తామరపూలరేకులవంటి కళ్లతో,
విశాలమైన వక్షస్థలముతో, ఏనుగుతొండముల వంటి బాహువులతో,
పట్టు పీతాంబరమును ధరించి, రథం మీదనిలబడి ఉన్న
మోహనాంగుడిని కనులారా చూచింది రుక్మిణి.

మెల్లిగా నడుచుకుంటూ రథం దగ్గరగా వచ్చింది. కృష్ణుడు
చేయి అందించాడు. కృష్ణుని చేతిని పట్టుకొని రథం ఎక్కింది. కృష్ణుడు
గుర్రాలను అదిలించాడు. అవి ఒక్కసారిగా ముందుకు దూకాయి.
వాయువేగాన్ని అందుకున్నాయి. కృష్ణుని రథం క్షణాల్లో అదృశ్యం
అయిపోయింది.

తమ కళ్లముందు జరిగిన ఈ తతంగాన్ని చూచి ఆమె వెంట
వచ్చిన చెలికత్తెలు హాహాకారాలు చేసారు. సైనికులు రథం వెంట
పరుగెత్తారు. క్షణాల్లో ఈ వార్త ఇటు భీష్మకునకు, రుక్మిణికి, అటు శిశు
పాల జరాసంధులకు తెలిసిపోయింది. అంతా నిశ్చేష్టులయ్యారు.
అంతలోనే తేరుకొని విజృంభించారు.

“ఆయ్! ఇంత ద్రోహమా! మనందరి ముందు పెళ్లికూతురిని
హరిస్తాడా ఆ కృష్ణుడు. మన సైన్యాలు ఏమైనట్టు! మన అస్త్రశస్త్రములు
ఏమైనట్టు!” అని కలగుండు పడుతున్నారు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్
మహారాజుకు రుక్మిణీకల్యాణ కథను కమనీయంగా వినిపిస్తున్నాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైమూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
యాభైనాలుగవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణీ దేవిని తీసుకొని
తన రథం మీద వెళుతున్నాడు అని తెలియగానే జరాసంధుడు, శిశు
పాలుడు, రుక్మి మొదలగు వారు తమ తమ సైన్యములతో శ్రీకృష్ణుని
రథమును వెంబడించారు. ఇలా జరుగుతుందని ముందే ఊహించిన
బలరాముడు తన సైన్యములతో శ్రీకృష్ణునికి జరాసంధుడికి, శిశు
పాలుడికి మధ్యగా నిలబడ్డాడు.

బలరాముడికి జరాసంధుడికి పోరు ఘోరంగా జరిగింది.
ఒకరి మీద ఒకరు అస్త్రశస్త్రములను జడివానలాగా కురిపించారు.
రథము మీద ఉన్న రుక్మిణి వెనక్కుతిరిగి చూచింది. తన కోసరం
జరుగుతున్న ఘోరయుద్ధమును గమనించింది. భయాందోళనలకు
గురి అయింది. రుక్మిణి ముఖంలో కనపడుతున్న భయమును చూచిన
కృష్ణుడు ఆమెతో ఇలా అన్నాడు.

“సుందరీ! భయపడకు. యాదవ సేనలు జరాసంధుని
సేనలను త్వరలోనే జయించగలవు.” అని అన్నాడు.

ఆమాటలకు అనుగుణంగానే యాదవ సేనలలో ముఖ్యులైన
గదుడు, సంకర్షణుడు మొదలగు వారు శత్రుసేనలను చించి

చెండాడుతున్నారు. ఎంతో మంది సైనికులు తలలు నరకబడి కిందపడి దొర్లుతున్నారు. ఆ ప్రదేశమంతా ఖడ్గములు, గదలు, విల్లులు, బాణములు, రథములు, సైనికుల మృత కళేబరములతోనూ నిండి పోయింది. యాదవుల చేతిలో పరాజయమును పొందిన జరాసంధుని సేనలు తిరుగుముఖం పట్టాయి.

పెళ్లిపీటల దాకా వచ్చిన పెళ్లి పెటాకులు కావడంతో శిశు పాలుని దుఃఖమునకు అంతులేదు. శిశుపాలుని జరాసంధుడు మిగిలిన రాజు ఓదార్చారు.

“ఓ శిశుపాలా! ఎందుకయ్యా దుఃఖిస్తావు. ఈ శరీరములు అందులో ఉన్న ప్రాణములే శాశ్వతములు కానవుడు, ఈ పెళ్లి, భార్య శాశ్వతమా చెప్పు. మనమంతా ఆ పరమాత్మ చేతిలో కీలుబొమ్మలం. నా సంగతే చెప్పు. నేను ఆ కృష్ణుని చేతిలో 17 సార్లు ఓడిపోయాను. చివరకు నేను గెలిచాను. నాకు భయపడి కృష్ణుడు బలరాముడు పారిపోయారు. కాబట్టి జయము పరాజయము దైవాధీనములు. మన చేతిలో లేవు. జయం కలిగినప్పుడు సంతోషించడం, అపజయం కలిగినప్పుడు దుఃఖించడం అవివేకులు చేయవలసిన పని. నా వంటి జగదేకవీరుడు కూడా ఈ యాదవుల చేతిలో ఓడిపోవాల్సివచ్చింది. కాలం కలిసిరానప్పుడు ఇలాగే జరుగుతుంటాయి. ఇప్పుడు కృష్ణుడు విజయం పొందాడు. మనం కూడా మరొక సారి కృష్ణుని ఓడించి విజయం పొందుదాము అప్పటి దాకా ఓపికపట్టు. ఇంతకూ ఆ రుక్మిణికి నిన్ను భర్తగా పొందే యోగ్యతలేదు అని సరిపెట్టుకోవడం తప్ప మరోమార్గం లేదు.

అ॥బ్రతుకవచ్చు నొడల బ్రాణంబు లుండిన, బ్రతుకు గలిగెనేని భార్యగలదు
బ్రతికితీవు; భార్యపట్టు దైవమెఱుంగు, వగవ వలదు చైద్య వలదు వలదు.

“శిశుపాలా! పెళ్లి కావాలన్నా, భార్య రావాలన్నా ముందు మనం బతకాలి కదా. బతకాలంటే శరీరంలో ప్రాణాలు ఉండాలి కదా! బతికి బాగుంటే ఇటువంటి రుక్మిణులు ఎంతమందైనా దొరుకుతారు. కాబట్టి నీవు ఈ రుక్మిణి కోసరం ఏడవడం ఎందుకు చెప్పు. నా మాటవిని ఈ దుఃఖము విడిచిపెట్టు.” అని జరాసంధుడు శిశుపాలునికి హితబోధ చేసాడు. జరాసంధుని హితబోధలు విన్న శిశుపాలుడు చేసేది లేక, తన చేది దేశమునకు తిరిగి వెళ్లాడు. అతని మిత్రులు కూడా తమతమ దేశములకు తిరిగి వెళ్లిపోయారు.

శిశుపాలుడు, జరాసంధుడు అయితే వెనక్కు తిరిగారు కానీ, తన చెల్లిని అలా బలవంతంగా కృష్ణుడు తీసుకొని పోతుంటే చూస్తూ ఊరుకోలేకపోయాడు రుక్మిణి అన్నగారైన రుక్మి. “యుద్ధంలో కృష్ణుని జయించి, నా చెల్లి రుక్మిణిని తీసుకొని గానీ తిరిగి కుండిన నగరంలో అడుగుపెట్టను” అని అందరిముందు శపథం చేసాడు. అలా శపథం చేసిన రుక్మి కృష్ణుడి రథం వెంట తన రథం మీద వెంబడించాడు.

“కృష్ణా! నిలు నిలు పారిపోకు” అని అరుస్తున్నాడు. తన విల్లు ఎక్కుపెట్టి మూడు బాణములతో కృష్ణుని కొట్టాడు. “కృష్ణా! క్షణకాలం నిలబడు. నా ప్రతాపం చూపిస్తాను. కాకి వచ్చి యజ్ఞప్రసాదము ముట్టుకున్నట్టు నీవు నా చెల్లిని అపహరించి పారిపోతున్నావు. ఎక్కడకు

పోతావు. నా నుండి తప్పించుకోలేవు. నా సంగతి నీకు తెలియదు.
నాకు మాయాయుద్ధం తెలుసు. క్షణకాలంలో నీ తల నరికి నేల మీద
దొర్లిస్తాను. నా బాణములు తగిలి చావకముందే, నా చెల్లిని నాకు
అప్పగించు.” అని అరుస్తున్నాడు.

సీ॥మా సరివాడవా మా పాప గొనిపోవ? నేపాటి గలవాడ? నేది వంశ?
మెందు జన్మించితి? వెక్కడ బెరిగితి? వెయ్యది నడవడి? యెవ్వడెఱుగు?
మానహీనుడ వీవు? మర్యాదలెఱుగవు, మాయగైకొని కాని మలయరావు
నిజరూపమున శత్రునిహవంబుపై బోవు, వసుధేశుడవు కావు, వావి లేదు.
ఆ॥ కొమ్మనిమ్ము; నీవు గుణరహితుండవు, విడువు, విడువవేని విలయకాల
శిఖిశిఖాసమాన శితశిలీముఖముల, గర్వమెల్ల గొందు గలహమందు.

అని రుక్తి అరుస్తూ, కృష్ణుని తిడుతూ తన రథం మీద
పరుగెడుతున్నాడు. కృష్ణుడు రథం నడుపుతూ, రుక్తిణి వంక చూస్తూ,
ఆమె అన్నగారు అనే మాటలు సరదాగా వింటున్నాడు. రుక్తి తిట్టడం
మొదలు పెట్టడంతో ఇంక ఊరుకోలేక పోయాడు.

రథమునకు కట్టిన గుర్రాల కల్లెములు రుక్తిణికి ఇచ్చాడు.
తాను విల్లు తీసుకున్నాడు. ఎనిమిది బాణములతో రుక్తి రథమునకు
కట్టిన గుర్రములను, రెండు బాణములతో సారథిని, మూడు
బాణములతో రథమునకు కట్టిన పతాకమును కొట్టాడు. రుక్తికూడా
కృష్ణుని మీద ఐదు బాణములను సంధించాడు. కృష్ణుడు ఒకే బాణంతో
రుక్తి విల్లు విరగగొట్టాడు. రుక్తి మరొక విల్లు తీసుకోబోతుంటే, ఆ విల్లు
కూడా విరిచాడు కృష్ణుడు. రుక్తి రథము మీదికి పరిఘలు,
శూలములు, డాలు, శక్తి, తోమరము మొదలగు ఆయుధములు

తీసుకున్నాడు. రుక్మిణి ఆయుధము పట్టుకుంటే ఆ ఆయుధమును
విరగగొడుతున్నాడు కృష్ణుడు. రుక్మి పెద్ద ఖడ్గము డాలు తీసుకొని
కృష్ణుని మీదికి ఉరికాడు. కృష్ణుడు తన బాణములతో రుక్మి పట్టుకున్న
ఖడ్గమును, డాలును తునాతునకలు చేసాడు.

రుక్మి నిరాయుధుడు అయ్యాడు. అప్పుడు కృష్ణుడు
కత్తితీసుకొని రుక్మిమీదికి ఉరికాడు. అప్పుడు రుక్మిణి కృష్ణుని కాళ్లు
పట్టుకుంది. తన అన్నను కాపాడమని బతిమాలింది. రుక్మిణి నోరు
ఎండి పోయింది. కాళ్లు వణుకుతున్నాయి. శరీరం కంపించింది. రుక్మిణి
కృష్ణుని పాదములను పట్టుకొని వదలలేదు. దీనంగా వేడుకుంటూ
ఉంది.

రుక్మిణి ప్రార్థన విన్న కృష్ణుడు రుక్మిణి చంపడం
మానుకున్నాడు. రుక్మిని పట్టుకొని రెండు చేతులో తన అంగవస్త్రముతో
కట్టాడు. రుక్మి మీసములను, తలను అక్కడక్కడా గొరిగాడు.
వికృతరూపునిగా చేసాడు. ఈ లోపల బలరాముడు అక్కడకు
చేరుకున్నాడు. వికృతరూపుడుగా ఉన్న రుక్మిని చూచాడు. కృష్ణుని మీద
మండి పడ్డాడు.

“కృష్ణా! ఎంతపని చేసావు. ఒక క్షత్రియుడి తల మీసములు
గొరుగుతావా. యాదవులు చేయదగిన పనేనా ఇది. అసలు ఇటువంటి
పని వీరుడైన వాడు ఎవడైనా చేస్తాడా! రుక్మి నీకు దగ్గర బంధువు.
బంధువులను ఈ విధంగా అవమానించడం వారిని చంపడం కంటే
హేయమైనది.” అని కృష్ణుని మందలించాడు.

పక్కనే ఉన్న రుక్మిణిని చూచి బలరాముడు ఇలా అన్నాడు.
“అమ్మా రుక్మిణీ! నా తమ్ముడు నీ అన్నను ఈ విధంగా కురూపిని
చేసాడని మా మీద కోపం తెచ్చుకోకు. నీ అన్న ఏ జన్మలో ఎవరికి ఏ
అపకారం చేసాడో ఈ నాడు ఇటువంటి ఫలితం అనుభవించాడు.
ఎవరికైనా కర్మఫలము అనుభవించక తప్పదు కదా! ఎవరి
సుఖదుఃఖములకు ఎవరూ కారణం కాదు.” అని రుక్మిణిని ఓదార్చి,
కృష్ణుని చూచి

“కృష్ణా! బంధువులు చంపదగిన నేరం చేసినా వారిని
చంపకూడదు. వాడి మానాన వాడిని వదిలెయ్యాలి. అతడు చేసిన
దారుణమైన పనికి అతడు అప్పుడే చచ్చాడు. ఇంకా నీవు చంపడం
ఎందుకు?” అని కృష్ణునితో చెప్పి మరలా రుక్మిణిని చూచి

“అమ్మా! ఈ లోకంలో దుర్మార్గులు పెరిగిపోతున్నారు. ఎవరి
ధర్మం వారు పాటించడం లేదు. తోడబుట్టిన సోదరుడే తన సోదరిని
చంపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఆ నాటి ధర్మం దారుణంగా
తయారయింది. నీ అన్న కూడా నీకు ఇష్టం లేని పెళ్లి చేయడమే
కాకుండా, నీవు స్వతంత్రించి నీకు ఇష్టం అయిన వాడిని
పెళ్లిచేసుకుంటే నిన్ను వెంట తరుముతున్నాడు. అందుకనే ఇలా
చేయవలసి వచ్చింది. బాధ పడకు.” అని మరలా కృష్ణుని వంక తిరిగి

“కృష్ణా! ధనంతో, ఐశ్వర్యంతో మదించిన వారు రాజ్యము
కోసరం, ఆస్తుల కోసరం, ధనం కోసం, స్త్రీల కోసం ఇంకా ఇతర చిన్న
చిన్న విషయాల కోసం ఇతరులను హింసిస్తుంటారు. నువ్వు కూడా

వారి మాదిరే చేసావు. ఇది తగునా! రుక్మి నీ భార్యకు అన్నగారు.
ఆయనను ఇలా అవమానించడం ధర్మమా! ” అని మరలా రుక్మిణి
వంక తిరిగి

“అమ్మా! ఈ రుక్మి నీ సోదరుడు. ఇతను ఎంత దుర్మార్గుడైనా
నీవు ఇతని క్షేమం కోరడంలో తప్పులేదు. కాని ఇతడు దుర్మార్గంగా
ప్రవర్తించాడు. తన చెల్లి మనసు తెలుసుకొని ఆమె కోరిన వాడిని
వివాహం చేయకుండా ఉండడమే కాక, తన చెల్లి వివాహం చేసుకున్న
వాడిని తరిమి తరిమి చంపడానికి ప్రయత్నించాడు. అందుకే ఇలా
చేయవలసి వచ్చింది. బాధపడకు.

అయినా రుక్మిణీ! ఈ బంధాలు, బాంధవ్యాలు, మిత్రత్వాలు,
వీడు నాకు బంధువు, వాడు నాకు శత్రువు అనే భావన, ఈ దేహానికే
కాని ఆత్మకు కాదు. కాని ఈ దేహంలో ఉన్నంత కాలం ఆత్మ ఇటువంటి
మోహంలో పడుతుంది. తన వారికి ఏదైనా కీడు జరిగితే
బాధపడుతుంది. అది సహజం. ఇదంతా భగవంతుని మాయ అని
తెలుసుకుంటే ఏ బాధా ఉండదు.

అమ్మా! సకలజీవులలో ఉండే పరమాత్మ తత్వము ఒక్కటే. ఒకే
సూర్యుడు, ఒకే చంద్రుడు అన్ని జలాశయములలో వేరు వేరు గా
కనపడుతున్నట్టు, ఒకే ఆకాశము కుండ మొదలగు పాత్రలలో
పరిమితంగా ఉన్నట్టు, పరమాత్మ కూడా అన్ని జీవులలో ఆత్మ
స్వరూపంగా వెలుగుతున్నాడు. అవిద్య వలన పంచభూతముల
కలయికతో, సత్త్వ, రజస్తమోగుణముల మిశ్రమంతో, ఈ దేహం

ఏర్పడింది. ఆ గుణాల ప్రభావం చేత జీవుడు ప్రాపంచిక విషయము లలో పడి, విషయ వాంఛలకు లోబడి, పతనమౌతున్నాడు. (46)

అమ్మా రుక్మిణీ! జననము, మరణము, వీటి మధ్య వచ్చే బాల్క, యౌవన, వృద్ధాప్యములు అన్నీ ఈ శరీరమునకు సంబంధించినవే. ఇవేవీ ఆత్మకు అంటవు. చంద్రుడు మనకు వృద్ధిచెందుతున్నట్టు, క్షీణిస్తున్నట్టు కనపడతాడు. కానీ అది నిజం కాదు. చంద్రునికి వృద్ధి క్షయములు లేవు. కాని భూమి మీది నుండి చూచేవారికి అటువంటి భ్రమ కలుగుతుంటుంది.

మానవులకు నిద్రలో స్వప్నములు వస్తుంటాయి. వాటిలో తాను కూడా ఉంటాడు. ఏమేమో పనులు చేస్తుంటాడు. సంతోషం, సుఖం, దుఃఖం. కష్టములు అనుభవిస్తుంటాడు. నిద్రలేవగానే అవేవి ఉండవు. అలాగే ఈ జీవితం కూడా స్వప్నం వంటిది అనుకుంటే ఈ సంసారము నుండి విముక్తి పొందుతాము. ఆత్మతత్వము తెలియని వాడు మాత్రమే ఈ శరీరము, ఈ ప్రాపంచిక సుఖములు నిజం అనుకొంటాడు.

కాబట్టి ఓ రుక్మిణీ! నీ అన్నగారిని నా తమ్ముడు చేసిన పనికి కలిగిన శోకమును ఈ తత్వజ్ఞానముతో విడిచిపెట్టు. నీ మనసును స్వస్థత పరుచుకో.” అని ఒక పక్క తన తమ్ముడు కృష్ణుని మందలిస్తూ, మరొక పక్క తన మరదలు రుక్మిణిని ఓదార్చాడు బలరాముడు.

తన బావగారు బలరాముడు పలికిన మాటలు విన్న రుక్మిణి తన శోకమును వదిలిపెట్టింది. ఆత్మ తత్వమును తెలుసుకొంది. తన మనసును సమాధాన పరచుకొంది.

కృష్ణుని చేతిలో అవమానమును పొందిన రుక్మి అచటి నుండి వెళ్లిపోయాడు. కానీ తానుచేసిన ప్రతిజ్ఞను అనుసరించి కుండిన నగరంలో ప్రవేశించలేదు. (రుక్మిణితోనే నగర ప్రవేశం చేస్తానని ప్రతిజ్ఞచేసాడు కదా!) నగరం బయట తన కోసరం ఒక కుటీరం నిర్మించుకున్నాడు. అందులోనే నివాసం ఉన్నాడు. అది క్రమంగా ఒక నగరంగా మారింది. దానికి భోజకటము అని పేరు.

కృష్ణుడు రుక్మిణితో సహా ద్వారకా నగరం ప్రవేశించాడు. రుక్మిణిని తన అంతఃపురమునకు తీసుకొని వెళ్లాడు. పెద్దల సమక్షంలో రుక్మిణిని వేదోక్తంగా వివాహం చేసుకున్నాడు. రుక్మిణీ కృష్ణుల కల్యాణం తమ ఇంట్లో జరిగిన శుభకార్యంగా భావించి ద్వారకా నగర వాసులు సంబరాలు జరుపుకున్నారు. ద్వారకను అందంగా అలంకరించారు. తాము కూడా కొత్త బట్టలు కట్టుకున్నారు. నూతన వధూవరులకు తమకు తోచిన విధంగా కానుకలు ఇచ్చారు.

రుక్మిణీ కృష్ణుల కల్యాణమునకు కురు, సృంజయ, కేకయ, విదర్భ, యదు, కుంతి మొదలగు వంశముల నుండి రాజులు బంధు,మిత్ర,సపరివార సమేతంగా విచ్చేసారు. ఆ రాజులందరూ ఒకరితో ఒకరు ముచ్చటించుకుంటూ ఆనందంగా గడిపారు. ఆ సందర్భంలో వివాహమునకు వచ్చిన, రాజులు, రాచ కన్యలు కృష్ణుడు రుక్మిణిని

తీసుకువచ్చిన వృత్తాంతమును విని ఆశ్చర్యచకితులయ్యారు. ద్వారకా నగర వాసులు అందరూ రుక్మిణీ కల్యాణమును కనులారా చూచి మహదానందభరితులయ్యారు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణిని వివాహం చేసుకున్న విధానమును వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైనాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

రుక్మిణీ కల్యాణ ఘట్టము పూర్తి అయింది.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

యాభైషదవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పరమశివుడు తపస్సు చేసుకుంటున్నప్పుడు మన్మథుడు శివుని మీద బాణములు వేస్తే, శివుడు కోపించి మన్మథుడిని భస్మం చేసాడు. ఆ ప్రకారంగా భస్మం అయిన మన్మథుడు ఆకారం లేకుండా ఉన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడికి, రుక్మిణికి వివాహం అయిన తరువాత రుక్మిణి గర్భం ధరించింది. మన్మథుడు రుక్మిణి గర్భంలోకి ప్రవేశించాడు. తొమ్మిది నెలలు గడిచిన తరువాత రుక్మిణి పండంటి మగబిడ్డను ప్రసవించింది. ఆ కుమారుని పేరు ప్రద్యుమ్నుడు.

ఓ పలీక్షిత మహారాజా! శంబరుడు అనే రాక్షసుడు ఉన్నాడు. వాడికి మన్నధుడికి విరోధము ఉంది. మన్నధుడు శివుడి చేతిలో భస్మం అయ్యాడని తెలుసుకొని శంబరుడు ఆనందించాడు. కాని మన్నధుడు తిరిగి రుక్మిణీదేవి గర్భంవాసాన జన్మించాడు అని తెలుసుకొని మనసులో కలత చెందాడు. పురిటి గదిలో ఉన్న ప్రద్యుమ్నుని దొంగతనంగా తీసుకొని పోయి సముద్రమధ్యలో పడవేసాడు. ప్రద్యుమ్నుడు మరణించాడు అని ధృవీకరించుకొని తన గృహమునకు వెళ్లాడు శంబరుడు.

కాని సముద్రములో ఒక మహద్భూతము జరిగింది. పసిబిడ్డగా ఉన్న ప్రద్యుమ్నుడిని ఒక పెద్ద చేపమింగింది. ఆ చేప కొంత మంది జాలరుల వలలో చిక్కుకుంది. జాలరులు ఆ చేపను పట్టుకొని తమకు ప్రభువైన శంబరాసురుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఆయనకు కానుకగా ఇచ్చారు. శంబరాసురుడు ఆ చేపను తన వంట వాడికి ఇచ్చి వండమన్నాడు.

ఇదంతా ఒక కంట కనిపెడుతున్న నారదుడు మన్నధుని భార్య రతీదేవి వద్దకు పోయి, ఆమెకు మన్నధుడు రుక్మిణీదేవికి జన్మించడం, ఆ బిడ్డను శంబరుడు సముద్రంలో పారవేయడం గురించి చెప్పి ఆమెను శంబరుని ఇంట్లో ప్రవేశించమన్నాడు. వెంటనే రతీదేవి వంటలక్క వేషంలో మాయావతి అనే పేరుతో శంబరుని ఇంట్లోకి ప్రవేశించింది.

శంబరుడు తనకు ఇచ్చిన చేపను వంటవాడు కత్తితో రెండుగా నరికాడు. ఆ చేప పొట్టలో నుండి ప్రద్యుమ్నుడు బయట పడ్డాడు. మాయావతి పేరుతో ఉన్న రతీదేవి, నారదుని మాటలు గుర్తు తెచ్చుకొని, ఆ బిడ్డను తన భర్త మన్మథునిగా గుర్తించి, ఆ బిడ్డను తాను పెంచుకుంటాను తనకు ఇవ్వమని అడిగింది. వంటవాడు ప్రద్యుమ్నుడిని మాయావతికి ఇచ్చాడు. మాయావతి ఆ శిశువును అత్యంత ప్రేమతో పెంచసాగింది.

ప్రద్యుమ్నుడు పెరిగి పెద్ద వాడయ్యాడు. యవ్వనవంతుడైన తన భర్తను చూచి మురిసిపోయింది రతీదేవి. తన భర్త మీద ప్రేమను పెంచుకుంది. కాని ప్రద్యుమ్నుడికి ఈ విషయాలు ఏమీ తెలియవు. రతీదేవిని తన తల్లి మాదిరే పూజిస్తున్నాడు. రతీదేవి వింత ప్రవర్తన చూచిన ప్రద్యుమ్నుడు ఆమెతో ఇలా అన్నాడు.

“తల్లీ! ఇటీవల నీ ప్రవర్తన వింతగా ఉంది. నీ బుద్ధి పెడత్రోవ పడుతున్నట్టు ఉంది. నీవు నన్ను నీ కుమారునిగా కాకుండా నీ ప్రియుని మాదిరి భావిస్తున్నావు. దీనికి కారణమేమి?” అని అడిగాడు.

అప్పుడు రతీదేవి ప్రద్యుమ్నుడికి అసలు విషయం చెప్పింది. “కుమారా! నీవు నీవు మన్మథుడవు. నేను నీ భార్య రతీదేవిని. నిన్ను మహాదేవుడు భస్మం చేసాడు. నేను నీ వియోగమును భరించలేక నిన్ను వెంటాడుతున్నాను. నీవు శ్రీకృష్ణుడు, రుక్మిణి దంపతులకు జన్మించావు. నీ పేరు ప్రద్యుమ్నుడు. నీవు పురిటిలో ఉండగానే ఈ శంబరాసురుడు నిన్ను సముద్రంలో పారవేసాడు. నిన్ను ఒక చేప

మింగింది. ఆ చేపను జాలరులు శంబరాసురుడికి ఇచ్చారు. నారదుడు నీకు ఈ విషయాలన్నీ చెప్పాడు. నేను శంబరాసురుడి ఇంట్లో వంటకత్తె గాచేరి నిన్ను పెంచి పెద్ద చేసాను. కేవలం నిన్ను నేను పెంచి పెద్ద చేసానే తప్ప నేను నీ భార్యను. మనం ఇద్దరం రతీమన్తధులము.

ఇంక అసలు విషయం చెబుతాను విను. ఈ శంబరాసురుడు నీకు శత్రువు. నీవు మన్తధుడు అని తెలిస్తే నిన్ను బతుకనీయడు. అందుకని వీడిని వెంటనే చంపు. ద్వారకలో నీ తల్లి రుక్మిణి నీ కోసం పరితపిస్తూ ఉంది. ఆమె వద్దకు వెళ్లి ఆమెకు సంతోషము కలిగించు.” అని చెప్పింది రతీదేవి.

“నువ్వు చెప్పింది బాగానే ఉంది. శంబరుడు మహా బలవంతుడు. వాడిని నేను ఎలా చంపగలను.” అని సందేహము వెలిబుచ్చాడు ప్రద్యుమ్నుడు. అప్పుడు రతీదేవి తన వద్ద ఉన్న మహామాయ అనే విద్యను ప్రద్యుమ్నుడికి ఇచ్చింది. “మన్తధా! ఈ విద్య అత్యంత మహిమ కలది. ఈ విద్య ముందు ఎటువంటి అసుర మాయలు పనిచెయ్యవు. ఈ విద్య సాయంతో నీవు శంబరాసురుని మట్టుబెట్టు.” అని చెప్పింది రతీదేవి.

ప్రద్యుమ్నుడు మహామాయ అనే శక్తిని రతీదేవి నుండి తీసుకొని శంబరాసురుని ఎదిరించాడు. శంబరాసురుని నానారకాలుగా తిట్టి రోషం ఉంటే తన మీదికి యుద్ధానికి రమ్మని ఆహ్వానించాడు. తన ఇంట్లో పుట్టి పెరిగిన ఈ అర్థకుడు తనను ఎదిరిస్తున్నాడని తెలుసుకున్న శంబరాసురుడు తన గద తీసుకొని

ప్రద్యుమ్నుని మీదికి వెళ్లాడు. ఆ గదతో ప్రద్యుమ్నుని ఒకే దెబ్బకొట్టాడు.
ప్రద్యుమ్నుడు ఆ గదను నేర్పుగా పట్టుకొని తిరిగి ఆ గదను
శంబరాసురుని మీదికి విసిరాడు. ఇలా కాదని శంబరాసురుడు
ఆకాశంలోకి ఎగిరాడు. శంబరుడు తన మాయావిద్యతో ఆకాశం
నుండి అస్త్రములు శస్త్రములు ప్రద్యుమ్నుని మీద వర్షంలా
కురిపించాడు.

రాక్షసుడు తన మాయావిద్యను ప్రయోగించగానే,
ప్రద్యుమ్నుడు కూడా రతీదేవి తనకు ఇచ్చిన మహామాయను
ప్రయోగించాడు. శంబరాసురుడు ప్రయోగించిన మాయలన్నీ
పటాపంచలయ్యాయి. తరువాత శంబరుడు తన వద్ద ఉన్న గుహ్యక,
గంధర్వ, పిశాచ, సర్ప, రాక్షస విద్యలను ప్రయోగించాడు. ఆ విద్యలను
అన్నిటినీ ప్రద్యుమ్నుడు తన మహామాయతో ఛేదించాడు. శంబరుడు
నిర్వీర్యుడు అయ్యాడు. అప్పుడు ప్రద్యుమ్నుడు ఒక కత్తి తీసుకొని
శంబరుని తల నరికాడు. శంబరుడు నేలమీద పడిపోయాడు.

శంబరుడు మరణించగానే రతీదేవి ప్రద్యుమ్నుని వద్దకు
వచ్చింది. ప్రద్యుమ్నుని తనతో ద్వారకకు తీసుకొని వెళ్లింది. రతీదేవి
ప్రద్యుమ్నుడు ద్వారకలో ఉన్న శ్రీకృష్ణుని అంతఃపురములో ప్రవేశించారు.
ప్రద్యుమ్నుడు కూడా నీలమేఘశ్యాముడు, పీతాంబరధారి,
ఆజానుబాహుడు, చెరగని మందహాసము, సుందరమైన గుండ్రని
ముఖపద్మము, నుదుటి మీద అల్లల్లాడే ముంగురులు, ముమ్మూర్తులా
శ్రీకృష్ణుని మాదిరే ఉన్నాడు.

అంతా కృష్ణుడే వచ్చాడు అనుకున్నారు. సిగ్గుతో పక్కకు తప్పుకున్నారు. కాని కొంచెం పరీక్షగా చూసి అమ్మయ్య కృష్ణుడు కాదు అని నిర్ధారించుకొని, ధైర్యంగా ప్రద్యుమ్నని ముందుకు వచ్చారు. ఇంతలో రుక్మిణీదేవి కూడా అక్కడకు వచ్చింది. ఎన్నాళ్ల తరువాతనో తన దగ్గరకు వచ్చిన కుమారుడిని చూచి రుక్మిణీలో పుత్రప్రేమ పొంగి పారలింది. పురిటిలో అపహరింపబడ్డ తన కుమారుడు ఇలా యవ్వనవంతుడై తిరిగి వచ్చాడా అని క్షణకాలం అనుకుంది రుక్మిణీ.

“ ముమ్మూర్తులా కృష్ణుని పోలికలతో ఉన్న వీడు నా కుమారుడు కాకపోతే ఇంకెవరు? ఎవరి కుమారుడు? ఇతని తల్లి ఎవరు? వీడికి పెళ్లి అయిందా! అయితే ఎవరా అదృష్టవంతురాలు? అయినా నా కుమారుడు పురిటిలోనే చనిపోయాడు కదా. అంతా ఎవరో రాక్షసుడు తీసుకొని పోయారు అని అన్నారు. అది నిజమో అబద్ధమో తెలియదు.

ఒక వేళ నా కుమారుడే బతికి ఉంటే సరిగ్గా ఈ వయసులో ఉండేవాడు. అయినా నాకు అంత అదృష్టమా! ఏమో! వీడు నా కుమారుడేమో! లేక పోతే అచ్చం కృష్ణుడి పోలికలు ఎందుకుంటాయి? ఆ ముఖము, శరీరము, అందము, చిరునవ్వు అన్నీ కృష్ణుని పోలికలే! సందేహం లేదు. వీడు నా కుమారుడే. నాఅదృష్టం కొద్దీ మరలా నా వద్దకు వచ్చాడు. నా ఎడమ భుజం అదురుతూ ఉంది. శుభ శకునములు గోచరిస్తున్నాయి. వీడిని చూడగానే నా స్తనములలో నుండి పాలు చేపుతున్నాయి. నాలో వీడి మీద పుత్రప్రేమ పొంగి పారలుతూ ఉంది.” అని తనలో తాను పరి పరి విధముల తలపోస్తూ

ఉంది రుక్మిణి. ఇంతలో శ్రీకృష్ణుడు తన తల్లి తండ్రులు దేవకీ వసుదేవులతో సహా అక్కడికి వచ్చాడు. భూత, భవిష్యత్ వర్తమానములను తెలిసిన కృష్ణుడు ప్రద్యుమ్నుని చూచి మౌనంగా ఉన్నాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఇంతలో నారదుడు కూడా అక్కడకు వచ్చాడు. రుక్మిణికి విషయం అంతా వివరించాడు. శంబరుడు రుక్మిణి కుమారుడిని పురిటిలోనే అపహరించడం, సముద్రంలో పారెయ్యడం, చేప మింగడం, రతీదేవి ప్రద్యుమ్నుడిని పెంచడం, శంబరాసురుని చంపడం అన్నీ వివరంగా చెప్పాడు.

ఈ విషయాలన్నీ విన్న రుక్మిణి అంతఃపుర కాంతలు ఆనందంతో పొంగిపోయారు. రుక్మిణి తన కుమారుని కౌగలించుకొని అక్కున చేర్చుకుంది. శ్రీకృష్ణుని కుమారుడు తిరిగి వచ్చాడన్న వార్త ద్వారక అంతా పాకిపోయింది. అంతా కృష్ణుని అంతఃపురం ముందు బారులు తీరారు. “చనిపోయాడు అనుకున్న బాలుడు తిరిగి వచ్చాడు ఎంత అదృష్టం” అనుకుంటూ ఆ బాలుని అందరూ చీవించారు.

ద్వారకానగరవాసులందరికీ ప్రద్యుమ్నుని చూస్తే అచ్చు కృష్ణుని చూచినట్టే ఉంది. అందరికీ కృష్ణుని చూడగానే మన్తధభావాలు మనసులో పాడసూపాయి. ఎందుకంటే ప్రద్యుమ్నుడు మన్తధుని ప్రతిరూపమే కదా!” అని శుకుడు పరీక్షిత్ మహారాజుతో ప్రద్యుమ్నుని వృత్తాంతమును వివరించారు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైఐదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
యాభైరవ అధ్యాయము.

శుక మహర్షి పరీక్షిత్ మహారాజుకు స్వమంతక మణి
వృత్తాంతమును ఈవిధంగా వినిపించాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పూర్వము సత్రాజిత్తు అనే రాజు
ఉండేవాడు. అతడు సూర్యుని గురించి తపస్సు చేసాడు. అతని
తపస్సుకు మెచ్చిన సూర్యుడు అతనికి ఒక అద్భుతమైన ప్రకాశవంతమైన
మణిని ఇచ్చాడు. ఆ మణి పేరు స్వమంతక మణి. దానిని ధరించిన
సత్రాజిత్తు రెండవ సూర్యుని వలె ప్రకాశించాడు.

సత్రాజిత్తు స్వమంతక మణిని ధరించి ద్వారకలో
ప్రవేశించాడు. స్వమంతక మణిని ధరించి వస్తున్న సత్రాజిత్తును
చూచి ద్వారకానగరంలోని జనం అందరూ సూర్యభగవానుడు భూమి
మీదికి వచ్చాడు అని అనుకున్నారు. ఆ సమయంలో కృష్ణుడు
పాచికలాట ఆడుతున్నాడు. భటులు పరుగు పరుగున వచ్చి “దేవా!
ద్వారకా నగరంలోకి సూర్యభగవానుడు వస్తున్నాడు.” అని చెప్పారు.
వారి అమాయకమైన మాటలకు కృష్ణుడు నవ్వి “ఆయన సూర్యుడు
కాడు. సత్రాజిత్తు మహారాజు. ఆయన మెడలో ధరించిన స్వమంతక
మణి అలా ప్రకాశిస్తూ ఉంది.” అని అన్నాడు.

సత్రాజిత్తు తన భవనమునకు వెళ్లిపోయాడు. స్యమంతక మణి కోసరం ఒక ప్రత్యేకమైన పేటిక చేయించాడు. అందులో మణిని ఉంచాడు. ఆ పేటికను పూజామందిరంలో ప్రతిష్ఠించాడు. బ్రాహ్మణులను పిలిపించి పూజలు జరిపించాడు. ఉత్సవములు చేసాడు.

స్యమంతక మణి ప్రతి దినము ఎనిమిది బారువలు బంగారము ఇస్తుంది. (వీశ అంటే 1400 గ్రాములు. అటువంటి 8 వీశలు ఒక మణుగు. 20 మణుగులు ఒక బారువ. అంటే $1400 \times 8 \times 20 = 224$ కిలోల బంగారము) ఆ స్యమంతక మణి ఎక్కడ ఉంటుందో అక్కడ రోగములు, ఈతి బాధలు ఉండవు.

అటువంటి మణి ప్రజలకు ఉపయోగ పడాలి కానీ ఒక వ్యక్తికి కాదు, వ్యక్తి క్షేమం కన్నా ప్రజాక్షేమమే ముఖ్యం అని తలచి, కృష్ణుడు ఆ మణిని ద్వారకానగర రాజుకు సమర్పించమన్నాడు. దానికి సత్రాజిత్తు ఒప్పుకోలేదు. కృష్ణుడు కూడా ఏమీ అనలేదు.

సత్రాజిత్తుకు ఒక తమ్ముడు ఉన్నాడు వాడి పేరు ప్రసేనుడు. వాడు ఒక రోజు స్యమంతక మణిని మెడలో ధరించి వేటకు వెళ్లాడు. ఒక సింహాన్ని వేటాడబోయాడు కాని ఆ సింహము ప్రసేనుడిని వేటాడింది. సింహము ప్రసేనుడిని చంపి ఆ మణిని తినే వస్తువని భ్రమించి దానిని నోట కరచుకొని వెళ్లిపోయింది. నోట్లో మణిపెట్టుకొని తిరుగుతున్న సింహాన్ని భల్లూకరాజు అయిన జాంబవంతుడు చూచాడు. ఆ సింహాన్ని సంహరించి ఆ మణిని తీసుకున్నాడు. దానిని

తీసుకుపోయి తన గుహలో ఉన్న ఒక బుల్లి ఎలుగుబంటికి ఇచ్చి ఆడుకోమన్నాడు.

వేటకు పోయిన తమ్ముడు ఎంతకూ తిరిగి రాకపోవడంతో సత్రాజిత్తుకు కంగారుపుట్టింది. పైగా స్వమంతక మణిని మెడలో వేసుకొని వెళ్లాడు. ఏమయ్యాడో ఏమో అని ఆతురత పడుతున్నాడు. వెంటనే సత్రాజిత్తు అనుమానం కృష్ణుని మీదికి పోయింది. “అవును. కృష్ణుడు ఈ స్వమంతక మణిని తనకు ఇమ్మని అడిగాడు. నేను ఇవ్వలేదు. అందుకని నా తమ్ముడు ఒంటరి వాడిని చేసి వాడిని చంపి ఆ మణిని కాజేసి ఉంటాడు. సందేహం లేదు.” అని అనుకున్నాడు.

ఈ విషయం ఆనోటా ఆనోటా పాకి పోయింది. “కృష్ణుడు ప్రసేనుడిని చంపి మణిని అపహరించాడట. అయినా ఇమ్మని అడిగితే ఇవ్వడా. దానికి చంపాలా!” అని ద్వారకలో జనం చెవులు కొరుక్కుంటున్నారు. ఈ విషయం కృష్ణుడి చెవి దాకా వచ్చింది. ఇదేదో అపనింద తన మీద పడింది అనుకున్నాడు. దానిని ఖండించడం కన్నా, ఆ అపనింద నిజం కాదు అని నిరూపించదలచుకున్నాడు.

వెంటనే కృష్ణుడు బయలు దేరి ప్రసేనుడు వేటకు వెళ్లిన అడవికి వెళ్లాడు. అతను వెళ్లిన మార్గములో వెళుతుంటే, ఒక చోట ప్రసేనుడి శవం, దాని పక్కనే అతను ఎక్కి వచ్చిన గుర్రం కళేబరము కనపడ్డాయి. అక్కడి నుండి రక్తపు మరకలు జాడలను బట్టి పోగా, ఒక సింహము చచ్చి పడి ఉంది. అక్కడి నుండి రక్తపు మరకలు లేవు. కాని ఒక ఎలుగుబంటి అడుగు జాడలు కనపడ్డాయి. ఆ అడుగు జాడలను

బట్టి పోగా కృష్ణుడు ఒక గుహ వద్దకు చేరుకున్నాడు. తన పరివారమును ఆ గుహ బయటనే ఉంచి కృష్ణుడు ఆ గుహలో ప్రవేశించాడు.

కొంత దూరంపోగానే, ఒకచోట స్వమంతక మణితో ఆడుకుంటున్న ఎలుగుబంటి పిల్లను చూచాడు. అమ్మయ్య మణి దొరికింది కదా అని దానిని తీసుకోడానికి ఆ ఎలుగుబంటి పిల్ల వద్దకు పోయాడు. ఆ పిల్ల ఎలుగు బంటి కృష్ణుని చూచి ఇదేదో వింత మృగము అనుకొని బిగ్గరగా కేకలు పెట్టింది. ఆ కేకలు విని జాంబవంతుడు బయటకు వచ్చాడు. ఎవరో వచ్చి స్వమంతక మణిని అపహరిస్తున్నాడు అని అనుకున్నాడు.

కృష్ణునితో జాంబవంతుడు తలపడ్డాడు. ఇద్దరూ ఆ మణికోసరం ఒకరితో ఒకరు పోరాడుతున్నారు. ద్వంద్వయుద్ధం చేసుకుంటున్నారు. ఇద్దరు సమ ఉజ్జీగా పోరాడుతున్నారు. ఇరవై ఎనిమిది దినములు పోరాడిన తరువాత జాంబవంతుడి శక్తి సన్నగిల్లింది. ఎదుటి వ్యక్తి సామాన్యుడు కాదు అని అనుకున్నాడు. కృష్ణుని చూచి జాంబవంతుడు ఇలా అన్నాడు.

“ఓ దేవా! నీవు సామాన్యుడివి కావు. ఈ లోకములో ఉన్న సకల ప్రాణులకు దేహ బలము నీవే అయినప్పుడు నేను నిన్ను ఎలా గెలువగలను. నీవు సర్వాంతర్యామివి. సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడవు. బ్రహ్మ మొదలగు దేవతాగణములకు సృష్టికర్తవు నీవే. నీవు శుద్ధసత్వగుణ స్వరూపుడవు. కాలశక్తివి నీవే. పరమ పురుషుడవు నీవే. నాకు ఇప్పుడు

అర్థం అయింది. త్రేతాయుగములో రాముడుగా అవతరించావు.
సముద్రము మీద సేతువును నిర్మింపజేసావు. రావణుని చంపావు. నీవు
ఆ శ్రీరామచంద్రుడివే సందేహము లేదు. నా అపరాధమును
క్షమించు.” అని అన్నాడు జాంబవంతుడు.

కృష్ణుడు జాంబవంతుని శరీరం అంతా తన
అమృతహస్తముతో నిమిరాడు. జాంబవంతునితో ఇలా అన్నాడు.
“జాంబవంతా! ఈ స్వమంతక మణిని నేను అపహరించాను అని నా
మీద అపవాదు వచ్చింది. దీనిని వెతుక్కుంటూ నేను నా పరివారము
ఇక్కడకు వచ్చాము. నీగుహలో ఈ మణిని చూచాను. నేను ఆ మణిని
తీసుకుంటూ ఉండగా నీవు వచ్చావు.” అని అన్నాడు. ఆమాటలకు
సంతోషించాడు జాంబవంతుడు. స్వమంతక మణిని కృష్ణునికి ఇచ్చాడు.
మణితో పాటు తన కుమార్తె జాంబవతిని కూడా కృష్ణునికి ఇచ్చి
వివాహం జరిపించాడు.

గుహ లోపల ఇలా జరుగుతుంటే, గుహ బయట ఉన్న కృష్ణుని
పరివారము కృష్ణుని కొరకు ఎదురుచూస్తున్నారు. ఎంత కాలానికి
కృష్ణుడు బయటకు రాకపోవడంతో వారంతా దుఃఖిస్తున్నారు. తుదకు
వారు కృష్ణుడు ఇంక రాడు అని నిశ్చయించుకొని ద్వారకకు తిరిగి
వెళ్లారు. కృష్ణుడు ఒక గుహలోకి వెళ్లాడు తిరిగి రాలేదు అని
తెలుసుకున్న దేవకి, వసుదేవుడు, రుక్మిణి బంధువులు, యాదవులు
శోకింపసాగారు. వారి దుఃఖమునకు అంతులేదు. కృష్ణుని మీద
అపవాదు వేసిన సత్రాజిత్తును అందరూ తిట్టిన తిట్లు తిట్టకుండా
తిట్టసాగారు. ద్వారకా నగర వాసులు కృష్ణుడు క్షేమంగా తిరిగి

రావాలని దుర్గాదేవిని ప్రార్థించారు.

మణిని వెదుకుతూ వెళ్లిన శ్రీకృష్ణుడు భార్యమణిని (జాంబవతిని) వెంటబెట్టుకొని ద్వారకలో ప్రవేశించాడు. కృష్ణుని రాకతో ద్వారకలో ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరిసాయి. చచ్చిన వాడు బతికి వచ్చినట్టు, అదీ మణితోనూ, భార్యమణితోనూ వచ్చిన కృష్ణుని చూచి దేవకీవసుదేవులు, రుక్మిణి, బలరాముడు, యాదవులు పరమానంద భరితులయ్యారు.

వెంటనే కృష్ణుడు సత్రాజిత్తును పిలిపించి స్వమంతక మణిని అతనికి ఇచ్చాడు. కృష్ణుని మీద అపవాదు వేసిన సత్రాజిత్తు సిగ్గుతో తలదించుకున్నాడు. సత్రాజిత్తు ఇంటికి వెళ్లాడే కానీ, తాను చేసిన పనికి సిగ్గుతో కుచించుకుపోతున్నాడు. “నేను చేసినది మామూలు అపరాధము కాదు. ఘోరమైన అపరాధము. దానికి ఎలా ప్రాయశ్చిత్తము చేసుకోవాలి. శ్రీకృష్ణుని ఎలా ప్రసన్నం చేసుకోవాలి? ఏమిచేస్తే నా మనసు శాంతిస్తుంది. లోకమంతా నన్ను అపరాధిగానూ, దూరదృష్టిలేని వాడిగానూ, లోభిగానూ ఆడిపోసుకుంటున్నారు. ఈ అపవాదు ఎలా పోగొట్టుకోవాలి?” అని తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. తుదకు కృష్ణుని తన అల్లునిగా చేసుకోవడమే దీనికి పరిష్కారము అని అనుకున్నాడు. తన కుమార్తె సత్యభామను కృష్ణుడికి ఇచ్చి వివాహము చేయనిశ్చయించాడు. తన కుమార్తెతో పాటు స్వమంతక మణిని కూడా కృష్ణునికి సమర్పించుకోవాలని అనుకున్నాడు.

అనుకున్నదే తడవుగా సత్రాజిత్తు తన కుమార్తెను, స్వమంతక
మణిని తీసుకొని కృష్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. తన కుమార్తెను, స్వమంతక
మణిని శ్రీకృష్ణునికి కానుకలుగా సమర్పించుకున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు
రుక్మిణీదేవి అనుమతితో సత్రాజిత్తు కుమార్తె సత్యభామను వేదోక్తంగా
వివాహం చేసుకున్నాడు. కాని కృష్ణుడు స్వమంతక మణిని
స్వీకరించలేదు.

“రాజా! ఈ మణి మీది. నాకు అవసరము లేదు. మీరు
సూర్యుని భక్తులు. సూర్యుడు మీకు ఇచ్చాడు. దీని మీదకానీ, దీనినుండి
వచ్చే ఫలితము మీద కానీ మాకు ఎలాంటి అధికారము లేదు. కాబట్టి
ఈ స్వమంతక మణిని మీ వద్దనే ఉంచండి. లోకోపకారమునకు
వినియోగించండి.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.” అని శుక మహర్షి పరీక్షిత్
మహారాజుకు స్వమంతక మణి వృత్తాంతమును, శ్రీకృష్ణ, సత్యభామ,
జాంబవతుల వివాహముల గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము ఏబది ఆరవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
ఏబది ఏడవ అధ్యాయము.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! ముచ్చటగా ముగ్గురు భార్యలతో
శ్రీకృష్ణుడు సుఖంగా ఉంటూ ఉండగా, ఆయనకు ఒక దుర్వార్త
తెలిసింది. పాండవులను ధృతరాష్ట్రుడు వారణావతమునకు పంపాడనీ,
అక్కడ లక్కఇంట్లో వారు కాలిపోయారనీ చారుల వలన
తెలుసుకున్నాడు. ఇంతలోనే మరొక చారుడు వచ్చి పాండవులు
లక్కఇంట్లో కాలి పోలేదనీ, తప్పించుకున్నారనీ చెప్పాడు. ఆ మాటవిని
సంతోషించిన బలరామ కృష్ణులు ఎందుకైనా మంచిదని హస్తినా
పురమునకు వెళ్లారు. అక్కడ ధృతరాష్ట్రుని, భీష్ముని, విదురుని, ద్రోణ,
కృపాచార్యులను, గాంధారిని కలిసి పాండవులు మరణించిన దానికి
సానుభూతి వచనాలు పలికారు. వారితో పాటు బలరామ కృష్ణులు
కూడా కాసేపు సంతాపం ప్రకటించారు.

ఇది ఇలా ఉండగా ద్వారకలో అక్రూరుడు, కృత వర్త
మనస్సులలో ఒక దురాలోచన పుట్టింది. వారు శతధన్వుని వద్దకు
వెళ్లారు. “నీవు సత్రాజిత్తు నుండి ఆ స్యమంతకమణిని ఎందుకు
తీసుకోలేదు. నీకు ఇంకో విషయం తెలుసా. సత్రాజిత్తు మొదట తన
కుమార్తె సత్యభామను ఈ కృతవర్తకు ఇచ్చి పెళ్లి చేస్తాను అని నిశ్చయం
చేసాడు. ఇంతలో ఆ కృష్ణుని బల పరాక్రమాలు చూచి ఆయన మణి
తెచ్చి ఇవ్వగానే, తన కూతురిని కృష్ణుడికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. ఇది
దుర్మార్గం కాదా! కాబట్టి మనము ఆ సత్రాజిత్తు మీద పగ తీర్చుకోవాలి.
సత్రాజిత్తును చంపితే మన పగా తీరుతుంది. ఆ మణి దక్కుతుంది. ఆ

మణి తీసుకొని మనం ముగ్గురం పారిపోదాము.” అని కృతవర్త
అక్రూరుడు శతధన్యునికి నూరిపోసారు.

వారి మాటలు విన్న శతధన్యుడు సత్రాజిత్తును చంపడానికి
నిశ్చయించుకున్నాడు. ఒక రోజు సత్రాజిత్తు నిద్రపోతూ ఉంటే,
శతధన్యుడు సత్రాజిత్తును చంపాడు. స్వమంతక మణిని
అపహరించాడు. తండ్రి మరణించిన విషయం సత్యభామకు తెలిసింది.
వలవలా ఏడుస్తూ తండ్రి వద్దకు వచ్చింది. తండ్రి శవం మీద పడి
భోరున ఏడిచింది. మంత్రులు అందరూ సత్రాజిత్తు శవాన్ని తైలములో
భద్రపరిచారు. వెంటనే వార్తాహరులను హస్తినకు పంపి సత్రాజిత్తు
మరణించిన విషయాన్ని బలరామ కృష్ణులకు తెలియజేశారు.

ఈ వార్త విన్న బలరామ కృష్ణులు వెంటనే బయలుదేరి
ద్వారకకు వచ్చారు. సత్యభామతో కూడా కాసేపు మామగారు
చనిపోయినందుకు ఏడ్చి, సత్యభామను ఓదార్చాడు కృష్ణుడు. దీని
కంతటికీ కారణం శతధన్యుడు అని తెలుసుకొని వాడిని
దండించడానికి పూనుకున్నాడు.

ఈ విషయం తెలిసిన శతధన్యుడు భయంతో
వణికిపోయాడు. కృతవర్త దగ్గరకు పోయి “మీ మాటలు విని నేను
సత్రాజిత్తును చంపాను. ఇప్పుడు కృష్ణుడు నన్ను చంపడానికి
వస్తున్నాడు. మీరే నన్ను కాపాడాలి.” అని అన్నాడు.

“అది కాదు శతధన్వా! మేమేదో ఆవేశంలో అన్నామే అనుకో. నువ్వు వెంటనే పోయి సత్రాజిత్తును చంపాలా! అయినా నువ్వు ఊరికే మాకోసం చంపలేదుగా! సత్రాజిత్తును చంపి మణిని అపహరించావు. అయినా బలరామకృష్ణులు సామాన్యులు కాదు. దైవాంశ సంభూతులు. వారికి మేము ఎదురు నిలిచి పోరాడలేము. వారు కంసుని, చాణూర ముష్టికులను చంపారు. జరాసంధుడు కూడా బలరామకృష్ణుల చేతిలో ఓడిపోయాడు. బలరామకృష్ణులతో విరోధం పెట్టుకొని ఎవడు బతికి బట్టకట్టాడు చెప్పు. కాబట్టి నీకు దిక్కున్న చోటికి వెళ్లు.” అని అన్నాడు కృతవర్త.

ఆ మాటలు విన్న శతధన్వుడు హతాశుడయ్యాడు. “ఏమయ్యా! అక్రూరా! ఆరోజు నువ్వు కూడా ఉన్నావు కదయ్యా! ఆరోజు నన్ను సత్రాజిత్తును చంపడానికి పురిగొల్పి ఇప్పుడు ఇలా మాట్లాడటం న్యాయమా! నువ్వు అయిన చెప్పవయ్యా!” అని అక్రూరుని వేడుకున్నాడు.

“శతధన్వా! బలరామ కృష్ణుల బలపరాక్రమాలు తెలిసిన వాడు ఎవడైనా వారికి ఎదురు నిలువగలడా! మేమూ అంతే. కృష్ణుడు సాక్షాత్తు విష్ణుస్వరూపుడు. సృష్టి, స్థితి లయములు అవలీలగా చేస్తుంటాడు. నిన్ను చంపడం ఆయనకు చిటికలో పని. బ్రహ్మకూడా విష్ణుమాయకు లోబడి ఉంటాడు. ఏడుసంవత్సరముల వయసులోనే కృష్ణుడు గోవర్ధన పర్వతమును గొడుగుపట్టుకున్నట్టు పట్టుకోలేదా! అటువంటి కృష్ణుడికి నమస్కరించాలి గానీ ఎదురు తిరగరాదు. ఎదురు తిరిగితే మనం మిగలం.” అని అన్నాడు.

శతధన్వునికి ఆఖరు ఆశకూడా పోయింది. ఈ దుర్మార్గుల మాటలు విని సత్రాజిత్తును చంపి మరణాన్ని ఆహ్వానించి నందుకు తనను తాను తిట్టుకున్నాడు.

“అయ్యా! మీ మాటలు విని మోసపోయాను. నాకు మణి వద్దు ఏమీ వద్దు. ఈ స్వమంతక మణి మీరే తీసుకోండి. బతికి ఉంటే బలుసాకు తిని బతుకుతాను.” అని స్వమంతక మణిని అక్రూరుడి చేతిలో పెట్టి తన గుర్తం మీద పారిపోయాడు శతధన్వుడు. శతధన్వుడు పారి పోతున్నాడు అని తెలిసిన బలరామకృష్ణులు తమ రథముల మీద శతధన్వుని వెంటబడి తరిమారు.

శతధన్వుడు ఎక్కిన గుర్రము మిథిలా నగరము దాకా పరుగెత్తి, ఇంక పరుగెత్తలేక, కూలిపోయింది. శతధన్వుడు గుర్రము దిగి పరుగెత్తాడు. కృష్ణుడు కూడా వాడి వెంటపడ్డాడు. కృష్ణుడు తన చేతిలోని చక్రాయుధమును శతధన్వుని కంఠానికి గురి పెట్టి విసిరాడు. ఆ చక్రాయుధము శతధన్వుని మెడను నరికింది. తల మొండెము వేరుకాగా, శతధన్వుడు మరణించాడు.

కృష్ణుడు శతధన్వుని వద్దకు పోయి స్వమంతక మణి కోసరం అతని దుస్తులన్నీ వెతికాడు. కృష్ణునికి స్వమంతక మణి దొరకలేదు. తరువాత కృష్ణుడు బలరాముని వద్దకు వచ్చి “బలరామా! నేను శతధన్వుని చంపాను. కాని స్వమంతక మణి వాడి వద్దలేదు.” అని అన్నాడు.

“కృష్ణా! వీడు సత్రాజిత్తును చంపి మణిని అపహరించాడు. కాబట్టి ఆ మణి వీడి వద్దనే ఉండాలి. లేక ఎవరికైనా ఇచ్చి ఉండాలి. మనం వాడు ఎవరో పట్టుకోవాలి. నీవు ద్వారకకు వెళ్లి ఆ పని చూడు. ఇంతదూరం వచ్చాను కాబట్టి నేను మిథిలా నగరం పోయి, మిథిలాభిపతిని దర్శించి వస్తాను.” అని అన్నాడు.

బలరాముడు మిథిలకు వెళ్లాడు. కృష్ణుడు ద్వారకకు వచ్చాడు. మిథిలా నగర రాజు బలరాముడు వచ్చాడని తెలిసి ఆయనకు ఎదురు పోయి ఆహ్వానించి అర్ఘ్యపాద్యములు ఆసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. బలరాముని యధాశక్తి పూజించి, ఆహారపానీయాలు సమర్పించాడు. బలరాముడు మిథిలలో కొన్ని సంవత్సరాలు ఉన్నాడు. కృష్ణుడంటే దుర్యోధనునికి భయం. బలరాముడు కృష్ణునికి దూరంగా మిథిలలో ఉన్నాడని తెలిసి, దుర్యోధనుడు మిథిలకు వచ్చి బలరాముని వద్ద గదాయుధము నేర్చుకున్నాడు.

బలరాముడు మిథిలకు వెళ్లగానే, కృష్ణుడు ద్వారకకు వచ్చాడు. తాను శతధన్వుని చంపాననీ, కానీ స్వమంతక మణి వాడి వద్ద లేదనీ సత్యభామకు చెప్పాడు. తరువాత కృష్ణుడు తన మామగారైన సత్రాజిత్తుకు అపర కర్తలన్నీ శాస్త్రోక్తంగా చేసాడు. కృష్ణుడు శతధన్వుని చంపిన వార్త ఆనోటా ఆనోటా పాకి అక్రూరుడు, కృతవర్త-చేవిని పడింది. ఎలాగైనా కృష్ణుడు తమ ఇద్దరినీ వెతికి వెతికి చంపుతాడని, అక్రూరుడు, కృతవర్త స్వమంతక మణితో సహా ద్వారక విడిచి పెట్టి పారిపోయారు.

స్వమంతక మణి ద్వారకను విడిచిపోగానే, ద్వారకానగర వాసులకు రోగాలు, అకాల మరణాలు, ప్రమాదాలు సంభవిస్తున్నాయి. వర్షాలు కురవడం లేదు. పంటలు పండటం లేదు. దీని కంతా అక్రూరుడు ద్వారక విడిచి వెళ్లిపోవడమే కారణం అని జనం అనుకోసాగారు. దానికీ ఒక కారణం ఉంది.

ఒక సారి కాశీ నగరంలో వర్షాలు కురవ లేదు. అప్పుడు కాశీరాజు అక్రూరుని తండ్రిని కాశీనగరానికి పిలిపించి, ఆయనకు తన కుమార్తెను ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. అక్రూరుని తండ్రి శ్వఫల్కుడు కాశీనగరంలో కాలుపెట్టగానే, అప్పటి వరకూ అనావృష్టితో అల్లాడుతున్న కాశీనగరంలో వర్షాలు విస్తారంగా కురిసాయి. ద్వారకా పురి వాసులు ఆ విషయాలు గుర్తుకు తెచ్చుకొని, ఇప్పుడు కూడా అక్రూరుడు వెళ్లిపోవడం వలన అనావృష్టి సంభవించింది అని అనుకోసాగారు.

ఈ విషయం కృష్ణుడికి తెలిసింది. “అక్రూరుడు ద్వారక విడిచి వెళ్లిపోవడం వలన అనావృష్టి సంభవించి ఉండవచ్చు. కాని అదే కారణం కానక్కర్లేదు. స్వమంతక మణి ద్వారక నుండి అపహరింపబడటం కూడా ఒక కారణం కావచ్చు” అని అనుకున్నాడు. ద్వారకానగరవాసుల మాటలు ఎందుకు కాదనాలి అని అనుకున్న కృష్ణుడు వెంటనే అక్రూరుని ద్వారకకు పిలిపించాడు. ఆయనకు స్వాగత సత్కారాలు చేసాడు. ఆయనను పూజించాడు. ఉచితాసనము ఇచ్చి సత్కరించాడు. అప్పుడు అసలు విషయం బయట పెట్టాడు.

“అక్రూరా! శతధన్వుడు సత్రాజిత్తును చంపి స్వమంతక మణిని అపహరించాడు. ఆ స్వమంతక మణిని నీ వద్ద దాచాడని నాకు తెలుసు. ఈ మణి సత్రాజిత్తుకు చెందింది. సత్రాజిత్తుకు మగ సంతానము లేరు. నా భార్య సత్యభామ ఒక్కతే కూతురు. కాబట్టి సత్రాజిత్తుకు కర్తృకాండలు, ఆబ్ధికాలు జరిపించవలసినది ఆమె కుమారులే. సత్రాజిత్తు ఆస్తికి వారసులు కూడా సత్యభామ కుమారులే. ఇది ప్రస్తుత న్యాయము. ధర్మము. సత్యభామ కుమారులకు చెందవలసిన స్వమంతక మణిని నీ దగ్గరపెట్టుకోవడం న్యాయం కాదు. కాని నీ వంటి సత్పురుషుల వద్ద ఆ మణి ఉండటం వలన దాని శోభ మరింత పెరుగుతుంది.

ఇక్కడే ఒక చిక్కు వచ్చి పడింది. నా మాటలు నా అన్న బలరాముడు నమ్మడం లేదు. నేను శతధన్వుని చంపి ఆ మణిని అపహరించానని అనుకుంటున్నాడు. ఇప్పుడు నీవు ఆ మణిని అందరికీ చూపించి నా మీద వచ్చిన అపవాదును పోగొట్టు. నా పరువు కాపాడు. లేకపోతే అందరూ నన్ను హంతకుడనీ దొంగ అనీ నిందిస్తారు. అది నీకు సమ్మతమా చెప్పు.

నీ వద్ద మణి ఉంది అన్న దానికి తగిన ఆధారాలు ఉన్నాయి. నీవు కొన్ని రోజులుగా ధనమును విచ్చలవిడిగా వ్యయం చేస్తున్నావు. అన్నీ బంగారు వస్తువులలో యజ్ఞములు చేస్తున్నావు. సామాన్యుడవి అయిన నీ వద్ద ఇంత బంగారము ఉండే అవకాశము లేదు. కాబట్టి నీ వద్ద స్వమంతక మణి ఉంది అన్న విషయం దీని వలన రూఢి అవుతూ ఉంది. కాబట్టి నీ వద్ద ఉన్న ఆ మణిని ఇక్కడ ఉన్న వారందరికీ చూపించి నీ మీద ఉన్న నా మీద ఉన్న అనుమానాలను పటాపంచలు

చెయ్యి” అని బుజ్జగించి, లాలించి, యుక్తిగా అడిగాడు శ్రీకృష్ణుడు.

కృష్ణుడి మాటలకు ముగ్ధుడు అయిన అక్రూరుడు తన వస్త్రములలో దాచి పెట్టిన మణిని తీసి కృష్ణుడికి ఇచ్చాడు. కృష్ణుడు ఆ మణిని అందరికీ చూపించి తిరిగి ఆ మణిని అక్రూరునికి ఇచ్చాడు.” అని శుక యోగీంద్రుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు శతధన్వుని మరణము, అక్రూరుని వద్ద ఉన్న మణిని అందరికీ చూపించడం గురించి చెప్పాడు

. శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైపిడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

యాభై ఎనిమిదవ అధ్యాయము.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పంచపాండవులు ద్రౌపదిని వివాహం చేసుకొని పాంచాల రాజ్యంలో సుఖంగా అత్తగారి ఇంట్లో ఉన్నారు. ఆ సమయంలో కృష్ణుడు వాళ్లను చూడటానికి వెళ్లాడు. కృష్ణుని చూచిన పాండవులు ఆయనకు స్వాగత సత్కారాలుచేసారు. ఉచితాసనము మీద కూర్చోబెట్టారు. శ్రీకృష్ణుడు తన కన్నా పెద్ద వారైన ధర్మరాజుకు, భీమసేనునికి నమస్కరించాడు. సమ వయస్కుడైన అర్జునుని కౌగలించుకున్నాడు. తన కన్నా చిన్న వారైన నకుల సహదేవుల ప్రణామాలు స్వీకరించాడు. కొత్త పెళ్లికూతురు అయిన ద్రౌపది వచ్చి

కృష్ణుడికి నమస్కరించింది. కృష్ణునితో వచ్చిన సాత్యకి, ఇంకా ఇతర యాదవులు కూడా తమ తమ ఆసనముల మీద కూర్చున్నారు. అందరూ ఇష్టాగోష్ఠిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

తరువాత కృష్ణుడు కుంతీ దేవి వద్దకు పోయి ఆమె క్షేమములు విచారించాడు. కృష్ణుని చూడగానే ఆమె కన్నీళ్ల పర్వంతము అయింది. ద్వారకలో ఉన్న వారి క్షేమములు అడిగి తెలుసుకుంది. కృష్ణుని చూడగానే కుంతీదేవికి తమకు కౌరవులు పెట్టిన బాధలు, తమ మీద జరిగిన హత్యాప్రయత్నం అన్నీ గుర్తుకు వచ్చాయి. శోకతప్తరాలయింది. కృష్ణునితో ఇలా అంది.

“కృష్ణా! నీవు మధురకు చేరిన వెంటనే, మా అందరినీ గుర్తుకు తెచ్చుకొని మా అందరి క్షేమములు విచారించి రమ్మని అక్రూరుని హస్తినకు పంపినపుడే నీ దయ వలన మేమంతా క్షేమంగా ఉంటాము అని ధైర్యము కలిగింది. మాకూ ఒక దిక్కు ఉన్నాడు మేము అనాథలము కాము అన్న భావన మాలో పాతుకుపోయింది.

కృష్ణా! నీవు సాక్షాత్తు విష్ణు స్వరూపుడవు. సర్వాంతర్యామివి. వీడు నావాడు, వాడు పరాయివాడు అన్న భావన నీకులేదు. నీకు అందరూ సమానమే. నీ గురించి నిరంతరము ధ్యానం చేసే భక్తుల హృదయాలలో ఎప్పటికీ నిలిచి ఉంటావు. నా కన్నా చిన్నవాడివైనా, నీకు నా నమస్కారము.” అని కృష్ణుడికి నమస్కరించింది కుంతి.

యుభిష్ఠిరుడు కృష్ణుడితో ఇలా అన్నాడు. “అభీశ్వరా! ఇంతకు ముందు జన్మలలో మేము ఏం పుణ్యం చేసుకున్నామో గానీ ఈ జన్మలో మాకు నీ దర్శనభాగ్యం లభించింది. మేము సాధారణ మానవులము. ప్రాపంచిక విషయములలో, కామభోగములలో తేలియాడుతుంటాము. అటువంటి మాకు యోగీశ్వరుడవైన నీ దర్శనం కలగడం మా పూర్వజన్మసుకృతంగా భావిస్తున్నాము.” అని అన్నాడు.

పాండవుల ఆదరాన్ని అభిమానాన్ని ఆస్వాదిస్తూ కృష్ణుడు వారి దగ్గర కొంతకాలం గడిపాడు. ఒక రోజు అర్జునుడు, కృష్ణుడు రథం మీద సమీపములో ఉన్న వనములోకి విహారముగా వెళ్లారు. అర్జునుడు ఆ అడవిలో ఉన్న క్రూర మృగములను వేటాడి సంహరించాడు. వాటిని తనతో వచ్చిన సేవకులకు ఇచ్చి పంపించాడు. ఇంతలో అర్జునుడికి దాహం వేసింది. యమునా నది వద్దకు నీరు తాగడానికి వెళ్లాడు. అర్జునుడు, కృష్ణుడు యమునా నదిలో స్నానం చేసారు. అలసట తీర్చుకున్నారు. స్వచ్ఛమైన యమునా నదీ జలములను తాగారు. నదీతీరంలో విహరిస్తున్నారు.

ఆ సమయంలో వారు యమునా నదీ తీరంలో విహరిస్తున్న ఒక కన్యను చూచారు. అర్జునుడు ఆ కన్య వద్దకుపోయి ఆమెను ఇలాఅడిగాడు. “సుందరీ! నీవు ఎవరు? ఇక్కడ ఎందుకు ఉన్నావు? నీ తల్లి తండ్రులు ఎవరు? నీకు ఇంకా వివాహం కాలేదనీ, యోగ్యుడైన భర్తకోసం వెదుకుతున్నావనీ తెలుస్తూ ఉంది. నీ గురించి వివరంగా చెప్పు.” అని అడిగాడు. ఆ మాటలకు ఆ కన్య ఈ విధంగా సమాధానం ఇచ్చింది.

“నేను సూర్యుని కుమార్తెను. నా పేరు కాళింది. నాకు ఇంకా వివాహం కాలేదు. నేను శ్రీమహావిష్ణువును భర్తగా వరించాను. ఆయన కోసరం తపస్సు చేస్తున్నాను. ఆయన తప్ప వేరే ఎవరినీ వివాహం చేసుకోను. ఇది నా నిర్ణయం. అప్పటి వరకు నేను ఈ యమునా నదీ జలాలలో నివసిస్తూ ఉంటాను.” అని పలికింది కాళింది.

అర్జునుడు కృష్ణుడి వద్దకు పోయి ఈ విషయాలన్నీ వివరంగా చెప్పాడు. తరువాత కృష్ణుడు కాళిందిని తన రథము మీద ఎక్కించుకొని యుధిష్ఠిరుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లాడు. ద్వారకకు వెళ్లిన తరువాత, తాను ఆమెను వివాహం చేసుకోదలచినట్టు పాండవులకు చెప్పాడు.

తరువాత పాండవులు కృష్ణుని సాయంతో ఇంద్రప్రస్థము అనే నగరాన్ని నిర్మించుకున్నారు. ఆ నగరంలో సుఖంగా ఉన్నారు. అగ్నిదేవుడు అర్జునుని వద్దకు వచ్చి తనకు ఆహారంగా ఖాండవ వనమును దహించవలెనని కోరికగా ఉందని తనకు సాయం చెయ్యమని కృష్ణార్జునులను కోరాడు. కృష్ణుని తన సారథిగా చేసుకొని అర్జునుడు ఖాండవ వన దహనంలో అగ్నిదేవునికి సాయంగా నిలిచాడు. అందుకు ప్రతిఫలంగా అగ్నిదేవుడు అర్జునునికి గాండీవము అనే ధనుస్సు (విల్లు), తెల్లని నాలుగు గుర్రములు కట్టిన దివ్యమైన రథము, ఎప్పటికీ అయిపోని బాణములు కల అక్షయతూణీరము, ఎటువంటి అస్త్రములతో కూడా పగులగొట్టబడని దుర్భేద్యమైన కవచమును ఇచ్చాడు.

ఖాండవ వన దహన సమయంలో అర్జునుడు మయుడు అనే దానవ శిల్పిని రక్షించాడు. దానికి ప్రతిఫలంగా మయుడు పాండవులకు ఒక దివ్యమైన మయసభను నిర్మించి ఇచ్చాడు. రాజసూయ యాగ సందర్భంలో ఆ సభను చూడటానికి వచ్చిన దుర్యోధనుడు కనపడని నీటి మడుగులో పడి అవమానాల పాలయ్యాడు.

రాజసూయ యాగము జరిగిన తరువాత, శ్రీకృష్ణుడు, సాత్యకితోనూ యాదవులతోనూ కలిసి, పాండవుల అనుమతి తీసుకొని ద్వారకకు వెళ్ళిపోయాడు. ద్వారకకు చేరుకున్న తరువాత తనతో వచ్చిన కాళిందిని శాస్త్రోక్తంగా వివాహం చేసుకున్నాడు కృష్ణుడు.

ఇది ఇలా ఉండగా, విందుడు, అను విందుడు అనే వారు అవంతి రాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తున్నారు. వారు కృష్ణుడి మేనత్త అయిన రాజాభిదేవి కుమారులు. వారికి ఒక సోదరి ఉంది. ఆమె పేరు మిత్ర వింద. మిత్రవింద తన బావ శ్రీకృష్ణుని మహిమలను, గుణగణములను విని కృష్ణుని భర్తగా వరించింది. ఇది ఆమె అన్నలకు ఇష్టం లేదు. దానికి తోడు, అవంతి రాజ్యం హస్తినకు సామంత రాజ్యం. ఆ కారణం చేత విందుడు, అనువిందుడు దుర్యోధనుడు మాట జవదాటరు. దుర్యోధనుడికి మిత్రవిందను పాండవ పక్షాన ఉన్న కృష్ణుడికి ఇచ్చి వివాహం చేయడం ఇష్టంలేదు. అందుకని విందాను విందులు మిత్రవింద కృష్ణుని పెళ్ళిచేసుకోడానికి ఒప్పుకోలేదు. విందాను విందులు తమ సోదరి మిత్రవిందకు స్వయం వరం చాటించారు.

కృష్ణుడు కూడా మిత్రవింద స్వయంవరానికి వెళ్లాడు. అందరు రాజులు చూస్తూ ఉండగా, కృష్ణుడు మిత్రవిందను రథం మీద ఎక్కించుకొని తీసుకొని వెళ్లాడు.

ఇది ఇలా ఉండగా, అయోధ్యా నగరమును నగ్నజిత్తు అనే పరమ ధార్మికుడు అయిన రాజు పరిపాలిస్తూ ఉండేవాడు. ఆయనకు ఒక కూతురు ఉంది. ఆమె పేరు నాగ్నజితి. నగ్నజిత్తు తన కుమార్తెకు స్వయం వరం ఏర్పాటు చేసాడు. ఆయన వద్ద ఏడు ఆబోతు ఎద్దులు ఉన్నాయి. ఆ ఏడు ఆబోతులను లొంగదీసుకున్న వీరుడికి తన కుమార్తెను ఇచ్చి వివాహం చేస్తానని ప్రకటించాడు నగ్నజిత్తు.

ఈ వార్త విన్న కృష్ణుడు తన సైన్యముతో అయోధ్యానగరానికి వెళ్లాడు. శ్రీకృష్ణుని రాక గురించి తెలుసుకున్న నగ్నజిత్తు ఆయనకు సకల మర్యాదలు చేసాడు. పూజించాడు. సత్కరించాడు. నాగ్నజితి కూడా కృష్ణుని చూచింది. కృష్ణుని అందచందాలకు ముగ్ధురాలైన నాగ్నజితి కృష్ణుని తప్ప వేరే ఎవరినీ వివాహం చేసుకోనని మంకు పట్టు పట్టింది.

నాగ్నజితి అగ్నిదేవుని ఆరాధిస్తుంది. తనలో తాను ఇలా అనుకుంది. “నేను అగ్ని దేవుని మనస్ఫూర్తిగా ఆరాధించిన దానను అయితే నాకు కృష్ణుడు భర్తగా లభిస్తాడు. కృష్ణుని భర్తగా పొందాలంటే ఇంకా ఏంచెయ్యాలో తోచడం లేదు.” అని అనుకొని తన మనసులో కృష్ణుని నిలుపుకుంది.

“ఓ దేవా! నేను నీకు ఏమీ చేయలేను. నిన్ను భర్తగా వరించాను. నా కోరిక మన్నించు. నన్ను వివాహమాడు.” అని ప్రార్థించింది.

ఈమె పరిస్థితి ఇలా ఉండగా కృష్ణుడు నగ్నజిత్తుతో ఇలా అన్నాడు. “నీ కుమార్తెను వివాహ మాడటానికి నీవు పెట్టిన నిబంధన శాస్త్ర విరుద్ధము. దానిని నేను అంగీకరింపను. నాకు నీ కుమార్తెను వివాహం చేసుకోవాలని కోరికగా ఉంది. నీ కుమార్తె కోసరం నేను నిన్ను యాచించను. అది క్షత్రియ ధర్మం కాదు. నీ కుమార్తెను వివాహం చేసుకోడానికి నేను నీకు ఎటువంటి శుల్కము ఇవ్వను. తరువాత నీ ఇష్టం.” అని నీవు నీ కుమార్తెను తనకు ఇచ్చి వివాహం చేయకపోతే బలవంతంగా ఎత్తుకుపోతాను అని నర్తగర్భంగా చెప్పాడు కృష్ణుడు.

ఆ మాటలు విన్న నగ్నజిత్తు ఇలా అన్నాడు. “కృష్ణా! నీ కన్నా గుణవంతుడు, యోగ్యుడు నాకు ఎవరు దొరుకుతారు. నా కుమార్తెకు తగిన వరుడిని నిర్ణయించడానికి ఈ స్వయంవరము, ఈ నిబంధన పెట్టాను కానీ వేరుకాదు. ఇప్పటికి ఎంతో మంది రాజకుమారులు వచ్చి, నా దగ్గర ఉన్న ఎద్దులతో పోట్లాడి, వాడి కొమ్ముల దెబ్బలు తిని వెనుదిరిగి పోయారు. నీవు కూడా నీ శక్తి కొద్దీ ఆ ఎద్దులతో పోలి గెలిస్తే నా కుమార్తెను ఇస్తాను. నీవు గెలవలేవని కాదు. ఏదో ఒక నియమం పెట్టుకున్నప్పుడు దానిని పాటించాలి కదా! పైగా నేనుపెట్టిన నియమాన్ని అతిక్రమించి నా కుమార్తెను నీకు ఇచ్చి వివాహం చేస్తే, ఓడిపోయిన రాజులు నా మీద దండెత్తుతారు. కాబట్టి నా కోసరం, నా

క్షేమం కోసం నీవు ఈ ఎద్దులను లొంగదీసుకుంటే మంచిది.” అని నసుగుతూ చెప్పాడు.

వీడి ముచ్చట ఎందుకు కాదనాలి అని కృష్ణుడు తన ధట్టిని జిగించి ఏడు ఎద్దులను ఎదుర్కొన్నాడు. చిన్నప్పటినుండి గోవుల మధ్య ఎద్దుల మధ్య పెరిగిన వాడవడం వల్ల, ఆ ఎద్దులను లొంగదీసుకోవడం కృష్ణుడికి ఏమంత కష్టం కాలేదు. ఏడు ఎద్దులను తాళ్లతో కట్టాడు. ముక్కుతాళ్లు వేసాడు. వాటిని లాగుకొని వచ్చి నగ్నజిత్తు ఎదుట నిలబెట్టాడు.

శ్రీకృష్ణుని పరాక్రమానికి సంతోషించాడు నగ్నజిత్తు. తన కుమార్తె నాగ్నజితిని కృష్ణునికి ఇచ్చి వైభవంగా వివాహం జరిపించాడు. అయోధ్యలో గొప్ప ఉత్సవం జరిపించాడు.

నగ్నజిత్తు తన కుమార్తె నాగ్నజితికి పదివేల ఎద్దులు, మూడువేల మంది దాసీలు, తొమ్మిది వేల ఏనుగులు, తొమ్మిది లక్షల రథములు, తొమ్మిది కోట్ల అశ్వములు, నూరు కోట్ల మంది సైనికులను అరణంగా ఇచ్చాడు. వధూవరులను రథం ఎక్కించి సాదరంగా ద్వారకకు పంపాడు నగ్నజిత్తు.

అంతకు ముందు నాగ్నజితిని వివాహం చేసుకోవాలని కోరికతో ఎద్దులతో పోరాడి ఓడి పోయిన రాజులందరూ ఒకటయ్యారు. వారందరూ కృష్ణుని దారిలో ఎదుర్కొన్నారు. అర్జునుడు కృష్ణునితో “కృష్ణా! నీవు నాగ్నజితిని తీసుకొని అయోధ్యకు వెళ్లు. నేను వీళ్ల సంగతి

చూస్తాను.” అని అన్నాడు. అర్జునుని అస్త్రశస్త్రధాటికి ఆ రాజులు తట్టకోలేకపోయారు. యధాశక్తి పారిపోయారు. అర్జునుడు కూడా ద్వారకకు చేరుకున్నాడు. కొత్త పెళ్లికూతురు నాగ్నజితి, కాళిందిలతో కృష్ణుడు ఆనందంగా విహరిస్తున్నాడు.

శ్రీకృష్ణునికి మరొక మేనత్త ఉంది. ఆమె పేరు శ్రుతకీర్తి. ఆమె కూతురు పేరు భద్ర. శ్రీకృష్ణుడు తన మేనత్త కూతురు భద్రను కూడా శాస్త్రోక్తంగా వివాహం చేసుకున్నాడు. తరువాత శ్రీకృష్ణుడు మద్రరాజు కుమార్తె తననే భర్తగా వరించిన లక్ష్మణ అనే కన్యను, స్వయంవర మండపము నుండి బలవంతంగా తీసుకొని వచ్చి వివాహం చేసుకున్నాడు.

(ఇప్పటికి శ్రీకృష్ణుడు వివాహం చేసుకున్న వారు... రుక్మిణి, జాంబవతి, సత్యభామ, కాళింది, మిత్రవింద, నాగ్నజితి, భద్ర, లక్ష్మణ. వీరిలో రుక్మిణి, మిత్రవింద, సులక్ష్మణలను బలవంతంగా తీసుకొని వచ్చి వివాహం చేసుకున్నాడు. కాని వీరంతా కృష్ణుని తమ భర్తగా వరించిన వారే!)

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! తరువాత శ్రీకృష్ణుడు నరకాసురుని సంహరించి వాడి చెరలో ఉన్న వేలకొలది రాజకుమార్తెలను చెర విడిపించి, వారి కోరిక మేరకు వారి నందరినీ వివాహం చేసుకున్నాడు.” అని శుకమహర్షి పరీక్షిత్తు మహారాజుకు శ్రీకృష్ణుని అష్టభార్యల గురించి వారి వివాహముల గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

యాభై ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము
దశమస్కంధము
యాభై తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

శుక యోగీంద్రులు పరీక్షిత్ మహారాజుకు నరకాసుర వధ
వృత్తాంతమును ఈ విధంగా వివరించాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! పూర్వము నరకుడు అనే అసురుడు
ఉండేవాడు. వాడు ప్రాగ్జ్యోతిష పురమునకు రాజు. వాడు ఇంద్రుని
జయించి అతని వద్ద నుండి వరుణునికి చెందిన ఛత్రమును, అదితి కి
చెందిన కుండలములను, మణిపర్వతము అనే ఉద్యానవనమును
బలవంతంగా అపహరించాడు. ఈ విషయాన్ని ఇంద్రుడు శ్రీకృష్ణునికి
చెప్పాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన సేనలతో నరకుని మీదికి యుద్ధానికి
వెళ్లాడు. సత్యభామ కూడా శ్రీకృష్ణుని వెంట వెళ్లంది. శ్రీకృష్ణుడు,
సత్యభామ గరుడుని మీద ఎక్కి నరకుని మీదికి యుద్ధానికి
బయలుదేరారు.

నరకుడు పరిపాలించే ప్రాగ్జ్యోతిష పురము చుట్టు జల
దుర్గము అంటే అగడ్తలు ఉన్నాయి. కోట గోడల మీద అగ్నిగోళాలు
అమర్చబడి ఉన్నాయి. కోట బురుజుల మీద అస్త్రములు, శస్త్రములతో
సాయుధదళాలు కాపలా ఉన్నాయి. అటువంటి నరకాసుర రాజధాని
మీదికి యుద్ధానికి వెళ్లాడు శ్రీకృష్ణుడు.

గరుడుని మీది నుండి తనబాణములతో కోట బురుజుల మీద ఉన్న
స్థానికులను చంపాడు. తరువాత కోట గోడలను అగడ్తలను నాశనం
చేసాడు. కోట బురుజుల మీద ఉన్న అగ్ని యంత్రములను,
అగ్నిగోళములు (ఫిరంగులు), లోహపు గోళములను (గుండ్లు) విసురు
యంత్రములను నాశనం చేసాడు. తన గదతో కోట గోడలను బద్దలు
కొట్టాడు. శ్రీకృష్ణుడు విజయసూచకంగా పాంచజన్యమును
పూరించాడు.

ఆ శంఖధ్వని విన్న దుర్గ రక్షకుడు అయిన మురుడు అనే
రాక్షసుడు పైకి లేచాడు. వాడికి ఐదు తలలు. తన ఐదు తలలను
విదిలించాడు. త్రిశూలం తీసుకున్నాడు. కృష్ణుని మీదికి ఉరికాడు. తన
త్రిశూలమును గరుడుని మీదికి విసిరాడు. తన ఐదు ముఖములతో
వికటాట్టహాసం చేసాడు. ఆ ధ్వనికి మూడులోకములు
భయభ్రాంతమయ్యాయి. శ్రీకృష్ణుడు మూడు బాణములు ప్రయోగించి
గరుడుని మీదికి వస్తున్న త్రిశూలమును ముక్కలు చేసాడు. తరువాత
ఐదు బాణములతో మురుడి ఐదు తలలను కొట్టాడు.

మురుడు తన గదను శ్రీకృష్ణుని మీదికి విసిరాడు. శ్రీకృష్ణుడు
తన గదను విసిరి మురుడు విసిరిన గదను ముక్కలు చేసాడు.
నిరాయుధుడుగా ఉన్న మురుడు తన చేతులతో శ్రీకృష్ణుని మీదికి
దూకాడు. శ్రీకృష్ణుడు తన చక్రాయుధముతో వాడి తలను
ఖండించాడు. తల తెగిన మురాసురుడు కోట బయట ఉన్న అగడ్తలో
పడిపోయాడు.

మురాసురునికి ఏడుగురు కుమారులు. వారి పేర్లు
తాముడు, అంతరిక్షుడు, శ్రవణుడు, విభావసుడు, వసువు,
నభస్వంతుడు, అరుణుడు. తండ్రి మరణ వార్త విన్న ఆ ఏడుగురు
కుమారులు శ్రీకృష్ణుని మీద ప్రతికారం తీర్చుకోడానికి ఆయన మీదికి
యుద్ధానికి బయలుదేరారు. వీరి యొక్క సేనాధిపతి పీరుడు తన
సేనలతో వారి వెంట బయలుదేరాడు.

మురుడి కుమారులకు, శ్రీకృష్ణుడికి ఘోరయుద్ధం జరిగింది.
మురాసురుని కుమారులు వారి సైన్యము ప్రయోగించిన
బాణములను, ఖడ్గములను, గదలను, శక్తి మొదలగు
ఆయుధములను, బుష్టులు మొదలగు ఆయుధములను,
శూలములను శ్రీకృష్ణుడు తన బాణములతో ముక్కలు చేసాడు.
పీరుడు అతని సేనలు శ్రీకృష్ణుని చేతిలో మరణించారు.

తన సేనాధిపతి పీరుడు మరణించాడు అన్న వార్త విన్న
నరకాసురుడు తన ఏనుగు మీద శ్రీకృష్ణుని మీదికి యుద్ధానికి
వచ్చాడు. వచ్చేరాగానే నరకుడు శ్రీకృష్ణుని మీదకు ఒక శతఘ్నిని
విసిరాడు. నరకుని సేనాధిపతులుకూడా శ్రీకృష్ణుని మీద
నానావిధములైన అస్త్రములు, శస్త్రములు ప్రయోగించారు.

శ్రీకృష్ణుడు తన దృష్టి అంతా నరకుని మీద పెట్టాడు. నరకుడు
వేసే బాణములను గరుడుడు అటు ఇటు ఎగురుతూ తప్పించాడు.
శ్రీకృష్ణుడు నరకుని రథమును, గుర్రములను, విల్లును ఛేదించాడు.
నరకుని గజసైన్యమును, అశ్వ సైన్యమును, సైనికులను తన

బాణములతో చంపాడు. గరుడుడు కూడా అమిత వేగంతో కిందికి దిగి సేనలను తన ముక్కుతో పాడిచి చంపి అదే వేగంతో పైకి ఎగిరేవాడు. శ్రీకృష్ణుని చేతిలో నరకుని సైన్యం అంతా హతం అయింది. మిగిలిన సేనలు పారిపోయారు.

నరకుడు ఒంటరిగా మిగిలాడు. శక్తి అనే ఆయుధమును గరుడుని మీద ప్రయోగించాడు. గరుడుడు ఆ శక్తిని తప్పించుకున్నాడు. తరువాత నరకుడు కృష్ణుని మీదికి తన శూలమును విసిరాడు. ఆ శూలము తన వద్దకు రాక ముందే శ్రీకృష్ణుడు తన చక్రాయుధమును ప్రయోగించి, నరకుని కంఠమును ఛేదించాడు. చెవులకు కుండలములతో, తల మీద మణిమయ కిరీటముతో శోభించే నరకుని తల నేల మీద దొర్లుతూ ఉంది.

అది చూచి నరకుని సేనలు, బంధు మిత్రులు హాహాకారాలు చేసారు. దేవతలు కృష్ణుని మీద పూలవాన కురిపించారు. నరకుని వద్ద ఉన్న అదితి కుండలములను, వైజయంతిమాలను, వరుణుని ఛత్రమును, ఎవరిది వారికి ఇచ్చాడు కృష్ణుడు. తరువాత భూమాత కృష్ణుని ఈ ప్రకారంగా స్తుతించింది.

“దేవదేవా! శంఖ,చక్ర,గదాధరా! నీవు భక్తుల కోరిక మేరకు కృష్ణుడుగా అవతరించావు. అట్టినీకు నమస్కారము. ఓ పంకజనాభా! పంకజమాలినే! పంకజనేత్రా! పంకజాంఘినే!(తామరపూల వంటి పాదములు కలవాడా!) నీకు నమస్కారము.ఓ భగవాన్! వాసుదేవా! హే విష్ణో! పరమపురుషా! ఆదిదేవా! పూర్ణుడా! నీకు నమస్కారము. ఓ దేవా!

నీకు జన్మ లేదు. కాని బ్రహ్మగా ఈ జగత్తును సృష్టించావు. అట్టినీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నీవు రజోగుణమును ఆశ్రయించి, బ్రహ్మగా ఈ విశ్వమును సృష్టించావు. జగత్తును లయం చేయడానికి పరమశివుని రూపంలో తమోగుణమును ఆశ్రయించావు. సృష్టి, లయముల మధ్య ఈ జగత్తును పోషించడానికి సత్వగుణమును స్వీకరించావు. కానీ ఈ మూడు గుణములు నీలో లేవు. నీవు గుణాతీతుడవు. కాలస్వరూపుడవు. ఈ ప్రకృతి, పురుషుడు నీవే అయి ఉన్నావు. అట్టి నీకు నమస్కారము.

ఓ దేవా! నాతో కలిపి పంచభూతములు, పంచ తన్మాత్రలు (శబ్దము, రూపము, స్పర్శ, రస, గంధములు), పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, మహత్తత్వము, ఇవన్నీ నీ యందే ఇమిడి ఉన్నాయి. వీటిని వేరుగా, స్వతంత్రంగా చూడటం ఒక భ్రమ తప్ప వేరు కాదు. అన్నీ నీవే అయినప్పుడు, వేటికీ స్వతంత్రత లేదు కదా!

తన తండ్రి నరకాసురుడు నీ చేతిలో మరణించి నందువలన, అతని కుమారుడు చాలా భయంతో ఉన్నాడు. అతనిని నీ వద్దకు తీసుకొని వచ్చాను. ఈ కుమారుడిని నీవు కాపాడు. ఇతనికి అభయం ఇవ్వు. నరకుని కుమారుని నీ దివ్యమైన కరకమలములతో ఆశీర్వదించు.” అని కోరింది భూదేవి.

నరకుని కుమారుడు భగదత్తుడు. భూదేవి కోరిక మేరకు, భగదత్తునికి శ్రీకృష్ణుడు అభయం ఇచ్చాడు. ఆశీర్వదించాడు. తరువాత

శ్రీకృష్ణుడు, నరకుని కుమారుడు భగదత్తునితో కలిసి రాజాంతఃపురమునకు వెళ్లాడు. నరకుని అంతఃపురములో, నరకుడు వివిధదేశాలరాజులను ఓడించి వారి వద్దనుండి బలవంతంగా తెచ్చిన కన్యలు పదహారు వేలమందిని బందీలుగా చూచాడు. వెంటనే వారినందరినీ విడుదలచేయమని భగదత్తుని కోరాడు. శ్రీకృష్ణుని కోరిక మేరకు భగదత్తుడు ఆ కన్యలను విడుదల చేసాడు.

ఆ కన్యలందరూ శ్రీకృష్ణుని చూచి ఆయనే తమ భర్తగా వరించారు. ఆయన మీదనే తమ మనస్సును లగ్నం చేసారు. శ్రీ కృష్ణుడు ఆ రాచ కన్యలను అందరినీ రథముల మీద ఎక్కించి ద్వారకకు పంపాడు. వారితో పాటు భగదత్తుడు ఇచ్చిన ధన,కనక,వస్తు,వాహనములను ద్వారకకు తరలించాడు. నాలుగు దంతములు కలిగి ఐరావతము కులములో పుట్టిన ఏనుగులు 64 భగదత్తుడు కృష్ణునిని కానుకగా ఇచ్చాడు. వాటిని కూడా కృష్ణుడు ద్వారకకు తరలించాడు.

తరువాత శ్రీకృష్ణుడు తన భార్య సత్యభామతో కలిసి ఇంద్రుడి వద్దకు వెళ్లాడు. తన తల్లి అదితిని దర్శించి ఆమెకు కుండలములను ఇచ్చాడు. ఇంతలో సత్యభామ నందన వనములో ఉన్న పారిజాత వృక్షమును చూచి అది తనకు కావాలని కోరింది. తన ముద్దులభార్య సత్యభామ కోరికను మన్నించి, కృష్ణుడు నందన వనములో ఉన్న పారిజాత వృక్షమును పెకలించి గరుడుని మీద పెట్టుకొని తీసుకు పోతూ ఉంటే ఇంద్రుడు తన సేనలతో అడ్డగించాడు. ఇంద్రుని అతని సేనలను ఓడించి, కృష్ణుడు పారిజాత వృక్షమును ద్వారకకు తెచ్చి

సత్యభామ అంతఃపురములో నాటించాడు. పారిజాతపుష్పముల
వాసనకు అలవాటు పడ్డ భ్రమరములు పారిజాత వృక్షముతో పాటు
స్వర్గమునుండి భూలోకమునకు వచ్చాయి.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! మొట్ట మొదట ఇంద్రుడు
నరకాసురుని బాధలు పడలేక, నరకాసురుని వధించమని కృష్ణుని
కోరాడు. ఇంద్రుని కోరిక మేరకు కృష్ణుడు నరకాసురుని వధించాడు.
కాని కృష్ణుడు పారిజాతవృక్షమును కోరితే, ఇంద్రుడు యుద్ధానికి
దిగాడు. దేవతలు కూడా ఈ రాగద్వేషములకు అతీతులు కారు
అనడానికి ఇది ఒక ఉదాహరణ.

తరువాత కృష్ణుడు ద్వారకకు వచ్చి తాను నరకుని చెరనుండి
విడిపించిన 16,000 మంది రాజ కన్యలను వివాహం చేసుకున్నాడు.
శ్రీకృష్ణుడు అప్పటికే తాను పెళ్లాడిన ఎనిమిది మంది భార్యలను, ఈ
16,000 మందిని అందరినీ సమానంగా ఆదరించాడు,
గౌరవించాడు, ప్రేమించాడు, లాలించాడు, అనుగ్రహించాడు.
వారందరితోనూ గృహస్థధర్తమైన మైథున క్రియలను కొనసాగించాడు.

శ్రీకృష్ణుని వివాహంచేసుకున్న 16,008 మంది భార్యలు
కూడా శ్రీకృష్ణుని మీద అనురాగము కలవారై వారిలో వారికి
ఎటువంటి ద్వేషము, మాత్సర్యము లేకుండా కలిసిమెలిసి ఉన్నారు.
వారికి ఎంతమంది దాసదాసీజనము ఉన్నప్పటికినీ, వారందరూ
శ్రీకృష్ణునికి అన్ని రకాల సేవలు స్వయంగా చేసేవారు. వారందరూ
శ్రీకృష్ణుని సేవించడం లోనే ఆనందాన్ని పొందారు. శ్రీకృష్ణుడు తమ

మందిరమునకు రాగానే స్వాగతం పలకడం దగ్గర నుండి, ఆయనకు ఆసనము, స్నానము, వస్త్రధారణ, భోజనము, తాంబూలము., శయ్యను అమర్చడం, విసనకర్తతోవిసరడం అన్ని పనులు తామే స్వయంగా చేసేవారు. ఎన్ని తపస్సులు చేసినా పొందలేని పరమాత్మ సేవలను వారు పొందగలిగారు. వారి అదృష్టము ఏమని చెప్పాలి.” అని శుకుడు పరీక్షిత్ మహారాజుకు నరకాసుర వధ గురించి వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము యాభైతొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము

అరువదవ అధ్యాయము.

“పరీక్షిత్ మహారాజా! ఒక రోజు శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణి దేవి మందిరంలో ఉన్నాడు. తన శయ్యమీద కూర్చుని ఉన్నాడు. రుక్మిణి పక్కన నిలబడి పరిచారిక చేతిలో ఉన్న వింజామరను తాను తీసుకొని, స్వయంగా విజామర వీస్తూ ఉంది. శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణి ఒకరికి ఒకరు అందచందములలో ఒకరికి ఒకరు తగినట్టుగా ఉన్నారు. తనకు సేవలు చేస్తున్న రుక్మిణిని చూచి కృష్ణుడు ఆమెతో ఇలా అన్నాడు.

“విదర్భరాజకుమారి! ఈ లోకంలో ఉన్న ఎంతో మంది రాజకుమారులు, వీరులు, శూరులు, నీ అందం గురించి విని, నిన్ను

వివాహమాడటానికి ఉవ్విళ్ళూరారు. నీ సోదరుడు, నీ తండ్రి నిన్ను శిశు పాలునికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యడానికి సంకల్పించాడు. కానీ నీవు నన్ను వరించావు. నాకు లేఖ రాసావు. నన్ను పిలిపించుకున్నావు. నా వెంట వచ్చావు.

నిజం చెప్పాలంటే నేను వారికి ఎందులోనూ సాటి రాను. వారందరూ మహారాజులు, చక్రవర్తులు. నేను ఏ దేశానికి రాజును కాను. వారి వద్ద ఉన్న ధనము, సంపదలు నా వద్దలేవు. పైగా నేను జరాసంధుడికి భయపడి ద్వారకలో దాక్కున్న పిరికివాడిని. నా మీద రాజులందరూ ద్వేషంతో ఉన్నారు. (13)

దేవీ! నాకు ఏ కోరికలూ లేవు. నాకు సంపదలు లేదు. నాకు సంపదల మీద ఆసక్తిలేదు. నాకు యోగుల మీద సన్యాసుల మీద ఆసక్తి కానీ ధనవంతుల మీద కాదు. అటువంటి నన్ను రాజులు, ధనవంతులు ఆదరించరు.

ఒక వివాహం జరగాలంటే ఈడూ జోడూ ఉండాలి. వియ్యమైనా కయ్యమైనా సమాన మైన వారి మధ్యనే జరగాలి. కులములో కానీ, ఐశ్వర్యములో కానీ, రూపములో కానీ, మంచి పుట్టుకలో కానీ, ధనము లో కానీ, సమానంగా ఉన్న వారి మధ్యనే వివాహాలు జరుగుతుంటాయి. ధనము, ఐశ్వర్యము, కులములలో హెచ్చుతగ్గులు ఉంటే ఆ వివాహాలు జరుగవు. ఒకవేళ జరిగినా కలకాలం నిలబడవు.

ఆ సంగతి తెలిసి కూడా ఏ మాత్రం దూర దృష్టి లేకుండా నా బోటి వాడిని వరించావు.

అయినా నా సంగతి నీకు పూర్తిగా తెలిసే నన్ను వరించావా! నేను బాల్యంలో గోపికలతో విహరించాను తెలుసా? నాకు యోగులు, సన్యాసులు అంటేనే ఇష్టం. అటు వంటి నన్ను ఎలా వరించావో అర్థం కావడం లేదు. రుక్మిణీ! ఇష్టటికీ మించి పోయింది లేదు. ఇప్పుడైనా నీకు తగిన వాడిని, చక్రవర్తిని, ధనము, సంపదలు కలవాడిని చూచి వివాహం చేసుకో! నీ జీవితం సుఖమయం చేసుకో! ఇంతమంది సవతుల మధ్య ఏం సుఖపడతావు!

పైగా నీ అన్న రుక్మిణి నన్ను నిరంతరము ద్వేషిస్తూనే ఉంటాడు. నీకు నా వలన పుట్టింటి సుఖం దూరం అయింది. పైగా మహా బలవంతులు అయిన జరాసంధ, సాశ్వ, శిశుపాల, దంతవక్త్రులు నాకు శత్రువులు. వారి వల్ల నాకు ప్రమాదం ఎల్లప్పుడూ పొంచి ఉంటుంది. కేవలం ఆ దుష్టుల నుండి కాపాడడానికే నిన్ను తీసుకొని వచ్చాను కానీ, నీ మీద ప్రేమ ఉండి కాదు.

రుక్మిణీ! నేను నీ కు ఒక విషయం స్పష్టం చేయదలిచాను. నాకు ఈ సంసారము, దేహము, ఇల్లు, మొదలగు విషయములు అంటే ఆసక్తి అసలు లేదు. భార్య పిల్లలు ధనము, ఐశ్వర్యము మొదలగు వాటి మీద ఏ మాత్రం కోరికలేదు. నేను ఎల్లప్పుడూ నా ఆత్మను పరమాత్మతో అనుసందానం చేసి ఆత్మానందం పొందుతుంటాను. నేను ఏ కర్మను ఆసక్తితో చేయను. నేను ఆ కర్మ

చేయాలి కాబట్టి చేస్తుంటాను. ఫలితాన్ని ఆశించి ఏ కర్త చెయ్యను. అటువంటి నిష్క్రియాపరుడిని నన్ను కట్టుకుని ఏం సుఖపడుతున్నావు. ఆలోచించు.” అని అన్నాడు కృష్ణుడు.

ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! రుక్మిణికి ఇటీవల కొంచెం గర్వం పెరిగింది. తాను అందరి భార్యలకాన్న గొప్పదానిననీ, పట్టపురాణిని అనీ, అందరిలోకీ అందగత్తెననీ గర్వంగా ఉండేది. ఆ గర్వాన్ని పోగొట్టడానికే కృష్ణుడు ఆ విధంగా మాట్లాడాడు. అనవలసినవి అన్నీ అనేసి, రుక్మిణి ఏం అంటుందా అని ఎదురుచూస్తున్నాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుడు శరములు సంధించినట్టు ఒక్కొక్క మాట అంటుంటే రుక్మిణి ఏడుపు ఆగలేదు. వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ ఉంది. ఎక్కడ కృష్ణుడు తనను వదిలేస్తాడేమో అని మనసంతా చింతతో నిండి పోయింది. తన బొటనవేలితో నేల మీద రాస్తూ ఉంది. ఆమె కన్నీళ్లు గుండెలమీదికి ధారాపాతంగా కారుతున్నాయి. నోటి నుండి మాట పెగలడం లేదు. గొంతు బొంగురుపోయింది. చేతిలో నుండి వింజామర జారిపోయింది. దేహంలో ప్రాణం ఉందా పోయిందా అన్నట్టు అలాగే రాయిలాగా నిలబడిపోయింది. ఇంక ఏమాత్రం నిలబడలేక, కుప్పకూలిపోయింది.

అప్పుడు కృష్ణుడికి రుక్మిణి మీద దయ కలిగింది. తన ఆసనము మీది నుండి దిగాడు. రుక్మిణి వద్దకు వచ్చాడు. ఆమె బుజాలు పట్టుకొని లేవదీసాడు. ఆమె జుట్టును ముడివేసాడు. కన్నీళ్లు లాలనగా తుడిచాడు. రుక్మిణిని గట్టిగా కౌగలించుకున్నాడు. రుక్మిణిని ఓదార్చాడు. రుక్మిణి ముంగురులు సవరిస్తూ ఇలా అన్నాడు.

“దేవీ! నా మీద కోపమా! నీకు నా మీద ఎంత ప్రేమ ఉందో తెలుసుకోడానికి అలా అన్నాను కానీ, నీ మీద నాకు నిజంగా ప్రేమలేక కాదు. చూడు. నీమీద ప్రేమ లేకపోతే, నీవు రాసిన లేఖను చూచీ-చూడగానే అమాంతం ద్వారకనుండి విదర్భకు పరుగెత్తుకొని వస్తానా చెప్పు. నిజం చెప్పనా!

దేవీ! నీవు కోపంలో ఎంతో బావుంటావు. ప్రణయ కోపంతో అందంగా అదిరే పెదాలు, నీకు కోపం వస్తే నీ కళ్లలో కనపడే ఎరుపు జీర, ధనుస్సులాంటి నీ కనుబొమలు పైకి కిందికి ఆడడం, వీటన్నిటితో అలరారే తామర పూవు వంటి నీ ముఖము, వీటిని చూడడానికే నేను అలా అన్నాను. ప్రేమించే భార్యతో సరసాలు ఆడటం, ప్రియురాలికి కోపం తెప్పించడం, ఆ కోపంలో అందమైన ఆమె ముఖాన్ని చూడటం, ప్రియులకు సర్వసాధారణం కదా! ఎప్పుడూ ప్రియంగా మాట్లాడుకుంటే నవ్వుకుంటే ఏం బాగుంటుంది చెప్పు. కాసేపు సరదాగా ప్రణయ కలహములతో గడిపితేను సంసారములో అందం ఆనందం.” అని రుక్మిణిని ఓదార్చాడు కృష్ణుడు.

కృష్ణుడు ఎన్ని మాటలు మాట్లాడినా రుక్మిణిలో ఉన్న భయం పోలేదు. కృష్ణుడిని అలాగే కౌగలించుకొని వదలలేదు. కృష్ణుడు తన భార్య రుక్మిణి వీపు నిమిరుతూ ఉంటే, రుక్మిణి తల పైకెత్తి కృష్ణుడి ముఖంలోకి చూస్తూ ఇలా అంది.

“నాధా! మూడు గుణములు నీలో ఉన్నాయి. అవి తమ సౌందర్యముతో ప్రకాశిస్తున్నాయి. నీ మహిమలు అద్భుతములు.

అటువంటి నీవు నాకు తగినవాడవు కావు అని అన్నావు.

నీవు చెప్పినది నిజమే. నీవు నాకు తగినవాడవు కావు.
ఎందుకంటే, నీవు మూడు లోకములకు అధిపతివి. బ్రహ్మను, శివుని
శాసించేవాడివి. సకల ఐశ్వర్యములను అధినేతవు. అటు వంటి నీవు
ఎక్కడ! రజోగుణము, తమోగుణములతో కూడిన దానను, ధనం
కోసం పనిచేసే నా దాసదాసీల చేత కాళ్లు మొక్కించుకొనే దానను
నేనెక్కడ!

నీవు జరాసంధుడు మొదలగు రాజులకు భయపడి
సముద్రమధ్యలో నగరమును నిర్మించుకొని ఉన్నావు అనడం కూడా
యదార్థమే! దుష్టులైన రాజులకు భయపడి నీ భక్తులయొక్క హృదయ
సముద్రములలో పరమాత్మ స్వరూపుడుగా శయనించి ఉన్నావు.

రాజులందరూ నీ మీద వైరంతో ఉన్నారు అని అన్నావు. ఇది
కూడా నిజమే. కోపము,లోభము,మోహము,కామము,మదము
మాత్సర్యము అనే దుష్టులైన రాజులు నీ మీద వైరంతో ఉన్నారు.
మహాబలవంతులై నిత్యము మానవులను హింసిస్తున్న అరిష్టవర్ణములు
నీకు శత్రువులు కావడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది.

నీవు మరొకటి కూడా అన్నావు. నీకు రాజ్యము లేదు. రాజు
సింహాసనము లేదు అని అన్నావు. అదీ నిజమే. నీవే కాదు, నిన్ను సేవించే
భక్తులు కూడా ఈ రాజ్యములు, రాజు సింహాసనములు,
రాజభోగములు, స్వర్గలోక సుఖములను కూడా అన్నిటినీ

తృణప్రాయంగా తృణిస్తారు. నీ పాదసేవకోసం పాకులాడుతుంటారు. అట్టి నీవు రాజసింహాసనం విడిచిపెట్టడంలో విశేషం ఏముంది.

నాథా! నీకు ప్రాపంచిక విషయములు ఇష్టము లేవనియు నిగూఢములైన విషయములందే ఆసక్తి కలిగి ఉంటావని అన్నావు. అదీ నిజమే. నిరంతరము నీ పాదములనే సేవిస్తూ, నీ మీద అచంచలమైన భక్తి కలిగి ఉండే వారికి కూడా నీ గురించి ఏమీ తెలియదు. ఇంక నాబోటి సామాన్య మానవుల సంగతి చెప్పనక్కరలేదు. నువ్వే కాదు, నిన్ను సేవించే భక్తులు కూడా నీ వలెనే ఎవ్వరికీ అర్థం కారు. ఈ సకల జగత్తులను శాసించే నీవు కూడా ఎవరికీ అర్థంకావు అనడంలో అతిశయోక్తి లేదు.

తమరు మరో మాట కూడా అన్నారు. “నేను ఎవరినుండి ఏమీ కోరను.” అని కూడా అన్నావు. అదీ నిజమే. అందరి చేతా పూజలు అందుకుంటున్న బ్రహ్మ, మహేశ్వరుడు కూడా నిన్నే పూజిస్తూ ఉంటారు. నీవు తప్ప ఏ ఇతర పదార్థము ఈ సృష్టిలో లేదు. అటువంటి నీవు ఇతరుల నుండి ఏదైనా కోరడానికి అవకాశం ఏముంటుంది? నీకు ఏదైనా లేకపోతే కదా ఇతరుల నుండి కోరడానికి!

తమరు ఇంకొక మాట కూడా అన్నారు. “ధనికులు నన్ను పూజించరు” అని అన్నారు. అదీ యదార్థమే. ధనము, సంపదలు ఉన్న వారు గర్వంతో గుడ్డివారైపోతారు. వారికి ప్రాపంచిక విషయములు తప్ప నీ గురించి పట్టదు. అటువంటి వారు నిన్ను ఎలా పూజిస్తారు.

నాధా! సమస్తపురుషార్థములు నీలోనే ఉన్నాయి.
సకలఫలములను ఇచ్చేవాడివి నువ్వే! నీ గురించి తెలుసుకోడానికి
పండితులు నానాపాట్లు పడుతుంటారు. ఆ కారణం చేత నీవు నీ
భక్తులకు మాత్రమే సంబంధం ఉంటుంది. కేవలం ప్రాపంచిక
సుఖములలో మునిగితేలుతూ, విషయవాంఛలతో తృప్తిపడేవారికి నీతో
ఎలాంటి సంబంధం ఉండదు. ఈ ప్రాపంచిక విషయములను
విడిచిపెట్టినవారు మాత్రమే నిన్ను తెలుసుకోగలరు.

నీవు సకల జగత్తులోనూ అంతర్యామిగా వెలుగుతున్నావు. నీ
భక్తులకు నిన్ను నీవు అర్థించుకుంటావు. ఈ విషయం నాకు తెలుసు.
అందుకనే నేను బ్రహ్మ, శివుడు మొదలగు దేవతలను వదిలిపెట్టి నిన్నే
నా హృదయ పీఠంలో నిలుపుకున్నాను.

నీవు పురుషులలో సింహము వంటి వాడివి. సింహము ఇతర
జంతువులను జయించినట్టు నీవు కూడా ఇతర రాజులను జయించి,
నన్ను తీసుకొని వచ్చావు. అటువంటి నీవు తుచ్చులైన రాజులకు
భయపడి సముద్రములో దాక్కున్నావు అని అనడం కూడా సమ్యతమే.
ఎందుకంటే ఇదంతా నువ్వు నా కోసము, నా ప్రేమకోసరం, నన్ను
పెళ్లిచేసుకోవడం కోసమే కదా చేసావు!

తమరు ఇంకొక మాట కూడా అన్నారు. నాకు సన్యాసము,
సన్యాసులు అంటే ఇష్టము సంసారము అంటే విరక్తి అని అన్నారు.
పూర్వము అంగరాజు, యయాతి, వృథుడు, భరతుడు, గయుడు
మొదలగు చక్రవర్తులు, నీ పాదములను సేవించి వానప్రస్థమునకు

వెళ్లారు కదా! వారు నీ మార్గమును అనుసరించి వెళ్లిన వారే! మరి
వారు దానికి ఏమీ చింతించలేదు కదా! అన్నిగుణములు నీలో
ఇముడ్చుకున్న నీ పాదకమలములు ఆత్మజ్ఞానమును పొందిన వారికి
ఆశ్రయములు. లక్ష్మీదేవి కూడా నీ పాదములను ఆశ్రయించి
ఉంటుంది. సకల జనులకు మోక్షమును ప్రసాదించేవి నీ
పాదపద్మములు. ఇంక మానవలోకములో ఉన్న నా బోటి స్త్రీలకు నీ
పాదపద్మముల ఆశ్రయం దొరికితో, వారు వేరే పురుషులగురించి
ఎందుకు ఆలోచిస్తారు. పరపురుషులను ఎందుకు ఆశ్రయిస్తారు.

కాబట్టి ఓ నాథా! జగద్రక్షకా! సర్వాంతర్యామీ! అన్ని కోరికలు
తీర్చేవాడా! నాకు నీవే శరణ్యము. నిన్ను సేవించిన వారి సంసార
బంధనములు ఛేదించి వారిని నీ వద్దకు చేర్చుకుంటావు. అందుచేత
ఈ జన్మలోనే కాదు రాబోవు జన్మలలో కూడా నాకు నీ
పాదకమలముల సేవను అనుగ్రహించమని కోరుకుంటున్నాను.

ఓ దేవదేవా! బ్రహ్మ మొదలగు దేవతా గణములు కీర్తించే నీ
లీలలు ఏ స్త్రీ వినకుండా, సాంసారిక విషయములలో మునిగితేలుతూ
ఉంటుందో, వాళ్లు మానవులు కారు. మానవ రూపములలో ఉన్న
జంతువులు. జంతువులకు ఆహార, నిద్ర, మైథునములు తప్ప నీ
పాదముల మీద ఆసక్తి ఉండదు కదా! ఇది వరకు నువ్వు చెప్పావే ఆ
దుర్మార్గులు అయిన రాజులు వాళ్లకు భర్తలుగా లభిస్తారు. అటువంటి
స్త్రీలు దుర్మార్గులు అయిన రాజులతో సంసారంలో పడి మునిగి
తేలుతుంటారు. జనన మరణ చక్రంలో గిరా గిరా తిరుగుతుంటారు.

ఓ దేవదేవా! నీ పాదపద్మములను సేవించని స్త్రీలు కేవలము చర్మము, రక్తము, మాంసము, ఎముకలతో కూడిన శరీరములను కలిగి జీవస్తూ కూడా శవముల మాదిరి బతుకుతున్న మగవారిని భర్తలుగా పొందుతారు. అటువంటి జీవచ్ఛవములకు సేవలు చేస్తుంటారు కానీ నీ గురించి తలచుకోరు. కాని ఒక సామాన్య స్త్రీని అయిన నాకు పరమపురుషుడవైన నీవు భర్తగా లభించావు. నాకు నీ పాదముల మీద నిరంతర భక్తి ఆసక్తి కలిగి ఉండేటట్టు అనుగ్రహించు.

ఓ దేవా! నీవు శుద్ధసత్వగుణ సంపన్నుడవు. కాని నాకు సంతానమును అనుగ్రహించే ఉద్దేశములో రజోగుణమును దాల్చి నన్ను కలిసినపుడు అదే నాకు పరమానందాన్ని కలిగిస్తుంది. ఆ ఆనందాన్ని నాకు అనుగ్రహించు.

నాథా! “నీకు తగిన వాడిని చూచి వరించు” అని అన్నావు. అది నిజమే కదా! నేను నా పెళ్లి కాకముందు నాకు తగినవాడిని ఎన్నుకొని వరించాను. వరించిన వాడిని లేఖరాసి పిలిపించుకున్నాను. వివాహం చేసుకున్నాను. నీవు చెప్పినట్టు నాకు తగినవాడినే వివాహం చేసుకున్నాను కదా! అయినా నా ప్రవర్తన బాగా లేకపోతే నీవు నా కోసం రావు. నన్ను పెళ్లి చేసుకోవు. కాబట్టి నేను ఇంక పరపురుషుని మనసులో కూడా తలంచుకొనే ప్రసక్తి లేదు.” అని చెప్పి కృష్ణుడి గుండెల మీద తలవాల్చి మౌనం వహించింది.

రుక్మిణి పలికిన పలుకులు విన్న కృష్ణుడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ ఇలా అన్నాడు.

“సాధ్వి! నేను చెప్పిన ప్రతి మాటకు సానుకూలమైన అర్థము చెప్పావు. నీ నోటి వెంట ఇటువంటి మాటలు వినడానికే నీతో ఆ విధంగా మాట్లాడాను. నా మాటలకు నీ వ్యాఖ్యానము అక్షరసత్యము. కళ్యాణీ! నీకు నా అనుగ్రహము ఆశీస్సులు ఎల్లప్పుడూ ఉంటాయి. నీవు నాకు సహధర్మచారిణివే కాదు. నాకు అనన్యభక్తురాలివి. నిన్ను నేను నా పరుషము లైన మాటలతో నీ మనస్సును చలింపచేయడానికి ప్రయత్నించాను. కానీ నీవు ఏ మాత్రము చలించకుండా, నా మాటలు నాకే అప్పచెప్పావు. నీకు నా మీద ఉన్న ప్రేమ, పాతివ్రత్యము, పతిభక్తి వెల్లడిచేసావు.

ప్రాపంచిక విషయములతోనూ. విషయ వాంఛలతోనూ, ఏవేవో కోరికలతోనూ నన్ను పూజించేవాళ్లు, నా గురించి తపస్సు చేసేవాళ్లు, వారందరూ నా మాయకు లోబడి ఉంటారు కానీ నా అనుగ్రహాన్ని పొందలేరు. కొంత మంది నా గురించి తపస్సు చేస్తారు. నన్ను భక్తితో పూజిస్తారు. కాని వారి కోరికలు మాత్రము ప్రాపంచిక విషయముల మీద, విషయ వాంఛల మీదనే ఉంటాయి. అటువంటి వారు మందభాగ్యులు. వారికి నా అనుగ్రహము లభించదు.

నా ప్రాణేశ్వరీ! నీకు నా మీద ఉన్నది నిష్కామ ప్రేమ. నీవు నన్ను ఏ కోరికలు లేకుండా సేవిస్తున్నావు. కాని ఎల్లప్పుడూ కామకోరికలతో సతమతమయ్యే వారు, ఇంద్రియసుఖములకు దాసులు అయిన వాళ్లు, ఎదుటి వారిని మోసం చేయడానికి

ఎల్లప్పుడూ ప్రయత్నించేవారు, ఇటువంటి స్త్రీలకు నా మీద నిష్కామ ప్రేమ ఎన్నటికీ కలుగదు.

దేవీ! నిన్ను వివాహం చేసుకోడానికి ఎంతో మంది రాజులు, చక్రవర్తులు, ధనవంతులు వచ్చారు. వారి నందరినీ కాదని, నన్ను వరించి, నాకే లేఖరాసి, నన్ను నీ వద్దకు రప్పించుకున్నావు. నీ వంటి ప్రణయమూర్తి, ధర్మపత్ని మూడులోకములలో లేదు. నేను నీ అన్నగారైన రుక్మిణి అవమానించాను. నీకు తీవ్రమైన దుఃఖమును కలిగించాను. ఆ దుఃఖమును నా మీద ఉన్న ప్రేమతో సహించావు. నీకు ఉన్న మంచి గుణములు, సహనశీలత నాకు నీ మీద ఉన్న ప్రేమను ఇనుమడింపజేసాయి.

దేవీ! నీవు నా వద్దకు ఒక బ్రాహ్మణుని దూతగా పంపావు. కాని ఆ బ్రాహ్మణుడు కానీ, నేను కానీ ఎంతకూ రాలేదు. వివాహ సమయం సమీపిస్తూ ఉంది. అట్టి సమయంలో నీవు పడ్డ మనోవేదన, ఈ లోకం అంతా శూన్యంగా భావించి నీవు అనుభవించిన చిత్తకోభ, తుదకు నీవు దేహత్మాగమునకు కూడా సిద్ధపడటం, ఇవన్నీ నాకు తెలియనివి కావు. కాని నేను నిన్ను పెళ్లిచేసుకొని నా ప్రేమను పంచి ఇవ్వడం తప్ప ఇంకేమీ ఇవ్వలేకపోయాను. నీ ఋణం ఎలా తీర్చుకోవాలో తెలియడం లేదు. అటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు నాకు లేవు.” అని కృష్ణుడు రుక్మిణితో ప్రేమగా ఆర్థంగా మాట్లాడాడు.

రుక్మిణి శోకమంతా దూదిపింజ లాగా ఎగిరిపోయింది. కృష్ణునితో ఆనందంగా విహరించింది. కృష్ణుడు రుక్మిణితోనే కాదు ఇతర భార్యల వద్ద ఉన్నప్పుడూ ఇటువంటి చతురమైన మాట్లాడి వారికి

కోపం తాపం కలిగించి మరలా అనునయిస్తున్నాడు.” అని శు
కయోగీంద్రుడు పరీక్షిత్ మహారాజుతో రుక్మిణీ కృష్ణుల సంవాదమును
వివరించాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

దశమస్కంధము అరువదియవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.

దశమస్కంధము రెండవ భాగము సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్